

Základná škola Beňovského 1, 841 01 Bratislava

IČO: 36071048

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Názov iŠkVP	Budúcnosť
Motto iŠkVP	Vzdelávanie a vychovávanie pre život v 21. storočí
Stupeň vzdelania:	ISCED 2
Dĺžka štúdia:	5-ročná
Vyučovací jazyk:	Slovenský
Študijná forma:	Denná
Druh školy:	Štátna

Predkladateľ:

Názov školy: **Základná škola**
Adresa: **Beňovského 1, 841 01 Bratislava**
IČO: **36071048**

Riaditeľ školy: **PaedDr. Viera Karovičová**
Koordinátori pre **Mgr.Lenka Harvanová, PhD.**

Tvorbu iŠkVP: **Mgr. Erika Marková**

Ďalšie kontakty: **PaedDr. Viera Karovičová**, riaditeľka – e-mail: viera.karovic@gmail.com
Mgr.Lenka Harvanová, zástupkyňa - e-mail: lenka.harvanova@gmail.com
Mgr. Erika Marková, zástupkyňa - e-mail: erika.markov5@gmail.com
e-mail: zsbenovskeho@gmail.com
tel. číslo: 02/64365900

Zriaďovateľ:

Názov: **Mestská časť Bratislava – Dúbravka**
Adresa: **Žatevná 2, 841 02 Bratislava**
Kontakty:

Platnosť dokumentu:

PaedDr. Viera Karovičová
riaditeľ školy

Platnosť dokumentu od:

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
Vytvorenie inovovaného školského vzdelávacieho programu pre 5. ročník	10.9.2015	Inovácia 5. ročníka na základe inovácie Štátneho vzdelávacieho programu
Vytvorenie inovovaného školského vzdelávacieho programu pre 6. ročník a reedícia 5. ročník	8.9.2016	Inovácia 6. ročníka a reedícia 5. ročníka na základe inovácie Štátneho vzdelávacieho programu
Vytvorenie inovovaného školského vzdelávacieho programu pre 7. ročník a reedícia 5. a 6. ročník	12.9.2017	Pridanie obsahového a výkonového štandardu pre 7. ročník podľa platnej legislatívy a reedícia 5. a 6. ročníka – doplnenie čitateľskej gramotnosti, zmena implementácie NŠFG
Vytvorenie inovovaného školského vzdelávacieho programu pre 8. ročník a reedícia 5., 6., 7. ročník	13.9.2018	Pridanie obsahového a výkonového štandardu pre 8. ročník podľa platnej legislatívy a reedícia 5., 6., 7. ročníka – doplnenie čitateľskej gramotnosti, zmena implementácie NŠFG
Vytvorenie inovovaného školského vzdelávacieho programu pre 9. ročník a reedícia 5., 6., 7. ročník	10.9.2019	Pridanie obsahového a výkonového štandardu pre 8. ročník podľa platnej legislatívy a reedícia 5., 6., 7. ročníka – doplnenie čitateľskej gramotnosti, zmena implementácie NŠFG
Doplnenie prílohy B	10.9.2020	Doplnenie prílohy B – informácie o vyučovaní v čase prerušenia vyučovania od 9.3.2020 do konca školského roka 2019/2020. Príloha B obsahuje témy s obsahovým a výkonovým štandardom, ktoré sa z dôvodu prerušenia vyučovacieho procesu presúvajú do vyššieho ročníka v školskom roku 2020/2021.
Reedícia povinne voliteľného predmetu – Praktiká a odstránenie prílohy B	13.9.2021	Pridanie povinne voliteľného predmetu Praktiká (reedícia predmetu prírodovedné praktiká) a odstránenie prílohy B zo školského roka 2020/2021.

Podpis riaditeľa

OBSAH

OBSAH	3
1 Všeobecná charakteristika školy	5
1.1 Veľkosť školy.....	5
1.2 Charakteristika žiakov.....	6
1.3 Charakteristika pedagogického zboru	6
1.4 Organizácia prijímacieho konania.....	7
1.5 Dlhodobé projekty.....	8
1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	8
1.6.1 Budovanie otvorenej, pozitívnej sociálnej klímy	8
1.6.2 Tvorba a udržiavanie tradícií školy	8
1.6.3 Vytváranie partnerského vzťahu mestskej komunity a školy	9
1.6.4 Spolupráca s rodičmi a vytváranie partnerského vzťahu s rodičmi	9
1.6.5 Rada školy	10
1.6.6 Spolupráca s ďalšími organizáciami	10
1.6.7 Trendy školy.....	10
1.7 Priestorové a materiálno–technické podmienky školy.....	11
1.8 Škola ako životný priestor.....	12
1.8.1 Vytváranie podnetného prostredia	12
1.8.2 Vytváranie pozitívnej klímy.....	12
1.8.3 Stratégie tvorby inkluzívneho prostredia	14
1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	14
2 Charakteristika školského vzdelávacieho programu	16
2.1 Pedagogický princíp školy	16
2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania.....	18
2.2.1 Analýza stavu	18
2.2.2 Ciele školského vzdelávacieho programu	19
2.2.3 Hlavné zásady školského výchovného programu	20
2.3 Profil absolventa.....	21
2.4 Pedagogické stratégie.....	22
2.5 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami	23
2.5.1 Školský špeciálny pedagóg	23
2.5.2 Spolupráca s inštitúciami	24
2.6 Začlenenie prierezových tém	25
2.6.1 Osobnostný a sociálny rozvoj	25
2.6.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu.....	26
2.6.3 Environmentálna výchova.....	26
2.6.4 Mediálna výchova	27
2.6.5 Multikultúrna výchova	28
2.6.6 Ochrana života a zdravia	28
2.7 Implementácia Národného štandardu finančnej gramotnosti.....	29
2.8 Plán rozvoja čitateľskej gramotnosti	31
2.9 Vzdelávanie pedagogických zamestnancov	31
3 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia	33
3.1 Hodnotenie žiakov.....	33
3.2 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov.....	33
3.3 Hodnotenie školy.....	34
4 Školský učebný plán.....	36
Vzdelávací program 5. ročník	39

Vzdelávací program 6. ročník	40
Vzdelávací program 7. ročník	41
Vzdelávací program 8. ročník	42
Vzdelávací program 9. ročník	43
5 Učebné osnovy	44
5.1 Charakteristika výstupov žiakov nižšieho sekundárneho vzdelávania	44
5.2 Ročník piaty	45
Ciele 5. ročníka:	45
Pedagogické stratégie v 5. ročníku:.....	46
5.3 Ročník šiesty	46
Ciele 6. ročníka:	46
Pedagogické stratégie v 6. ročníku:.....	47
5.4 Ročník siedmy.....	48
Ciele 7. ročníka:	48
Pedagogické stratégie v 7. ročníku:.....	48
5.5 Ročník ôsmy.....	49
Ciele 8. ročníka:	49
Pedagogické stratégie v 8. ročníku:.....	50
5.6 Ročník deviaty.....	51
Ciele 9. ročníka:	51
Pedagogické stratégie v 9. ročníku:.....	51
Príloha A - Rozpracovanie učiva jednotlivých predmetov	53
Predmet: SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA	53
Predmet: ANGLICKÝ JAZYK.....	71
Predmet: NEMECKÝ JAZYK	85
Predmet: MATEMATIKA	99
Predmet: DEJEPIS	133
Predmet: GEOGRAFIA	149
Predmet: BIOLÓGIA	159
Predmet: FYZIKA.....	169
Predmet: CHÉMIA.....	178
Predmet: INFORMATIKA	185
Predmet: OBČIANSKA NÁUKA.....	219
Predmet: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	232
Predmet: HUDOBNÁ VÝCHOVA	241
Predmet: TECHNIKA	251
Predmet: TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA.....	273
Predmet: ETICKÁ VÝCHOVA.....	292
Predmet: NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA	303
Predmet: PRAKTIKÁ	315

1 Všeobecná charakteristika školy

Základná škola je zriadená na základe zriaďovacej listiny schválenej Miestnym zastupiteľstvom Bratislava – Dúbravka zo dňa 27.1.2009 a dodatkom k zriaďovacej listine zo dňa 27.6.2008 od 1. septembra 1971. Súčasťou školy je školský klub detí a školská jedáleň. Základná škola je štátna rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou. Základná škola je plnoorganizovaná základná škola s 1.– 9. ročníkom, nachádzajúca sa v mestskej časti Bratislava – Dúbravka.

Základným predmetom činnosti školy je pripravovať žiakov na štúdium na stredných školách. Škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie v súlade so základnými pedagogickými dokumentmi s cieľom poskytnúť úroveň vzdelania s prihliadnutím na danosti, schopnosti, nadanie, talent a záujmy žiaka tak, aby sa uplatnil v živote, v spoločnosti, prípadne ďalej študoval.

Ciele, ktoré si riaditeľka určila v koncepcnom zámere rozvoja sa snaží naplňovať rozličnými aktivitami: rozvíjaním kľúčových kompetencií, prípravou žiakov na celoživotné vzdelávanie, zabezpečovaním kvalitných materiálno – technických podmienok vyučovania; vytváraním priestoru na tvorivú a partnerskú atmosféru, zvyšovaním odbornosti učiteľov, využívaním inovatívnych foriem a metód vyučovania.

Snažíme sa zintenzívniť výchovné pôsobenie školy na žiaka (prevencia drogových závislostí a sociálno-patologických javov, environmentálna výchova, výchova k slušnému správaniu v škole i na verejnosti, atď.), viesť žiakov k zdravému životnému štýlu a k aktívnemu a zmysluplnému využívaniu voľného času, priblížiť školu potrebám reálneho života, zviditeľniť výsledky školy na verejnosti, a tak formovať kladný postoj rodičov, ale i širokej verejnosti ku škole.

1.1 Veľkosť školy

Základná škola Beňovského 1 vznikla v roku 1971 so sídlom na Borskej ulici. V ďalšom roku sa presťahovala do mestskej časti Dúbravka do novopostavenej budovy na Húščavovej ulici. Po zmene názvu ulice sa jej konečným sídlom stala Beňovského ulica. V minulosti k nej boli pripojené dve základné školy a stala sa nástupníckou organizáciou: Základnej školy na Bullovej ulici a v školskom roku 2004/2005 Základnej školy na Batkovej ulici.

Budova ZŠ Beňovského 1 sa nachádza na začiatku mestskej časti Bratislava – Dúbravka v tesnej blízkosti Pedagogickej a sociálnej akadémie na Bullovej ulici a zimného štadióna na Harmincovej ulici. Škola sa nachádza v prekrásnom prostredí parku Družby s množstvom zelene, ktorý poskytuje nové možnosti výučby v teréne a uplatnenia rôznych voľnočasových aktivít.

Pôvodne bola budova školy postavená na 18 tried, stavebnými úpravami v minulých rokoch boli z chodieb a veľkej spoločenskej sály vytvorené ďalšie triedy a odborné učebne na vyučovanie cudzích jazykov. Dnes je tak v budove ZŠ Beňovského k dispozícii 24 tried, odborné učebne prírodovedných predmetov (učebňa fyziky a multimediálna učebňa prírodovedných predmetov), 3 učebne cudzích jazykov, 2 multimediálne učebne, telocvične – veľká a malá, herňa školského klubu detí, školská žiacka kuchynka, učebňa etickej výchovy a náboženskej výchovy,

školská knižnica. Pri škole sa nachádza športový areál s futbalovým ihriskom, atletickou dráhou, doskočiskom a menšími ihriskami na rôzne športy, ktorý však nie je súčasťou školy.

Vyučovací program školy sa už od vzniku školy orientuje na rozšírené vyučovanie cudzích jazykov a od školského roku 2004/2005 aj na rozšírené vyučovanie matematiky a prírodovedných predmetov, k čomu sa prispôsobuje využitie prostredia a ďalších možností okolia budovy školy na zatraktívnenie vyučovacieho programu.

1.2 Charakteristika žiakov

Žiaci školy sú zo spádových ulíc mestskej časti Bratislava – Dúbravka (Schn. Trnavského, Harmincova, Ľ. Zúbka, Bošáňho, Bullova, Damborského, Lipského, Beňovského, Nemčíkova, Húščavova, Polianky, Batkova, Červeňáková, Bagarova, Bazovského, Landauova, J. Alexyho, V. Valachovej, Bilíkova, Hanulova a ďalšie novovznikajúce ulice) a časť žiakov je z ostatných ulíc v mestskej časti Dúbravka, ďalších mestských častí Bratislavy: Karlova Ves, Lamač, Devínska Nová Ves a obcí v blízkosti Bratislavy: napr. Stupava, Jabloňové, Mariánka, Sološnica, Borinka, Zohor, Vysoká pri Morave a ďalšie.

V škole pôsobí odborný zamestnanec – školský špeciálny pedagóg, ktorý sa intenzívne venuje začleneným žiakom a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V spolupráci s výchovným poradcom úzko spolupracujú s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, aby zabezpečili vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, tvorbu individuálneho výučbového plánu, zabezpečujú tiež prenos všetkých potrebných informácií ohľadom týchto žiakov jednotlivým vyučujúcim tak, aby všetci žiaci mali vytvorené čo najoptimálnejšie podmienky na prácu.

Mnohí žiaci majú pomerne široký rozsah záujmov v školskej i v mimoškolskej oblasti. Aj preto sa škola môže úspešne zapájať do rôznych súťaží (olympiády, súťaže v oblasti umeleckej, športovej...), projektov a medzinárodných súťaží a podujatí.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor Základnej školy na Beňovského ulici je ustálený. Počet pedagógov na počet žiakov školy je dostačujúci. Pedagogická a odborná spôsobilosť pedagógov je na dobrej úrovni.

V škole priamo pracujú školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca a koordinátor pre voľbu povolania, ďalej sú určení koordinátori projektov, IKT a DT; environmentálnej výchovy; prevencie, osobnostný a sociálny rozvoj; finančnej gramotnosti; koordinátor dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke; koordinátor súťaží a mimoškolských aktivít; koordinátor čitateľskej gramotnosti a školská knižničnica; koordinátor školy podporujúcej zdravie a výchovy k manželstvu a rodičovstvu; koordinátor zberovej činnosti; koordinátor žiackeho parlamentu; koordinátor regionálnej výchovy a ľudovej kultúry, mediálnej a multikultúrnej výchovy; správcovia multimediálnych učebníc a odborní garanti projektov. Títo koordinátori a garanti pravidelne organizujú rôzne aktivity pre žiakov školy so zameraním na svoju tematickú oblasť nielen vo vyučovacom procese ale aj mnohé voľnočasové aktivity.

Vedenie školy, výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg a všetci učitelia sa každý rok pravidelne zúčastňujú mnohých vzdelávacích podujatí organizovaných vysokými školami, metodicko-pedagogickými centrami a inými vzdelávacími organizáciami a inštitúciami, kde

získavajú nové informácie, oboznamujú sa s inovačnými metódami a získavajú nové skúsenosti a zručnosti pre svoju prácu so žiakmi. Spomínané vzdelávacie aktivity sú zamerané na inovačné metódy a formy práce v rámci jednotlivých aprobačných predmetoch, získavanie zručností pri práci s informačno-komunikačnými technológiami a počítačmi, práca so začlenenými žiakmi, žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, žiakmi so sociálne znevýhodneného prostredia a talentovanými žiakmi.

Učitelia školy sa zúčastňujú rôznych konferencií a seminárov ako školitelia alebo vystupujú aktívne s príspevkami zameranými na vývoj vyučovania v ich aprobačných predmetoch, na nové výučbové trendy a inovačné metódy využívané priamo v práci so žiakmi na vyučovacích hodinách.

Mnohé vzdelávacie aktivity pre svojich učiteľov organizuje aj priamo ZŠ Beňovského, v rámci ktorých si učitelia vymieňajú informácie a skúsenosti, ktoré získali na odborných seminároch a aktivitách mimo školy.

V práci učiteľa je nevyhnutné celoživotné vzdelávanie a preto aj v ďalších rokoch je veľmi dôležité, aby sa učitelia zúčastňovali čo najväčšieho množstva seminárov, odborných prednášok a podujatí, kde budú získavať nové poznatky, skúsenosti a zručnosti vo svojich vyučovacích odboroch, nové poznatky zo psychológie a pedagogiky, nových trendov v oblasti pedagogiky s cieľom zvyšovať svoje pedagogické zručnosti pre prácu s bežnými žiakmi, s talentovanými žiakmi, začlenenými žiakmi, žiakmi so ŠVVP a žiakmi so sociálne znevýhodneného prostredia. Neustále treba študovať a používať inovačné metódy, ktorými sa u žiakov bude nenásilnou formou zvyšovať záujem o učenie sa. V neposlednom rade sa učitelia musia aj naďalej vo zvýšenej miere venovať vzdelávaniu v oblasti IKT, počítačov a práce s nimi, aby ich spoľahlivo vedeli využívať počas vyučovacieho procesu.

Prijímanie pedagógov do pracovného pomeru sa realizuje v zmysle platnej legislatívy. Pozvanie na osobný pohovor a následné prijatie zamestnanca je plne v kompetencii riaditeľky školy.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Prijímacie konanie organizujeme pri prijímaní žiakov do 1. ročníka ZŠ v rámci zápisu žiakov do 1. ročníka. Budúci žiaci vykonávajú orientačnú skúšku školskej zrelosti, aby v prípade problémov mohli byť rodičia usmernení k ich riešeniu. V prvom rade sú prijímaní žiaci, ktorých trvalé bydlisko je v školskom obvode ZŠ Beňovského. Žiaci z iných školských obvodov sú do 1. ročníka prijímaní podľa voľného miesta.

Žiaci do vyšších ročníkov sú prijímaní na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a osobného pohovoru s riaditeľkou školy a jej zástupkyňami podľa voľného miesta v jednotlivých ročníkoch. Do ročníkov 5. až 9. sa prijímajú žiaci, ak počet žiakov v triede je nižší ako 29, nie sú v triede zaradení integrovaní žiaci ani žiaci s diagnostikovaním porúch zdravotného znevýhodnenia a prijatie žiaka neohrozí atmosféru v triednom kolektíve. Žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prijíma škola na základe vyjadrenia všeobecného detského lekára a lekára špecialistu, prípadne CPPPaP. Výchovná komisia a riaditeľka zváži prijatie každého dieťaťa osobitne podľa podmienok školy.

1.5 Dlhodobé projekty

Škola má dlhoročné skúsenosti s realizáciou projektov. Pomerne vysoké je aj zastúpenie získaných a realizovaných projektov. Z projektových výziev škola získala prostriedky na vybudovanie a modernizáciu odborných učební – **multimediálne učebne, doplnenie školskej knižnice a jej modernizácia, vybavenie aeróbnej miestnosti špeciálnym športovým náradím, doplnenie športového náradia a náčinia v telocvičniach.**

Základná škola Beňovského 1 je zapojená do viacerých dlhodobých projektov, napr.:

- INFOVEK,
- ŠKOLA PODPORUJÚCA ZDRAVIE,
- COMENIUS – školské partnerstvá,
- E-TWINNING,
- SPRÁVAJ SA NORMÁLNE,
- DETSKÝ ČIN ROKA,
- OTVORENÁ ŠKOLA,
- ENVIRONMENTÁLNE PROGRAMY,
- PROJEKTY ZAMERANÉ NA VOĽNOČASOVÉ AKTIVITY,
- RÔZNE GRANTOVÉ PROGRAMY.

Viaceré dlhodobé projekty organizujeme pre žiakov našej školy priamo na pôde školy ako školské projekty: Tvoríme s fantáziou, Vianočný sen, Kúzla a čary jari, a pod.

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

1.6.1 Budovanie otvorenej, pozitívnej sociálnej klímy

Tento bod bude napĺňaný nielen cez jednotlivé zložky výchovného programu školy, ale aj v častiach vzdelávacieho programu zameraných na personalizáciu a socializáciu žiakov. Pozitívna klíma sa bude postupne vytvárať:

- kooperáciou, interakciou, budovaním spoločného povedomia- my/naša škola (cez aktivity na vyučovaní, ale aj pomocou mimoškolských aktivít)
- aktivitami orientovanými navonok - aj k žiackej, mestskej a rodičovskej komunite
- **organizovanie výletov** - lyžiarsky výcvikový kurz, školy v prírode, exkurzií, besied napr. so spisovateľmi, **vystúpenia a akademie** - slávnostné stretnutie rodičov a priateľov školy, cez **spoločné aktivity** pre žiakov a rodičov - projektové dni, besiedky, **vydávaním školského časopisu, tvorbou webového sídla školy**, cez **spoločné aktivity so širšou komunitou** - Deň narcisov, Deň Zeme, vianočné zbierky...

1.6.2 Tvorba a udržiavanie tradícií školy

Navonok sa škola prezentuje pomocou používania symbolov, udržiavania tradícií. V našej škole ide predovšetkým o zviditeľnenie sa nasledovnými spôsobmi:

- používaním symbolov školy - logo, hymna, znaky, propagačné predmety...,
- udržiavaním tradícií (stretnutia rodičov a priateľov školy, príprava akademie..), ale zároveň budovaním nových tradícií - (projektové dni, tematické dni, prezentácie...),
- udržiavaním kontaktov s absolventmi a posilňovaním ich vzťahu ku škole,
- stretnutia s bývalými učiteľmi školy, besedy s významnými absolventmi...,
- vytváraním a udržiavaním partnerstiev s inými školami a inštitúciami (spolupráca so zriaďovateľom, s mestom, so zamestnávateľmi, s inštitúciami ...),

- systematickým zbieraním histórie (tvorba brožúr, pripomínanie si výročia, história školy na webovom sídle...).

1.6.3 Vytváranie partnerského vzťahu mestskej komunity a školy

Každá škola je neoddeliteľnou súčasťou miesta, v ktorom pôsobí. Úloha školy nie je len vychovávať a vzdelávať žiakov, škola je automaticky jedným z kultúrnych centier komunity a participuje na aktivitách mesta, ale aj sama mestu aktivity ponúka.

K aktivitám, ktoré naša škola pre mesto organizuje, tradične patria rôzne charitatívne akcie, vzdelávacie akcie (ukážky práce v rámci projektov pre učiteľov, praktické ukážky pre žiakov, semináre, organizovanie výstav).

Škola má záujem podporovať športové, kultúrne, sociálne aktivity, ktoré organizuje mesto (divadelné predstavenia, výchovné koncerty, športové súťaže, cyklistické preteky...).

Takisto predstavitelia obce prejavujú záujem o činnosť školy: sú členmi napr. Rady školy, participujeme na spoločných projektoch. V budúcnosti chceme rozširovať túto spoluprácu s mestskou časťou a jej predstaviteľmi.

Úspechy žiakov tradične oceňuje aj mestská časť.

1.6.4 Spolupráca s rodičmi a vytváranie partnerského vzťahu s rodičmi

Spolupráca s rodičmi žiakov našej školy je na vynikajúcej úrovni. Rodičov školy zastupuje Rada rodičov. Každý školský rok zasadá, keď sú zvolané triedne aktivity rodičov, viackrát v prípade potreby. Na tieto zasadnutia je pozývané vedenie školy, zúčastňujú sa ich aj odborní zamestnanci: výchovná poradkyňa, školský špeciálny pedagóg, koordinátor prevencie, garanti projektov, v ktorých je škola zapojená. V programe každého zasadnutia vedenie školy referuje o aktivitách školy a predkladá požiadavky, ktoré sú v prospech žiakov školy. V spolupráci s vedením školy založili občianske združenie, ktoré sa každý rok uchádza svojimi aktivitami o 2% daní. Rada rodičov vždy po zvážení podporuje aktivity školy nielen finančne ale aj inou potrebnou pomocou.

Triedne aktivity sú organizované vždy minimálne 3-krát ročne. Najprv zasadá Rada rodičov, na ktorej sa všetci rodičia dozvedia dôležité informácie a ďalej ich sprostredkujú v jednotlivých triedach. Triedne aktivity rodičovských združení prebiehajú zasadnutím v triedach a formou konzultácií s jednotlivými učiteľmi.

Pre záujemcov o štúdium škola organizuje dni otvorených dverí, počas ktorých majú možnosť zoznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom školy, priestormi školy a zámermi školy.

Rodičia žiakov majú dostupné všetky informácie dotýkajúce sa ich detí a majú možnosť konzultácií v rámci konzultačných hodín s ktorýmkoľvek členom pedagogického zboru alebo vedenia školy. Rodičia sa zapájajú do aktivít v rámci konkrétnej triedy (besiedky, spoločné návštevy divadelných predstavení, športové aktivity, výlety, ...). Okrem toho škola organizuje celoškolské podujatia, na ktoré sú pozývaní rodičia (Akadémia školy, stretnutie rodičov a priateľov školy, projektové dni školy, tematické dni...)

1.6.5 Rada školy

Rada školy je ustanovená podľa príslušného zákona. Tvoria ju zástupcovia pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy, zástupcovia rodičov a zástupcovia zriaďovateľa – delegovaní miestni poslanci. Rada školy zasadá priebežne a na svojich zasadnutiach prejednáva záležitosti týkajúce sa výchovno – vzdelávacieho procesu školy, finančného rozpočtu, hospodárenia školy, prevádzky a technického zabezpečenia školy, pripravuje výberové konanie na miesto riaditeľa ZŠ.

1.6.6 Spolupráca s ďalšími organizáciami

Nadalej budeme rozvíjať spoluprácu s organizáciami podieľajúcimi sa na výchove a vzdelávaní a zvyšovať pozitívny imidž školy. Sú to rôzne inštitúcie a v spolupráci s nimi organizujeme pre žiakov workshopy zamerané na prevenciu, elimináciu negatívnych spoločenských javov, predchádzanie šikane, aktívne využívanie voľného času, tvorivé dielne, workshopy zamerané na osobnosť žiaka.

Voľnočasové aktivity, umelecké podujatia, výchovné koncerty a iné podujatia organizujeme aj v spolupráci s Centrom voľného času Klokan, olympiády zabezpečuje Iuventa.

S materskou školou na Damborského ulici máme aktívnu spoluprácu vo viacerých oblastiach: pravidelne navštevujú naše priestory, pre materské školy na Damborského, Bazovského a Bilíkovej ulici organizujeme otvorené vyučovacie hodiny v 1. ročníku, detský karneval a rodičovské združenie pred zápisom ich detí do 1. ročníka za účelom bezproblémového vstupu ich dieťaťa na základnú školu.

S univerzitami (Univerzita Komenského v Bratislave, Trnavská univerzita, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici) máme aktívnu spoluprácu v rámci rôznych projektov týkajúcich sa overovania nových pracovných materiálov so zahrnutím inovačných metód.

S metodicko-pedagogickým centrom a jeho jednotlivými regionálnymi pracoviskami spolupracujeme pri zúčastňovaní sa na jednotlivých vzdelávacích podujatiach pre všetkých učiteľov.

V rámci skvalitňovania našich aktivít vo výchovno-vzdelávacom projekte spolupracujeme s ďalšími inštitúciami a organizáciami: Školské výpočtové stredisko, Matica Slovenská, Slovenský červený kríž, Jednota dôchodcov, Dopravné ihrisko na Harmincovej ulici a ihrisko Autobild v Inchebe, Živica – centrum environmentálnej a etickej výchovy, Ekocentrum Daphne, OZ Tatry, FC Dúbravka, hokejový klub HOBA a ďalšie.

1.6.7 Trendy školy

Zámerom školy je tieto pozitívne trendy nadalej podporovať a prehľbovať, napríklad cez:

- tematické výstavy prác žiakov sprístupníme verejnosti,
- organizovanie športových aktivít pre žiakov a učiteľov mestských škôl, prípadne súťaže rodičov,
- semináre k projektom pre žiakov a učiteľov,
- organizovanie vzdelávania pre rodičov a starých rodičov (práca s internetom,.....),
- projektové dni,
- oslavy významných dní, príprava programu (workshopy ku Dňu Zeme,....),

- organizácia konferencií, na ktorých budú žiaci mestských škôl prezentovať svoje vedecké práce,
- vedomostné súťaže (história, prírodné a spoločenské vedy),
- environmentálne projekty (v rámci triednických hodín upratať priestor okolo školy, zasadiť stromy, separovať zber v spolupráci s mestom.....).

Zo strany rodičov:

- aktívne sa podieľať na zabezpečení školských potrieb pre žiakov,
- kontrolovať pravidelne dochádzku svojich detí,
- pomoc pri organizovaní školy v prírode a lyžiarskeho výcvikového kurzu, výletov, exkurzií,
- podľa možností a potreby školy pomáhať ekonomicky resp. materiálne,
- spolupráca pri organizovaní podujatí pre žiakov a rodičov (vianočné posedenie, oslava MDD, brigáda na úprave okolia školy ...).

Zo strany školy:

- okamžite nahlásiť neprítomnosť žiaka na vyučovaní rodičom,
- individuálny prístup k dlhodobo chorým žiakom,
- vyplniť program žiakov v odpoľudňajších hodinách podľa možnosti školy,
- spoločné športové aktivity rodičov a učiteľov,
- naďalej spolupracovať triedny učiteľ – vychovávateľka - rodič – žiak.

1.7 Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Škola má viaceré kmeňové triedy 1. stupňa vybavené interaktívnymi tabuľami s dataprojektormi a notebookmi. Ďalej má zriadené nasledovné odborné učebne: odborné učebne cudzích jazykov, odbornú učebňu fyziky, multimediálnu prírodovednú učebňu s interaktívnou tabuľou a dataprojektorom, multimediálne učebne s dataprojektormi a interaktívnymi tabuľami, učebňu etickej a náboženskej výchovy, školskú knižnicu, veľkú a malú telocvičňu, gymnastickú učebňu, školský športový areál, učebňu hudobnej výchovy s klavírom, školskú žiacku kuchynku, herne pre školský klub detí. Tým, že sme dobudovali odborné učebne z priestorov chodby a spoločenskej miestnosti, je budova priestorovo dostačujúca. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať školský vzdelávací program.

Vybavenie kabinetov je dostačujúce, avšak v mnohých sú pomôcky staršie a treba ich neustále vymieňať. Za pomoci rodičov, sponzorov a zapájaním sa do projektov neustále obnovujeme všetky kabinetné zbierky. V tejto činnosti je potrebné neustále pokračovať.

Škola má k dispozícii átrium, v ktorom je v letných mesiacoch zriadená učebňa v prírode. Športový areál (nepatrí škole, ale nachádza sa v jej tesnej blízkosti) pozostáva z futbalového ihriska, atletickej dráhy, doskočiska. Je nutná jeho rekonštrukcia.

Škola má dostatok hygienických zariadení, ktoré sú vybavené mydlami, hygienickými vreckovkami a toaletným papierom.

Počas každého školského roka dopĺňame množstvo pomôcok (multimediálne výučbové CD, nástenné mapy, slovníky a knihy z oblasti cudzích jazykov, dataprojektory), vďaka ktorým môžeme so žiakmi vo výchovno-vzdelávacom procese pracovať efektívnejšie a tvorivejšie. Ocenením práce našich žiakov v medzinárodnej projektovej súťaži 8. Projektwettbewerb Des

Verbandes der Chemielehrer Österreichs „Feuer, Wasser, Erde, Luft – Umwelt, Technik @ Chemie“ sme získali dve sady moderných chemických pomôcok z odľahčených materiálov a s viacerými prístrojmi na meranie pH a koncentrácie niektorých plynov v ovzduší. Výrazne pomáhajú zmodernizovať vyučovací proces prírodovedných predmetov. Z projektu ESF – premena tradičnej školy na modernú pod názvom „Inovatívne a reformné kroky na ceste do budúcnosti základnej školy“ sme získali notebooky a dataprojektor ako mobilnú multimediálnu učebňu, interaktívnu tabuľu, moduly k meriacemu systému ISES, ktoré modernizujú multimediálnu prírodovednú učebňu, mnohé didaktické pomôcky ako sú nástenné mapy a multimediálne výučbové programy a tiež materiály vytvorené pre samotný výchovno-vzdelávací proces.

Súčasťou školy je aj školský klub detí (ŠKD). Za pomoci rodičov, sponzorov a z ušetrených finančných prostriedkov školy sme zrenovovali herňu školského klubu detí výmenou podlahovej krytiny za plávajúcu podlahu, zakúpili sme nové technické, didaktické a digitálne prostriedky a nový školský nábytok.

Súčasťou školy je zariadenie školského stravovania. Strava v tomto zariadení je chutná a zdravá, je doplnená o čerstvé ovocie, zeleninové šaláty a jogurty. Za pomoci zriaďovateľa školy Miestneho úradu mestskej časti Bratislava – Dúbravka postupne prebieha rekonštrukcia tohto zariadenia.

1.8 Škola ako životný priestor

1.8.1 Vytváranie podnetného prostredia

Životný priestor školy je dôležitý z hľadiska efektívnosti celého výchovno-vzdelávacieho procesu. Neustále sa snažíme o estetizáciu prostredia školy. Od roku 2006 prebieha revitalizácia a modernizácia priestorov školy. V minulosti Miestny úrad MČ Bratislava – Dúbravka zabezpečil výmenu starých poškodených drevených okien za nové plastové okná, vymenili sa žalúzie, aby sa počas vyučovania dalo efektívne využívať slnečné žiarenie tak, aby nerušilo vyučovací proces. Tiež boli v niektorých triedach a priestoroch vymenené podlahové krytiny, lavice, stoličky. Za pomoci sponzorov sa vymieňa starý nábytok za nový. Pravidelne sa zabezpečuje obnova náteru stien v triedach a iných priestoroch školy. Estetizáciu prostredia tvoria aj aktuálne nástenné informačné tabule, na ktorých sú zverejnené dôležité informácie, úspechy našich žiakov a v neposlednom rade aj veľké množstvo žiackych prác. Estetiku prostredia dotvárajú výtvarné práce žiakov a množstvo rozmanitých kvetov, rozmiestnených v spojovacích priestoroch a triedach. Vo vestibule školy sú na čestnom mieste vystavené mnohé ocenenia – diplomy a víťazné poháre, ktoré žiaci školy získali v mnohých súťažiach a predmetových olympiádach.

1.8.2 Vytváranie pozitívnej klímy

V rámci budovania priateľskej atmosféry na celej škole pracuje žiacky parlament, pomocou ktorého môžu žiaci sprostredkovať svoje návrhy na zmenu niektorých činností a zavedenie nových aktivít. Žiaci majú k dispozícii aj schránku dôvery, kde anonymne môžu vkladať svoje námety, pocity a sťažnosti. Priateľská klíma na škole sa utužuje organizovaním športových turnajov medzi žiakmi a učiteľmi a rôznymi ďalšími aktivitami, napr. organizovaním škôl v prírode, výletov, exkurzií a pod.

V našej škole budeme akcentovať, monitorovať a vyhodnocovať viaceré faktory, ktoré sú dôležité pre utváranie pozitívnej klímy školy. Sledované budú v rámci evalvácie a autoevalvácie školy a to: hospitačnou činnosťou vedenia školy na hodinách, dotazníkovou metódou (žiakom,

rodičom, učiteľom...), štruktúrovanými pohovormi so žiakmi, učiteľmi, v správach výchovného poradcu, školského špeciálneho pedagóga, konzultáciami s CPPPpP.

Sledované (merateľné) ukazovatele sú v nasledujúcom texte hrubo vytlačené, ostatné sú vo forme odporúčania pre prácu pedagógov školy.

Pozitívnu atmosféru vytvárame cez:

- a) **cieľavedomé a na úlohy orientované prostredie,**
- b) uvoľnené, vrelé a podporujúce prostredie,
- c) **vzťahy učiteľ – žiak,**
 - vzájomná úcta a kontakt,
 - dobrý príklad,
 - humor,
- d) zvyšovanie sebahodnotenia žiakov,
 - humánny prístup,
 - odovzdávanie kladných informácií,
 - poskytovanie pozitívnej pomoci,
- e) **vzhl'ad učebne a zloženie triedy,**
 - vzhl'ad učebne,
 - usporiadanie učebne,
 - upravenosť,
 - zloženie triedy.

Učitelia sú vedení k tomu, aby:

- a) venovali žiakom pozornosť pri rozhovoroch,
- b) **vytvárali pokojnú, uvoľnenú atmosféru, aby mali dostatok času rozprávať sa bez prerušovania, formulovať a vyjadrovať svoje myšlienky,**
- c) **dávali žiakom spätnú väzbu, že ich počúvajú,**
- d) komentovaním podporovali ďalšie uvažovanie žiaka,
- e) vyhýbali sa hodnoteniu nápadov (napr.: dobrý nápad, dobrý záver), pretože tak sa vytvára dojem, akoby existovala len jedna správna odpoveď.

Zároveň je potrebné, aby učitelia reagovali na prejavy diskriminačného správania i tak, že:

- **ho nebudú ignorovať,**
- **vysvetlia, čo žiaci videli a zapoja účastníkov do dialógu,**
- aby sa neobávali konfliktu,
- uvedomili si vlastné postoje,
- **dokázali modelovať - predviesť očakávané správanie,**
- **boli pripravení zasiahnuť,**
- **rozlišovali kategorické a stereotypné myslenie.**

Žiaci by mali byť vedení k:

- prejavom iniciatívy, samostatnosti,
- túžbe po poznaní (rozširovanie vedomostí),
- chápaniu a porozumeniu nielen učiteľa, ale aj spolužiakov,
- **prejavom dôvery k učiteľovi a spolužiakom,**
- **spolupráci s učiteľom a podieľaní sa napr. na tvorbe pravidiel triedy, riešení problémov, vytváraní centier aktivít,**
- **úcte k svojmu učiteľovi a spolužiakom,**

- **zodpovednosti za úspech i neúspech v práci.**

Zásady tvorby pozitívnej klímy v našej škole sú:

- Vytvárať v triede klímu cieľavedome orientovanú na úlohy, uvoľnenú, priateľskú, podporujúcu a podnecujúcu zmysel pre poriadok.
- **Pomáhať žiakom – zvlášť spätnou väzbou o ich prospechu, získať vedomie vlastnej hodnoty a rozvíjať sebaúctu.**
- **Cez učebné činnosti poskytovať podnety a poskytovať reálnu príležitosť k úspechu.**
- **Využívať vnútorné a vonkajšie zdroje motivácie žiakov.**
- Vyjadrovať svojím konaním kladné očakávania.
- Dávať najavo svoj osobný záujem a starostlivosť o pokrok každého žiaka.
- **Mat' vzťahy so žiakmi založené na vzájomnej úcte.**
- Brať primeraným spôsobom do úvahy vplyv zloženia kolektívu (napr. : rozsah schopností, rozmanitosť spoločenského pôvodu) na spôsoby podporujúce v triede kladnú klímu.

1.8.3 Stratégie tvorby inkluzívneho prostredia

V škole uplatňujeme stratégie, ktoré pomáhajú vytvárať inkluzívne prostredie, dodržiavanie stratégií je sledované v rámci procesu evaluácie a autoevaluácie školy - hlavne dotazníkovou metódou a anketami (dopytovanie sa žiakov). Sledované sú nasledovné stratégie:

Stratégie:

1. Tempo výučby prispôbovať žiakom, vychádzať z ich úrovne.
2. Uplatňovať individuálny prístup ,využívať pestré metódy pri vyučovaní.
3. Podporovať vzájomnú pomoc medzi žiakmi.
4. Prenechávať im dostatok zodpovednosti za svoj prospech. (Snažíme sa zveriť im takú zodpovednosť, aby sa cítili dôležití, ale zároveň ju uniesli.)
5. Počítat' s rôznymi potrebami žiakov.
6. Venovať sa veciam, ktoré oni sami pokladajú za dôležité.
7. Vychádzať pri vyučovaní z každodenného života a jeho potrieb.
8. Ponúknuť im osobnú pomoc.
9. Nechávať ich, aby sa vyjadrili ako trieda, alebo individuálne mimo triedy.
10. Spolupracovať s kolegami- tímová práca.
11. Spolupráca s rodičmi, podľa potrieb.
12. Odborná spolupráca mimo školy.
13. Sústavné osobné vzdelávanie sa učiteľov v oblasti práce so začlenenými žiakmi.

1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Priestory školy sú bezpečné vyhovujúce pre daný počet žiakov, ktorí školu navštevujú. Zamestnanci sú pravidelne podľa zákona školení o BOZP a PO. Všetci žiaci školy sú v úvode každého školského roka poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci počas vyučovania, aktivít mimo školy, zvlášť sú poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v odborných učebniach, hlavne v multimediálnej prírodovednej učebni, fyziky, multimediálnych učebniach, telocvičniach a vo všetkých ostatných špeciálnych priestoroch školy. Pred každou akciou mimo školy sú žiaci poučení na triednických hodinách ako sa majú správať (výlety, exkurzie, školy v prírode, lyžiarsky výcvikový kurz atď. ...).

Riaditeľka školy v spolupráci s miestnym úradom pravidelne zabezpečuje vykonanie revízií vo všetkých častiach školskej budovy a v zariadení školského stravovania.

2 Charakteristika školského vzdelávacieho programu

2.1 Pedagogický princíp školy

Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a ďalšie odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch, u žiakov budeme rozvíjať kľúčové kompetencie. Školský vzdelávací program bude prihliadať aj na žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami a začlenených žiakov tak, aby mali zabezpečený efektívny vzdelávací proces.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť budeme smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Našou úlohou je pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu.

Zavádzaním digitálnych technológií do výchovno-vzdelávacieho procesu v rámci všetkých predmetov chceme dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti informačno-komunikačných a digitálnych technológií u žiakov v našej škole.

Posilnením cudzích jazykov sa budeme snažiť zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.

Tiež je dôležité formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.

Budeme vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov a v spolupráci s rodičmi žiakov bude našim cieľom vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Zameriame sa na rozvoj kľúčových kompetencií každého žiaka, rozvoj emocionálnej inteligencie. Dáme šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech z vykonanej práce a dosiahnutých výsledkov.

Škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní.

Budujeme priateľskú a ústretovú klímu tak, aby všetci žiaci boli podnecovaní k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, hodnoteniu a dorozumievaniu sa.

Nižšie stredné vzdelávanie (ISCED 2) sa orientuje pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom bohaté možnosti vedeného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
- umožniť žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- vyvážené rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,

- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, rozvíjať ich duchovno-kultúrne hodnoty,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.

Hlavnými programovými cieľmi nižšieho stredného vzdelávania sú rozvinuté kľúčové spôsobilosti (ako kombinácie vedomostí, spôsobilostí, skúseností a postojov) žiakov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

V etape nižšieho stredného vzdelávania sú za kľúčové považované: komunikačné spôsobilosti, matematická gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti (informačno-komunikačné technológie, digitálne technológie), spôsobilosti učiť sa učiť sa, riešiť problémy, ďalej sú to osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.

Osvojovanie kľúčových kompetencií je dlhodobým a zložitým procesom, ktorý začína v predprimárnom vzdelávaní, pokračuje v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní a postupne sa dotvára v ďalšom priebehu života. Celoživotne sa rozvíjajúce kľúčové kompetencie potrebuje každý jednotliviec na osobné uspokojenie a naplnenie, na rozvoj kompletnej osobnosti, na aktívne občianstvo a na uplatnenie sa vo svete práce. Výber kľúčových kompetencií vychádza z európskeho referenčného rámca kľúčových spôsobilostí, ktoré sú rozpracované s ohľadom na hodnoty a potreby nášho školského systému. Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú. Sú výsledkom celkového procesu celostného vzdelávania. K ich rozvíjaniu prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, programové aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a v mimoškolskej činnosti.

Realizácia:

- v školskom vzdelávacom programe zavádzame nové predmety zamerané na IKT a DT, posilňujeme dotáciu vyučovacích hodín oboch cudzích jazykoch (anglický a nemecký jazyk),
- máme zapracované jednotlivé prierezové témy do vyučovania a do aktivít, ktoré pravidelne počas každého školského roka pre žiakov pripravujeme,
- realizujeme blokove formy vyučovania pravidelne jeden deň v mesiaci, pričom blokove vyučovanie bude zamerané na spoznávanie prierezových tém, oboznamovanie sa s kultúrou regiónu, návšteva múzeí, aktivity environmentálnej výchovy, ochrany zdravia a života, multikultúrnej výchovy,
- podporujeme vo zvýšenej miere žiakov so všeobecným intelektovým nadaním individuálnym prístupom
- žiaci so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami sú vzdelávaní s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú ich individuálnym potrebám.

2.2 Zameranie školy a stupeň vzdelania

2.2.1 Analýza stavu

Naša škola sa sústreďuje na poskytovanie kvalitného základného vzdelania, ktoré má všeobecný charakter a zároveň prihliada na danosti, schopnosti, nadanie, talent a záujmy žiaka. Základom pre určenie stavu, v ktorom sa škola nachádza a ďalšie strategické plánovanie je nasledujúca SWOT - analýza:

Silné stránky:	Slabé stránky:
• plná odbornosť vyučovania predmetov • zavedený systém vzdelávania pedagogických pracovníkov • korektná spolupráca v rámci MZ a PK • kvalitná príprava žiakov na SŠ • dlhodobé dobré výsledky žiakov v prijímaní na SŠ • zavádzanie progresívnych metód do vzdelávania • budovanie kariérneho poradenstva • odborná práca so žiakmi s ŠVVP (vzdelávanie učiteľov, spolupráca s CPPPaP), • kvalitná práca s talentovanými žiakmi-úspešnosť v rôznych typoch súťaží • možnosť profilácie žiakov pomocou širokej ponuky voliteľných predmetov a záujmových útvarov • participácia školy na európskych mobilitách (Comenius, e-Twinning, ...) • spolupráca školy s inštitúciami (ŠPÚ, MŠ, CVČ, SČK, neziskové organizácie a nadácie...) • úspešnosť školy v podávaní projektov a uchádzaní sa o granty • kvalitné vybavenie školy pomôckami • dostatok odbornej pedagogickej literatúry • veľká ochota zamestnancov vzdelávať sa	• nedostatočné možnosti morálneho a finančného ohodnotenia práce učiteľov a vychovávateľov • pomalé prispôsobovanie sa školy požiadavkám praxe a trhu práce • nedostatočné predstavy žiakov o konkrétnom uplatnení sa v praxi • slabá motivovanosť žiakov na niektorých predmetoch • pretrvávajúce problémy s hodnotením žiakov (nesystematickosť) • nejednotné výchovné pôsobenie učiteľov, rodičov a priateľov školy, • slabý záujem rodičov a žiakov, ktorí majú problémy v učení alebo správaní, o dianie v škole • nízka schopnosť žiakov riešiť problémy • poloha školy a určený obvod – demografický vývoj v tejto časti obce
Príležitosti:	Ohrozenia:
• ustálený demografický vývin do roku 2009 • možnosť získavať mimorozpočtové zdroje • rozvíjanie a prehĺbovanie spolupráce školy s rôznymi inštitúciami a zamestnávateľmi • možnosť zapájať sa do rôznych komunitárnych projektov • Prispôsobenia vzdelávania moderným trendom	• nízko nastavený normatív na žiaka • nestále legislatívne prostredie • nedostatočné finančné aj morálne ohodnotenie učiteľa v spoločnosti • vysoká preťaženosť učiteľov • nedostatok kvalitných učebníc, pracovných listov, metodických materiálov, • finančná náročnosť nákupu odbornej literatúry • zvyšovanie požiadaviek rodičov na školu

2.2.2 Ciele školského vzdelávacieho programu

Základná filozofia školy:

1. Poskytnúť živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v cudzom jazyku v rámci EU.
2. Práca so základnými DT a IKT.
3. Osvojiť si, zdokonaľovať a upevňovať potrebu celoživotnej starostlivosti o zdravie, ktorej hlavnou súčasťou je pohyb – venovať zvýšenú pozornosť všestrannej pohybovej príprave.

Komplexná charakteristika je postavená na hlavných cieľoch:

- a) komunikatívnosť,
- b) flexibilita,
- c) tvorivosť,
- d) vedomosti,
- e) spôsobilosti,
- f) pohybová kultúra.

Sú to všeobecné ciele, ktoré si naša škola kladie. Tie sa prenášajú do plánovania v rámci jednotlivých metodických orgánov a na základe plánov práce sa transformujú do vzdelávacieho a výchovného procesu. Naše priority sú:

- I. Reforma vzdelávania- premena tradičnej školy na modernú**
- II. Celoživotné vzdelávanie ako základný princíp vedomostnej spoločnosti**
- III. Zvýšenie kvality a efektivity vzdelávania**
- IV. Posilnenie väzieb medzi školou – svetom práce- spoločnosťou**

Rozpracovanie do špecifických cieľov školy, ktoré je nasledovné:

I. Reforma vzdelávania - premena tradičnej školy na modernú

- a) naďalej uplatňovať inovatívne koncepcie vzdelávania, sledovať moderné trendy v pedagogike a didaktike,
- b) venovať pozornosť aktívnemu učeniu sa žiaka, podporovať ho, posilňovať voľnosť, umožňovať individuálnu vzdelávaciu cestu pre žiaka,
- c) naďalej venovať pozornosť projektom, výzvam, zvyšovať materiálno-technické vybavenie školy z rozpočtových aj mimorozpočtových zdrojov,
- d) kooperovať s inými školami- vytvárať partnerstvá, prehľbovať spoluprácu s inštitúciami a zamestnávateľmi.

II. Celoživotné vzdelávanie ako základný princíp vedomostnej spoločnosti

- a) Nastaviť žiakov na celoživotný systém vzdelávania, pozornosť venovať stratégiám „ako sa učiť“.
- b) Venovať pozornosť súťažiam, projektom, mobilitám, podporovať iniciatívnosť žiakov aj učiteľov.
- c) Vytvoriť harmonogram vzdelávacích aktivít pre učiteľov školy, viesť ich k osobnej aktivite a odbornému rastu.
- d) Venovať sa odovzdávaniu skúseností z implementácie školského programu a inovatívnej koncepcie vzdelávania v našej škole, usporadúvať semináre, workshopy.

III. Zvýšenie kvality a efektivity vzdelávania

- a) Pozornosť venovať evalvácií, autoevalvácií na všetkých úrovniach pedagogického procesu.
- b) Vzdelávaním prehľbovať vedomosti pedagógov v oblasti sebahodnotenia, získavania spätnej väzby a hodnotenia žiakov.

- c) Podľa možností školy posilňovať voliteľnosť predmetov, poskytovať možnosť rozvíjať záujmy žiakov v rámci krúžkovej činnosti, všestranne podporovať zapájanie žiakov do súťaží, olympiád, mobility.
- d) Monitorovať a vyhodnocovať úspešnosť žiakov v súťažiach, zapájanie sa do projektov, aktivít v rámci mestskej komunity, sledovať úspešnosť žiakov.
- e) Zaviesť dištančné formy vzdelávania pre žiakov aj učiteľov, budovať v škole centrum celoživotného vzdelávania.

IV. Posilnenie väzieb medzi školou – svetom práce- spoločnosťou

- a) Budovanie školy ako otvorenej inštitúcie - vytváranie harmonických vzťahov s rodičmi a mestskou komunitou.
- b) Cílené budovanie kontaktov .
- c) Koncepčná prezentácia školy a jej výsledkov na rôznych fórach.
- d) Posilňovanie väzieb na tradície školy, regiónu.

2.2.3 Hlavné zásady školského výchovného programu

- a) utváranie priaznivej sociokultúrnej klímy – vzájomnej úcty a rešpektu,
- b) osobný rast žiakov aj učiteľov, formovanie mravných hodnôt a noriem,
- c) otvorenosť školy voči rodičom aj verejnosti,
- d) aktívne preventívne programy.

Základná škola Beňovského 1 sa zameriava na rozšírené vyučovanie cudzích jazykov, matematiky, informatiky a prírodovedných predmetov. Pedagogovia ZŠ Beňovského pomáhajú žiakom získavať vedomosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích oblastiach. Vzhľadom na fakt, že v dnešnej dobe je nutnosť ovládať minimálne dva cudzie jazyky, pracujeme na tom, aby žiaci z našej školy odchádzali na stredné školy so základmi dvoch cudzích jazykov. Je potrebné zvýšiť dôraz na komunikačné zručnosti v anglickom aj nemeckom jazyku, aby už žiaci základnej školy zvládli jednoduchú bežnú komunikáciu v cudzom jazyku.

V súvislosti s informatizáciou celej spoločnosti sme v druhom ročníku na prvom stupni ZŠ zaviedli predmet informatika do vyučovacieho procesu s cieľom naučiť žiakov ovládať prácu s počítačom pre budúci profesionálny život každého žiaka.

Prírodovedné predmety majú vysoké uplatnenie v profesionálnych sférach života a preto sa žiakom už od druhého stupňa venujeme aj v tejto oblasti intenzívnejšie a zameriavame sa okrem rozširovania vedomostí o prírodných zákonitostiach aj na praktické zručnosti v laboratóriách.

V školskom vzdelávacom programe sa zameriavame na tieto hlavné oblasti:

- posilnenie výučby anglického jazyka o jednu vyučovaciu hodinu týždenne v každom ročníku na druhom stupni ZŠ, na ktorých sa žiaci vo zvýšenej miere venujú konverzácii v anglickom jazyku a tak posilňujeme ich schopnosti a zručnosti pri komunikácii a myslení v anglickom jazyku,
- posilnenie vyučovacích hodín nemeckého jazyka v 5. – 9. ročníku s cieľom, aby žiaci vedeli komunikovať na primeranej úrovni po skončení základnej školy aj v druhom cudzom jazyku
- posilnenie informatiky s cieľom zabezpečiť informatickú gramotnosť tak, aby ani jeden žiak nemal problém vo využívaní počítača ako pomocníka

- posilnenie matematiky a prírodovedných predmetov s cieľom zabezpečiť pochopenie prírodných javov, rozvíjanie logického myslenia, prehľbovanie zručností v laboratórnej technike
- posilnenie slovenského jazyka a literatúry s cieľom rozvíjať čitateľskú gramotnosť, analyzovať texty, čítať s porozumením a vedieť správne formulovať svoje myšlienky, tvrdenia a názory
- zavedenie predmetu s obsahom tvorby projektov a prezentácií, ktorý bude zameraný na prácu s textom, vytváranie vlastných projektov a prezentácií, rozvíjanie zručností v prierezovej oblasti .

Prípravu žiakov na život zabezpečíme:

- kvalitnou prípravou vo vyučovaní slovenského jazyka – zvyšovanie komunikačných kompetencií
- kvalitnou prípravou vo vyučovaní cudzieho jazyka tak, aby absolvent ISCED 2 bol na úrovni kompetencií podľa spoločného európskeho referenčného rámca
- kvalitnou prípravou v ostatných predmetoch vo zvýšenej dotácii vyučovacích hodín – rozvíjanie čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti
- dosiahnutím čo najvyššej gramotnosti v IKT, poznaním základných počítačových aplikácií, prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií pochopením využitia IKT
- vytváraním trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na záujmy žiakov
- vytváranie pozitívneho vzťahu k životnému prostrediu a ochrany prírody

Stupeň vzdelania: ISCED 2

2.3 Profil absolventa

Výchovno-vzdelávací proces školy je zameraný tak, aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, ale zároveň aby všetky svoje vedomosti, zručnosti, schopnosti dokázali aj správne využiť pri realizácii úloh v každodennom živote.

Absolvent našej školy by mal svojím vystupovaním robiť dobré meno škole, vytvárať dobré medziľudské vzťahy, hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život. Absolvent by mal posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre, získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie, naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,

naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty, mal by vedieť získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie. Mal by vedieť logicky uvažovať, prezentovať svoje názory na veci verejné, vedieť diskutovať, oponovať, hodnotiť svoju prácu a vedieť sa orientovať v množstve informácií, ktoré dnes ponúkajú viaceré zdroje.

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebazvdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít. Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

2.4 Pedagogické stratégie

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie. Osobnostný a sociálny rozvoj realizujeme stimuláciou žiakov k celoživotnému vzdelávaniu, podporujeme individuálne schopnosti jednotlivcov.

Školský špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc začleneným žiakom, žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ako aj talentovaným žiakom, ich rodičom a zamestnancom školy.

V environmentálnej výchove je na našej škole veľmi bohatá činnosť. Aktivity sú zapracované do všetkých predmetov, hlavne prírodovedných. Pravidelne sa zapájame do viacerých prírodovedných súťaží, olympiád a podávame aj prihlášku do grantového programu Enviroprojekt.

Pri prevencii drogových závislostí organizujeme workshopy, vytvárame rôzne aktivity na zmysluplné využitie voľného času. I napriek tomu, že s nelegálnymi drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti požívaniu legálnych drog ako je boj proti fajčeniu a užívaniu alkoholických nápojov cez koordinátora prevencie, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom.

Dôsledne vychádzame z potrieb žiakov a motivujeme ich do učenia pestrými formami výučby. Všímame si ich talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac preferujeme samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Dôležitá je pre nás orientácia na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slaboprospeievajúcich žiakov, pre zvýšenie vnútornej motivácie.

Realizujeme vyučovanie pomocou didaktickej techniky, semináre, diskusie, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajoby výstupov, praktickú výučbu. Dôraz kladieme na samostatnosť a zodpovednosť každého žiaka za učenie sa. Využívame IKT vo vyučovaní, zapojením do medzinárodného projektu Comenius rozvíjame komunikačné zručnosti v cudzích jazykoch od najnižšieho možného veku našich žiakov.

Žiakov športovými aktivitami vedieme k správne mu využívaniu voľného času, k pestovaniu zdravého životného štýlu, k ochrane svojho zdravia. Šport je pre mnohých žiakov aktívnou formou odpočinku.

Kultúrne podujatia sú ďalšou formou, ktorou spestrujeme výchovno-vzdelávací proces. Pre žiakov budeme i naďalej organizovať výchovné koncerty, kultúrne podujatia ako návštevy divadiel a divadelných predstavení, filmových predstavení a pripravovať akadémie, na ktorých žiaci môžu predstaviť svoj talent.

2.5 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

2.5.1 Školský špeciálny pedagóg

Na škole pôsobí na plný úväzok školský špeciálny pedagóg, ktorý sa v plnej miere zaoberá začlenenými žiakmi a žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

a) začlenení žiaci:

- školský špeciálny pedagóg spolu s výchovným poradcom navrhujú žiakov na diagnostický proces a spolupracujú s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie na Fedákovej ulici a ďalšími inštitúciami pri diagnostike,
- po diagnostike školský špeciálny pedagóg spolu s výchovným poradcom zabezpečujú komunikáciu so zákonným zástupcom za účelom vybavenia dokumentácie, v maximálnej miere informujú zákonného zástupcu o začlenení jeho dieťaťa a koordinujú spoluprácu zákonného zástupcu so školou,
- školský špeciálny pedagóg zabezpečí vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu pre všetkých začlenených žiakov, ktorý bude zohľadňovať dôvod začlenenia každého žiaka s cieľom vytvoriť čo najoptimálnejšie podmienky vzdelávania žiaka,
- školský špeciálny pedagóg zabezpečuje informovanie všetkých učiteľov o individuálnom vzdelávacom programe začlenených žiakov a odporúča metódy a formy práce pre týchto žiakov v kmeňových triedach,

- začlenení žiaci majú vymedzené vyučovacie hodiny, kedy sa im individuálne venuje školský špeciálny pedagóg,

b) žiaci so všeobecným intelektovým nadaním:

- žiakom so všeobecným intelektovým nadaním v jednotlivých oblastiach sa venujú individuálne učitelia priamo na vyučovacích hodinách zadávaním obtiažnejších a náročnejších úloh,
- individuálne mimo vyučovacích hodín sú pripravovaní na predmetové, športové a umelecké súťaže vo zvýšenej miere tak, aby boli úspešní,
- žiaci so všeobecným intelektovým nadaním majú možnosť prezentovať sa na školských akciách, súťažiach a reprezentujú školu v jednotlivých olympiádach, súťažiach a ďalších aktivitách,
- pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním neustále dopĺňame knižničný fond aj o odborné publikácie, encyklopédie, odborné časopisy.

Školský špeciálny pedagóg absolvuje vzdelávania a odborné štúdiá na Pedagogickej fakulte UK s cieľom zvyšovať svoje poznatky a zručnosti pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vypracováva pre každého individuálne začleneného žiaka individuálny vzdelávací program, pravidelné štvrtročné hodnotenia týchto žiakov, zabezpečuje komunikáciu s rodičmi a tiež informuje vyučujúceho o postupoch výučby, aby bol vzdelávací proces efektívny. Na pracovné porady si pre ostatných pedagógov pripravuje odborné prezentácie s cieľom zvyšovať poznatky o práci so spomínanými žiakmi priamo na výchovno-vzdelávacom procese v kmeňových triedach.

2.5.2 Spolupráca s inštitúciami

Pedagogická diagnostika je komplexný proces. Zameriava sa na obsahovú a procesnú zložku. V obsahovej zložke sa zisťuje dosiahnutie úrovne vedomostí, zručností, návykov, v procesuálnej, akým spôsobom proces výchovy a vzdelávania prebieha, ako ovplyvňuje žiaka.

Typy pedagogickej diagnostiky:

Špeciálno-pedagogická diagnostika v špeciálno-pedagogických poradniach je tímová – za aktívnej účasti psychológa, lekára, špeciálneho pedagóga, sociálneho pracovníka, učiteľa. Zisťuje, aké sú podmienky, priebeh, a výsledky výchovy vzdelávania postihnutých jedincov, určuje vplyv postihnutia na ich vzdelateľnosť a vychovateľnosť.

Pri špeciálno-pedagogickej diagnostike spolupracujú učitelia našej školy v prevažnej miere **s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP).**

Pri spolupráci je dôležitou časťou popis problému žiaka zo strany učiteľa/učiteľov. Učitelia našej školy sú vedení k zodpovednej spolupráci so psychológmi a špeciálnymi pedagógmi. Odborníkom v poradniach ide predovšetkým o konkrétne výsledky pozorovania, rozhovoru učiteľa so žiakom v známom prostredí. Len učiteľ v škole dokáže presne diagnostikovať, aký je jeho žiak v kolektíve, čím sa odlišuje od svojich rovesníkov, ako vie odpovedať pri tabuli, ako v lavici, ako znáša záťaž pri vypracovávaní písomných prác. Inštrukcie pri vyplňaní dotazníka učiteľom podáva výchovný poradca školy. Ide hlavne o nasledovné údaje, spracované do formulára:

- Problémy prejavujúce sa v učení
- Dobré výsledky dosahuje dieťa v ...

- Problémy prejavujúce sa v správaní
- Pozitívne stránky osobnosti dieťaťa
- Postavenie dieťaťa v kolektíve
- Výsledné hodnotenie žiaka v konkrétnych predmetoch
- Iné údaje podstatné pri riešení problému (rodinné zázemie, vzťahy v rodine, spolupráca rodiny so školou, príprava dieťaťa na vyučovanie)

Po vypracovaní záverov diagnostiky a odporúčaní pre školu je potrebné, v rámci možností školy, snažiť sa závery implementovať do vyučovacieho procesu a pripraviť pre začleneného žiaka individuálny vzdelávací program- IVP (za jeho tvorbu zodpovedá triedny učiteľ a učiteľia vyučujúci daného žiaka jednotlivé predmety), pokiaľ ide o žiaka s ťažkosťami, je povinnosťou školského špeciálneho pedagóga oboznámiť vyučujúcich, ktorých sa to týka, s rozsahom a typom ťažkosti, na ktoré má daný žiak nárok.

Výchova a vzdelávanie žiaka sú vedené v sústavnej spolupráci s CPPPaP. Písomnú evidenciu začlenených žiakov a žiakov s ťažkosťami vedie školský špeciálny pedagóg. U školského špeciálneho pedagóga sú uložené aj správy o vyšetrení v CPPPaP a spadajú do ochrany osobných údajov žiaka. Na písomné vyžiadanie môžu byť poskytnuté len zákonným zástupcom žiaka. **Povinnosťou učiteľa je rešpektovať závery a odporúčania CPPPaP.**

Povinnosťou zákonných zástupcov je dať si písomnú žiadosť o začlenenie alebo poskytnutie ťažkosti, doložiť ju závermi vyšetrení v CPPPaP, pravidelne sa zúčastňovať diagnostiky a rediagnostiky, termínov stretnutí so psychológom a špeciálnym pedagógom, spolupracovať so školou pri riešení problémov s výchovou a vzdelávaním žiaka. Len za týchto podmienok je škola oprávnená poskytovať žiakovi IVP alebo ťažkosti.

V prípade mimoriadne nadaných žiakov má rodič, po absolvovaní predpísaného testovania a psychologického vyšetrenia dieťaťa právo požiadať školu o jeho zaradenie/preradenie do vyššieho postupového ročníka.

2.6 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy začleníme do všetkých predmetov v maximálne možnej miere. Do jednotlivých predmetov sú začlenené podľa svojho obsahu a sú uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

2.6.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;

- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Prierezovú oblasť začleníme do všetkých predmetov, aby žiaci boli za svoju prácu primerane a pozitívne hodnotení. Každý pedagóg bude dbať o zdravý rozvoj osobnosti žiaka na jeho vyučovacom predmete. Budeme dbať na pozitívne vytváranie rovesníckych vzťahov v kolektíve, ktoré treba vo výraznej miere utužovať na aktivitách, predovšetkým mimo budovy školy.

Po dohode s inštitúciami zaoberajúcimi sa osobnosťou človeka, psychológiou budeme pre žiakov pripravovať semináre, workshopy a iné kurzy na posilňovanie osobnostného a sociálneho rozvoja.

Na splnenie cieľov prierezovej témy budeme realizovať v prvých septembrových dňoch blokové vyučovanie – Osobnostný a sociálny rozvoj.

2.6.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexualitu;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Prierezovú oblasť začleníme do všetkých predmetov v maximálne možnej miere. Po dohode s inštitúciami z tejto odbornosti budeme pre žiakov pripravovať semináre, workshopy a iné kurzy. Na splnenie cieľov prierezovej témy budeme realizovať rôzne aktivity podľa možností školy, napr. workshopy, besedy, školské tematické dni.

2.6.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a

životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Environmentálnu výchovu začleňujeme do všetkých predmetoch, kde je to možné, hlavne v prírodovedných predmetoch. Budeme sa zapájať do projektov na posilňovanie environmentálnej výchovy.

V rámci environmentálnej výchovy máme zavedený celoročný separovaný zber papiera a plastov ako aktívny prístup k separácii, realizujeme zber batérií a nepotrebných elektrozariadení.

Nadalej sa venujeme organizovaniu exkurzií so zameraním na environmentálnu výchovu. Zapájame sa do viacerých projektových súťaží a projektových výziev, napr. Enviropjekt a ďalšie, kde vypracovávame kvalitné projekty. Každý rok plníme úlohy z projektu Recyklohry, zapájame sa do rôznych súťaží (výtvarných, literárnych, technických) s environmentálnou tematikou. Každý rok organizujeme školské aktivity ku Dňu Zeme.

2.6.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplyva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Mediálna výchova je začlenená do jednotlivých predmetov primárneho vzdelávania. Organizujeme rôzne besedy a workshopy s problematikou mediálnej výchovy, navštevujeme filmové predstavenia, divadelné predstavenia, bábkové predstavenia. Mediálnu výchovu realizujeme aj formou informačných panelov na chodbách školy a aktivitami, ktoré budeme pripravovať aj v spolupráci so žiackym parlamentom.

2.6.5 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Multikultúrnú výchovu výraznejšie začleňujeme do jednotlivých učebných osnôv predmetov dejepis, etická výchova, občianska náuka a geografia. Tiež je v plnom rozsahu začlenená vo viacerých projektoch. Organizujeme rôzne besedy a workshopy s problematikou multikultúrnej výchovy, navštevujeme filmové predstavenia, výchovné koncerty a iné podujatia. V mesiaci jún realizujeme blokové vyučovanie s problematikou Slovensko a jeho krásy.

2.6.6 Ochrana života a zdravia

Prierezová téma **Ochrana života a zdravia** sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar.

Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. **Ochrana života a**

zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Prierezová téma ochrana života a zdravia je okrem účelových cvičení v prírode zahrnutá hlavne v učebných osnovách v predmetoch prírodoveda, etická výchova, telesná výchova.

Organizujeme viaceré aktivity, napr. deň zdravia – jablková lekárnička, v rámci projektu ŠPZ organizujeme aktivity s cieľom ochrany zdravia, pripravujeme rozhlasové relácie zamerané na ochranu zdravia a života.

2.7 Implementácia Národného štandardu finančnej gramotnosti

Ministerstvo školstva SR schválilo Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) dňa 9.3.2017 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.

Národný štandard finančnej gramotnosti uvádza, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Implementácia NŠFG do ŠkVP a UO v podmienkach ZŠ Beňovského

NŠFG je implementovaný do ŠkVP v rámci učebných osnov predmetov: matematika (ISCED2), slovenský jazyk a literatúra (ISCED 2), anglický jazyk (ISCED 2), dejepis (ISCED 2), geografia (ISCED 2), biológia (ISCED 2), informatika (ISCED 2), občianska náuka (ISCED 2), etická výchova (ISCED 2).

Rozpracovanie tém do jednotlivých predmetov:

Predmet	Téma NŠFG
Slovenský jazyk a literatúra	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov 4. Úver a dlh 5. Sporenie a investovanie 6. Riadenie rizika a poistenie
Anglický jazyk	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov 4. Úver a dlh
Matematika	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca

	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov 4. Úver a dlh 5. Sporenie a investovanie 6. Riadenie rizika a poistenie
Dejepis	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov 4. Úver a dlh
Geografia	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
Biológia	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov 6. Riadenie rizika a poistenie
Fyzika	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
Chémia	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
Informatika	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
Občianska náuka	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov 4. Úver a dlh 5. Sporenie a investovanie 6. Riadenie rizika a poistenie
Hudobná výchova	3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
Technika	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov 4. Úver a dlh 6. Riadenie rizika a poistenie
Etická výchova	1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov 2. Plánovanie, príjem a práca 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Jednotlivé čiastkové kompetencie tém uvedených k predmetom v tabuľke sú osvojované riešením úloh, v ktorých sú tieto témy zakomponované nenásilnou formou. Učitelia jednotlivých predmetov si pripravujú vlastné materiály (prezentácie, kvízy, interaktívne pracovné listy, diskusné príspevky, úlohy zamerané na riešenie problémov, atď.) na realizáciu NŠFG.

Kompetencie NŠFG sú v súlade s ISCED 1 a ISCED 2.

Jednotlivé témy vyhovujú potrebám žiakov i podmienkam, nakoľko sú rozpracované veľmi podrobne pre úroveň ISCED 1 a ISCED 2 a učiteľ sa v nich môže ľahko orientovať.

Vzdelávanie žiakov v oblasti finančnej gramotnosti (FG) je uvedené v pláne práce školy na každý školský rok, z ktorého vychádzajú jednotlivé metodické orgány pri svojej činnosti. Vo vyhodnotení plánu práce metodického orgánu sú uvedené tematické celky a jednotlivé učivá, v ktorých bola realizovaná finančná gramotnosť. Implementáciu NŠFG do ŠKVP a priamo do učív na vyučovacích hodinách koordinuje coordinator finančnej gramotnosti.

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti FG:

Učitelia sú neustále podporovaní v zúčastňovaní sa na vzdelávaní zameraných na finančnú gramotnosť. Pri vhodnej ponuke vzdelávania sa naši učitelia zúčastnia týchto vzdelávaní

s cieľom získať nové vedomosti a zručnosti, ktoré by mohli využiť vo výchovno-vzdelávacej činnosti.

2.8 Plán rozvoja čitateľskej gramotnosti

Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností potrebných na efektívnu prácu s textom. Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti je taký čitateľ, ktorý disponuje čitateľskými kompetenciami, ktoré mu umožňujú pracovať s rozličnými druhmi textov používaných na rôzne účely.

Čitateľské kompetencie zahŕňajú:

- techniku čítania,
- schopnosť a proces pochopenia textu,
- schopnosť identifikovať informácie v texte, hodnotiť prečítané, zapamätať si myšlienky textu, reprodukovať text, dedukovať na základe textu, utvoriť si úsudok,
- schopnosť logicky spájať súvislosti, vyvodiť hlavné myšlienky, poučenia, závery,
- schopnosť konštruovať myšlienky nad rámec textu a spájať ich v kontexte s predošlými poznatkami a vedomosťami.

Čítanie teda zahŕňa nielen zvládnutie techniky čítania, ale aj intelektuálne spracovanie informácií a ich praktické uplatnenie, využitie v každodennom živote. Vzhľadom na to, že čitateľskú gramotnosť dnes vnímame ako nadpredmetovú, je ju **nevyhnutné cielene rozvíjať aj vo vyučovaní ostatných vyučovacích predmetov**. Komplexné zručnosti čitateľskej gramotnosti ďaleko presahujú priestor, ktorý na jej nácvik a rozvíjanie u žiaka poskytuje vyučovanie vyučovacieho jazyka.

Takýto prístup súvisí s cieľom čitateľskej gramotnosti, ktorým je čitateľ schopný čítať a spracovávať texty rozličných typov s obsahom z rozmanitých oblastí. To možno realizovať v rámci všetkých vyučovacích predmetov kognitívneho zamerania (napríklad matematika, dejepis, geografia, biológia, fyzika, chémia a podobne). Aktivity v širšom ponímaní sú rozpísané pri jednotlivých predmetoch a ročníkoch.

2.9 Vzdelávanie pedagogických zamestnancov

V rámci školy sme vypracovali ucelený systém vzdelávania pedagogických zamestnancov. Systém vychádza zo zisťovania vzdelávacích potrieb pomocou dotazníka a pohovorov s pedagógmi, zároveň zohľadňuje strategické ciele školy. Keďže aktuálne vzdelávania záležia aj od ponuky trhu, stanovili sme si nasledovné priority:

1. Absolvované vzdelávania musia byť certifikované.
2. Škola sa rovnakou mierou bude orientovať na rast učiteľov v odbore aj oblasti pedagogiky, metodiky a didaktiky.
3. Vzdelávania zohľadňujú individuálne preferencie konkrétneho učiteľa, škola pedagógov orientuje na systém celoživotného vzdelávania.

K indikátorom kvality v tejto oblasti na našej škole patrí:

- učitelia rozširujúci a prehlbujúci si kvalifikáciu,
- súlad strategického plánu profesijného rozvoja pedagogického zboru školy s individuálnymi vzdelávacími plánmi učiteľov,
- podpora vedenia školy a účinná motivácia učiteľov pre ďalší profesijný rast,

- účasť učiteľov na podujatiach kontinuálneho vzdelávania organizovaných mimo školy i na nej,
- iniciatívy učiteľov, ako reakcia na inovačné procesy v obsahu a metodike výchovy a výučby (prostredníctvom MO),
- individuálne plány profesijného rozvoja učiteľov,
- využívanie podporných prostriedkov v procese sebvzdelávania (učiteľská knižnica, IKT a pod.),
- pravidelnosť hodnotenia výsledkov individuálneho profesijného rozvoja učiteľov.

Za pedagogického zamestnanca ZŠ na 2. stupni môžu byť prijatí výhradne zamestnanci spĺňajúci: kvalifikačné predpoklady s podmienkou záujmu o svoj osobný kariérny rast.

Vedúci PK:

V rámci výkonu svojej funkcie sa širšie vedenie školy sústreďí predovšetkým na vzdelávania v oblasti strategického plánovania a evalvácie. K ďalším vzdelávaniam patria vzdelávania v oblasti legislatívy, projektovej prípravy.

Takisto sa budeme orientovať na certifikované vzdelávania a moderné formy a metódy, hlavne dištančné. Každý vedúci PK by mal v rámci výkonu svojej funkcie absolvovať aspoň jedno vzdelávanie ročne.

Zároveň vedúci PK zabezpečuje interné vzdelávania v rámci svojho predmetu pre ostatných členov PK, podieľa sa na monitorovaní vzdelávacích potrieb členov svojej PK a predkladá vedeniu školy vzdelávacie potreby v rámci svojich predmetov.

V rámci vzdelávacej činnosti vo svojej oblasti sa vedúci PK podieľajú na organizovaní diskusných skupín, komentovaných hodín, otvorených hodín, metodických dní v škole.

Triedni učitelia:

V rámci výchovného programu sa venuje veľká pozornosť príprave triednych učiteľov na výkon práce. Školenia majú ráz samoštúdia alebo interných školení, ktoré organizuje výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg, prípadne sú organizované v spolupráci s CPPPaP.

Jedná sa hlavne o prevenciu sociopatologických javov v triede, spoluprácu s rodičmi, mestskou komunitou.

3 Vnútný systém kontroly a hodnotenia

Vnútný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov
3. Hodnotenie školy

V rámci zmien, ktoré naša škola podstúpila v súvislosti s prechodom na nový učebný program, sme začali formovať nové - systematické monitorovanie kvality školy.

Autoevalvácia sa v našej škole zameriava na tieto základné oblasti: kvalitu riadenia, kvalitu vyučovacieho procesu, profesionalitu pedagogického zboru a vnútornú klímu školy. Preto kvalitu vnímame nasledovne: **Žiak napr. bude považovať za kvalitnú tú školu, kde sa bude dobre cítiť, kde je priateľské prostredie, kde sú korektné vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi, kde získa vedomosti a zručnosti, ktoré vyhovujú jeho predstavám.**

Rodič očakáva zdvorilú komunikáciu, prístup k informáciám a možno aj to, aby škola prebrala od neho určité výchovné funkcie.

Kvalita je pre našu školu základnou stratégiou.

Realizujeme nasledovné merania:

- monitorovanie klímy školy
- motivácia žiakov 9. ročníkov pri voľbe strednej odbornej školy, očakávania rodičov
- dotazník pre absolventov školy o úrovni vzdelávania na našej škole
- inovatívne metódy a formy vo vyučovacom procese - dotazník pre učiteľov školy

Ďalej využívame riadené rozhovory s členmi pedagogického zboru, pozorovania a analýzy učebného procesu.

3.1 Hodnotenie žiakov

Dbáme na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie robíme na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých sledujeme vývoj žiaka. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami berieme do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon.

Odlišujeme hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Pri hodnotení každého žiaka berieme do úvahy jeho individuálne pozitívne hodnoty a z nich vychádzame aj pri hodnotení jeho čiastkových úspechov.

Hodnotiace portfólio pre každý ročník je uvedené v kapitole V.

3.2 Vnútný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov je podrobne rozpracované v interných dokumentoch školy.

Manažment školy hodnotí zamestnancov na základe:

- pozorovania (hospitácie)
- rozhovoru
- autodiagnostického dotazníka
- výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje – didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, celoštátne testovanie, medzinárodné testovanie, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy
- výsledkov žiakov v žiackych súťažiach – školské kolá, obvodné kolá, okresné kolá, krajské kolá, celoštátne kolá a medzinárodné kolá
- hodnotenia ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov
- zapájania sa pedagogických zamestnancov do tvorby učebných pomôcok na jednotlivé vyučovacie hodiny a testov, učebných textov, celoštátneho kurikula, lektorská a publikačná činnosť
- aktívnej účasti pedagogických zamestnancov v školských projektoch a školských aktivitách
- aktívnej účasti pedagogických zamestnancov v celoštátnych a medzinárodných projektoch
- prípravy a realizácie mimoškolských aktivít so žiakmi
- vedenia záujmových útvarov
- hospitačnej činnosti a pozorovania vedúceho MZ a PK
- vedenia MZ, PK, kabinetných zbierok, koordinácia projektov a výchovných programov
- práce s začlenenými žiakmi a žiakmi podľa formy osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky

3.3 Hodnotenie školy

Hodnotenie školy realizujeme viacerými metódami:

- dotazníková metóda (dotazníky pre žiakov, rodičov, učiteľov),
- analýza výsledkov žiakov vo výchovno-vzdelávacích programoch,
- analýza výsledkov žiakov v súťažiach a olympiádach,
- analýza plnenia stanovených cieľov v koncepčnom zámere školy,
- SWOT analýza,
- návrhy ďalších riešení a postupov.

Ciele hodnotenia školy:

- informujeme žiakov, rodičov, aby mali hodnoverné a dostatočné informácie o tom, ako žiaci zvládajú požiadavky na nich kladené,
- informujeme verejnosť o cieľoch, ktoré sú na žiakov kladené v Štátnom vzdelávacom programe a Školskom vzdelávacom programe,
- získanie spätnej väzby o úrovni stavu vzdelávania, zisťovanie informácií o súvislostiach a okolnostiach, ktoré ovplyvňujú výsledný stav výchovno-vzdelávacieho procesu,
- hodnotenie cieľov, ktoré si škola stanovila v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie plnenia cieľov stanovených v Štátnom vzdelávacom programe,
- formulácia návrhov a opatrení na zlepšovanie výchovno-vzdelávacieho procesu.

Pravidelne monitorujeme:

- Podmienky na vzdelanie
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- Prostredie – klímu školy

- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Úroveň podpory talentovaných žiakov
- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

4 Školský učebný plán

Školský učebný plán pozostáva zo štátneho vzdelávacieho programu a zo školského vzdelávacieho programu.

Základná škola Beňovského 1 sa v školskom vzdelávacom programe pre všetky triedy zameria na rozšírené vyučovanie cudzích jazykov, slovenského jazyka a literatúry, matematiky, informatiky, prírodovedných predmetov, humanitných predmetov. Zároveň školský vzdelávací program bude zohľadňovať aj prierezové témy a ich aktívne plnenie.

V 5. ročníku v školskom vzdelávacom programe sú pripravené tieto predmety:

- anglický jazyk
- matematika

V 6. ročníku v školskom vzdelávacom programe sú pre žiakov pripravené tieto predmety:

- anglický jazyk
- nemecký jazyk
- matematika

V 7. ročníku v školskom vzdelávacom programe sú pre žiakov pripravené tieto predmety:

- slovenský jazyk a literatúra
- nemecký jazyk
- matematika

V 8. ročníku v školskom vzdelávacom programe sú pre žiakov pripravené tieto predmety:

- nemecký jazyk
- matematika

V 9. ročníku v školskom vzdelávacom programe sú pre žiakov pripravené tieto predmety:

- slovenský jazyk a literatúra
- nemecký jazyk
- matematika
- dejepis

Zároveň školský vzdelávací program bude zohľadňovať aj prierezové témy a ich aktívne plnenie v blokových formách vyučovania, pri získavaní vedomostí a zručností v jednotlivých predmetoch.

Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník/nížšie stredné vzdelávanie					
		5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	5	4	5	5	24
	anglický jazyk	3	3	3	3	3	15
		8	8	7	8	8	39
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	5	21
	informatika	1	1	1	1	-	4
		5	5	5	5	5	25
Človek a príroda	fyzika	-	2	1	2	1	6
	chémia	-	-	2	2	1	5
	biológia	2	1	2	1	1	7
		2	3	5	5	3	18
Človek a spoločnosť	dejepis	1	1	1	1	2	6
	geografia	2	1	1	1	1	6
	občianska náuka	-	1	1	1	1	4
		3	3	3	3	4	16
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	1	1	1	1	1	5
		1	1	1	1	1	1
Človek a svet práce	technika	1	1	1	1	1	5
		1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	-	4
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5
		2	2	2	2	1	9
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10
		2	2	2	2	2	10
základ		24	25	26	27	25	127
voliteľné (disponibilné) hodiny		3	4	4	3	5	19
spolu		27	29	30	30	30	146

Voliteľné hodiny v ročníkoch

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	-	-	1	-	1	2
	anglický jazyk	2	1	-	-	-	3
	nemecký jazyk	-	2*	2*	2*	2*	8*
Matematika a práca s informáciami	matematika	1	1	1	1	1	5
	informatika	-	-	-	-	-	-
Človek a príroda	fyzika	-	-	-	-	-	-
	chémia	-	-	-	-	-	-
	biológia	-	-	-	-	-	-
	Praktiká biologické	-	-	2**	-	-	2**-
	Praktiká fyzikálno-chemické	-	-	-	2**	-	2**
Človek a spoločnosť	dejepis	-	-	-	-	1	1
	geografia	-	-	-	-	-	-
	občianska náuka	-	-	-	-	-	-
	Praktiká - historické	-	2**	-	-	-	2**
	Praktiká - geografické	-	-	-	-	2**	2**
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	-	-	-	-	-	-
Človek a svet práce	technika	-	-	-	-	-	-
Umenie a kultúra	hudobná výchova	-	-	-	-	-	-
	výtvarná výchova	-	-	-	-	-	-
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	-	-	-	-	-	-
voliteľné (disponibilné) hodiny		3	4	4	3	5	19

Vzdelávací program 5. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín ŠVP	Počet hodín ŠkVP	Počet spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia					
	slovenský jazyk a literatúra	5	0	5	
	prvý cudzí jazyk – anglický	3	2	5	
	druhý cudzí jazyk – nemecký	0	0	0	
Matematika a práca s informáciami					
	Matematika	4	1	5	
	Informatika	1	0	1	
Človek a príroda					
	Fyzika	0	0	0	
	Chémia	0	0	0	
	Biológia	2	0	2	
Človek a spoločnosť					
	Dejepis	1	0	1	
	Geografia	2	0	2	
	občianska náuka	0	0	0	
Človek a hodnoty					
	etická výchova/náboženská výchova	1	0	1	
Človek a svet práce					
	Technika	1	0	1	
Umenie a kultúra					
	výtvarná výchova	1	0	1	
	hudobná výchova	1	0	1	
Zdravie a pohyb					
	telesná a športová výchova	2	0	2	
Spolu:		24	3	27	

Vzdelávací program 6. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín ŠVP	Počet hodín ŠkVP	Počet spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia					
	slovenský jazyk a literatúra	5	0	5	
	prvý cudzí jazyk – anglický	3	1	4	
	druhý cudzí jazyk – nemecký	0	2*	2*	
Matematika a práca s informáciami					
	Matematika	4	1	5	
	Informatika	1	0	1	
Človek a príroda					
	Fyzika	2	0	2	
	Chémia	0	0	0	
	Biológia	1	0	1	
Človek a spoločnosť					
	Dejepis	1	0	1	
	Geografia	1	0	1	
	Občianska náuka	1	0	1	
	Praktiká - historické	0	2*	2*	
Človek a hodnoty					
	etická výchova/náboženská výchova	1	0	1	
Človek a svet práce					
	Technika	1	0	1	
Umenie a kultúra					
	výtvarná výchova	1	0	1	
	hudobná výchova	1	0	1	
Zdravie a pohyb					
	telesná a športová výchova	2	0	2	
Spolu:		25	4	29	

* - povinne voliteľný predmet nemecký jazyk alebo praktiká - historické – skupina v rámci predmetu sa otvorí, ak sa prihlási na predmet nemecký jazyk minimálne 15 žiakov a na predmet praktiká- historické minimálne 16 žiakov

Vzdelávací program 7. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín ŠVP	Počet hodín ŠkVP	Počet spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia					
	slovenský jazyk a literatúra	4	1	5	
	prvý cudzí jazyk – anglický	3	0	3	
	druhý cudzí jazyk – nemecký*	0	2*	2*	
Matematika a práca s informáciami					
	Matematika	4	1	5	
	Informatika	1	0	1	
Človek a príroda					
	Fyzika	1	0	1	
	Chémia	2	0	2	
	Biológia	2	0	2	
	Praktiká – biologické *	0	2*	2*	
Človek a spoločnosť					
	Dejepis	1	0	1	
	Geografia	1	0	1	
	občianska náuka	1	0	1	
Človek a hodnoty					
	etická výchova/náboženská výchova	1	0	1	
Človek a svet práce					
	Technika	1	0	1	
Umenie a kultúra					
	výtvarná výchova	1	0	1	
	hudobná výchova	1	0	1	
Zdravie a pohyb					
	telesná a športová výchova	2	0	2	
Spolu:		26	4	30	

* - povinne voliteľný predmet nemecký jazyk alebo praktiká - biologické – skupina v rámci predmetu sa otvorí, ak sa prihlási na predmet nemecký jazyk minimálne 15 žiakov a na predmet praktiká- biologické minimálne 16 žiakov

Vzdelávací program 8. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín ŠVP	Počet hodín ŠkVP	Počet spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia					
	slovenský jazyk a literatúra	5	0	5	
	prvý cudzí jazyk – anglický	3	0	3	
	druhý cudzí jazyk – nemecký	0	2*	2*	
Matematika a práca s informáciami					
	Matematika	4	1	5	
	Informatika	1	0	1	
Človek a príroda					
	Fyzika	2	0	2	
	Chémia	2	0	2	
	Biológia	1	0	1	
	Praktiká fyzikálno-chemické	0	2*	2*	
Človek a spoločnosť					
	Dejepis	1	0	1	
	Geografia	1	0	1	
	občianska náuka	1	0	1	
Človek a hodnoty					
	etická výchova/náboženská výchova	1	0	1	
Človek a svet práce					
	Technika	1	0	1	
Umenie a kultúra					
	výtvarná výchova	1	0	1	
	hudobná výchova	1	0	1	
Zdravie a pohyb					
	telesná a športová výchova	2	0	2	
Spolu:		27	3	30	

* - povinne voliteľný predmet nemecký jazyk alebo praktiká – fyzikálno-chemické – skupina v rámci predmetu sa otvorí, ak sa prihlási na predmet nemecký jazyk minimálne 15 žiakov a na predmet praktiká- fyzikálno-chemické minimálne 16 žiakov

Vzdelávací program 9. ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín ŠVP	Počet hodín ŠkVP	Počet spolu	Poznámky
Jazyk a komunikácia					
	slovenský jazyk a literatúra	5	1	6	
	prvý cudzí jazyk – anglický	3	0	3	
	druhý cudzí jazyk – nemecký	0	2*	2*	
Matematika a práca s informáciami					
	Matematika	5	1	6	
	Informatika	0	0	0	
Človek a príroda					
	Fyzika	1	0	1	
	Chémia	1	0	1	
	Biológia	1	0	1	
Človek a spoločnosť					
	Dejepis	2	1	3	
	Geografia	1	0	1	
	Občianska náuka	1	0	1	
	Praktiká - geografické	0	2*	2*	
Človek a hodnoty					
	etická výchova/náboženská výchova	1	0	1	
Človek a svet práce					
	Technika	1	0	1	
Umenie a kultúra					
	výtvarná výchova	1	0	1	
	hudobná výchova	0	0	0	
Zdravie a pohyb					
	telesná a športová výchova	2	0	2	
Spolu:		25	5	30	

* - povinne voliteľný predmet nemecký jazyk alebo praktiká – geografické – skupina v rámci predmetu sa otvorí, ak sa prihlási na predmet nemecký jazyk minimálne 15 žiakov a na predmet praktiká- geografické minimálne 16 žiakov

5 Učebné osnovy

5.1 Charakteristika výstupov žiakov nižšieho sekundárneho vzdelávania

Žiaci v 5.ročníku prechádzajú náročným obdobím, pretože prichádzajú z 1. stupňa a mení sa im spôsob výučby viacerými vyučujúcimi. Dôležité je, aby bola vytvorená pozitívna klíma v triede a v škole a žiaci mali pripravené zázemie na získanie požadovaných výstupov. Počas nižšieho sekundárneho vzdelávania pripravíme pre žiakov nasledovné aktivity:

1. Veľký dôraz budeme hneď od začiatku klásť na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebahodnotenia a sebahodnotenia žiaka. Intenzívne sa na túto oblasť zameriame v prvých týždňoch septembra, v ktorých vyčleníme hodiny (jeden deň) na blokové vyučovanie, resp. tréningy, zamerané na sebahodnotenie. Cieľom bude, aby žiaci získali dobrý učebný štýl, poznali svoje silné a svoje slabé stránky.
Realizácia: počas školského roka zorganizujeme deň blokového vyučovania na tému: ako odbúrať trému, stres, zlé návyky pri učení, vytvorenie pozitívnej klímy v triede, v škole.
2. Budeme sa snažiť orientovať pedagogické stratégie na riešenie problémových úloh a tvorbu projektov. K tomu, aby sa naučili riešiť problémy, je potrebné, aby sa naučili pýtať, hľadať problémy, snažiť sa nájsť odpovede a vedieť formulovať vlastné myšlienky, závery a hodnotiť svoju prácu.
Realizácia: Počas celého nižšieho sekundárneho vzdelávania budeme žiakov zapájať do realizácie rôznych projektov a projektových súťaží.
3. Dôraz kladieme na bezpečnosť žiakov na cestách, ale aj v budove školy a v okolí s cieľom naučiť žiakov chrániť svoje vlastné zdravie a brať ohľad aj na zdravie svojich spolužiakov a ďalších ľudí vyskytujúcich sa v ich okolí.
Realizácia: počas školského roka pripravíme v rámci blokového vyučovania kurz: Bezpečnosť na cestách a prvá pomoc.
4. Budeme sa venovať aj ochrane života a človeka a zorganizujeme účelové cvičenie formou blokového vyučovania, na ktorom si žiaci budú môcť prakticky overiť svoje zručnosti v oblasti civilnej ochrany a ochrany života ľudí a zdravia.
Realizácia: dvakrát počas školského roka pripravíme formou blokového vyučovania teoretickú a praktickú časť účelového cvičenia pre žiakov celého druhého stupňa.
5. Dôraz v našom vzdelávacom programe kladieme na rozšírenú výučbu cudzích jazykov, hlavne anglického jazyka, ktorý sa žiaci učia už od 1. ročníka. Cudzie jazyky majú rozšírenú dotáciu hodín počas celého nižšieho stredného vzdelávania.
Realizácia: jedenkrát v školskom roku zrealizujeme blokové vyučovanie – prezentácia zvolenej témy v anglickom jazyku.
6. V rámci rozvoja kompetencie vnímať a chápať kultúru pripravíme pre žiakov výchovný koncert v dome kultúry.
Realizácia: podľa aktuálnej ponuky akreditovaných výchovných koncertov vyberieme výchovný koncert, priebežne budeme navštevovať divadelné predstavenia
7. Deň zdravia – prírodná lekárnička
Realizácia: počas školského roka zorganizujeme na škole Deň zdravia – celodenná spoločná aktivita zameraná na konzumáciu čerstvého ovocia a zeleniny, pitie bylinkových a ovocných nesladených čajov
8. Budeme podporovať rozvíjanie vzťahu k tradíciám nášho národa – regionálna výchova
Realizácia: V mesiaci marec zorganizujeme talentárium, do ktorého si žiaci pripravia výrobky a práce na tému: „Vítanie jari a veľkonočné tradície a vystavíme ich vo vestibule školy.

9. Budeme rozvíjať u žiakov akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality, rozvoj tolerancie ku kultúrnej odlišnosti
Realizácia: v jarných mesiacoch zorganizujeme Deň krajín Európy – podpora multikultúrnej výchovy
10. Environmentálna výchova – cieľom aktivity je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; budeme rozvíjať spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu a budeme rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, úrovni
Realizácia: priebežne počas školského roka budeme organizovať aktivity zamerané na environmentálnu výchovu, zorganizujeme Deň čistej prírody, počas ktorého pripravíme pre žiakov vekuprímerané aktivity zamerané na ochranu prírody v okolí našej školy
11. Pre žiakov každého ročníka vyhlásime celoročný projekt s aktuálnou témou, v ktorej môžu preukázať svoje schopnosti spracovania témy a jej prezentovania.
Realizácia: Na konci školského roka v mesiaci jún bude usporiadaná ročníková konferencia.
12. Pripravíme pre žiakov viacero aktivít na rozvoj zručností v rámci mediálnej výchovy.
Realizácia: Priebežne počas školského roka pripravíme pre žiakov aktivity, workshopy, prednášky a informačné panely.

5.2 Ročník piaty

Ciele 5. ročníka:

- Naučiť sa komunikovať v materinskom a štátnom jazyku, argumentovať, rozvíjať a posilňovať čitateľskú gramotnosť.
- Naučiť sa komunikovať v dvoch cudzích jazykoch.
- Vedieť logicky a kriticky myslieť, tímovo pracovať pri riešení matematických problémov, zhromažďovať a graficky usporiadať údaje. Ovládať početové operácie (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie) s prirodzenými číslami (aj v obore do a nad milión). Poznať základné rovinné útvary a ich základné vlastnosti (trojuholník, štvoruholník, kružnica, kruh).
- Vedieť sa orientovať na mape a glóbose, poznať rozloženie a charakteristiku svetadielov a vybraných miest na zemi, poznať zaujímavé miesta na Zemi.
- Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich, poznať väzby organizmov na životné prostredie, chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, vedieť triediť informácie a osvojené poznatky využívať v praktickom živote.
- Vedieť pracovať s historickými prameňmi, chápať historické udalosti vo svojom najbližšom okolí, orientovať sa na historickej mape, uviesť význam energie z historického hľadiska, uviesť dôsledky vojen na spoločnosť.
- Osvojiť si základné komunikačné zručnosti, pozitívne hodnotenie seba a druhých, vytváranie dobrých medziľudských vzťahov.
- Umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojiť si, zdokonaľiť a upevniť pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity, osvojiť si estetický pohybový prejav a správne držanie tela, pochopenie základných pravidiel športových hier. Orientovať sa v základných atletických disciplínach, vypestovať schopnosť prekonávať prekážky.
- Osvojiť si kľúčové pojmy – Sväté písmo, modlitba, dialóg s Bohom, náboženské symboly, liturgické správanie, pojem obeta, milosrdenstvo, sviatosť.

- j) Formovať kultúrne postoje, vychovávať žiaka smerom k vytváraniu primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií. Formovať celistvú osobnosť – rozvíjať čítanie, vnímanie, intuíciu, fantáziu.

Pedagogické stratégie v 5. ročníku:

Hodnotenie a klasifikácia žiakov:

Žiaci v 5. ročníku sú hodnotení podľa platného klasifikačného poriadku.

Hodnotiace portfólio:

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu v 5. ročníku:

- slovenský jazyk: polročné a koncoročné kontrolné práce, 4 kontrolné diktáty, 2 školské úlohy zo slohu, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
- anglický jazyk: záverečná školská písomná práca, 2 kontrolné projekty prezentované ústnou formou, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
- matematika: polročné a koncoročné práce z matematiky, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- dejepis: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, zadané projekty
- geografia: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, projekt na zadanú tému, mentálna mapa svetadielov, model sopky
- biológia: projekt z každého ekosystému: les, voda a jej okolie, lúky, polia a pasienky a ich ochrana (prierezová oblasť Environmentálna výchova), písomné práce z každého tematického celku, priebežné ústne hodnotenie
- informatika: projekt – grafický editor, projekt – textový dokument, projekt – prezentácia, projekt – internet a email – ich význam, priebežné písomné práce, priebežná praktická práca s počítačom
- výtvarná výchova: priebežné grafické práce, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- hudobná výchova: projekty, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- technika: projekt, priebežné ústne hodnotenie, úžitkový a darčkový predmet
- telesná a športová výchova: projekt, priebežné hodnotenie výkonov a športových činností

Voliteľné práce:

- multimediálny atlas rastlín a živočíchov žijúcich v lese, vo vode a na brehu, na poliach a lúkach
- návrh školského časopisu

5.3 Ročník šiesty

Ciele 6. ročníka:

- a) Naučiť sa komunikovať v materinskom a štátnom jazyku, argumentovať, rozvíjať a posilňovať čitateľskú gramotnosť.
- b) Naučiť sa komunikovať v dvoch cudzích jazykoch.
- c) Vedieť logicky a kriticky myslieť, tímovo pracovať pri riešení matematických problémov, zhromažďovať a graficky usporiadať údaje. Vedieť početové operácie (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie) s desatinnými číslami. Vedieť opísať a narysovať uhol, vedieť operácie (sčítanie, odčítanie) s uhlami. Oboznámiť sa so základnými kombinatorickými úlohami.
- d) Vedieť sa orientovať na mape a glóbose, poznať rozloženie a charakteristiku svetadielov a vybraných miest na zemi, poznať zaujímavé miesta na Zemi.
- e) Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich, poznať väzby organizmov na životné prostredie, chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných

objektov, vedieť triediť informácie a osvojené poznatky využívať v praktickom živote. Poznať základnú stavbu bunky a živých organizmov.

- f) Vedieť pracovať s historickými prameňmi, chápať historické udalosti vo svojom najbližšom i vzdialenom okolí, orientovať sa na historickej mape.
- g) Osvojiť si sociálne zručnosti, naučiť sa empatii a asertivite, osvojiť si prosociálne správanie.
- h) Umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojiť si, zdokonaľiť a upevniť pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity, osvojiť si estetický pohybový prejav a správne držanie tela, pochopenie základných pravidiel športových hier. Rozvoj pozitívneho a aktívneho vzťahu k pohybu.
- i) Poznať svoje najbližšie okolie, spoznať svoj región, vlast'. Spoznať sám seba cez psychické procesy, naučiť sa vytvárať sociálne vzťahy v malej skupine.
- j) Rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom, hľadanie pravdy, stvorenie sveta, osvojiť si existenciu zákona vo svedomí, úctu k človeku, vedieť definovať vinu a pocit viny.
- k) Formovať kultúrne postoje, vychovávať žiaka smerom k vytváraniu primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií. Formovať celistvú osobnosť – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu.

Pedagogické stratégie v 6. ročníku:

Hodnotenie a klasifikácia žiakov:

Žiaci v 6. ročníku sú hodnotení podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov

Hodnotiace portfólio:

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu v 6. ročníku:

- slovenský jazyk: polročné a koncoročné kontrolné práce, 4 kontrolné diktáty, 2 školské úlohy z jazyka (sloh), priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
- anglický jazyk: záverečná školská písomná práca, 2 kontrolné projekty prezentované ústnou formou, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
- nemecký jazyk: priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie, projekt prezentovaný ústnou i písomnou formou
- matematika: polročné a koncoročné práce z matematiky, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- dejepis: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, zadané projekty
- geografia: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, záverečný projekt: Zaujímavosti Afriky a Ázie
- biológia: projekt tematického celku: Život s človekom a v ľudských sídlach - I. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova), projekt: Model bunky (rastlinnej alebo živočíšnej) z odpadového materiálu – II. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova), písomné práce z každého tematického celku, priebežné ústne hodnotenie
- fyzika: priebežné písomné práce z každého tematického celku, priebežné ústne hodnotenie
- informatika: projekt – grafický editor, projekt – prezentácia, projekt – textový dokument, projekt – výstup z programovania, priebežné písomné práce, priebežná praktická práca s počítačom
- občianska náuka: rodostrom, propagačný materiál: Ponuka krúžkov v škole, v CVČ; priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- výtvarná výchova: priebežné grafické práce, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie

- hudobná výchova: projekty, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- technika: projekt, priebežné ústne hodnotenie, výrobok z dreva (prípadne: kovu, plastu)
- telesná a športová výchova: projekt, priebežné hodnotenie výkonov a športových činností

Voliteľné práce:

- biológia: prezentácie o stavbe rastlín a živočíchov
- občianska náuka: rodinný dokument: „Náš zdravý životný štýl“, projekty na témy: Trávenie voľného času, Ako žijeme v rodine a so susedmi, esej: sú dôležité dobré vzťahy so susedmi

5.4 Ročník siedmy

Ciele 7. ročníka:

- Naučiť sa komunikovať v materinskom a štátnom jazyku, argumentovať, rozvíjať a posilňovať čitateľskú gramotnosť.
- Naučiť sa komunikovať v dvoch cudzích jazykoch.
- Vedieť logicky a kriticky myslieť, tímovo pracovať pri riešení matematických problémov, zhromažďovať a graficky usporiadať údaje. Vedieť početové operácie (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie) s desiatinnými číslami. Vedieť opísať a narysovať uhol, vedieť operácie (sčítanie, odčítanie) s uhlami. Oboznámiť sa so základnými kombinatorickými úlohami.
- Vedieť sa orientovať na mape a glóbose, poznať rozloženie a charakteristiku svetadielov a vybraných miest na zemi, poznať zaujímavé miesta na Zemi.
- Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich, poznať väzby organizmov na životné prostredie, chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, vedieť triediť informácie a osvojené poznatky využívať v praktickom živote. Poznať základnú stavbu stavovcov a človeka.
- Vedieť pracovať s historickými prameňmi, chápať historické udalosti vo svojom najbližšom i vzdialenom okolí, orientovať sa na historickej mape.
- Osvojiť si sociálne zručnosti, naučiť sa empatii a asertivitě, osvojiť si prosociálne správanie.
- Umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojiť si, zdokonaľiť a upevniť pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity, osvojiť si estetický pohybový prejav a správne držanie tela, pochopenie základných pravidiel športových hier. Rozvoj pozitívneho a aktívneho vzťahu k pohybu.
- Poznať svoje najbližšie okolie, spoznať svoj región, vlast'. Spoznať sám seba cez psychické procesy, naučiť sa vytvárať sociálne vzťahy v malej skupine.
- Rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom, hľadanie pravdy, stvorenie sveta, osvojiť si existenciu zákona vo svedomí, úctu k človeku, vedieť definovať vinu a pociť viny.
- Formovať kultúrne postoje, vychovávať žiaka smerom k vytváraniu primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií. Formovať celistvú osobnosť – rozvíjať čítanie, vnímanie, intuíciu, fantáziu.

Pedagogické stratégie v 7. ročníku:

Hodnotenie a klasifikácia žiakov:

Žiaci v 7. ročníku sú hodnotení podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov.

Hodnotiace portfólio:

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu v 7. ročníku:

- slovenský jazyk: polročné a koncoročné kontrolné práce, 4 kontrolné diktáty, 2 školské úlohy z jazyka (sloh), priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
 - anglický jazyk: záverečná školská písomná práca, 2 kontrolné projekty prezentované ústnou formou, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
 - nemecký jazyk: priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie, projekt prezentovaný ústnou i písomnou formou
 - matematika: polročné a koncoročné práce z matematiky, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
 - dejepis: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, zadané projekty
 - geografia: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, záverečný projekt: Zaujímavosti Európy
 - biológia: projekt tematického celku: Poznávame stavovce - I. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova), projekt: Stavba ľudského tela – II. polrok (prierezová oblasť Osobnostný a sociálny rozvoj, Multikultúrna výchova), písomné práce z každého tematického celku, priebežné ústne hodnotenie
 - fyzika: priebežné písomné práce z každého tematického celku, priebežné ústne hodnotenie
 - informatika: projekt – grafický editor, projekt – prezentácia, projekt – textový dokument, projekt – výstup z programovania, priebežné písomné práce, priebežná praktická práca s počítačom
 - občianska náuka: projekt postavenie jednotlivca v spoločnosti; priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
 - výtvarná výchova: priebežné grafické práce, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
 - hudobná výchova: projekty, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
 - technika: projekt, priebežné ústne hodnotenie, výrobok z určeného materiálu
 - telesná a športová výchova: projekt, priebežné hodnotenie výkonov a športových činností
- Voliteľné práce:**
- biológia: prezentácie o ľudskom tele

5.5 Ročník ôsmy

Ciele 8. ročníka:

- a) Naučiť sa komunikovať v materinskom a štátnom jazyku, argumentovať, rozvíjať a posilňovať čitateľskú gramotnosť.
- b) Naučiť sa komunikovať v dvoch cudzích jazykoch.
- c) Vedieť logicky a kriticky myslieť, tímovo pracovať pri riešení matematických problémov, zhromažďovať a graficky usporiadať údaje. Vedieť početové operácie (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie) s desatinnými číslami. Vedieť opísať a narysovať uhol, vedieť operácie (sčítanie, odčítanie) s uhlami. Oboznámiť sa so základnými kombinatorickými úlohami.
- d) Vedieť sa orientovať na mape a glóbose, poznať rozloženie a charakteristiku svetadielov a vybraných miest na zemi, poznať zaujímavé miesta na Zemi.
- e) Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich, poznať väzby organizmov na životné prostredie, chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, vedieť triediť informácie a osvojené poznatky využívať v praktickom živote. Poznať základnú stavbu bunky a živých organizmov.
- f) Vedieť pracovať s historickými prameňmi, chápať historické udalosti vo svojom najbližšom i vzdialenom okolí, orientovať sa na historickej mape.
- g) Osvojiť si sociálne zručnosti, naučiť sa empatii a asertivite, osvojiť si prosociálne správanie.

- h) Umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojiť si, zdokonaľiť a upevniť pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity, osvojiť si estetický pohybový prejav a správne držanie tela, pochopenie základných pravidiel športových hier. Rozvoj pozitívneho a aktívneho vzťahu k pohybu.
- i) Poznať svoje najbližšie okolie, spoznať svoj región, vlasť. Spoznať sám seba cez psychické procesy, naučiť sa vytvárať sociálne vzťahy v malej skupine.
- j) Rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom, hľadanie pravdy, stvorenie sveta, osvojiť si existenciu zákona vo svedomí, úctu k človeku, vedieť definovať vinu a pociť viny.
- k) Formovať kultúrne postoje, vychovávať žiaka smerom k vytváraniu primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií. Formovať celistvú osobnosť – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu.

Pedagogické stratégie v 8. ročníku:

Hodnotenie a klasifikácia žiakov:

Žiaci v 8. ročníku sú hodnotení podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov

Hodnotiace portfólio:

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu v 8. ročníku:

- slovenský jazyk: polročné a koncoročné kontrolné práce, 4 kontrolné diktáty, 2 školské úlohy z jazyka (sloh), priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
- anglický jazyk: záverečná školská písomná práca, 2 kontrolné projekty prezentované ústnou formou, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
- nemecký jazyk: priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie, projekt prezentovaný ústnou i písomnou formou
- matematika: polročné a koncoročné práce z matematiky, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- dejepis: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, zadané projekty
- geografia: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, záverečný projekt: komplexná geografická charakteristika vybranej časti Slovenska
- biológia: projekt tematického celku: Základné životné procesy organizmov, dedičnosť a premenlivosť - I. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova), projekt: Životné prostredie organizmov a človeka – II. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova), písomné práce z každého tematického celku, priebežné ústne hodnotenie
- fyzika: priebežné písomné práce z každého tematického celku, priebežné ústne hodnotenie
- informatika: projekt – grafický editor, projekt – prezentácia, projekt – textový dokument, tabuľkový dokument, projekt – výstup z programovania, priebežné písomné práce, priebežná praktická práca s počítačom
- občianska náuka: priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- výtvarná výchova: priebežné grafické práce, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- hudobná výchova: projekty, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- technika: projekt, priebežné ústne hodnotenie, výrobok z určeného materiálu
- telesná a športová výchova: projekt, priebežné hodnotenie výkonov a športových činností

Voliteľné práce:

- biológia: prezentácie na vybranú tému

5.6 Ročník deviaty

Ciele 9. ročníka:

- a) Naučiť sa komunikovať v materinskom a štátnom jazyku, argumentovať, rozvíjať a posilňovať čitateľskú gramotnosť.
- b) Naučiť sa komunikovať v dvoch cudzích jazykoch.
- c) Vedieť logicky a kriticky myslieť, tímovo pracovať pri riešení matematických problémov, zhromažďovať a graficky usporiadať údaje. Vedieť početové operácie (mocniny, odmocniny, Pytagorova veta, ihlan, valec, kužeľ, guľa – objemy a povrchy, riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou, podobnosť trojuholníkov, štatistika, grafické znázorňovanie závislostí). Oboznámiť sa so základnými kombinatorickými úlohami.
- d) Vedieť sa orientovať na mape a glóbose, poznať rozloženie a charakteristiku svetadielov a vybraných miest na zemi, poznať zaujímavé miesta na Zemi.
- e) Poznať a chápať neživú prírodu, poznať dejiny Zeme, chápať ekologické podmienky života.
- f) Vedieť pracovať s historickými prameňmi, chápať historické udalosti vo svojom najbližšom i vzdialenom okolí, orientovať sa na historickej mape.
- g) Osvojiť si sociálne zručnosti, naučiť sa empatii a asertivite, osvojiť si prosociálne správanie.
- h) Umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojiť si, zdokonaľiť a upevniť pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity, osvojiť si estetický pohybový prejav a správne držanie tela, pochopenie základných pravidiel športových hier. Rozvoj pozitívneho a aktívneho vzťahu k pohybu.
- i) Poznať svoje najbližšie okolie, spoznať svoj región, vlasť. Spoznať sám seba cez psychické procesy, naučiť sa vytvárať sociálne vzťahy v malej skupine.
- j) Rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom, hľadanie pravdy, stvorenie sveta, osvojiť si existenciu zákona vo svedomí, úctu k človeku, vedieť definovať vinu a pocit viny.
- k) Formovať kultúrne postoje, vychovávať žiaka smerom k vytváraniu primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií. Formovať celistvú osobnosť – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu.

Pedagogické stratégie v 9. ročníku:

Hodnotenie a klasifikácia žiakov:

Žiaci v 9. ročníku sú hodnotení podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov

Hodnotiace portfólio:

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu v 9. ročníku:

- slovenský jazyk: polročné a koncoročné kontrolné práce, 4 kontrolné diktáty, 2 školské úlohy z jazyka (sloh), priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
- anglický jazyk: záverečná školská písomná práca, 2 kontrolné projekty prezentované ústnou formou, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie,
- nemecký jazyk: priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie, projekt prezentovaný ústnou i písomnou formou
- matematika: polročné a koncoročné práce z matematiky, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- dejepis: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, zadané projekty
- geografia: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, záverečný projekt
- biológia: priebežné ústne hodnotenie, priebežné písomné práce, zadané projekty
- fyzika: priebežné písomné práce z každého tematického celku, priebežné ústne hodnotenie

- občianska náuka: priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- výtvarná výchova: priebežné grafické práce, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- hudobná výchova: projekty, priebežné písomné práce, priebežné ústne hodnotenie
- technika: projekt, priebežné ústne hodnotenie, výrobok z určeného materiálu
- telesná a športová výchova: projekt, priebežné hodnotenie výkonov a športových činností

Príloha A - Rozpracovanie učiva jednotlivých predmetov

Predmet: SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Charakteristika predmetu:

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

Jazyková zložka

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – jazyková zložka – si zachoval tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií – čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie – čítanie s porozumením, písanie, hovorenie – je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať. Postupnosť rozvíjania uvedených kompetencií je v právomoci učiteľa.

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- riadky: kontext, kľúčové kompetencie,
- stĺpce: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria aplikačný kontext a kľúčové pojmy.

Aplikačný kontext sa stal v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o textovú zložku vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci kompetencie čítanie s porozumením predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií. Pri kompetenciách písanie a hovorenie žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len pojmy, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového

pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom.

Literárna zložka

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie. Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- čítanie so simultánnym porozumením;
- analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- hodnotenie textu.

Vzdelávací štandard pre literárnu zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- riadky: kontext, kľúčové kompetencie;
- stĺpce: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie nie sú charakteristické pre literárnu zložku predmetu, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria kontext a pojmy.

Kontext v inovovanom vzdelávacom štandarde sa stal dominantným prvkom. Ide o textovú zložku vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé literárne žánre stanovené v obsahovom štandarde. Kontext predstavuje priestor pre rozvoj čitateľských a interpretačných kompetencií, ktoré sú spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literatúre.

Pojmy predstavujú druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné literárnovedné pojmy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len novozavedené pojmy, ktoré obsahovo súvisia s predmetovými kompetenciami. V niektorých ročníkoch nie je uvádzaný novozavedený pojem, pretože funkcia príslušnej kompetencie si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom, prípadne v konkrétnom ročníku daného dvojročného obdobia sa nové pojmy nezavádzajú z toho dôvodu, aby vznikol priestor na opakovanie už zavedených pojmov v textoch s analogickou štruktúrou.

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviatego ročníka

Rozvrhnutie vyučovacích hodín slovenského jazyka a literatúry v stupni vzdelania ISCED2:

Slovenský jazyk a literatúra	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	5	5	4	5	5	24
Inovovaný školský vzdelávací program	-	-	1	-	1	2
Spolu	5	5	5	5	6	26

Slovenský jazyk a literatúra	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	5	5	4	5	5	24
Jazyk	3	3	2	3	3	14
Literatúra	2	2	2	2	2	10
Inovovaný školský vzdelávací program	-	-	1	-	1	2

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Opakovanie podstatných mien (nezabúdajme na vyjadrenie prejavu úcty). Súkromný list, adresa (pestovanie medziľudských vzťahov). Argument (uplatňovať svoje práva a rešpektovať názory, postrehy a práva iných). Veterný kráľ (snaha nevzdávať sa, prekonávať prekážky, ísť za svojím cieľom).

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Podstatné mená. Zhovárame sa na diaľku - mobil, SMS. Opakovanie podstatných mien (nezabúdajme na vyjadrenie prejavu úcty). Súkromný list, adresa (pestovanie medziľudských vzťahov). Argument (uplatňovať svoje práva a rešpektovať názory, postrehy a práva iných). Veterný kráľ (snaha nevzdávať sa, prekonávať prekážky, ísť za svojím cieľom).

Environmentálna výchova (ENV): Podstatné mená mužského rodu neživotné - Prečo máme chrániť a ctiť živú prírodu klad (vzťah k prírode a jej zákonom). Vecný a umelecký text (Prečo chránime prírodu). Zemský poklad (vzťah k prírode a jej zákonom).

Mediálna výchova (MDV): Podstatné mená mužského rodu životné, vzor hrdina (práca s médiami). Zhovárame sa na diaľku - mobil, SMS (uviedenie si pozitívneho aj negatívneho vplyvu médií).

Multikultúrna výchova (MKV): Podstatné mená mužského rodu životné, vzor chlap (vieme, čo patrí ku kultúre?). Povest' ľudová, umelá, historická, miestna, heraldická (primeraným spôsobom poznávať život, reč, zvyky ľudí v rôznych regiónoch).

Ochrana života a zdravia (OZZ): Pamodaj šťastia (rozvíjať pozitívne vzťahy medzi ľuďmi).

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 5. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Témy: Ľudová pieseň. Rozprávka. Divadelná hra. Bábková hra.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete slovenský jazyk a literatúra v 5. ročníku:

Prostredníctvom nasledovných aktivít a úloh priebežne počas celého školského roka:

- explicitne a implicitne vyjadriť informácie z textu
- usporiadať text so zachovaním časovej a logickej postupnosti
- vyvodiť záver textu
- vyhľadať a vyvodiť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte
- prerozprávať obsah známeho textu so zachovaním časovej postupnosti
- rozlíšiť časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- vymyslieť vhodný názov uvedeného textu

- vyhľadať kľúčové slová a základné informácie v texte.
- orientovať sa v jednoduchých veku primeraných informačných textoch v slovenskom jazyku (cestovný poriadok, jedálny lístok, oznamy, jednoduché tlačivá, dotazníky, návody, reklamy, pútače, programy kín, rozhlasu, televízie, orientačné mapky miest, turistické orientačné tabule
- vyhľadať informácie v slovníkoch, príručkách, encyklopédiách a v lexikónoch
- zvyšovať jazykovú kultúru prostredníctvom mimočítankovej literatúry
- súťaže v čitateľských zručnostiach a recitačné súťaže

v témach: Ľudová slovesnosť

Rozprávky: ľudové, autorské

Povesti

Legendy

Komiks

Encyklopédie

Dramatické umenie, filmová a televízna rozprávka

Hodnotenie:

Počet kontrolných diktátov: 4

Počet slov na hodnotenie a klasifikáciu SJL v 5. ročníku je 65-79 slov. Kontrolné diktáty sa budú klasifikovať nasledovne:

0 – 1 chyba – výborný (1)

2 – 3 chyby – chválitebne (2)

4 – 7 chýb – dobrý (3)

8 – 10 chýb – dostatočný (4)

11 – a viac – nedostatočný (5)

Počet školských písomných prác: 2 – (vstupná a výstupná písomná práca)

Školské písomné práce v 5. ročníku sa budú klasifikovať nasledovne:

100% - 90% - výborný (1)

89,9% - 75% - chválitebne (2)

74,9% - 50% - dobrý (3)

49,9% - 25% - dostatočný (4)

24,9% - 0% - nedostatočný (5)

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Kritéria hodnotenia:

Obsahom hodnotenia sú vedomosti z jazykových rovín:

Hláskoslovie: hodnotíme, či si žiak upevnil učivo:

- o delení hlások
- vzťah hlásky a písmena
- pravidlá o spodobovaní a výnimkách

Morfológia:

- ohybné a neohybné slovné druhy
- podstatné mená – charakteristika, žiaci ovládajú a majú ucelené vedomosti o skloňovaní (mužský, ženský a stredný rod), vedie rozlišovať kategóriu *životnosti/neživotnosti*,

prechýľovanie, tvorenie genitívu v ženskom rode, dvojtvary v strednom rode, určovanie gramatických kategórií

- prídavné mená- ich charakteristika, akostné, vzťahové, zhoda prídavného a podstatného mena, stupňovanie prídavných mien, podstata tvorenia prídavných mien, určovanie gramatických kategórií prídavných mien
- zámená – upevňovanie vedomosti zo 4. ročníka, delenie zámen
- slovesá – ich charakteristika, určovanie gramatických kategórií (osoba, číslo, čas)
- číslovky – rozlíšenie čísloviek v texte, pravopis
- predložky – ich funkcia a použitie, väzba s pádom
- pravopis vlastných mien, rozdeľovanie slov na konci riadka, pravopis priamej reči, pravopis podstatných mien, výnimky z rytmického krátenia, pravopis prídavných mien (vzor pekný a cudzí)

Náuka o slovnej zásobe:

- žiaci majú poznať pojem slovná zásoba
- oboznámiť sa so slovníkmi
- charakterizovať jednovýznamové, viacvýznamové slová, synonymá, antonymá, homonymá
- žiaci ovládajú základy komunikácie a argumentácie v reči

Z dejín slovenského jazyka:

- žiaci poznajú rozdiel medzi spisovným jazykom a nárečiami

SLOH:

Školské písomné práce: 2 (so zameraním na rozprávanie, opis), prácu hodnotíme dvoma známkami – štylistika+pravopis a úprava, známky píšeme slovom (napr. Výborný) pod prácu, číslicou na prednú stránku dvojhárku

- pochopiť podstatu rozprávania, poznať jeho charakteristické znaky
- kompozícia
tvorba osnovy
- reprodukcia podľa osnovy
- pochopiť podstatu opisu, poznať jeho charakteristické znaky (opis osoby, predmetu. Ilustrácie)
ústnou aj písomnou formou
- tvorivé písanie
- žánre – správa, oznámenie, pozvánka, plagát, sms, e-mail, inzerát, reklama, pozdrav, blahoželenie, poďakovanie, ospravedlnenie, privítanie, rozlúčenie
- vedieť vytvoriť koncept, konspekt, poznámky

Literárna výchova

- hodnotíme orientáciu v prečítanom literárnom texte, v jeho deji, postavách
- rozlíšenie literárnych žánrov
- osvojenie literárnych pojmov (báseň, verš, strofa, ...)
- čítanie s porozumením
- reprodukcia literárnej ukážky
- vedenie čitateľského denníka (individuálne čítanie)
- rozvíjanie čitateľskej gramotnosti

Hodnotenú výstupnú prácu:

- vstupné a výstupné kontrolné práce
- kontrolné diktáty – 4
- školské písomné práce – 2

- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezných tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Opis osoby (morálne hodnoty človeka, sebakritika, sebahodnotenie). Milan Rúfus, Popoluškine šaty (vzťahy medzi rodičmi a deťmi).

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Opis osoby (morálne hodnoty človeka, sebakritika, sebahodnotenie). Milan Rúfus, Popoluškine šaty (vzťahy medzi rodičmi a deťmi). Zhovárame sa na diaľku - mobil, SMS. Pieseň. Rozprávka.

Environmentálna výchova (ENV): Odborný opis – kvet (vzťah k prírode a jej zákonom). I. A. Krylov, Vrana a líška (starostlivosť o zvieratá a prírodu). R. Moric, Prefíkaná vrana (chrániť prírodu, vedieť sa správať v lese, príroda nevie rozprávať a predsa jej rozumieme).

Mediálna výchova (MDV): Jazykové pravidlá (dbať na jazykovú kultúru vo verejnom dorozumievaní). Zhovárame sa na diaľku - mobil, SMS (uvedomenie si pozitívneho aj negatívneho vplyvu médií). Dramatická tvorba, Princezná so zlatou hviezdou (práca s médiami).

Multikultúrna výchova (MKV): Holá a rozvitá veta (dbať na jazykovú kultúru vo verejnom dorozumievaní). Slovná zásoba – spisovné a nespisovné slová (vzťah k svojmu národu, jazyku a kultúre).

Ochrana života a zdravia (OZZ): Vety podľa obsahu (pestovať zdravý životný štýl).

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 6. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Pieseň. Rozprávka. Komiks. Zhovárame sa na diaľku - mobil, SMS.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete slovenský jazyk a literatúra v 6. ročníku:

Prostredníctvom nasledovných aktivít a úloh priebežne počas celého školského roka:

- explicitne a implicitne vyjadriť informácie z textu
- usporiadať text so zachovaním časovej a logickej postupnosti
- vyvodiť záver textu
- vyhľadať a vyvodiť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte
- prerozprávať obsah známeho textu so zachovaním časovej postupnosti
- rozlíšiť časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- vymyslieť vhodný názov uvedeného textu
- vyhľadať kľúčové slová a základné informácie v texte.
- orientovať sa v jednoduchých veku primeraných informačných textoch v slovenskom jazyku (cestovný poriadok, jedálny lístok, oznamy, jednoduché tlačivá, dotazníky, návody, reklamy, pútače, programy kín, rozhlasu, televízie, orientačné mapky miest, turistické orientačné tabule
- vyhľadať informácie v slovníkoch, príručkách, encyklopédiách a v lexikónoch
- zvyšovať jazykovú kultúru prostredníctvom mimočítankovej literatúry
- súťaže v čitateľských zručnostiach a recitačné súťaže

v témach: Ľudová slovesnosť

- Balady

- Bájky
- Báje
- Zo života detí
- Dobrodružná literatúra
- Detektívna literatúra
- Dramatické umenie

Hodnotenie

Kritéria hodnotenia:

Hlavné pojmy v 6. ročníku:

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- hlavný slovný prízvuk,
- vokalizácia,
- interpunkcia.

Významová/lexikálna rovina jazyka

- slovná zásoba, spisovné slová – nespisovné slová,
- neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová,
- tvorenie slov: odvodzovaním, prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo,
- tvorenie slov: skladaním,
- slovníky: výkladový.

Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka

- *podstatné mená** - konkrétne – abstraktné,
- vokatív – piaty pád – zastarané oslovenie
- *prídavné mená** – prívlastňovacie individuálne a druhové prídavné mená,
- vzory: pávi, matkin, otcov
- zámená - skloňovanie
- *číslovky** - *delenie čísloviek**, základné, radové, pravopis
- *slovesá** - zvrátne, nezvrátne, plnovýznamové – neplnovýznamové
- slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací
- *príslovky** - druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny, stupňovanie prísloviek
- *predložky** - vokalizácia
- citoslovčia – neohybný slovný druh

* Pojmy označené v zozname šikmým typom písma patria medzi pojmy, ktoré žiaci už poznajú, ale opätovne sa zavádzajú, pretože sa rozširuje ich význam.

Syntax

- hlavné vetné členy
- podmet: vyjadrený, nevyjadrený
- prísudok: slovesný, slovesno-menný
- vetné sklady: prísudzovací sklad, zhoda
- dvojčlenná veta: úplná, neúplná

Literárna výchova

- hodnotíme orientáciu v prečítanom literárnom texte, v jeho deji, postavách
- rozlíšenie literárnych žánrov
- osvojenie literárnych pojmov (báseň, verš, strofa, rým, príslovia, porekadla, pranostiky, anekdoty, balada, bájka, povesť...)
- čítanie s porozumením

- reprodukcia literárnej ukážky
- vedenie čitateľského denníka (individuálne čítanie)
- rozvíjanie čitateľskej gramotnosti
- hlasné a tiché plynulé čítanie s porozumením
- dramatické umenie: rozhlasová hra

Sloh

Školské písomné práce: 2 (so zameraním na rozprávanie, opis), prácu hodnotíme dvoma známkami – štylistika+pravopis a úprava, známky píšeme slovom (napr. Výborný) pod prácu, číslom na prednú stránku dvojhárku

- pochopiť podstatu rozprávania, poznať jeho charakteristické znaky
- kompozícia
tvorba osnovy
- reprodukcia podľa osnovy
- pochopiť podstatu opisu, poznať jeho charakteristické znaky (charakteristika – vonkajšia, vnútorná, opis predmetu) ústnou aj písomnou formou
- tvorivé písanie
- žánre –pozdrav, blahoželenie, poďakovanie, ospravedlnenie, privítanie, rozlúčenie
- argument, protiargument

Počet kontrolných diktátov v 6. ročníku: 4

zameranie: opakovanie učiva z 5. ročníka, privlastňovacie individuálne a druhové prídavné mená, číslovky, slovesné spôsoby a príslovky, záverečné opakovanie učiva zo 6. ročníka

Kontrolné diktáty sa budú klasifikovať nasledovne:

- 0 – 1 chyba – výborný (1)
- 2 – 3 chyby – chválitebne (2)
- 4 – 7 chýb – dobrý (3)
- 8 – 10 chýb – dostatočný (4)
- 11 – a viac – nedostatočný (5)

Počet kontrolných slohových prác v 6. ročníku ZŠ: 2

Zameranie kontrolných slohových prác v 6. ročníku ZŠ: dynamický opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)

Počet školských písomných prác: 2 – (vstupná a výstupná písomná práca). Školské písomné práce v 6. ročníku sa budú klasifikovať nasledovne:

- 100% - 90% - výborný (1)
- 89,9% - 75% - chválitebne (2)
- 74,9% - 50% - dobrý (3)
- 49,9% - 25% - dostatočný (4)
- 24,9% - 0% - nedostatočný (5)

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Hodnotené výstupné práce:

- vstupné a výstupné kontrolné práce
- kontrolné diktáty – 4
- školské písomné práce – 2

- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- vedieť spisovne čítať a opravovať text so zameraním na cudzie slová
- vedieť bezchybne napísať slová cudzieho pôvodu

Významová/lexikálna rovina jazyka

- vedieť v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak
- vedieť určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo
- vedieť identifikovať neznáme slová v texte a vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch

Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka

- dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
- dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným.
- dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slovných druhoch

Syntax

- dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ

Literárna výchova

- dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov.
- dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela.
- dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy,
- dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.
- dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie.
- dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

SLOH

- dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.
- dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.

Konkretizácia prierezových tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Prázdninové interview (vzťahy k iným ľuďom, rozvoj asertívneho správania). Komunikácia v spoločnosti – príhovor. Dynamický opis (vianočná atmosféra, vzťahy v rodine). Charakteristika osoby (rebríček vlastností a hodnôt). Ján Smrek - Najčistejšia láska (formovanie a rozvoj osobnosti). Július Lenko - Dcéрке (vzťah 2 generácií, rodičia a deti). Martin Kukučín – Z teplého hniezda, J.C. Hronský – Do školy, J.G. Tajovský - Do konca (výchova detí v minulosti a dnes, vážime si čas strávený so starými rodičmi počas prázdnin.). Rozvoj a obohacovanie lexiky, schopnosť komunikácie, štylizácie, asertívna komunikácia.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Charakteristika (morálne hodnoty človeka, sebakritika, sebahodnotenie). J. G. Tajovský – Z teplého hniezda, Do školy, M. Kukučín –

Z teplého hniezda, Ján Babarík - Mobil (vzťahy medzi rodičmi a deťmi). M. Hlušiková – Srdce ofsajde (uplatňovať svoje práva a rešpektovať názory, postrehy a práva iných).

Environmentálna výchova (ENV): Dobrodružná novela a román, autor R. Kipling – Maugli, Jack London- Sivé vlčá (symbióza ľudí a zvierat).

Mediálna výchova (MDV): Holá a rozvitá veta - titulky z novín. Detektívna literatúra T. Brezina – hľadači pokladov (rozvoj pozornosti, logického myslenia a dedukcie). Lexikológia – jazykový prejav v médiách, využitie neologizmov v masmédiách. Jazykové prostriedky v reklame. Opis osoby, charakteristika – filmový hrdina. Rétorika.

Multikultúrna výchova (MKV): Nespisovné slová, súkromný list (možnosti štúdia v zahraničí). Prázdninový autobus – dovolenka v zahraničí (postrehy žiakov o kultúre a živote v iných krajinách). Vývoj písma (vplyv iných kultúr na vývoj slovenskej kultúry).

Ochrana života a zdravia (OZZ): Skladba (starostlivosť o zuby, ochrana pred zubným kazom). Určité číslovky (zdravá strava a jej význam, zdravý životný štýl). Analýza textov s témou počas vyučovania tém opis, komunikácia, príhovor, veta podľa zámeru hovoriaceho.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 7. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Témy: Poézia. Próza (napr. Starec a more, Z teplého hniezda a pod.)

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete slovenský jazyk a literatúra v 7. ročníku:

Rozvoj čitateľskej gramotnosti prostredníctvom nasledovných aktivít:

- explicitne a implicitne vyjadriť informácie z textu
- usporiadať text so zachovaním časovej a logickej postupnosti
- vyvodiť záver textu
- vyhľadať a vyvodiť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte
- prerozprávať obsah známeho textu so zachovaním časovej postupnosti
- rozlíšiť časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- vymyslieť vhodný názov uvedeného textu
- vyhľadať kľúčové slová a základné informácie v texte.
- orientovať sa v jednoduchých veku primeraných informačných textoch v slovenskom jazyku (cestovný poriadok, jedálny lístok, oznamy, jednoduché tlačivá, dotazníky, návody, reklamy, pútače, programy kín, rozhlasu, televízie, orientačné mapky miest, turistické orientačné tabule
- vyhľadať informácie v slovníkoch, príručkách, encyklopédiách a v lexikónoch
- zvyšovať jazykovú kultúru prostredníctvom mimočítankovej literatúry
- súťaže v čitateľských zručnostiach a recitačné súťaže

Hlavné pojmy v 7. ročníku:

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- spisovná výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách
- hlavný slovný prízvuk
- interpunkcia

Významová/lexikálna rovina jazyka

- slovná zásoba: spisovné slová – nespisovné slová, neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová, domáce slová – cudzie slová, zastarané slová – nové slová, historizmy, archaizmy, slangové slová, nárečové slová
- skratky
- tvorenie slov: odvodzovaním, prípona, predpona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo
- tvorenie slov: skladaním
- slovníky: výkladový, cudzích slov

Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka

- *podstatné mená** - pomnožné, rod pomnožných podstatných mien
- *číslovky** - skloňovanie, rod, číslo, pád, *delenie čísloviek**, určité, neurčité, násobné, pravopis
- *slovesá** - jednoduchý a zložený tvar, vid - dokonavý, nedokonavý
- *príslovky** - druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny, stupňovanie prísloviek
- *predložky** - vokalizácia
- spojky – neohybný slovný druh

Syntax

- vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie(miesta, času, spôsobu, príčiny), prívlastok(zhodný, nezhodný)
- vetný základ
- veta: holá - rozvitá, rozvitá s viacnásobným vetným členom
- jednočlenná veta : slovesná, neslovesná

Literárna výchova

- hodnotíme orientáciu v prečítanom literárnom texte, v jeho deji, postavách
- rozlíšenie literárnych žánrov (krátke formy ľudovej slovesnosti, anekdoty, detektívka, western, robinsonáda)
- osvojenie literárnych pojmov(detektívka, western, robinsonáda)
- osvojenie umeleckých prostriedkov(metafora, prirovnanie, personifikácia, epiteton, rečnícka otázka)
- reprodukcia literárnej ukážky
- vedenie čitateľského denníka (individuálne čítanie)
- rozvíjanie čitateľskej gramotnosti
- hlasné a tiché plynulé čítanie s porozumením
- vyhľadávanie kľúčových slov a základných informácií v texte.
- orientácia v jednoduchých veku primeraných informačných textoch v slovenskom jazyku (cestovný poriadok, jedálny lístok, oznamy, jednoduché tlačivá, dotazníky, návody, reklamy, pútače, programy kín, rozhlasu, televízie, orientačné mapky miest, turistické orientačné tabule)
- vyhľadávanie informácií v slovníkoch, príručkách, encyklopédiách a v lexikónoch
- dramatické umenie: rozhlasová hra, filmová hra

Sloh

- Komunikačné situácie: asertívna a efektívna komunikácia, ústna – písomná, súkromná – verejná, oficiálna – neoficiálna, priama –technický sprostredkovaná, monologická – dialogická)
- dynamický opis
- príhovor

* Pojmy označené v zozname šikmým typom písma patria medzi pojmy, ktoré žiaci už poznajú, ale opätovne sa zavádzajú, pretože sa rozširuje ich význam.

Hodnotené výstupy:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 7. ročníku ZŠ:

- počet: 4

- zameranie: Cudzie slová. Číslovky. Spojky - písanie čiarky Opakovanie učiva zo 7.ročníka.

Kontrolné diktáty sa budú klasifikovať nasledovne:

0 – 1 chyba – výborný (1)

2 – 3 chyby – chválitebne (2)

4 – 7 chýb – dobrý (3)

8 – 10 chýb – dostatočný (4)

11 – a viac – nedostatočný (5)

Počet kontrolných slohových prác 7. ročníku ZŠ: 2

Zameranie kontrolných slohových prác v 7. ročníku ZŠ: umelecký opis, charakteristika, slávnostný príhovor (možnosť výberu)

Počet školských písomných prác: 2 – (vstupná a výstupná písomná práca)

Školské písomné práce v 7. ročníku sa budú klasifikovať nasledovne:

100% - 90% - výborný (1)

89,9% - 75% - chválitebne (2)

74,9% - 50% - dobrý (3)

49,9% - 25% - dostatočný (4)

24,9% - 0% - nedostatočný (5)

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 7. ročníku ZŠ:

- počet: 4

- zameranie: Cudzie slová. Číslovky. Spojky - písanie čiarky. Opakovanie učiva zo 7.ročníka.

Kontrolné diktáty sa budú klasifikovať nasledovne:

0 – 1 chyba – výborný (1)

2 – 3 chyby – chválitebne (2)

4 – 7 chýb – dobrý (3)

8 – 10 chýb – dostatočný (4)

11 – a viac – nedostatočný (5)

Počet kontrolných slohových prác v 7. ročníku ZŠ: 2

Zameranie kontrolných slohových prác v 7. ročníku ZŠ: umelecký opis, charakteristika, slávnostný príhovor (možnosť výberu)

Počet školských písomných prác: 2 – (vstupná a výstupná písomná práca)

Školské písomné práce v 7. ročníku sa budú klasifikovať nasledovne:

100% - 90% - výborný (1)

89,9% - 75% - chválitebne (2)

74,9% - 50% - dobrý (3)

49,9% - 25% - dostatočný (4)

24,9% - 0% - nedostatočný (5)

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Vitame vás na otvorení (vzťahy k iným ľuďom, rozvoj asertívneho správania). Komunikácia v spoločnosti – príhovor. Umelecký opis (vianočná atmosféra, vzťahy v rodine). Charakteristika osoby (rebríček vlastností a hodnôt). P. O. Hviezdoslav: Pozdrav (formovanie a rozvoj osobnosti). Margita Figuli: Tri gaštanové kone (vzťah 2 generácií rodiča a deti). Móric August Beňovský: Osudy a cesty grófa Mórica Augusta Beňovského, Antoine de Saint-Exupéry : Malý princ, Lucy Maund Montgomeryová: Anna zo Zeleného domu (výchova detí v minulosti a dnes, vážime si čas strávený so starými rodičmi). Rozvoj a obohacovanie lexiky, schopnosť komunikácie, štylizácie, asertívna komunikácia.

Environmentálna výchova (ENV): Dobrodružná literatúra, autor Joe Alex: Čierne koráby, Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ, Lucy Maund Montgomeryová: Anna zo Zeleného domu (symbióza ľudí a zvierat, symbióza ľudí a prírody).

Mediálna výchova (MDV): Holá a rozvitá veta , vetné členy- titulky z novín. Vedecko-fantastická literatúra Jules Verne: Cesta na mesiac, Douglas Adams: stopárov sprievodca galaxiou (rozvoj pozornosti, logického myslenia a dedukcie). Lexikológia – jazykový prejav v médiách, využitie cudzích slov v masmédiách. Jazykové prostriedky v reklame. Opis osoby, charakteristika – filmový hrdina. Rétorika.

Multikultúrna výchova (MKV): Vedecko-populárna literatúra, literatúra faktu Erik Newth: Všetko sa skladá z atómov (možnosti štúdia v zahraničí). Autobus v oblakoch – dovolenka v zahraničí (postrehy žiakov o kultúre a živote v iných krajinách). Vývoj písma (vplyv iných kultúr na vývoj slovenskej kultúry).

Ochrana života a zdravia (OZZ): Skladba, Laco Zrubek: Zomrel dva razy (starostlivosť o zdravie, starostlivosť o zuby, ochrana pred zubným kazom). Zámená (zdravá strava a jej význam, zdravý životný štýl). Analýza textov s témou počas vyučovania tém opis, komunikácia, príhovor, veta podľa zámeru hovoriaceho, zloženia a členitosti.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Dievčenský román, Lucy Maud Montgomeryová.: Anna zo Zeleného domu (opísať a porovnať úloha ženy a muža v rodine dnes a v minulosti), modlitby Milan Rúfus, Margita Figuli: Tri gaštanové kone (Chápať postoj k životu ako zodpovednosť za seba a svojich blízkych).

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Témy: Poézia, próza. Komunikácia v spoločnosti – príhovor.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete slovenský jazyk a literatúra v 8. ročníku:

Rozvoj čitateľskej gramotnosti prostredníctvom nasledovných aktivít vo všetkých témach :

- explicitne a implicitne vyjadriť informácie z textu

- usporiadať text so zachovaním časovej a logickej postupnosti
- vyvodiť záver textu
- vyhľadať a vyvodiť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte
- prerozprávať obsah známeho textu so zachovaním časovej postupnosti
- rozlíšiť časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- vymyslieť vhodný názov uvedeného textu
- vyhľadať kľúčové slová a základné informácie v texte.
- orientovať sa v jednoduchých veku primeraných informačných textoch v slovenskom jazyku (cestovný poriadok, jedálny lístok, oznamy, jednoduché tlačivá, dotazníky, návody, reklamy, pútače, programy kín, rozhlasu, televízie, orientačné mapky miest, turistické orientačné tabule
- vyhľadať informácie v slovníkoch, príručkách, encyklopédiách a v lexikónoch
- zvyšovať jazykovú kultúru prostredníctvom mimočítankovej literatúry
- súťaže v čitateľských zručnostiach a recitačné súťaže

Hlavné pojmy v 8. ročníku:

- výťah • prihláška • úradný/štruktúrovaný životopis • slávnostný prejav
- nepriame pomenovania: metafora • jednoslovné pomenovania • viacslovné pomenovania (združené pomenovania) • frazeologizmus
- vsuvka, prístavok, oslovenie • podstatné mená mužského rodu zvieracie • podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l • cudzie nesklonné podstatné mená • skloňovanie podstatného mena pani • zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie • častice: neohybný slovný druh • vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezuhodný), prístavok • jednoduché súvetie • interpunkcia

Hodnotené výstupy:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 8. ročníku ZŠ:

- počet: 4
- zameranie: Cudzie podstatné mená, zámená, spojky - písanie čiarky, opakovanie učiva z 8. ročníka.

Kontrolné diktáty sa budú klasifikovať nasledovne:

- 0 – 1 chyba – výborný (1)
- 2 – 3 chyby – chválitebne (2)
- 4 – 7 chýb – dobrý (3)
- 8 – 10 chýb – dostatočný (4)
- 11 – a viac – nedostatočný (5)

Počet kontrolných slohových prác v 8. ročníku ZŠ: 2

Zameranie kontrolných slohových prác v 8. ročníku ZŠ: úvaha, slávnostný prejav.

Počet školských písomných prác: 2 – (vstupná a výstupná písomná práca)

Školské písomné práce v 8. ročníku sa budú klasifikovať nasledovne:

- 100% - 90% - výborný (1)
- 89,9% - 75% - chválitebne (2)
- 74,9% - 50% - dobrý (3)
- 49,9% - 25% - dostatočný (4)
- 24,9% - 0% - nedostatočný (5)

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i

odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- vedieť spisovne čítať a opravovať text so zameraním na cudzie slová
- vedieť bezchybne napísať slová cudzieho pôvodu

Významová/lexikálna rovina jazyka

- vedieť v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak
- vedieť určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo
- vedieť identifikovať neznáme slová v texte a vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch

Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka

- dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
- dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným.
- dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slovných druhoch

Syntax

- dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ

Literárna výchova

- dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.
- dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov.
- dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela.
- dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy,
- dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.
- dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie.
- dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.

SLOH

- dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania.
- dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.

Konkretizácia prierezových tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Dramatická tvorba: tragédia – Rómeo a Júlia, komédia – Ženský zákon (problémy dvoch generácií). úvaha (Bohatý nie je ten, čo veľa má, ale ten, čo veľa dáva), úvaha o rebríčku hodnôt človeka.

Environmentálna výchova (ENV): Vedecko-fantastická literatúra, vedecko-populárna literatúra – ochrana životného prostredia. slohový postup (výkladový – chránime životné prostredie).

Mediálna výchova (MDV): Jazykové štýly (rétorika, jazykový prejav v médiách, kultivovaná slovná zásoba).

Multikultúrna výchova (MKV): Slovensko v rámci multikultúrnej Európy – Ódy, štúrovská poézia.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Lyrika – vojnová tematika

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 9. ročníku:

Téma 3: Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Čiastková kompetencia 7: Poznať základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti, inšpirované úspešnými osobnosťami a uplatňovanie ich postupov.

Očakávania: Opísať úspešnosť v ekonomickej oblasti. Vedieť diskutovať o vzťahu morálky a peňazí. Uviesť príklad finančne zabezpečeného človeka vo svojom okolí.

Témy: Číslovky. H. Stoll - Priamov poklad. V. Ferko - Ako divé husi. V. Hugo – Bedári. F. Hečko - Červené víno. W. Shakespeare - Romeo a Júlia. J.G. Tajovský - Ženský zákon.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete slovenský jazyk a literatúra v 9. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Poézia, próza. Komunikácia v spoločnosti.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete slovenský jazyk a literatúra v 9. ročníku:

Rozvoj čitateľskej gramotnosti prostredníctvom nasledovných aktivít vo všetkých témach :

- explicitne a implicitne vyjadriť informácie z textu
- usporiadať text so zachovaním časovej a logickej postupnosti
- vyvodiť záver textu
- vyhľadať a vyvodiť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte
- prerozprávať obsah známeho textu so zachovaním časovej postupnosti
- rozlíšiť časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- vymyslieť vhodný názov uvedeného textu
- vyhľadať kľúčové slová a základné informácie v texte.
- orientovať sa v jednoduchých veku primeraných informačných textoch v slovenskom jazyku (cestovný poriadok, jedálny lístok, oznamy, jednoduché tlačivá, dotazníky, návody, reklamy, pútače, programy kín, rozhlasu, televízie, orientačné mapky miest, turistické orientačné tabule
- vyhľadať informácie v slovníkoch, príručkách, encyklopédiách a v lexikónoch
- zvyšovať jazykovú kultúru prostredníctvom mimočítankovej literatúry

súťaže v čitateľských zručnostiach a recitačné súťaže

Hodnotené výstupy:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 9. ročníku ZŠ:

- počet: 4
- zameranie: Čiarka v jednoduchej vete a súvetí. Cudzie slová. Prirad'ovacie súvetie.

Podrad'ovacie súvetie.

Kontrolné diktáty sa budú klasifikovať nasledovne:

0 – 1 chyba – výborný (1)

2 – 3 chyby – chválitebne (2)

4 – 7 chýb – dobrý (3)

8 – 10 chýb – dostatočný (4)

11 – a viac – nedostatočný (5)

Počet a zameranie kontrolných slohových prác v 9. ročníku ZŠ:

- počet: 2
- zameranie: Karikatúra. Úvaha.

Počet školských písomných prác: 2 – (polročná a koncoročná písomná práca)

Školské písomné práce v 9. ročníku sa budú klasifikovať nasledovne:

- 100% - 90% - výborný (1)
- 89,9% - 75% - chválitebne (2)
- 74,9% - 50% - dobrý (3)
- 49,9% - 25% - dostatočný (4)
- 24,9% - 0% - nedostatočný (5)

Hodnotenie školských slohových písomných prác: známka vyjadruje hodnotenie dodržania slohového útvaru, slohového postupu, štylizácie, pravopisu, estetickej úpravy textu.

V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra sú hodnotené tri zložky predmetu: jazyk, sloh a literatúra.

Hodnotenie bude rešpektovať žiakove vedomosti a schopnosti, kreativitu, prácu s informáciami, samostatnosť, úspešnosť, spoluprácu.

Predmetom klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra sú výsledky, ktoré žiak dosiahol v rámci jednotlivých zložiek predmetu: jazyková, slohová a literárna zložka, ktoré sú v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotí sa schopnosť používať osvojené vedomosti, zručnosti a návyky v konkrétnych situáciách.

Predmetom klasifikácie v predmete slovenský jazyk a literatúra je obsahová kvalita a jazyková správnosť odpovede, t. j. rozsah slovnej zásoby, gramatická správnosť, štylistická pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti. V písomnom (ústnom) prejave má žiak preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z učebných osnov a vzdelávacích štandardov.

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania:

Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa, hlavným kritériom ich výberu je miera efektivity plnenia vyučovacieho cieľa, pričom je žiaduce vhodne využívať alternatívne, aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Vybrané metódy, formy musia byť veku primerané a majú podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. V rámci možností je možné realizovať aj blokové vyučovanie.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba
- skupinová práca
- skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov

Metódy práce:

- ✓ výkladovo-problémové: napr. diskusia, dialóg, monológ, vysvetľovanie, výklad, brainstorming a ďalšie
- ✓ heuristické: napr. bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, triedenie a aplikácií získaných informácií a ďalšie

- ✓ diagnosticko-preverovacie: napr. písomné cvičenia, písomné práce a testy a ďalšie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické:

- učebnice a pracovné zošity schválené MŠVVaŠ SR
- umelecká literatúra
- autorská tvorba
- detské časopisy
- digitálne programy, CD a DVD

Hodnotenie predmetu.

Predmet slovenský jazyk a literatúra má medzi vyučovacími predmetmi mimoriadne postavenie. Jazyková časť predmetu sa na druhom stupni ZŠ zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Vo vyučovaní jazyka sa v súčasnosti kladie dôraz na analýzu a interpretáciu textov/prejavov a tvorbu vlastných textov/prejavov. Do popredia sa dostávajú komunikačné spôsobilosti a v úzadí sa ocitajú jazykové pojmy, t.j. upúšťa sa od tendencie obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny. Najväčší dôraz sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať. Pokračuje sa v komunikačnom a zážitkovom vyučovaní, pričom veľkú pozornosť je treba venovať získavaniu komplexných kompetencií, napr. schopnosť žiakov interpretovať rôzne druhy súvislých a nesúvislých textov. Veľký dôraz je kladený na vlastnej produkcii ústnych aj písaných prejavov samotnými žiakmi. V rámci literatúry sa kladie dôraz na čítanie, analýzu a interpretáciu pôvodnej slovenskej klasickej a súčasnej literatúry. Učivo literárnej časti je koncipované tak, aby sa sústavne rozvíjali čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov. Učiteľ nepredkladá žiakom hotové poznatky, ale pripravuje podnety a vytvára podmienky na to, aby si vedomosti osvojoval sám.

Predmet: ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca. Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu v prvom cudzom jazyku, t. j. v anglickom jazyku na konci 5. ročníka ZŠ. Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším vetám, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a vety dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu:

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,

- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom. Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie, používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,

- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu anglický jazyk v stupni vzdelania ISCED2:

Anglický jazyk	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	3	3	3	3	3	15
Inovovaný školský vzdelávací program	2	1	-	-	-	3
Spolu	5	4	3	3	3	18

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Žiak dokáže:

- nadviazať spoločenskú konverzáciu tak, že používa jednoduchšie ale už aj zložitejšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže sa pozdraviť, rozlúčiť, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď.;
- spájať slová alebo skupiny slov pomocou základných ale už aj náročnejších spojovacích výrazov napríklad **a, ale, alebo, najskôr, potom**;
- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá, ale približuje sa i normálnemu tempu, je však starostlivo artikulovaná;
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb;
- porozumieť krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach;
- porozumieť veľmi jednoduchým textom z časopisu určeného pre jeho jazykovú úroveň;

- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov, turistických máp a pod. a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu;
- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav či blahoželenie priateľovi;
- s istotou predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú;
- vytvoriť jednoduché slovné spojenia o ľuďoch a miestach, opísať seba, čo robí, kde žije.

Konkretizácia prierezových tém v predmete anglický jazyk v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Rodina a spoločnosť. Vzdelávanie a práca. Voľný čas. Obliekanie a móda. Multikultúrna spoločnosť.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Rodina a spoločnosť. Voľný čas.

Environmentálna výchova (ENV): Domov a bývanie. Človek a príroda.

Mediálna výchova (MDV): Voľný čas. Multikultúrna spoločnosť. Domov a bývanie.

Multikultúrna výchova (MKV): Multikultúrna spoločnosť.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Ľudské telo, starostlivosť o zdravie. Človek a príroda. Voľný čas. Stravovanie. Šport.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete anglický jazyk v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Osobné údaje
- Krajiny, národnosti
- Multikultúrna Veľká Británia
- Pozvanie

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba
- skupinová práca
- skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov

Metódy práce:

- ✓ výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, monológ, vysvetľovanie, výklad, brainstorming a ďalšie
- ✓ heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, triedenie a aplikácií získaných informácií a ďalšie
- ✓ preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy a ďalšie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

- More! 1 – učebnica
- More! 1 - pracovný zošit
- DVD, multimediálne vzdelávacie CD
- internet, webové aplikácie
- anglické prospekty a informačné letáky

- anglická beletria v rámci školskej knižnice

Hodnotené výstupné práce v 5. ročníku:

- priebežné písomné práce,
- priebežné ústne hodnotenie,
- záverečná školská písomná práca,
- 2 kontrolné projekty prezentované ústnou formou

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Ústny prejav – monológ

Žiak dokáže:

- opísať svoj obľúbenú záľubu, koníček
- opísať obľúbenú knihu, film
- opísať dej, ktoré sa odohrali v minulosti (výlet, dovolenka)
- povedať o svojich perfektných prázdninách
- opísať školské predmety a pravidlá, ktoré na nich platia
- opísať zdravotný problém
- opísať svojho najlepšieho kamaráta

Konkretizácia prierezových tém v predmete anglický jazyk v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Hra sa skončila! (Game over!). Úžasný film! Prázdniny (Holidays). Plány (Making plans). Nariadenia, predpisy (Rules). Bolí to! (It hurts!). Opustenie domova! (Leaving home!). Čo sme sa naučili - prezentuj sa... .

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Úžasný film! Prázdniny (Holidays). Nariadenia, predpisy (Rules). Bolí to! (It hurts!). Opustenie domova! (Leaving home!).

Environmentálna výchova (ENV): Prázdniny (Holidays). Bolí to! (It hurts!). Opustenie domova! (Leaving home!).

Mediálna výchova (MDV): Hra sa skončila! (Game over!). Úžasný film!. Tvorba školského projektu.

Multikultúrna výchova (MKV): Prázdniny (Holidays). Plány (Making plans). Nariadenia, predpisy (Rules).

Ochrana života a zdravia (OZZ): Prázdniny (Holidays). Nariadenia, predpisy (Rules). Bolí to! (It hurts!). Opustenie domova! (Leaving home!).

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete anglický jazyk v 6. ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem, práca

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Témy: Opustenie domova! (Leaving home!). Nariadenia, predpisy (Rules).

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete anglický jazyk v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej

postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Školské kluby
- Dovolenka
- Frázy pre vizáž človeka
- Dopis

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete anglický jazyk v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Človek a spoločnosť. Rodina a spoločnosť. Mládež a svet. Vzdelávanie a práca. Obchod a služby.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Človek a spoločnosť. Rodina a spoločnosť. Mládež a svet. Vzdelávanie a práca. Obchod a služby. Domov a bývanie. Veda a technika v službách človeka. Človek a príroda.

Environmentálna výchova (ENV): Domov a bývanie. Veda a technika v službách človeka. Človek a príroda.

Mediálna výchova (MDV): Veda a technika v službách. Mládež a svet. Vzory a ideály.

Multikultúrna výchova (MKV): Rodina a spoločnosť. Mládež a svet. Krajiny, mestá a miesta. Multikultúrna spoločnosť. Kultúra a umenie.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Domov a bývanie. Šport. Človek a príroda. Starostlivosť o zdravie.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete anglický jazyk v 7. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Cestovanie. Krajiny, mestá a miesta.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete anglický jazyk v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach: **Človek a spoločnosť. Rodina a spoločnosť. Mládež a svet. Vzdelávanie a práca. Obchod a služby. Domov a bývanie. Veda a technika v službách človeka. Človek a príroda.**

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete anglický jazyk v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Rodina a spoločnosť. Mládež a svet. Človek a spoločnosť. Obchod a služby. Vzdelávanie a práca.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Rodina a spoločnosť. Mládež a svet. Človek a spoločnosť. Obchod a služby. Vzdelávanie a práca. Domov a bývanie. Veda a technika

v službách človeka. Človek a príroda. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie. Vzory a ideály. Kultúra a umenie. Uprostred multikultúrnej spoločnosti.

Environmentálna výchova (ENV): Domov a bývanie. Veda a technika v službách človeka. Človek a príroda. Krajiny, mestá a miesta.

Mediálna výchova (MDV): Mládež a svet. Vzory a ideály. Obchod a služby. Profesia a pracovný život. Kultúra a umenie.

Multikultúrna výchova (MKV): Rodina a spoločnosť. Mládež a svet. Krajiny, mestá a miesta. Kultúra a umenie. Uprostred multikultúrnej spoločnosti. Človek na cestách. Voľný čas a záľuby.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Starostlivosť o zdravie. Človeka a príroda. Šport. Vzory a ideály. Krajiny, mestá a miesta.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete anglický jazyk v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Témy: Človek a príroda. Krajiny, mestá a miesta. Obchod a služby.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať finančný plán

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Témy: Človek a spoločnosť. Obchod a služby. Vzdelávanie a práca. Profesia a pracovný život. Rodina a spoločnosť.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Obchod a služby. Veda a technika v službách človeka. Rodina a spoločnosť.

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty
Človek a spoločnosť. Obchod a služby. Domov a bývanie.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete anglický jazyk v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **Rozšírené čítanie,**
- **Nikola Tesla - vynálezca,**
- **Maugliho bratia,**
- **Ranná história USA,**
- **Hypermoderné domy,**
- **Budúcnosť prepravy.**

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezných tém v predmete anglický jazyk v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Vzdelávanie a práca. Krajiny, ktorých jazyk sa učím. Mládež a ich svet. Človek a spoločnosť

Environmentálna výchova (ENV): Človek a spoločnosť. Človek a príroda.

Mediálna výchova (MDV): Mládež a ich svet. Človek a spoločnosť. Zamestnanie.

Multikultúrna výchova (MKV): Človek a spoločnosť. Mládež a ich svet. Multikultúrna spoločnosť. Kultúra a umenie.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Človek a príroda. Ľudské telo.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete anglický jazyk v 9. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov

Témy: Zamestnanie.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba
- skupinová práca
- skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov

Metódy práce:

- ✓ výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, monológ, vysvetľovanie, výklad, brainstorming a ďalšie
- ✓ heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, triedenie a aplikácií získaných informácií a ďalšie
- ✓ diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy a ďalšie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

- More! 1, 2, 3, 4 – učebnica
- More! 1, 2, 3, 4 - pracovný zošit
- DVD, multimediálne vzdelávacie CD
- internet, webové aplikácie
- anglické prospekty a informačné letáky
- anglická beletria v rámci školskej knižnice

Hodnotenie predmetu.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v predmete anglický jazyk je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania.

Výsledky vyučovacieho a učebného procesu hodnotí učiteľ priebežne a to ústne aj písomne.

Naše hodnotenie sa zameriava predovšetkým na ústnu komunikáciu, najmä na situačne orientované témy prezentované formou každodennej situácie a v každodennom dialógu. Žiak by sa mal dokázať zúčastňovať na jednoduchých rozhovoroch so spolužiakmi o témach, o ktorých sa hovorí dennodenne.

Svoje zručnosti a spôsobilosti bude prezentovať formou tvorby projektov a ich prezentáciou spolužiakom a učiteľovi.

Hodnotenú výstupnú prácu v každom ročníku:

- priebežné písomné práce,
- priebežné ústne hodnotenie,
- záverečná školská písomná práca,
- 2 kontrolné projekty prezentované ústnou formou

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v predmete anglický jazyk je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania.

Výsledky vyučovacieho a učebného procesu hodnotí učiteľ priebežne, a to ústne aj písomne. Okrem priebežného hodnotenia a kratších testov sme zaradili do 9. ročníka dve školské písomné práce – v každom polroku po dôkladnej príprave kontrolné písomné práce podľa obsahu učebných osnov.

Naše hodnotenie zameriame aj na ústnu komunikáciu, najmä na situačne orientované témy, prezentované formou každodennej situácie a v každodennom dialógu. Žiak by sa mal dokázať zúčastňovať na jednoduchých rozhovoroch so spolužiakmi o témach, o ktorých sa hovorí dennodenne.

Svoje zručnosti a spôsobilosti bude prezentovať formou tvorby projektov a ich prezentáciou spolužiakom a učiteľovi.

Kompetencie v cudzích jazykoch v 5., 6., 7., 8. a 9. ročníku:

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky pri používaní a učení sa jazyka sa rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využívajú nielen všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapájajú sa do rečových činností, v rámci ktorých vytvára a prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych oblastí. Pri tomto procese si učitelia sa aktivujú tie stratégie

učenia sa, ktoré sa mu zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie pritom definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú na návšteve v jeho krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojuje,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane rečových zručností.

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené všeobecné kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- vedome získať nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené jazykové kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť.

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené sociolingvistické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.

Učiaci sa vie vyjadriť v situáciách jednoduchej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A2 má osvojené pragmatické kompetencie na úrovni A1 a ďalej si ich rozvíja tak, aby dokázal:

- sformulovať svoje myšlienky v súlade s vyžadovanou stratégiou (zámer, téma, logická následnosť),
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia, túžby, zámeru, uspokojenia, záujmu, prekvapenia, rozčarovania, strachu,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,
- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najfrekvencovanejšie konektory na spájanie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne formulovaná:

- dokázal naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého,
- porozumel slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumel základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- vedel identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumel základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe,
- rozumel jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopil vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa dokáže porozumieť krátke jednoduché texty, ktoré obsahujú frekvencovanú slovnú zásobu.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby:

- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke články,

- porozumel jednoduché osobné listy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch.

Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby vedel:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

Ústny prejav

Ústny prejav - dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku spoločenskú konverzáciu, ale nie vždy je schopný ju aj viesť a rozvíjať.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zaujímajú,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia, reagovať na ne,
- povedať, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav - monológ

Učiaci sa dokáže podať jednoduchý opis alebo charakteristiku ľudí, podmienok v rodine a v škole, opis každodenných zvyklostí a toho, čo má alebo nemá rád, atď. Vo forme krátkeho sledu jednoduchých slovných spojení a viet.

Učiaci sa na úrovni A2 má rozvinuté zručnosti na úrovni A1 a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby dokázal:

- v jednoduchých pojmoch vyjadriť svoje pocity a vďačnosť,
- jednoduchým spôsobom sa rozprávať o každodenných praktických otázkach,
- komunikatívne zvládnuť jednoduché a rutinné úlohy (role) s použitím jednoduchých slovných spojení a viet,
- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok,
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie

V prvej časti osnov boli pre všetky jazyky rovnako zadefinované jednotlivé všeobecné kompetencie podľa referenčných úrovní.

Samotná koncepcia je vytvorená za účelom konštruovania obsahu podľa presne stanovených kritérií. Jednotlivé časti osnov sú uvedené v komunikačnom kontexte a v nadväznosti na ostatné časti komunikačných kompetencií, čím vytvárajú komunikačný kontext.

Napríklad Spôsobilosti súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie. Funkcie sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré musí žiak ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa žiak stretne až na vyšších úrovniach, v logickej nadväznosti po zvládnutí základných jazykových funkcií. Časť Aplikácia funkcie je zoznamom vyjadrujúcim pragmatické zručnosti, ktorý nie je uzavretý a charakterizuje jednotlivé úrovne.

Jeho cieľom je poskytnúť učiteľovi základný rámec pre rozvoj jazykových zručností v súlade s príslušnou úrovňou. Jednotlivé formulácie musia zodpovedať príslušnej úrovni, čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. Vyššie úrovne jazykového prejavu sú charakteristické úzkou prepojenosťou na všeobecné a sociolingvistické kompetencie. Jazykové prostriedky charakterizujú uvedené funkcie a ich ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne použitie, resp. vyjadrenie jednotlivých funkcií komunikácie. Časť Jazykový register má za úlohu dať do pozornosti základné sledované ciele. V súlade s jednotlivými úrovňami SERR rekapituluje požiadavky kladené na žiaka. Priamo prepája jazykovú a všeobecnú časť osnov a umožňuje tiež tvorcom spresniť svoj prístup a naznačiť cestu na dosiahnutie sledovaných cieľov. Ovládanie Jazykovej a interkultúrnej dimenzie umožní žiakovi, aby sa prispôbil od najnižšej úrovne ovládania jazyka zásadám sociálnej kohézie v cieľovej/vých krajine/ách. Patria sem aj interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách žijúcich v európskej spoločnosti a akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami.

Jazyková a interkultúrna dimenzia vo vyučovaní cudzích jazykov sa dá budovať nielen v škole, ale aj v rámci samovzdelávania na základe využitia autentických materiálov (hudba, literatúra, video, internet, DVD). V školskom prostredí budovanie interkultúrnej kompetencie zahŕňa:

- rozvoj interkultúrnych postojov (otvorenosť, zvedavosť,...),
- vedomosti o sociálnych skupinách a procesoch v spoločnosti,
- schopnosť interpretovať udalosti, dokumenty z vlastnej kultúry a iných kultúr,
- schopnosť kriticky hodnotiť produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Najdôležitejšie a pravdepodobne rozhodujúce kompetencie „učiace sa“ a „učiteľov“ pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole potom sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu; prijímanie informovaných rozhodnutí založených na dôkazoch a zmena pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom;
- kreatívne myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov, ktoré minimalizujú nežiadúce zovšeobecnenia, predsudky a stereotypy;
- prosociálne a prosociálne myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy a vyberať si v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku, boj proti sebecku a etnocentrizmu; otvorenosť pri komunikácii s inými a schopnosť poučiť sa zo skúseností iných;
- myslenie orientované na budúcnosť, t. j. schopnosť vnímať problémy a hodnotiť rozhodnutia s ohľadom na skúsenosti s cieľom vybudovať spravodlivejšiu budúcnosť.

Chceli by sme zdôrazniť, že jednotlivé spôsobilosti na seba nenaväzujú, ale vytvárajú samostatný základný komunikačný kontext. Z daného dôvodu ich môže učiteľ kombinovať a neustále tak vytvárať nové komunikačné kontexty podľa vyučovacích potrieb žiakov v triede. Časť Jazykový register a Jazyková a interkultúrna dimenzia nie sú povinné, ale odporúčané. Učiteľ ich môže dopĺňať podľa potrieb efektívneho jazykového vzdelávania v triede.

Hodnotenie predmetu - dodatok:

Pri hodnotení písomných prác je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %
3 (dobrý) ...	74,9 % - 50 %
4 (dostatočný) ...	49,9 % - 25 %
5 (nedostatočný) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: NEMECKÝ JAZYK

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca. Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu:

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,

- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí nemeckým jazykom. Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,

- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu nemecký jazyk v stupni vzdelania ISCED2:

Nemecký jazyk	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Inovovaný školský vzdelávací program	0	2	2*	2	2	8
Spolu	0	2	2	2	2	8

* povinne voliteľný predmet – otvára sa, ak sa naplní skupina žiakov v počte minimálne 16 žiakov, ak si ho žiak zvolí v 7. ročníku, pokračuje v jeho štúdiu až po 9. ročník

Učebné osnovy

Obsahový a výkonový štandard z nemeckého jazyka pre 6. ročník

Obsahový štandard Jazykové prostriedky	Výkonový štandard + povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1
Téma: Rodina a spoločnosť	
Upútať pozornosť Pozdraviť. Odpovedať na pozdrav Podakovať a vyjadriť svoje uznanie Rozlúčiť sa - opytovacie vety, - určitý člen - predložka von - základné číslovky	- naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, dialóg, príbeh, úryvok a dramatizácia rozprávky, riekanka, pesnička, básnička, komiks a pod. - reagovať pri prvom stretnutí - ovládať slovnú zásobu: Adresse e, E-Mail-, Bruder r, Deutsche r, Familie e, Fax s, Frau e, Freund r/-in e, Großmutter, Oma e, Großvater, Opa r, Herr r, Hobby s, Junge r, Kind s, Land s, Mann r, Mädchen s, Monat r, Monatsname r, Mutter e, Name r, Nummer, e, Haus-, Telefon-, Schwester e, Slowake, r/-in, e, Stadt e, Straße e, Telefon s, Ungar, r/-in, e, Vater r, gefallen, gern haben, heißen, kommen aus, lieben, machen, mögen, sein + Altersangabe, sein aus, schicken, telefonieren, verkaufen, wohnen, alt, blöd, braun, deutsch, dumm, fleißig, geboren in, am (sein), grau, groß, intelligent, jung, klein, kurz, lang, langweilig, nett, rot, schön, schwarz, slowakisch, traurig, ungarisch; ovláda: Guten Tag. Guten Morgen. Gute Nacht. Hallo. Tschuss. Auf Wiedersehen. Wer bist du? Ich bin Wie geht's? Danke, es geht gut. Danke, prima, gut, nicht so gut.. Danke. Das ist nett.../das ist aber nett.../Oh vielen dank... Wer ist das? Das ist der Grossvater. Karl ist der Gosvater von Gerd.
Téma: Človek a spoločnosť	
Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie Kultúra komunikácie	- naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, dialóg, - ovládať slovnú zásobu: Sprache, e, Wort, s, Seite, e, Text, r, gut, langsam, laut, leicht, leise, richtig, schlecht, schnell, schwer, bedeuten, lernen, fahren, heissen, hören, zuhören, können, korrigieren, lesen, sagen, schreiben, sprechen, verstehen, wiederholen

Obsahový štandard Jazykové prostriedky	Výkonový štandard + povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1
Téma: Voľný čas	
Záľuby. Knihy a čítanie. Rozhlas, televízia a internet, výstavy, veľtrhy. Kkultúra a jej vplyv na človeka. Umenie a rozvoj osobnosti. Oznamovacia veta.Otázka. Zámená.	Slovesá nepravidelné v prítomnom čase a slovesá s odlučiteľnou predložkou (denný režim). Pozvanie. Poriadok slov vo vete oznamovacej/v otázke. Vetné modely (oznamovacia veta/otázka) Naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Wann stehst du auf? Was machst du am Nachmittag? das Frühstück, das Essen, die Pause, arbeiten, lernen, ins Büro gehen, in die Schule gehen Was machst du am Abend? Ich bin zu Hause. Ich gehe nach Hause. Ich gehe weg. Ich gehe ins Bett um.... Wann siehst du fern? Wann räumst du auf? Ich rufe die Freundin an. Was machst du gern?) slovná zásoba: Baukasten/Sandkasten, r, Computer, r, Foto, s, lesen, malen, schreiben, sehen, fotografieren, Ball/ Fußball spielen, basteln, laufen, singen, Sport treiben, springen, Musik hören, tanzen, schlafen, fotografieren, schwimmen, telefonieren, Freunde treffen, Briefmarken sammeln, fernsehen, Rad fahren, Schi fahren, Computer spielen, interessant, doof, klasse, sehr gut
Téma: Obchod a služby	
Nákupné zariadenia. Pošta a telekomunikácie. Druhy a spôsoby nákupu a platenia. Hotely a hotelové služby. Centrá krásy a zdravia (kaderníctva, fitness, ...). - Kultúra nakupovania a služieb. Časovanie nepravidelných slovies v prítomnom čase. Akuzatív – určitý člen	Vyjadriť želanie, potvrdiť objednávku, odmietnuť objednávku, vyjadriť svoju vôľu, časovanie nepravidelných slovies v prítomnom čase.Akuzatív – určitý člen. slovná zásoba: Adresse, e, Adresse, E-Mail-, e, Bank, e, Brief, r, Cent, r, E-Mail, e Mail, e/s, Euro, r, Geld, s, Hilfe, e, Karte, Post-, e, Kilo(gramm), s, Liter, r(s), Marke, Brief-, e, Nummer, Fax-, e, Paket, s, Polizei, e, Post, e, Supermarkt, r, Telefon, s, Verkäufer/-in, r/e, hoch, kaputt, teuer, voll (tanken), finden, geben, helfen, hören, kosten, nichts kosten, rufen, schicken, suchen, telefonieren, verstehen, zahlen
Téma: Multikultúrna spoločnosť	
Cudzie jazyky Rodinné sviatky Cudzojazyčná komunikácia Štátne a cirkevné sviatky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Modálne slovesá. Udanie dátumu	Výber z ponúkaných možností, Informovať, Oznámiť, Vyjadriť názor - naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Ja, ich will essen. Nein, ich will die Torte nicht. Na klar, wir tanzen. Wann hast du Geburtstag? Ich habe Geburtstag im..../am... Wie findest du...? Ich finde es...)

narodenia	- ovládať slovnú zásobu: Grammatik, e, Geburtstag, r, Geburtstagstorte, e, Geschenk, s, Kirche, e, Musik, e, Tanz, r, Weihnachten, s, Weihnachtsbaum, r, Wort, s, auswendig, leicht, schwer, lesen, schreiben, sprechen, zu Besuch kommen, sein
Téma: Vzdelávanie a práca	
- škola a jej zariadenie, učebné predmety - pracovné činnosti a profesie - školský systém, celoživotné vzdelávanie - pracovné podmienky - prídavné mená v prísudku - zložené podstatné mená - rádové číslovky, udanie času - opytovacie vety	- identifikovať, opísať, potvrdiť, odmietnuť (vyjadriť nesúhlas), opraviť - vyjadriť svoj názor, súhlas, nesúhlas, presvedčenie, vzdor, protest, stupeň istoty - prídavné mená v prísudku - zložené podstatné mená - rádové číslovky - udanie času, opytovacie vety slovná zásoba: Bank, e, Bleistift, r, Buch, s, Deutsch, s, Fach, s, Füller, r, Geographie, e, Geschichte, e, Hausaufgabe, e, Heft, s, Klassenzimmer, s, Kreide, e, Mathematik, e, Musik, e, Religion, e, Schüler, r, Schultasche, e, Slowakisch, s, Sport, r, Stuhl, r, Stundenplan, r, Tafel, e, Zeichnen, s, arbeiten, beginnen/beenden den Unterricht, beliebt, besuchen, lernen, lesen, rechnen, schreiben, wichtig, Das ist eine Schere. Sie ist klein und dünn.

Konkretizácia prierezových tém v predmete nemecký jazyk v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Rodina a spoločnosť (vedieť nadviazať kontakt, nebáť sa opýtať, prejsť svoju osobnosť). Multikultúrna spoločnosť. (vyjadriť názor, jednoduchá spoločenská komunikácia). Obchod a služby (vyjadriť želanie, vyjadriť svoju vôľu). Rodinné sviatky. Voľný čas. Domov a bývanie.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Človek a spoločnosť. Rodina a spoločnosť. Obchod a služby (vyjadriť želanie, vyjadriť svoju vôľu). Rodinné sviatky. Voľný čas. Vzdelávanie a práca

Environmentálna výchova (ENV): Človek a spoločnosť. Rodina a spoločnosť. Voľný čas. Obchod a služby. Vzdelávanie a práca.

Mediálna výchova (MDV): Človek a spoločnosť. Rodina a spoločnosť. Voľný čas. Obchod a služby.

Multikultúrna výchova (MKV): Človek a spoločnosť. Rodina a spoločnosť. Multikultúrna spoločnosť. Obchod a služby.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Človek a spoločnosť. Rodina a spoločnosť. Multikultúrna spoločnosť. Voľný čas. Obchod a služby.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete nemecký jazyk v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- rodina a spoločnosť
- voľný čas
- vzdelávanie a práca
- obchod a služby
- multikultúrna spoločnosť

Hodnotené výstupné práce v 6. ročníku:

- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie
- projekt prezentovaný ústnou i písomnou formou

Obsahový a výkonový štandard z nemeckého jazyka pre 7. ročník

Obsahový štandard Jazykové prostriedky	Výkonový štandard + povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1
Téma: Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	
Opytovacia veta. Otázka so slovami začínajúcimi na písmeno „W“ (W-Frage). Vedľajšia veta s “wenn” Zámená osobné Časti tela, choroby Slovné spojenia	- naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Was ist mit dir? Was tut dir weh? Hast du Schmerzen?) - ovládať slovnú zásobu: Knies, Arm, r, Gesicht, s, Auge, s, Bauch, r, Bein, s, Durst, r, Finger, r, Schulter, r, Fuß, r, Haar, s, Hals, r, Hand, e, Hunger, r, Kopf, r, Rucken, r, Mund, e, Nase, e, Ohr, s, Zahn, r, Arzt, Ärztin, e, Krankenhaus, s, kalt sein, ins Bett gehen, krank werden, gesund, Apotheke, e, Medikament, s, Bauchschmerzen, s, Krankenschwester, e, Schnupfen, r, Husten, r, Grippe, e, Spritze, e, Tropfen, r, Sprechstunden, e, ... Duschen, ins Bett gehen, kalt sein, lachen, schlafen, warm sein, waschen, gesund, gut, kaputt, krank, leicht, sauber, schlecht, schmutzig, schwer, stark
Stravovacie návyky. Mäso a mäsové výrobky. Zelenina a ovocie. Modálne slovesá. Opytovacia veta Neosobný podmet, „man“	- naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Guten Appetit! Mahlzeit! Entschuldigen Sie bitte! Ich möchte zahlen! Schmeckt es dir? Hast du Hunger? Bist du durstig?)... - ovládať slovnú zásobu: Abendbrot, s, Abendessen, s, Ananas, e, Apfel, r, Apfelsine/Orange, e, Banane, e, Birne, e, Brot, s, Gemüse, s, Obst, s, Koch, r, Gulasch, s, Käse, r, Hunger, r, Durst, r, Fleisch, s, Flasche, e, Glas, s, Speisekarte, e, Restaurant, s, ...
Téma: Záluby	
- záluby - knihy a čítanie - rozhlas, televízia a internet - výstavy, veľtrhy - kultúra a jej vplyv na človeka - umenie a rozvoj osobnosti - oznamovacia veta - osobné zámená - časovanie sein v prítomnom čase - časovanie pravidelných slovies v prítomnom čase	- vyjadriť nádej, sklamanie, strach, znepokojenie, obavu, úľavu, spokojnosť, nespokojnosť - vyjadriť čo má rád, čo sa mi páči, čo uznávam, čo nemám rád - vybrať si najobľúbenejšiu možnosť - oznamovacia veta - osobné zámená - časovanie sein v prítomnom čase slovná zásoba: Baukasten/Sandkasten, r, Computer, r, Foto, s, lesen, malen, schreiben, sehen, fotografieren, Ball/ Fußball spielen, basteln, laufen, singen, Sport treiben, springen, Musik hören, tanzen, schlafen, fotografieren, schwimmen, telefonieren, Freunde treffen, Briefmarken sammeln, fernsehen, Rad fahren, Schi fahren, Computer spielen, interessant, doof, klasse, sehr gut
Téma: Doprava, cestovanie	
Modálne slovesá Časovanie nepravidelných slovies Predložkové väzby Zápor	- naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Wohin fahren Sie? Wann fährt der Schnellzug ab? Wo muss ich umsteigen? Wie komme ich zu...?) - ovládať slovnú zásobu: Flugzeug, s, Ampel, e, Auto, s, Boot, s/Segel-, Paddel-, Motorboot, s, Bahn, e, U-, S-, Autobahn, e, Haltestelle, e, Bus, r, Fahrkarte, e, Ferien, e(Pl), Bahnhof, r, Kreuzung, e, Garage, e, Parkplatz, r, Polizei, e, Reise, e, ankommen, Auto fahren, da sein, fahren (mit), fahren + Zeitangabe, finden, fragen, gehen, kommen, nehmen, nicht von hier sein, parken, reisen, rufen, schicken, schlafen, sehen, suchen, wissen, zahlen, befrei, schnell, weit
Téma: Človek a príroda	
Modálne slovesá (sloveso werden) Prídavné meno v prísudku Podstatné mená Otázka, odpoveď Časti tela Slovesá vyjadrujúce činnosť	Naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Woher kommen die Tiere? Die Krokodile kommen aus Afrika. das Vögel, der Tiger, der Elefant... Was fressen die Affen? Die Schlange ist 6m lang. Der Elefant kann 100 Jahre alt werden. Die Ohren sind sehr groß. Der Elefant kann einen Baum tragen. Er kann ein Auto ziehen.)- ovládať slovnú zásobu: Baum, r, Berg, r, Blume, e, Erde, e, Feld, s, Fisch, r, Fluss, r, Gans, e, Huhn, s, Hund, r, Katze, e, Land, s, Meer, s, Park, r, Platz, r, Regen, r, Schnee, r, Schwein, s, Sonne, e, Stadt, e, Taube, e, Tier, s, Vogel, r, Wald, r, Wiese, e, Wind, r, Zoo, r, grün, gut, frisch, heiß, kalt, schlecht, schön, warm, fliegen, fressen, wachsen, es ist sonnig, es ist bewolkt, es regnet, es schneit, es blitzt

Konkretizácia prierezných tém v predmete nemecký jazyk v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (jednoduchá spoločenská komunikácia). Doprava a cestovanie (jednoduchá spoločenská komunikácia).

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Ľudské telo, starostlivosť o zdravie.

Environmentálna výchova (ENV): Človek a príroda (podpora ochrany prírody, činnosť človeka na ochranu fauny a flóry).

Mediálna výchova (MDV): Stravovanie.

Multikultúrna výchova (MKV): Stravovanie. Záľuby.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke (DOV): Doprava a cestovanie.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Starostlivosť o zdravie (zdravý životný štýl).

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete nemecký jazyk v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- starostlivosť o zdravie
- doprava
- človek a príroda

Hodnotené výstupné práce v 7. ročníku:

- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie
- projekt prezentovaný ústnou i písomnou formou

Obsahový a výkonový štandard z nemeckého jazyka pre 8. ročník

Obsahový štandard Jazykové prostriedky	Výkonový štandard + povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1
Téma: Domov a bývanie	
- dom, byt – zariadenie, - domov a jeho okolie - bývanie v meste a na dedine - spoločnosť a životné prostredie - spoločnosť a jej životný štýl - spojenie kein / mehr, časťica - modálne slovesá, modálne časťice - privlastňovacie zámená – mein, dein - obligatórne es - predložky (akuzatív, datív)	- neurčitý člen, zápor, člen (kein) - časovanie slovies v prítomnom čase - privlastňovacie zámená – mein, dein - ovládať slovnú zásobu: Erdgeschoss, s, Stock, r, Fahrstuhl, r, Ecke, e, Flur, r, Terasse, e, Dachgeschoss, s, Dach, s, Wohnhaus, s, Einfamilienhaus, s, Reihenhaushaus, s, Abfall, r, Bett, s, Computer, r, Dusche, e, Fenster, s, Fernseher, r, Garten, r, Türglocke, e, Haus, s, Herd, r, , Schlüssel, r, Schrank, r, Kühl-, Spiegel, r, Stuhl, r, Telefon, s, Teppich, r, Tisch, r, Toilette, e, Tür, e, Haus-, Uhr, e, Wasser, s, Wohnung, e, Zimmer, s, Schlaf-, Kinder-, Bade-, Wohn-, machen, (an-, auf-, aus-, zu-, mit-), drücken, kaufen, kochen, kosten, putzen, verkaufen, waschen, wohnen, alt, dunkel, geschlossen, groß, kalt, klein, laut, leise, neu, offen, sauber, schmutzig, schön, teuer, warm. Ich wohne auf dem dritten Stock.
Téma: Doprava, cestovanie	
Modálne slovesá. Časovanie nepravidelných slovies. Predložkové väzby Skloňovanie osobných zámen Obmedzovacia spojka Vedľajšia veta bez spojky, vedľajšia veta dass	- naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Wohin fahren Sie? Wann fährt der Schnellzug ab? Wo muss ich umsteigen? Wie komme ich zu...?) - ovládať slovnú zásobu: Garage, e, Hotel, s, Information, e, Karte, e, Stadtplan, r, Koffer, r, Motorrad, ss, Nummer, e, Platz, r, Rad, s, Fahrrad, s, Motorrad, s, Schiff, s, Schlüssel, r, Zimmer, s, Strasse, e, Taxi, s, schweizerisch, Tourist, r/-in, Zug, r, ankommen Auto fahren, da sein, fahren (mit), fahren + Zeitangabe, finden, fragen, gehen, kommen, nehmen, nicht von hier sein, parken, reisen, rufen, schicken, schlafen, sehen, suchen, wissen, zahlen, befrei, schnell, weit
Téma: Stravovanie	

Stravovacie návyky, Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie, Nápoje. Cestoviny a múčne výrobky. Mliečne výrobky, Príprava jedál Stravovacie zariadenia Zvolacia veta. Zápor, Opytovacia veta. Dialógové častice. Zvratné slovesá	- naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, ovládať slovnú zásobu: Abendbrot, s, Abendessen, s, Ananas, e, Apfel, r, Apfelsine/Orange, e, Banane, e, Birne, e, Brot, s, Butterm, e, Dessert, s, Durst, r, Eis, s, Essen, s, Fisch, r, Flasche, e, Fleisch, s, Fr ühstück, s, Fruchtsaft, r, Gemüse, s, Salat, r, Geschäft, s, Glas, s, Gulasch, s/r, Gurke, e, heiße Schokolade, e, Huhn, s, Hunger, r, Kaffee, r, Kakao, Karte, e, Speise, s, Kartoffel, e, Käse, r, Koch, r, Köchin, e, Kohl, r, Küche, e, Mahlzeit!, Marille, e, Milch, e, Mineralwasser, s, Mittagessen, s, Nudel, e, Obst, s, Orange, e, Paprika, e, Personal, s, Pudding, r, Reis, r, Restaurant, s, Saft, r, Salat, r, Salz, s, Schnitzel, s, Semmel, e, Spinat, r, Supermarkt, r, Suppe, e, Süßigkeit, e, Tee, r, Tisch, r, Torte, e, Trinken, s, Wasser, s, Zitrone, e, Zucker, r, Rezept s, bezahlen, einladen, essen, trinken, geben, kochen, kosten, vorbereiten, machen, schmecken, Entschuldigung Sie bitte, Guten Appetit!, Herr Ober!
Téma: Krajiny, mestá a miesta	
Krajiny a svetadiely, Moja krajina a moje mesto, Geografický opis krajiny, Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest Predložka pri vyjadrení miesta (in/nach Europa, München, Deutschland). Slovné spojenia. Privlastňovacie zámená. Budúci čas – futurum.	- vyjadriť svoj názor, naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Wohin fährst du in den Ferien?Wo liegt das?Seit zehn Jahren....) slovná zásoba: Stadt, e, Kirche, e, Rathaus, s, Brücke, e, Dom, r, Schule, e, Park, r, Bahnhof, r, Zoo, r, Platz, r, Bahnhof, r, Krankenhaus, s, Bank, e, Postamt, s, Burg, e, Bäckerei, e, Metzgerei, e, Markt, r, Park, r, Natur, e, Berg, r, Land, s, Meer, s, See, r, Wald, r, Slowakei, e, Ungarn, s, Österreich, s, nach Deutschland, nach Wien, in Wien ankommen, oben, unten, hinten vorne

Konkretizácia prierezových tém v predmete nemecký jazyk v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Domov a bývanie (jednoduchá spoločenská komunikácia).

Doprava a cestovanie (jednoduchá spoločenská komunikácia).

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Domov a bývanie. Krajiny, mestá a miesta. Stravovanie.

Environmentálna výchova (ENV): Krajiny, mestá a miesta.

Mediálna výchova (MDV): Stravovanie.

Multikultúrna výchova (MKV): Krajiny, mestá a miesta.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Stravovanie (zdravý životný štýl – zdravé stravovanie).

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete nemecký jazyk v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Domov a bývanie.
- Krajiny, mestá a miesta.
- Stravovanie.
- Doprava a cestovanie.

Hodnotené výstupné práce v 8. ročníku:

- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie
- projekt prezentovaný ústnou i písomnou formou

Obsahový a výkonový štandard z nemeckého jazyka pre 9. ročník

Obsahový štandard Jazykové prostriedky	Výkonový štandard + povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1
Téma: Kultúra a umenie	

Druhy umenia. Spoločnosť a kultúra. Návšteva divadla/kina. Umenie ako hoby. Skloňovanie prídavných mien Slovesné predložkové väzby Spojky weil, deshalb	-navrhnuť niečo, vyjadriť záujem, odovzdať informáciu, identifikovať Kultur, e, Vorstellung, e, Ausstellung, e, Apparat, r, Foto-, r, Bild, s, Film, r, Foto, s, Kamera, e, Film-, e, Kirche, e, Konzert, s, Theater, s, Schauspieler, r, Film-, r, Schriftsteller, r, Gedicht, s, Kunst, e, Künstler, r, Programm, s, Pause, e, Eintrittskarte, e, frei, modern, bestellen, besuchen, Foto machen, fotografieren, malen, gehen in, holen, buchen, reservieren, spielen, in Fremdsprache übersetzen, Reime bilden
Téma: Vzdelávanie a práca	
Pracovné činnosti a profesie. Pracovné podmienky. Školský systém. Celoživotné vzdelávanie. Vedľajšia veta účelová a vzťažná Spojka trotzdem. Préteritum sloves pravidelných. Pribehový trpný rod Stavový trpný rod	-telefonovať, predstaviť sa, vyjadriť záujem, vyjadriť príkaz/zákaz, potvrdiť súhlas. Spojka damit, welcher/der Ist es verboten? Kann ich etwas sagen? Das ist unmöglich. Welche Sprache sprechen Sie? Seit wann...? Beruf, s, Arbeiter, r, Arzt, r, Bäcker, r, Dolmetscher, r, Kellner, r, Student, r, Mittelschule, e, Fachschule, e, Universität, e, Hochschule, e, Beamte, r, Sekretärin, e, Koch, r, Arbeitszeit, e, Urlaub, r, beschäftigt, arbeitslos, berufstätig, studieren, üben, lehren, sich interessieren für, kontrollieren, reparieren Was sind Sie von Beruf? Ich arbeite als... Ja, natürlich! Es wird gerade repariert! Es ist schon repariert.
Téma: Šport	
Druhy športu: zimné, letné, individuálne a kolektívne, Športové disciplíny. Význam športu pre rozvoj osobnosti. Nové trendy v športe. Zvolania Perfektum sloves pravidelných	Podporiť, dodať odvalu - ovládať slovnú zásobu: Tennis, s, Gymnastik, e, Spiel, s, Sport, r, Volleyball, r, Schwimmen, s, Judo, s, Segeln, s, Hockey, s, Boxen, s, Reiten, s, Rudern, s, Radfahren, r, Fußball, r, Tischtennis, s, Handball, r, Hobby, Kanu fahren, r, Basketball, r, Segen, s, rennen, spielen, Eishockey, Fußball, Tennis usw., Sport machen, turnen, laufen, spielen, gewinnen, schaffen, verlieren, Sport treiben Keine Angst! Kopf hoch! Geht so? Machen wir? Wollen wir spielen?
Téma: Mládež a jej svet	
Aktivity mládeže. Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy. Predstavy mládeže o svete Vedľajšia veta časová. Préteritum sloves nepravidelných. Modálne častice. Konjunktiv II (möchte, wäre, könnte, hätte, würde) Kondicionál (würde+infinitiv)	Vyjadriť názor, presvedčenie, nesúhlas; navrhnúť činnosť Spojky wann, seitdem - ovládať slovnú zásobu: Computer, r, Disco, e, Fernseher, r, Freundschaft, e, Internet, s, Disco, e, Freundschaft, e, Liebe, e, Rivalität, e, Konflikt, r, Solidarität, e, Zusammenleben, s, freundschaftlich, gemütlich, stolz, guterzogen, heiraten Ich bin mir sicher... Meiner Meinung nach,...Ich finde es...Ich bin dagegen...Das stimmt nicht. Das ist wahr. Schade..., leider...Ach, der Arme!
Téma: Krajiny, mestá a miesta	

Krajiny a svetadiely, Moja krajina a moje mesto, Geografický opis krajiny, Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest Perfektum sloviens nepravidelných Spojky aber/sondern	- vyjadriť svoj názor, naučiť komunikovať v jednoduchom hovorom štýle - jednoduchá spoločenská komunikácia, reaguje na otázky a tvorí odpovede (Wohin fährst du in den Ferien?Wo liegt das?Seit zehn Jahren....) slovná zásoba: Industrie, e, Insel, e, Welt, e, Kroatien,s, Großbritannien,s, Schweiz, e, Ungarn, s, Amerika,s, Erdteil,r, Australien, s, Europa, Asien, s, Afrika, s, Fluss,r, Meer,s, See,e, in der Slowakei, in ganz Europa, Ort, r, Dorf,s, auf dem Land, Vereinigten Staaten von Amerika, e,(Pl), in aller Welt, Touristik, e, Tradition,e,
--	--

Konkretizácia prierezočných tém v predmete nemecký jazyk v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Kultúra a umenie. Šport. Vzdelanosť a práca.

Environmentálna výchova (ENV): Krajiny, mestá a miesta.

Mediálna výchova (MDV): Kultúra a umenie.

Multikultúrna výchova (KUV): Krajiny, mestá a miesta. Kultúra a umenie.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Šport. Vzdelanosť a práca.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- vyučovacia hodina praktických prác
- frontálna výučba, skupinová práca, skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov, práca vo dvojiciach

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming, preklady
- heuristické: riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, triedenie a aplikácie získaných informácií
- diagnosticko-preverovacie: písomné práce a testy, projekty, verbálne hodnotenie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

- učebnice schválené MŠVVaŠ SR, odborné časopisy, multimediálne CD, internetové stránky

Hodnotenie predmetu:

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v predmete nemecký jazyk je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania.

Výsledky vyučovacieho a učebného procesu hodnotí učiteľ priebežne, a to ústne aj písomne. Naše hodnotenie zameriame aj na ústnu komunikáciu, najmä na situačne orientované

témy, prezentované formou každodennej situácie a v každodennom dialógu. Žiak by sa mal dokázať zúčastňovať na jednoduchých rozhovoroch so spolužiakmi o témach, o ktorých sa hovorí dennodenne. Svoje zručnosti a spôsobilosti bude prezentovať formou tvorby projektov a ich prezentáciou spolužiakom a učiteľovi.

Hodnotenie žiakov v nemeckom jazyku je priebežné, prevažne frontálne, písomnou formou, verbálne hodnotenie žiakov prebieha priebežne podľa potrieb učiteľa alebo žiaka, býva individuálne. Frontálne či skupinové priebežné slovné hodnotenie plní najmä motivačnú funkciu pre prácu na jednotlivých vyučovacích hodinách.

Pri hodnotení písomných prác je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %
3 (dobrý) ...	74,9 % - 50 %
4 (dostatočný) ...	49,9 % - 25 %
5 (nedostatočný) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Kompetencie v cudzích jazykoch v 5. až 9. ročníku

Požadované výstupy

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností. Učiaci sa na úrovni A1 rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- získať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uvedomovať si stratégie učenia pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- opísať rôzne stratégie učenia s cieľom pochopiť ich a používať,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať rečové zručnosti, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A1:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

Jazyková kompetencia: Učiaci sa na úrovni A1:

- používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

Sociolingvistická kompetencia: Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

Pragmatická kompetencia: Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (integrované zručnosti).

a) Počúvanie s porozumením: Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.

b) Čítanie s porozumením: Učiaci sa na úrovni A1

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiáli a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,

- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.

c) Písomný prejav: Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,
- vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“.

d) Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,
- rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
- rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť.

Ústny prejav – monológ: Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto, kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

Komunikačné spôsobilosti a funkcie komunikácie

V prvej časti osnov boli pre všetky jazyky rovnako zadefinované jednotlivé všeobecné kompetencie podľa referenčných úrovní. Samotná koncepcia je vytvorená za účelom konštruovania obsahu podľa presne stanovených kritérií. Jednotlivé časti osnov sú uvedené v komunikačnom kontexte a v nadväznosti na ostatné časti komunikačných kompetencií, čím vytvárajú komunikačný kontext.

Napríklad **Spôsobilosti** súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikačnej situácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré musí žiak ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa žiak stretne až na vyšších úrovniach, v logickej nadväznosti po zvládnutí základných jazykových funkcií. Časť **Aplikácia funkcie** je zoznamom vyjadrujúcim pragmatické zručnosti, ktorý nie je uzavretý a charakterizuje jednotlivé úrovne. Jeho cieľom je poskytnúť učiteľovi základný rámec pre rozvoj jazykových zručností v súlade s príslušnou úrovňou. Jednotlivé formulácie musia zodpovedať príslušnej úrovni, čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. Vyššie úrovne jazykového prejavu sú charakteristické úzkou prepojenosťou na všeobecné a sociolingvistické kompetencie. **Jazykové prostriedky** charakterizujú uvedené funkcie a ich ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom,

ale prostriedkom na správne použitie, resp. vyjadrenie jednotlivých funkcií komunikácie. Časť **Jazykový register** má za úlohu dať do pozornosti základné sledované ciele. V súlade s jednotlivými úrovňami SERR rekapituluje požiadavky kladené na žiaka. Priamo prepája jazykovú a všeobecnú časť osnov a umožňuje tiež tvorcom spresniť svoj prístup a naznačiť cestu na dosiahnutie sledovaných cieľov. Ovládanie **Jazykovej a interkultúrnej dimenzie** umožní žiakovi, aby sa prispôbil od najnižšej úrovne ovládania jazyka zásadám sociálnej kohézie v cieľovej/vých krajine/ách. Patria sem aj interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách žijúcich v európskej spoločnosti a akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami.

Jazyková a interkultúrna dimenzia vo vyučovaní cudzích jazykov sa dá budovať nielen v škole, ale aj v rámci samovzdelávania na základe využitia autentických materiálov (hudba, literatúra, video, internet, DVD). V školskom prostredí budovanie interkultúrnej kompetencie zahŕňa:

- rozvoj interkultúrnych postojov (otvorenosť, zvedavosť,...),
- vedomosti o sociálnych skupinách a procesoch v spoločnosti,
- schopnosť interpretovať udalosti, dokumenty z vlastnej kultúry a iných kultúr,
- schopnosť kriticky hodnotiť produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Najdôležitejšie a pravdepodobne rozhodujúce kompetencie „učiacych sa“ a „učiteľov“ pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole potom sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať, analyzovať a vyberať informácie využívaním interdisciplinárnych znalostí, rozmanitých zručností a kritického prístupu; prijímanie informovaných rozhodnutí založených na dôkazoch a zmena pozícií zoči voči presvedčivým a pádnym argumentom;
- kreatívne myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové, nezvyčajné spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov, ktoré minimalizujú nežiadúce zovšeobecnenia, predsudky a stereotypy;
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy a vyberať si v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku, boj proti sebecku a etnocentrizmu; otvorenosť pri komunikácii s inými a schopnosť poučiť sa zo skúseností iných;
- myslenie orientované na budúcnosť, t. j. schopnosť vnímať problémy a hodnotiť rozhodnutia s ohľadom na skúsenosti s cieľom vybudovať spravodlivejšiu budúcnosť.

Jednotlivé spôsobilosti na seba nenadväzujú, ale vytvárajú samostatný základný komunikačný kontext. Z daného dôvodu ich môže učiteľ kombinovať a neustále tak vytvárať nové komunikačné kontexty podľa vyučovacích potrieb žiakov v triede. Časť **Jazykový register a Jazyková a interkultúrna dimenzia** nie sú povinné, ale odporúčané. Učiteľ ich môže dopĺňať podľa potrieb efektívneho jazykového vzdelávania v triede.

Predmet: MATEMATIKA

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovat'.

Charakteristika predmetu

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracať. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

Ciele predmetu

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznávajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,

- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu matematika v stupni vzdelania ISCED2:

Matematika	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	4	4	4	4	5	21
Školský vzdelávací program – MATEMATIKA	1	1	1	1	1	5
Spolu	5	5	5	5	6	26

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión:

- vedieť zostaviť jednoduché slovné úlohy a vedieť zostaviť tabuľku a diagram

Počtové výkony s prirodzenými číslami:

- vedieť vytvoriť jednoduché slovné, aplikačné a autokorektívne úlohy na počtové operácie s prirodzenými číslami

Geometria a meranie:

- vedieť vytvoriť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky z praxe
- vedieť postaviť zložitejší priestorový útvar z kociek a určiť jeho objem

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie:

- vedieť vytvoriť jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti

Konkretizácia prierezových tém v predmete matematika v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami

- Nakupujeme zodpovedne, počítame s eurami a centami - Praktické aktivity: nákupy fiktívneho tovaru za fiktívne peniaze.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Slovné úlohy

Environmentálna výchova (ENV): Slovné úlohy

Mediálna výchova (MDV): Slovné úlohy

Multikultúrna výchova (MKV): Tematický celok: Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie - Môže si každý kúpiť všetko? Rovnosť šancí. Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión - Slovné úlohy s danou tematikou – ich tvorba i riešenie.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete matematika v 5. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodu, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plan

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový system

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné).

Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Téma 5: Sporenie a investovanie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Téma 6: Riadenie rizika a poistenia

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým 16 nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Tematický celok: Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión; Počtové výkony s prirodzenými číslami; Geometria a meranie, Súmernosť v rovine (osová a stredová); Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete matematika v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión
- Počtové výkony s prirodzenými číslami
- Geometria a meranie
- Súmernosť v rovine
- Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000

- Zobrazil prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradil jeho obraz a opačne.
- Porovnal prirodzené čísla.

- Pohotovo spamäti násobil a delil v obore do 100.
- Vedel násobiť pomocou sčítania.
- Delil pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti.
- Delil jednociferným číslom v obore do 100 so zvyškom (aj s kalkulačkou).
- Písomne násobil a delil jednoduché čísla obore do 10 000.
- Vedel pohotovo spamäti násobiť a deliť (aj so zvyškom).
- Pohotovo používal kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel v obore do 10 000.
- Riešil jednoduché slovné úlohy na porovnávanie.

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

- Používal prirodzené čísla pri opise reálnej situácie.
- Čítal, zapisoval a porovnával prirodzené čísla.
- Používal, zapisoval a čítal vzťah rovnosti a nerovnosti.
- Zobrazil čísla na číselnej osi.
- Zaokrúhľoval čísla.
- Poznal a vedel používať rímske čísla.
- Riešil úlohy, v ktorých sa aplikujú osvojené poznatky o číslach a početných výkonoch.

Početové výkony s prirodzenými číslami

- Spamäti sčítal a odčítal prirodzené čísla mimo obor do 100.
- Písomne sčítal a odčítal prirodzené čísla mimo obor do 100.
- Vykonával skúšku správnosti odčítania.
- Zmenšil alebo zväčšil o daný počet prirodzené číslo. Porovnával čísla rozdielom.
- Písomne sčítaval aj viac sčítancov (aj pomocou kalkulačky).
- Pohotovo používal kalkulačku.
- Spamäti násobil a delil prirodzené čísla mimo obor do 100.
- Písomne násobil a delil prirodzené čísla mimo obor do 100.
- Vykonával skúšku správnosti delenia.
- Zmenšil alebo zväčšil o daný počet prirodzené číslo. Porovnával čísla podielom.
- Pohotovo používal kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel.

Geometria a meranie

- Poznal, vedel popísať, pomenovať, načrtnúť a narysovať základné rovinné útvary, poznať ich základné prvky (aj ich vlastnosti) a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami.
- Poznal meracie prostriedky a ich jednotky, vedel ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.
- Vedel vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu geometrických útvarov.
- Rozoznal, pomenoval a opísal jednotlivé základné geometrické tvary.

Súmernosť v rovine (osová a stredová)

- Vedel zostrojiť osovo a stredovo súmerné body.
- Vedel zostrojiť stred a os súmernosti medzi dvojice bodov a úsečiek.
- Vedel nájsť a zostrojiť stred a os súmernosti v súmernom útware.
- Vedel identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa stredy a osi a zostrojiť ich
- Vedel pracovať v štvorcovej sieti s osovo a stredovo súmernými útvarmi, dokresliť ich.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

- Matematizoval jednoduché reálne situácie.

- Analyzoval a riešil aplikačné úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.
- Získal skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria (prostredníctvom hier a manipulatívnych činností).

Dosiahnuté matematické postoje:

Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000

- prostredníctvom možnosti kontroly výpočtov spolieha sa na počtovými výkonmi zistené výsledky
- je naklonený v jednote používať odhad a výpočet
- je priaznivo naklonený na rozvíjanie svojich schopností a objavenia pravidelnosti okolo seba

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

- na čísla sa pozerá, ako na prostriedky objektívneho poznania reality
- smelšie kvantifikuje realitu okolo seba
- nie je ľahostajný k svojmu okoliu

Počtové výkony s prirodzenými číslami

- prostredníctvom možnosti kontroly výpočtov spolieha sa na počtovými výkonmi zistené výsledky
- je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- smelšie kvantifikuje realitu okolo seba
- je priaznivo naklonený na rozvíjanie svojich schopností a objavenia pravidelnosti okolo seba

Geometria a meranie

- snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- ochotne používa náčrty, rôzne spôsoby znázornenia geometrických útvarov
- dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- snaží o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je pre neho samozrejmé

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

- okolitú skutočnosť vníma iným spôsobom
- postupne si zvyká na potrebu dôkazu a v odôvodnených prípadoch ho aj nárokuje
- pociťuje uspokojenie nad novým pohľadom na realitu

Hodnotené výstupné práce v 5. ročníku:

- 2 polročné písomné práce (december, jún).
- Priebežné písomné práce
- Priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť:

- vedieť rozhodnúť o správnom poradí počtových operácií pri riešení úloh
- vedieť vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami:

- vedieť vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami
- vedieť využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu:

- vedieť vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov
- vedieť vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami:

- vedieť využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov:

- vedieť zostrojiť výšky trojuholníka a ich priesečník

Konkretizácia prierezových tém v predmete matematika v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Tematický celok: Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami - Počítame s eurami a centami, finančná gramotnosť.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť, Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami – rodinný rozpočet, sporenie, úvery.

Environmetálna výchova (ENV): Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť, Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami, Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu – kontextové a slovné úlohy na tému životné prostredie – jeho ochrana, zlepšovanie, globálne aj v najbližšom okolí.

Mediálna výchova (MDV): Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť, Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami, Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu - aktuálne mediálne témy implementovať do kontextových a slovných úloh.

Multikultúrna výchova (MKV): Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť, Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami, Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu – kontextové a slovné úlohy zamerané na kultúrne dedičstvo v regióne.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť, Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami, Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami – kontextové a slovné úlohy zamerané na zdravú výživu, telesnú zdatnosť a odolnosť, orientácia v prírode.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete matematika v 6. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plan

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový system

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.
Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.
Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné).

Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Téma 5: Sporenie a investovanie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Téma 6: Riadenie rizika a poistenia

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým 16

nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Tematický celok: Počtové výkony s prirodzenými číslami; Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami; Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka; Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami; Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov; Kombinatorika v úlohách.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete matematika v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť
- Desatinné čísla, počtové výkony s desatinnými číslami
- Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka
- Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami
- Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť

- ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel,
- rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky,
- zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100,
- rozhodnúť o správnom poradí početných operácií pri riešení úloh,
- vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).

Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami

- prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla,
- uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte,
- správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi,
- zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi,
- porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky,
- sčítat, odčítat, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky,

- vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti,
- desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke),
- vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel,
- vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami,
- využiť vlastnosti desatinných čísiel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti,
- porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu

- určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti,
- vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel,
- vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika,
- premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel,
- zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu,
- vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov,
- vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

- odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch,
- narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou,
- primerane odhadnúť veľkosť uhla,
- premeniť stupne na minúty a naopak,
- zostrojiť os uhla pomocou uhlomera,
- porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky,
- pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov,
- vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch,
- rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly,
- vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu,
- sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch),
- využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

- rozlíšiť základné prvky trojuholníka,
- vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka,
- vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka,
- rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine,
- zostrojiť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu,
- opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka,
- narysovať pravidelný šesťuholník,
- vetu o trojuholníkovej nerovnosti,
- na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek,
- opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť),
- presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník,
- zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník.

Kombinatorika v kontextových úlohách

- systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu,
- z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov,
- pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania,
- zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy,
- zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.

Hodnotené výstupné práce v 6. ročníku:

- 2 polročné písomné práce (december, jún).
- Priebežné písomné práce
- Priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Zlomky, početové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla:

- vedieť aplikovať a vyriešiť slovné a kontextové úlohy so zlomkami

Percentá, promile:

- vedieť vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).

Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu:

- vedieť vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu / objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu / objemu.

Pomer, priama a nepriama úmernosť:

- vedieť vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).

Kombinatorika:

- vedieť vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu.

Konkretizácia prierezových tém v predmete matematika v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Tematický celok: Zlomky – slovné úlohy, Percentá a promile, Kváder a kocka – slovné úlohy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Tematický celok: Percentá a promile, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Environmentálna výchova (ENV): Tematický celok: Zlomky – slovné úlohy, Percentá a promile, Kváder a kocka – slovné úlohy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Mediálna výchova (MDV): Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Multikultúrna výchova (MKV): Tematický celok: Zlomky – slovné úlohy, Percentá a promile, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá a promile, Kváder a kocka – slovné úlohy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete matematika v 7. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Tematický celok: Zlomky, počtové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Tematický celok: Zlomky, počtové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Tematický celok: Zlomky, počtové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Tematický celok: Zlomky, počtové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Tematický celok: Zlomky, počtové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plan

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Tematický celok: Zlomky, počtové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový system

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Tematický celok: Zlomky, počtové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder

a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné).

Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Téma 5: Sporenie a investovanie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Kváder a kocka, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Téma 6: Riadenie rizika a poistenia

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým 16

nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávaná, že žiak je schopný:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Tematický celok: Zlomky, početové výkony so zlomkami, Percentá, promile, diagramy, Pomer, priama a nepriama úmernosť, Kombinatorika.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete matematika v . 7 ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Zlomky, početové operácie so zlomkami
- Percentá, promile
- Kváder a kocka, ich povrch a objem
- Pomer, priama a nepriama úmernosť
- Kombinatorika

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla:

- vedieť vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel

Premenná, výraz:

- vedieť zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine
- vedieť vyznačiť body v pravouhle sústave súradníc v rovine podľa súradníc
- vedieť určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhle sústave súradníc

Rovnoběžník, lichoběžník, obvod a obsah rovnoběžníka, lichoběžníka a trojuholníka:

- vedieť vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obvode a obsahu rovnoběžníka, lichoběžníka, trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu

Kruh, kružnica:

- vedieť vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice

Hranol:

- vedieť vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola

Pravdepodobnosť, štatistika:

- vedieť zaznamenať, prečítať, interpretovať a znázorniť údaje z tabuľky a z kruhového a stĺpcového diagramu

Konkretizácia prierezových tém v predmete matematika v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla – slovné úlohy; Premenná, výraz – úlohy; Rovnoběžník, lichoběžník, obvod a obsah rovnoběžníka, lichoběžníka a trojuholníka – slovné úlohy; Kruh, kružnica – slovné úlohy; Hranol – slovné úlohy; Pravdepodobnosť, štatistika – slovné úlohy.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla – slovné úlohy; Premenná, výraz – úlohy;

Ravnobežník, lichobežník, obvod a obsah ravnobežníka, lichobežníka a trojuholníka – slovné úlohy; Kruh, kružnica – slovné úlohy; Hranol – slovné úlohy; Pravdepodobnosť, štatistika – slovné úlohy.

Environmentálna výchova (ENV): Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla – slovné úlohy; Premenná, výraz – úlohy; Ravnobežník, lichobežník, obvod a obsah ravnobežníka, lichobežníka a trojuholníka – slovné úlohy; Kruh, kružnica – slovné úlohy; Hranol – slovné úlohy; Pravdepodobnosť, štatistika – slovné úlohy.

Mediálna výchova (MDV): Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla – slovné úlohy; Premenná, výraz – úlohy; Ravnobežník, lichobežník, obvod a obsah ravnobežníka, lichobežníka a trojuholníka – slovné úlohy; Kruh, kružnica – slovné úlohy; Hranol – slovné úlohy; Pravdepodobnosť, štatistika – slovné úlohy.

Multikultúrna výchova (MKV): Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla – slovné úlohy; Premenná, výraz – úlohy; Ravnobežník, lichobežník, obvod a obsah ravnobežníka, lichobežníka a trojuholníka – slovné úlohy; Kruh, kružnica – slovné úlohy; Hranol – slovné úlohy; Pravdepodobnosť, štatistika – slovné úlohy.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla – slovné úlohy; Premenná, výraz – úlohy; Ravnobežník, lichobežník, obvod a obsah ravnobežníka, lichobežníka a trojuholníka – slovné úlohy; Kruh, kružnica – slovné úlohy; Hranol – slovné úlohy; Pravdepodobnosť, štatistika – slovné úlohy.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete matematika v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Ravnobežník, lichobežník, obvod a obsah ravnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Ravnobežník, lichobežník, obvod a obsah ravnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Ravnobežník, lichobežník, obvod a obsah ravnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plan

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový system

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičovať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov
Očakávania, že žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe
Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné).

Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, počtové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Téma 5: Sporenie a investovanie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Téma 6: Riadenie rizika a poistenia

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým 16 nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľností (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti

(zariadenia).

Tematický celok: Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla; Premenná, výraz; Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka; Kruh, kružnica; Hranol; Pravdepodobnosť, štatistika.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete matematika v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla
- Premenná, výraz
- Rovnobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a trojuholníka
- Kruh, kružnica
- Hranol
- Pravdepodobnosť, štatistika

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

Zlomky. Početové výkony so zlomkami. Racionálne čísla

Správne chápal, čítal a zapisoval zlomok. Vedel kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel.

Vedel graficky znázorniť zlomok, porovnávať a usporadúvať zlomky. vedel krátiť zlomok (krátením upraviť aj na základný tvar) a rozširovať zlomok. Vedel sčítovať a odčítovať zlomky, násobiť a deliť, aj pomocou kalkulačky s prevodom na desatinné čísla. Rozumel pojmom: promile, perióda, odhad výsledku, zaokrúhlenie na daný počet miest (napr. na stotiny). Vedel zapísať zlomok v tvare desatinného čísla a opačne.

Percentá

Vedel vypočítať 1 percento, rozlíšiť, pomenovať a vypočítať základ, počet percent a časť prislúchajúca k počtu percent.

Vedel vypočítať 1 promile, poznal vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami, vedel vypočítať %, 10%, 20%, 25%, 50% bez prechodu cez 1%. Vedel čítať údaje z diagramov (grafov) a zapísať znázornenú časť celku percentom a počtom promile a opačne. Vedel zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram z údajov z tabuľky.

Vedel vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere. Vykonávať jednoduché úrokovanie. Vypočítať hľadanú istinu. Vedel riešiť primerané slovné úlohy a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).

Objem a povrch kvádra a kocky

Vedel načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní. Vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky. Načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky.

Vedel kresliť nárys, bokorys a pôdorys zostavených telies z kvádrov a kociek. Poznal vzťah 1 liter = 1 dm³ a vedieť premieňať základné jednotky objemu. Vedel riešiť primerané slovné úlohy

na výpočet povrchu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek obsahu, riešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek objemu.

Pomer. Priama a nepriama úmernosť

Vedel vysvetliť pojmy pomer, prevrátený pomer, postupný pomer.

Vedel zapísať a upraviť daný pomer, deliť dané číslo (množstvo) v danom pomere, zväčšiť (zmenšiť) dané číslo v danom pomere.

Vedel chápať, zapísať a upraviť postupný pomer.

Riešil primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy.

Riešil úlohy s využitím vzťahu v priamej a nepriamej úmernosti. Riešil úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť.

Riešil úlohy jednoduchou (aj zloženou) trojčlenkou.

Vedel určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc.

Vedel znázorniť graf priamej (nepriamej) úmernosti v pravouhlej sústave súradníc (znázorniť priamu a nepriamu úmernosť graficky) a čítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti a vedieť ich použiť pri výpočte.

Vedel určiť koeficient priamej a nepriamej úmernosti.

Kombinatorika - riešenie úloh

Vypisoval všetky možnosti podľa určitého systému.

Tvoril systém (strom logických možností) na vypisovanie všetkých možností.

Objavoval spôsob tvorenia všetkých možných riešení.

Systematicky usporadúval daný počet predmetov (prvkov, údajov) všetkými možnými spôsobmi do skupín.

Určil spoločnú matematickú podstatu v úlohe a počet všetkých možných usporiadaní.

Vedel z daného počtu prvkov vybrať menší počet prvkov, tieto vybrané prvky usporiadať a určiť počet takto vybraných a usporiadaných prvkov (bez opakovania aj s opakovaním).

Vedel z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov menšiu ako je daný počet a určiť počet takto usporiadaných skupín prvkov.

Vedel riešiť rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy.

Vedel zhromažďovať, triediť a systematicky vytvárať všetky možné riešenia, znázorniť dáta údaje v tabuľke a stromovým diagramom (grafom).

Hodnotené výstupné práce v 8. ročníku:

- 2 polročné písomné práce (december, jún).
- Priebežné písomné práce
- Priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel:

- vedieť vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu.
- vedieť použiť zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.

Pytagorova veta:

- vedieť samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života.

Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch:

- vedieť vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule.

Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou:

- vedieť vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnica, nerovnica, tipovaním, ...).
- vedieť vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici).

Podobnosť trojuholníkov:

- vedieť využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok.

Štatistika:

- vedieť prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje.

Grafické znázorňovanie závislostí:

- vedieť vyriešiť slovné úlohy na využitie grafov priamej a nepriamej úmernosti.

Konkretizácia prierezových tém v predmete matematika v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Environmentálna výchova (ENV): Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Mediálna výchova (MDV): Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Multikultúrna výchova (MKV): Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete matematika v 9. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné).

Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Téma 5: Sporenie a investovanie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Téma 6: Riadenie rizika a poistenia

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým 16 nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Tematický celok: Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel; Pytagorova veta; Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch; Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou; Podobnosť trojuholníkov; Štatistika, Grafické znázorňovanie závislostí.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete matematika v 9. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel
- Pytagorova veta
- Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch
- Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou
- Podobnosť trojuholníkov
- Štatistika
- Grafické znázorňovanie závislostí.

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel

Vedel prečítať, zapísať a použiť druhú a tretiu mocninu a odmocninu a použiť ich v praxi.

Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc

Vedel rozlíšiť rovnosť, nerovnosť, rovnicu, nerovnicu, riešiť lineárne rovnice a nerovnice aj so zátvorkami a zlomkami, urobiť skúšku správnosti, vyjadriť neznámu zo vzorca, riešiť jednoduché slovné úlohy rovnicou a nerovnicou.

Niektoré ďalšie telesá, ich objem a povrch

Vedel rozoznať valec, ihlan, kužeľ, guľu a ich prvky, urobiť náčrt, zostrojiť sieť, vypočítať objem a povrch a použiť ich pri slovných úlohách.

Súmernosť v rovine

Vedel určiť či sú útvary súmerné osovo resp. stredovo, nájsť os a stred súmernosti, a zostrojiť jednoduché útvary stredovo a osovo súmerne.

Pytagorova veta

Vedel v akom trojuholníku použiť, vyjadriť vzťah ústne aj vzorcom, použiť na výpočet odvesny a prepony aj v iných geometrických útvaroch a slovných úlohách zo života.

Grafické znázorňovania závislosti

Vedel zostrojiť pravouhlý súradnicový systém – graf, tabuľku, jednotlivé body aj jednoduché útvary, čítať súradnice a použiť v slovných úlohách.

Podobnosť trojuholníkov

Vedel vysvetliť podstatu podobnosti, rozhodnúť, či sú dvojice útvarov podobné alebo nie, poznať vety sss, sus, uu a vedieť ich využiť na numerické aj konštrukčné úlohy a praktické topografické úlohy a v mierke mapy.

Štatistika

Vedel zrealizovať primeraný štatistický prieskum, riešiť primerané úlohy zo štatistiky, využiť aritmetický priemer, vedel spracovávať získané hodnoty a interpretovať údaje z tabuliek a diagramov.

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- používa prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie,
- číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, celé a racionálne čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti,
- zobrazí čísla na číselnej osi,
- vykonáva spamäti aj písomne základné počtové výkony (sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie),
- zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov počtových výkonov,
- pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom), rieši kontextové a aplikačné úlohy,

- rieši modelovaním a výpočtom situácie vyjadrené pomerom, pracuje s mierkou máp a plánov,
- matematizuje jednoduché reálne situácie s využitím písmen vo význame čísla (premennú, určí hodnotu výrazu),
- matematizuje a rieši reálnu situáciu pomocou rovníc a ich sústav,
- tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a početných výkonoch a algebrickom aparáte.

Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- udáva tabuľky jednoduchých lineárnych súvislostí, dopĺňa chýbajúce údaje na základe objaveného pravidla a znázorňuje údaje,
- objavuje funkčné vzťahy medzi premennými a znázorňuje ich v pravouhlej súradnicovej sústave,
- vyjadrí lineárne funkcie rovnicou, tabuľkou, grafom, vie uviesť príklady nelineárnych funkcií vytvára tabuľky a grafy pre jednoduché funkcie,
- objavuje a rieši úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť,
- znázorňuje údaje na diagrame, z diagramu číta znázornené údaje.

Geometria a meranie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky (telesová uhlopriečka, vzťah hrán),
- pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami,
- používa k argumentácii a pri výpočtoch vety o zhodnosti a podobnosti trojuholníkov,
- rozoznáva a modeluje osovo a stredovo súmerné útvary v rovine, manipulatívnu činnosťou získava schopnosť pochopiť a osvojiť si jednoduché geometrické transformácie, pozná základné vlastnosti dvojíc súmerných útvarov a vie ich využívať pri jednoduchých konštrukciách,
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov,
- pozná spôsob merania uhlov a počítanie s uhlami, využíva vlastnosti známych dvojíc uhlov (susedné, striedavé, doplnkové) pri výpočte vnútorných a vonkajších uhlov rovinných útvarov,
- pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach,
- analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.

Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria,

- vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu,
- vykonáva zber, zápis, interpretáciu údajov a ich grafické znázornenie,
- je schopný orientovať sa v množine údajov,
- vie prisúdiť výrokom z blízkeho okolia správnu pravdivostnú hodnotu,
- vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu, v jednoduchých prípadoch vie rozlíšiť istý a nemožný jav.

Logika, dôvodenie, dôkazy

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- dokáže kvantifikovať všeobecné výroky a uskutočniť negáciu kvantifikovaných výrokov,
- vie posúdiť jednoznačnosť jednoduchých návodov, vyhlášok a nariadení,
- posúdi správnosť použitých spojok „a“, „alebo“, „buď alebo“, „ak, tak“,
- posúdi pravdivosť alebo nepravdivosť matematických výrokov,
- pozná miesto definície, hypotézy a dôkazu v matematických textoch.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba
- skupinová práca
- skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, pokus, triedenie a aplikácií získaných informácií
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy,

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnica schválená MŠVVaŠ SR, Zbierky úloh, Alternatívne učebnice

Hodnotenie predmetu.

Hodnotenie žiakov v matematike je priebežné, prevažne frontálne, písomnou formou: *povinné* – 2 polročné písomné práce počas školského roka; *odporúčané* – priebežné písomné testy, úlohy s krátkou odpoveďou alebo výberom odpovede, úlohy prirad'ovacie a zorad'ovacie, testy s produkčnými, prirad'ovacími a konštrukčnými úlohami.

V matematike menej časté verbálne hodnotenie žiakov prebieha priebežne podľa potrieb učiteľa alebo žiaka, býva individuálne. Frontálne či skupinové priebežné slovné hodnotenie plní najmä motivačnú funkciu pre prácu na jednotlivých vyučovacích hodinách.

Pri hodnotení písomných prác je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %
3 (dobrý) ...	74,9 % - 50 %
4 (dostatočný) ...	49,9 % - 25 %
5 (nedostatočný) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: **DEJEPIS**

Vzdelávací štandard z dejepisu ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia minulosti. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

Charakteristika predmetu:

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

Základné predmetové kompetencie

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti.

s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti.

s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľských postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch –

stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad fotografie, historického obrazu,
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu.

pri vyhľadávaní relevantných informácií

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.

pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

- vyberaní informácií, napríklad z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,
- organizovaní informácií, napríklad prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,
- porovnávaní informácií, napríklad podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky,

- zaraďovanie informácií, napríklad na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému.

pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

- zoradení výsledkov, napríklad na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov do pamäťovej mapy,
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad prostredníctvom chronologickej tabuľky,
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad overovaním historických faktov,
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby.

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. 1. pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.“

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete dejepis v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Od blízkeho k vzdialenému, Človek v premenách priestoru a času, Človek a komunikácia (budujú si vzťah k rodine zostavovaním rodostromov, vzťah k rovesníkom v kolektíve, učia sa rešpektovať dospelých, rodičov a starých rodičov cez históriu rodiny a svojho okolia, naučia sa zaujať postoj k zneužívaniu detskej práce, naučia sa uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu)

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Človek v premenách priestoru a času – (naučia sa budovať vzťahy muža a ženy, vzťahy v rodine, rešpektovať rovnocennosť pohlaví v rodine, rešpektovať právo na voľbu partnera, voľbu vyznania).

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Človek v premenách priestoru a času, Človek a komunikácia

Mediálna výchova (MDV): Témy: Od blízkeho k vzdialenému, Človek a komunikácia,

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Človek v premenách priestoru a času, Človek a komunikácia (naučiť sa rešpektovať národné, etnické, náboženské rozdiely z pohľadu histórie)

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Človek v premenách priestoru a času, Človek a komunikácia (Naučiť sa rešpektovať ľudský život cez, poukázať na to, že mnoho ľudí musí utiecť z domova, aby si zachránil život – v témach Ľudia v pohybe a Keď zlyhá komunikácia.)

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete dejepis v 5. ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania: Vysvetliť pojme mzda. Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Témy: Od blízkeho k vzdialenému. Človek v premenách priestoru a času. Človek a komunikácia.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Od blízkeho k vzdialenému. Človek v premenách priestoru a času. Človek a komunikácia

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Témy: Človek v premenách priestoru a času. Človek a komunikácia.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Človek v premenách priestoru a času. Človek a komunikácia.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania : Opísať moderné spôsoby platenia.. Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Témy: Človek v premenách priestoru a času. Človek a komunikácia.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete dejepis v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej

postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Ako sa žilo v minulosti
- Ako si človek vytváral rodinu
- Človek vládca prírody?
- Pamäť ľudstva
- Duchovný život človeka
- Keď zlyhá komunikácia

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia

- Vedel vymenovať jednotlivé územné celky, porovnať minulosť a súčasnosť svojho mesta.
- Vyhľadal nejakú tradíciu k niektorému sviatku.
- Žiak vedel zatriediť jednotlivé roky do storočí, vedel nakresliť časovú priamu, vedel vysvetliť čo znamená pred Kr. a po Kr.
- Vypracoval vlastný rodokmeň svojej rodiny, vedel vyjadriť vzťahy medzi jednotlivými členmi rodiny.
- Vedel podľa fotografie určiť približné obdobie a okolnosti za ktorých fotografia vznikla.
- Vedel rozdiel medzi jednotlivými pojmami. Našiel príklady na pamätník, pomník a pamätnú tabuľu vo svojom meste.
- Zostavil „sprievodcu“ vo fiktívnom múzeu – vypracoval menší projekt.
- Vedel povedať akú tému zobrazuje daná mapa, aké obdobie predstavuje, čo znamenajú značky na tejto mape.
- Vedel vysvetliť jednotlivé pojmy a vypracoval tabuľku vývoja niektorého dopravného prostriedku.
- Vedel priradiť remeslá k cechovým znakom, vedel rozdiel medzi peňažným a naturálnym hospodárstvom.
- Popísal rôzne druhy písma z minulosti, aké druhy materiálu sa na písanie používali.
- Popísal ako sa ľudia dorozumievali v minulosti a dnes, vedel vymenovať masovokomunikačné prostriedky, vedel kým bola vynájdená kníhtlač ako pomohla ľudstvu.
- Žiak pochopil dôvod vojen – vedel vysvetliť prečo začali prvé boje medzi ľuďmi v minulosti a prečo sa vedú vojny v súčasnosti.

Hodnotené výstupné práce v 5. ročníku:

- priebežné ústne hodnotenie
- priebežné písomné práce
- zadané projekty

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete dejepis v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Obrazy pravekej spoločnosti, Obrazy starovekého sveta, Obrazy stredovekého sveta

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Obrazy pravekej spoločnosti, Obrazy starovekej spoločnosti, Obrazy stredovekého sveta (vývoj postavenia členov v tlupe, rode, rodine, rodovej spoločnosti, postavenie muža a ženy v starovekej a stredovekej spoločnosti, postavenie detí a ich život.)

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Obrazy pravekého spoločnosti, Obrazy starovekej spoločnosti sveta, Obrazy stredovekého sveta (správanie pravekého človeka k prírode, jej rešpektovanie a uctievanie prírody, vplyv prírodných podmienok na vznik mestských štátov, postoj človeka k prírode v minulosti, využívanie prírodných zdrojov pre blaho človeka).

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Obrazy pravekej spoločnosti, Obrazy starovekej spoločnosti, Obrazy stredovekého sveta. (Cieľom témy je výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti, viesť žiakov k tomu, že všetci majú mať rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál, žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať)

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Obrazy pravekej spoločnosti, Obrazy starovekej spoločnosti, Obrazy stredovekého sveta (Cieľom je ukázať ako objavenie kovu viedlo k spoločenským rozdielom a vyhrloť do spoločenských konfliktov, ako sú vojny, poukázať na postavenie človeka a jeho hodnotu v jednotlivých fázach vývoja ľudskej spoločnosti.)

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete dejepis v 6. ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania: Vysvetliť pojem mzda. Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Témy: Obrazy starovekej spoločnosti. Obrazy stredovekého sveta.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu. Zostaviť rozpočet domácnosti.

Témy: Obrazy starovekej spoločnosti. Obrazy stredovekého sveta.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania: Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Témy: Obrazy stredovekého sveta

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Obrazy pravekej spoločnosti, Obrazy starovekej spoločnosti. Obrazy stredovekej spoločnosti

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Témy: Obrazy starovekej spoločnosti. Obrazy stredovekej spoločnosti

Čiastková kompetencia 4: Popísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania: Opísať moderné spôsoby platenia. Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Témy: Obrazy starovekej spoločnosti. Obrazy stredovekej spoločnosti

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ak ich zvládnuť

Očakávania: Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Témy: Obrazy starovekej spoločnosti. Obrazy stredovekej spoločnosti

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete dejepis v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Kamenná doba - život a práca
- Civilizácie starého orientu – život a práca
- Grécko bájí a povestí
- Macedónia a helenistický svet
- Kráľovská doba rímska
- Kríza rímskej republiky
- Rímske cisárstvo
- Tri ríše ranného stredoveku
- Ako sa žilo v stredoveku

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

- Rozpoznal rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov.
- Zhodnotil význam najdlhšie používaného pracovného materiálu – kameňa
- Odhalil postupne stav a premeny životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti.
- Vedel analyzovať vnútorné členenie spoločnosti v mestskom štáte
- Vedel vysvetliť vzťah medzi prírodnými podmienkami a vznikom množstva nezávislých mestských štátov
- Vedel opísať rôzne formy vlády v mestských štátoch na príklade Sparty a Atén, formu vlády v Aténach za Perikla,
- Popísal formu vlády v rímskej republike ako mestského štátu, vedel dokumentovať expanziu mestského štátu a jeho premenu v ríšu, zánik republiky a vznik cisárstva
- Vysvetlil príčiny výstavby Limes Romanus, kde na našom území môžeme nájsť stopy minulosti
- Vypracoval obrazový materiál o divoch starovekého sveta
- Vedel definovať kresťanstvo, jeho vznik, šírenie a základné znaky
- Vedel definovať islam, jeho vznik, šírenie a základné znaky
- Vedel príčiny rozpadu RR, vymenovať nástupnícke ríše, porovnať vývoj jednotlivých oblastí v stredoveku
- Vedel opísať pravlast Slovanov, nájsť ju na mape. Vedel dôvody sťahovania Slovanov.
- Vedel rozdeliť Slovanov na jednotlivé vetvy a ukázať na historickej mape oblasti, ktoré osídlili.
- Vedel vysvetliť príčiny veľkého sťahovania národov a jeho dôsledky v Európe a v Ázii.
- Vedel porovnať život ľudí v staroveku a stredoveku, porovnať organizáciu spoločnosti v staroveku a stredoveku a vysvetliť príčiny zmeny v postavení jednotlivých spoločenských skupín.
- Vedel uviesť príčiny presadenia kresťanstva v stredoveku ako hlavného náboženstva v Európe a jeho úlohu v živote človeka.

Hodnotené výstupné práce v 6. ročníku:

- priebežné ústne hodnotenie
- priebežné písomné práce
- zadané projekty

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete dejepis v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline, Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť (Európa humanistov, Reformácia a katolícka reforma, Vek rozumu – osvietenstvo) – žiak porozumel sebe a iným, optimálne usmerňoval vlastné správanie, osvojil si zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce, získal základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií, rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline (Život našich predkov, Kultúrny prínos Veľkej Moravy), Slováci v Uhorskom kráľovstve (Kráľovstvo svätého Štefana, Prvý cisár na uhorskom tróne, Kráľ s havranom v erbe), Rodí sa európska novoveká spoločnosť (Európa humanistov- filozofov a vedcov, Reformácia a katolícka reforma, Vek rozumu – osvietenstvo), Habsburská monarchia v novoveku (Osvietená panovníčka, Reformátor na tróne, Epocha osvietenských vzdelancov) – získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva na príkladoch z histórie, či už pozitívnych alebo negatívnych.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Slováci v Uhorskom kráľovstve (zlatá baňa Uhorska, Pán Váhu a Tatier, Kráľ s havranom v erbe), Rodí sa európska novoveká spoločnosť (Európania si podmaňujú svet, Objavitelia a objavovaní, Svetové hospodárstvo a nové usporiadanie štátov, Veku rozumu – osvietenstvo), Habsburská monarchia v novoveku (Osvietená panovníčka, Reformátor na tróne, Epocha osvietenských vzdelancov) – rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode, získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, šetrne sa správal k prírodným zdrojom.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline (Misionári Konštantín a Metod, Kultúrny prínos Veľkej Moravy), Rodí sa európska novoveká spoločnosť (Talianske mestské štáty, Európa humanistov – filozofov a vedcov, Reformácia a katolícka reforma, Vek rozumu – osvietenstvo), Habsburská monarchia v novoveku (Epocha osvietenských vzdelancov) – pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov, rozvíjal kritické myslenie pri skúmaní, analyzovaní a samostatnom premýšľaní, nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zysuplne

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline, Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť, Habsburská monarchia v novoveku – rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry, akceptoval kultúrnu rozmanitosť ak spoločenskú realitu, uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí, mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline (Život našich predkov), Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť (Európa humanistov, Európania si podmaňujú svet, Objavitelia a objavovaní, Vek rozumu), Habsburská monarchia v novoveku (Osvietená panovníčka, Epocha osvietenských vzdelancov)- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete dejepis v 7. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť, Habsburská monarchia v novoveku

Čiastková kompetencie 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Témy: Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť, Habsburská monarchia v novoveku

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť, Habsburská monarchia v novoveku

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Témy: Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť, Habsburská monarchia v novoveku

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť

Očakávania: Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Témy: Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť, Habsburská monarchia v novoveku

Téma 6: Sporenie a investovanie

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania: Uviesť príklady investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov.

Témy: Slováci v Uhorskom kráľovstve, Rodí sa európska novoveká spoločnosť, Habsburská monarchia v novoveku

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete dejepis v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Misionári Konštantína a Metod, Kultúrny prínos Veľkej Moravy
- Slováci v Uhorskom kráľovstve
- Európania objavujú svet
- Osvietená panovníčka a reformátor na tróne

Hodnotené výstupné práce v 7. ročníku:

- priebežné ústne hodnotenie
- priebežné písomné práce

- zadané projekty

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

- Vedel rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia pred a počas Veľkej Moravy – Samova ríša, Franská ríša, Byzantská ríša
- Vysvetlil kultúrny odkaz Veľkej Moravy
- Vedel pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
- Vedel rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska
- Vedel rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska
- Vedel zdôvodniť politický a hospodársky rozmach Uhorska
- Vedel vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách
- Vedel pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
- Rozpoznal a vysvetlil dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť
- Vymedzil hlavné príčiny a dôsledky námorských objavov
- Vedel porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre
- Zovšeobecnil hlavné myšlienky reformácie
- Vedel pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
- Rozpoznal hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526
- Vystihol spoločenské znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku
- Pracoval so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete dejepis v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Zrod modernej doby (Veľká francúzska revolúcia, Vo víre revolúcií a nacionalizmu, Zjednocovanie národov), Moderný slovenský národ - žiak rozvíjal svoju osobnosť predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, cielene rozvíjal aj svoje osobné a sociálne spôsobilosti - sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu. Motivovali žiakov rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Žiak vedel uplatňovať svoje práva a tiež k rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Naučil sa odolávať ohrozujúcim rizikám.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Témy: Zrod modernej doby (Francúzska revolúcia, Napoleon Bonaparte, Zaslúbená krajina Amerika, Kultúra a umenie), Moderný slovenský národ (Slovenské národné hnutie, Slovenské vysťahovalectvo) – získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva na príkladoch z histórie, či už pozitívnych alebo negatívnych.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Zrod modernej doby (Francúzska revolúcia, Napoleon Bonaparte, Zaslúbená krajina Amerika, Priemyselná revolúcia a modernizácia, Kultúra a umenie), Moderný slovenský národ (Slovenské vysťahovalectvo) – rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode, získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, šetrne sa správal k prírodným zdrojom.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Zrod modernej doby (Vznik národných štátov, Zaslúbená zem Amerika, Priemyselná revolúcia, Kultúra a umenie), Moderný slovenský národ (Slovenské národné hnutie, A.Bernolák, Slovanská vzájomnosť, Štúrovska generácia, Od Memoranda k Matici slovenskej, Aktivity Slovákov na svoju obranu, Slovenské vysťahovalectvo) – pochopil

a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov, rozvíjal kritické myslenie pri skúmaní, analyzovaní a samostatnom premýšľaní, nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne.

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Zrod moderných národov, Moderný slovenský národ - rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry, akceptoval kultúrnu rozmanitosť ak spoločenskú realitu, uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí, mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Zrod moderných národov, Moderný slovenský národ - rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete dejepis v 8 ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania: Vysvetliť pojem mzda. Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Témy: Zrod moderných národov (Francúzska revolúcia, Cárské Rusko, Zasľúbená krajina Amerika, Priemyselná revolúcia), Moderný slovenský národ (Rakúsko-Uhorské vyrovnanie, Slovenské vyst'ahovalectvo)

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu. Zostaviť rozpočet domácnosti.

Témy: Priemyselná revolúcia, Slovenské vyst'ahovalectvo

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Cárské Rusko, Priemyselná revolúcia, Slovenské vyst'ahovalectvo

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Témy: Moderný slovenský národ

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Témy: Priemyselná revolúcia, Slovenské vyst'ahovalectvo

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť

Očakávania: Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Témy: Zrod moderných národov, Rakúsko-Uhorské vyrovnanie

Téma 6: Sporenie a investovanie

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania: Uviesť príklady investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov.

Témy: Zrod modernej doby, Moderný slovenský národ

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete dejepis v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – vedieť vyhľadávať relevantné informácie z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, z textov

kombinovaných, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie, využívať tieto informácie a verifikovať ich hodnotu vyberaním, organizovaním, porovnávaním, rozlišovaním, zaraďovaním informácií a kritickým zhodnotením rôznych zdrojov informácií napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Napoleon Bonaparte a napoleonské vojny
- Zaslúbená krajina Amerika
- Kultúra a umenie
- Anton Bernolák
- Slovanská vzájomnosť
- Od Memoranda k Matici slovenskej
- Aktivity Slovákov na svoju obranu

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Zvýšením dotácie z disponibilných hodín meníme kvalitu výkonu nasledovne:

Tematický celok – Prvá svetová vojna : Na čo sme hrdí a Osobnosti Slovenska

Tematický celok – Medzivojnová Európa: Sloboda jednotlivca a jej hranice, Držitelia práv a nositelia povinností

Tematický celok – Druhá svetová vojna: Ľudská dôstojnosť ako zdroj práv

Tematický celok – Dejiny súčasnosti: Výhody a nevýhody demokracie, Demokratická škola, Vstup Slovenska do EU a NATO, Iná kultúra – iné videnie, Tolerancia a netolerancia, Otvorená spoločnosť, Migrácia a utečenectvo vo svete a na Slovensku, Dialóg a kultúra

Konkretizácia prierezočných tém v predmete dejepis v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Prvá svetová vojna (*Osobnosti Slovenska, Na čo sme hrdí*); Medzivojnová Európa (*Slovensko hľadá svoju cestu, Nepoznaná sloboda, Spoluobčania či protivníci*); Druhá svetová vojna, Svet po druhej svetovej vojne, Dejiny súčasnosti - žiak rozvíjal svoju osobnosť predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, cielene rozvíjal aj svoje osobné a sociálne spôsobilosti - sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu. Motivovali žiakov rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Žiak vedel uplatňovaniu svoje práva a tiež k rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Naučil sa odolávať ohrozujúcim rizikám.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Témy: Medzivojnová Európa (*Slovensko hľadá svoju cestu, Nepoznaná sloboda*); Druhá svetová vojna (*Aký bol Slovenskom štáte, Život v Slovenskom štáte*); Svet po druhej svetovej vojne (*Dve tváre komunistickej totality, Slovenská kultúra v podmienkach totality*); Dejiny súčasnosti – získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva na príkladoch z histórie, či už pozitívnych alebo negatívnych.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Prvá svetová vojna, Medzivojnová Európa, Druhá svetová vojna, Svet po druhej svetovej vojne, Dejiny súčasnosti – rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode, získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, šetrne sa správal k prírodným zdrojom.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Prvá svetová vojna (Ako analyzovať karikatúru), Medzivojnová Európa (Míľniky vedy a techniky, Zlaté 20.roky?, Nové cesty umenia a architektúry, Kultúrny rozlet Slovenska), Druhá svetová vojna (Európa – obeť diktátorov), Svet po druhej svetovej vojne (Pod Stalinovým tieňom, Na západ od „železnej opony“, Na východ od „železnej opony“, Svetlá a tieň civilizácie, Umenie „salónov a ulíc“, Slovenská kultúra v podmienkach totality) – *pochoopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov, rozvíjal kritické myslenie pri skúmaní, analyzovaní a samostatnom premýšľaní, nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne.*

Multikultúrna výchova (MUV): Témy: Prvá svetová vojna, Medzivojnová Európa, Druhá svetová vojna, Svet po druhej svetovej vojne, Dejiny súčasnosti - *aby žiak rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry, akceptoval kultúrnu rozmanitosť ak spoločenskú realitu, uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí, mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.*

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Prvá svetová vojna, Medzivojnová Európa, Druhá svetová vojna, Svet po druhej svetovej vojne, Dejiny súčasnosti - *rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie*

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete dejepis v 9. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi

Očakávania: Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Témy: Slovensko hľadá svoju cestu, Zápas o každodenný chlieb, Nepoznaná sloboda, Život v Slovenskom štáte, Aký bol Slovenský štát, Na ceste k Európskej únii.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania: Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Témy: Oslobodené Slovensko, Zápas o každodenný chlieb, Spoluobčania či protivníci, Život v Slovenskom štáte

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania: Opísať moderné metódy platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie. Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene.

Témy: Na ceste k Európskej únii. Vstup Slovenska do EÚ a NATO

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete dejepis v 9. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – vedieť vyhľadávať relevantné informácie z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, z textov kombinovaných, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novin, časopisov, webových stránok, z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie, využívať

tieto informácie a verifikovať ich hodnotu vyberaním, organizovaním, porovnávaním, rozlišovaním, zaraďovaním informácií a kritickým zhodnotením rôznych zdrojov informácií napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **Milan Rastislav Štefánik**
- **Tomáš Garrigue Masaryk**
- **Mussolini a jeho čiernoodenci**
- **A.Hitler**
- **Život v okupovanej Európe**
- **Slovenské národné povstanie**
- **Oskar Schindler**
- **Dr. Pearlová**
- **Alexander Dubček**
- **Charta 77**
- **Ján Palach**
- **Útek z tábora 14**

Kritéria hodnotenia:

- porovnať ciele štátov Dohody a Trojspolku,
- rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny,
- identifikovať ciele domáceho a zahraničného odboja,
- zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko – Uhorska,
- vyhľadať svedectvá týkajúce sa prvej svetovej vojny,
- pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
- objasniť základné znaky parlamentnej demokracie
- rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu,
- rekonštruovať každodenný život v diktatúrach,
- pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
- identifikovať politický systém ČSR,
- rozpoznať mnohonárodnostný charakter ČSR,
- porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku,
- rozpoznať dôsledky rozbitia ČSR,
- pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
- vymedziť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny,
- vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas druhej svetovej vojny,
- spracovať holokaust na konkrétnom príbehu,
- pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
- porovnať politický systém Slovenského štátu s politickým systémom ČSR,
- rozpoznať vzťahy medzi Nemeckom a Slovenským štátom,
- zhodnotiť hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenského štátu
- konkretizovať postupné obmedzovanie práv a slobôd židovských spoluobčanov,

- zhodnotiť význam Slovenského národného povstania,
- rozpoznať vplyv bipolárneho sveta na každodenný život,
- nájsť prejavy odporu obyvateľstva vo východnom bloku,
- vystihnúť základné medzníky procesu európskej integrácie,
- rozpoznať dôsledky februárového prevratu,
- zdokumentovať prejavy totality,
- identifikovať premeny vidieka a mesta,
- spracovať spomienky svedka augustových udalostí,
- zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ v každodennom živote,
- identifikovať hlavné zmeny v Československu po roku 1989,
- určiť príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky,
- rozpoznať podoby spolužitia Čechov a Slovákov v 20. storočí,
- určiť výhody a nevýhody voľného pohybu osôb a tovaru v Európskej únii,

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania:

Organizačné formy:

- Vyučovacia hodina zameraná na osvojenie vedomostí, pátranie po minulosti, porovnávanie.
- Frontálna výučba
- Skupinová práca, Skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- Individuálna práca žiakov

Metódy práce:

- rozprávanie, rozhovor, diskusia
- pozorovanie, porovnávanie
- bádanie
- práca s textom, triedenie informácií
- projektová metóda
- exkurzie
- práca s audiovizuálnou technikou, IKT a DT

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice schválené MŠVVaŠ SR.

Ďalšie doplnkové učebnice a publikácie príslušného charakteru.

Hodnotenie žiakov:

- je priebežné – ústne odpovede, písomné testy, projektové práce. „Pri hodnotení písomných prác používame bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný)	100% - 90%
2 (chválitebný)	89,9% - 75%
3 (dobrý)	74,9% - 50%
4 (dostatočný)	49,9% - 25%
5 (nedostatočný)	24,9% - 0%

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: GEOGRAFIA

Vzdelávací štandard pre predmet geografia ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

Charakteristika predmetu:

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerespektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

Ciele predmetu

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete geografia v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Klady a záporý mestského a vidieckeho spôsobu života, projektová činnosť.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Klady a zápory mestského a vidieckeho spôsobu života. Život v jednotlivých prírodných typoch krajín.

Environmentálna výchova (ENV): Činnosť vody. Činnosť ľadovca. Atmosféra – vzdušný obal Zeme. Prírodné typy krajín teplého podnebného pásma – dažďové lesy, savany, púšte a polopúšte. Subtropické krajiny. Prírodné typy krajín mierneho podnebného pásma – stepi, púšte, listnaté a zmiešané lesy, boreálne ihličnaté lesy. Prírodné typy krajín studeného podnebného pásma – tundry, polárne krajiny. Život vo vysokých pohoriach. Sídla – mestá a dediny.

Mediálna výchova (MDV): Pamiatky UNESCO, projektová činnosť.

Multikultúrna výchova (MKV): Náboženstvá.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Geografická vychádzka. Sopečná činnosť a zemetrasenie.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete geografia v 5. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach.

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Témy: Cestujeme po Zemi. Klady a zápory mestského a vidieckeho spôsobu života

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete geografia v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Cestujeme po Zemi.
- Planéta Zem.
- Zobrazovanie Zeme.

Kritériá hodnotenia

Žiak vedel/dokázal:

Planéta Zem

- rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy na jednoduchom náčrte,
- opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe, (obrázkoch, náčrtoch),
- vysvetliť príčiny striedania dňa a noci na Zemi,
- vysvetliť striedanie ročných období,
- uviesť dôvody vzniku teplotných pásiem na Zemi,
- rozpoznať na glóbose (mape) svetadiely a oceány na Zemi,
- určiť podľa mapy časových pásiem, kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej,

Zobrazovanie Zeme

- rozlíšiť na glóbose jednotlivé zemské pologule,
- určiť vybrané miesto na mape pomocou geografických súradníc,
- porovnať na mapách rôznych grafických mierok vzdialenosti,
- identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať“ obsah mapy),
- vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách,

Cestujeme po Zemi

- porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní vybraným pohorím:
 - vysvetliť vlastnými slovami príčiny vzniku pohorí,
 - vymenovať činitele, ktoré sa podieľajú na zarovnávaní pohorí,

- zhodnotiť podľa mapy (glóbusu) rizikové zemetrasné oblasti na Zemi,
- porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústi:
- vysvetliť vznik riek a jazier,
- opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony a vodopády),
- porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín:
- zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou,
- vysvetliť vznik usporiadania rastlínstva a živočíšstva na Zemi do pásiem (šírkovú pásmovitost'),
- priradiť k jednotlivým šírkovým pásmam dva typické rastlinné druhy a dva druhy živočíchov,
- zdôvodniť usporiadanie rastlínstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky (výškovú stupňovitost'),
- na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany prírodných pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbusu),
- porozprávať o cestovaní mestom a vidiekom:
- porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku,
- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva,
- na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbusu),

Grafické exkurzie a vychádzky

- vytýčiť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a slovne opísať jej priebeh,
- odhadnúť vzdialenosti k zaujímavým bodom na mape, (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky) a náročnosť prístupu k nim,
- pomocou prístroja GPS (mobilu) nájsť zaujímavé miesto.

Hodnotené výstupné práce:

- priebežné ústne hodnotenie
- priebežné písomné práce
- projekt na zadanú tému
- mentálna mapa svetadielov, model sopky

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete geografia v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Obyvateľstvo a sídla Afriky a Ázie, projektová činnosť.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Obyvateľstvo a sídla Afriky. Obyvateľstvo a sídla Ázie.

Environmentálna výchova (ENV): Environmentálne problémy Afriky. Prírodné a kultúrne pamiatky UNESCO, prírodné rezervácie Afriky. Národné parky Afriky. Environmentálne problémy Ázie. Prírodné a kultúrne pamiatky UNESCO, národné parky Ázie.

Mediálna výchova (MDV): Pamiatky UNESCO, projektová činnosť

Multikultúrna výchova (MKV): Obyvateľstvo Afriky a Ázie.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Sopečná činnosť a zemetrasenie, doprava Afriky a Ázie.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete geografia v 6. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Hospodárstvo Afriky a Ázie.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete geografia v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Afrika
- Ázia

Kritériá hodnotenia

Žiak vedel/dokázal

Afrika

- vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy),
- zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští,
- vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlínstva a živočíšstva v Afrike,
- porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky,
- uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky,
- zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky,
- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky,
- uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike,
- vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách,
- v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy),
- zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky,
- uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky,
- zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.

Ázia:

- vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy),
- opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy),
- uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie,
- zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“),
- vysvetliť prúdenie monzúnov,
- identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované,
- zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie,

- objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie,
- vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí,
- identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami,
- zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike,
- uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii,
- vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie,
- zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené,
- uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie,
- pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie,
- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie,
- pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy),
- zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov,
- uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie,
- popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy,
- uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii,
- zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete,
- uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie,
- odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape.

Hodnotené výstupné práce:

- priebežné ústne hodnotenie
- priebežné písomné práce
- záverečný projekt: Zaujímavosti Afriky a Ázie.

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete geografia v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Obyvateľstvo Európy.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Obyvateľstvo Európy. Doprava Európy.

Environmentálna výchova (ENV): Environmentálne problémy Európy. Prírodné pamiatky UNESCO, národné parky Európy.

Mediálna výchova (MDV): Pamiatky UNESCO, projektová činnosť

Multikultúrna výchova (MKV): Obyvateľstvo Európy.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Sopečná činnosť, zemetrasenia.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete geografia v 7. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí.

Očakávania: Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Témy: Hospodárstvo Európy. Doprava. Ekologizácia priemyselnej výroby.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete geografia v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy,
- porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi,
- vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe,
- zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve,
- vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy,
- porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy,
- na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ

Kritériá hodnotenia

Žiak vedel/dokázal

- vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy),
- identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy,
- vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy,
- vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmorí,
- zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy,
- vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy,
- porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi,
- vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe,
- uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy,
- zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy,
- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy,
- zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy,
- vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva,
- zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve,
- vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy,
- v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy),
- porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy,
- na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ,
- zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy,

- zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,
- zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete,
- rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia,
- usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy,
- vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy.

Hodnotené výstupné práce:

- priebežné ústne hodnotenie
- priebežné písomné práce
- projekt na zadanú tému
- komplexná geografická charakteristika vybraného regiónu Európy

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete geografia v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Poloha Slovenska; Príroda Slovenska – povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo a pôdy, ochrana prírody, kalamity a prírodné hrozby; História, obyvateľstvo, sídla a hospodárstvo – historické udalosti, historické územia a tradície, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo, znečisťovanie prírody, cestovný ruch, krásy Slovenska; regióny Slovenska a možnosti ich rozvoja – Bratislavský kraj, Trnavský kraj, Nitriansky kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj, Košický kraj, Prešovský kraj, rozdiely medzi regiónmi Slovenska.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Poloha Slovenska; Príroda Slovenska – povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo a pôdy, ochrana prírody, kalamity a prírodné hrozby; História, obyvateľstvo, sídla a hospodárstvo – historické udalosti, historické územia a tradície, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo, znečisťovanie prírody, cestovný ruch, krásy Slovenska; regióny Slovenska a možnosti ich rozvoja – Bratislavský kraj, Trnavský kraj, Nitriansky kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj, Košický kraj, Prešovský kraj, rozdiely medzi regiónmi Slovenska.

Enviromentálna výchova (ENV): Témy: Poloha Slovenska; Príroda Slovenska – povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo a pôdy, ochrana prírody, kalamity a prírodné hrozby; História, obyvateľstvo, sídla a hospodárstvo – historické udalosti, historické územia a tradície, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo, znečisťovanie prírody, cestovný ruch, krásy Slovenska; regióny Slovenska a možnosti ich rozvoja – Bratislavský kraj, Trnavský kraj, Nitriansky kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj, Košický kraj, Prešovský kraj, rozdiely medzi regiónmi Slovenska.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Poloha Slovenska; Príroda Slovenska – povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo a pôdy, ochrana prírody, kalamity a prírodné hrozby; História, obyvateľstvo, sídla a hospodárstvo – historické udalosti, historické územia a tradície, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo, znečisťovanie prírody, cestovný ruch, krásy Slovenska; regióny Slovenska a možnosti ich rozvoja – Bratislavský kraj, Trnavský kraj, Nitriansky kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj, Košický kraj, Prešovský kraj, rozdiely medzi regiónmi Slovenska.

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Poloha Slovenska; Príroda Slovenska – povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo a pôdy, ochrana prírody, kalamity a prírodné hrozby; História, obyvateľstvo, sídla a hospodárstvo – historické udalosti, historické územia a tradície, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo, znečisťovanie prírody, cestovný ruch, krásy Slovenska;

regióny Slovenska a možnosti ich rozvoja – Bratislavský kraj, Trnavský kraj, Nitriansky kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj, Košický kraj, Prešovský kraj, rozdiely medzi regiónmi Slovenska.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Poloha Slovenska; Príroda Slovenska – povrch, podnebie, vodstvo, rastlinstvo, živočíšstvo a pôdy, ochrana prírody, kalamity a prírodné hrozby; História, obyvateľstvo, sídla a hospodárstvo – historické udalosti, historické územia a tradície, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo, znečisťovanie prírody, cestovný ruch, krásy Slovenska; regióny Slovenska a možnosti ich rozvoja – Bratislavský kraj, Trnavský kraj, Nitriansky kraj, Trenčiansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj, Košický kraj, Prešovský kraj, rozdiely medzi regiónmi Slovenska.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete geografia v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom.

Očakávania: Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR

Témy: Slovensko - obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí.

Očakávania: Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Témy: Slovensko - obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete geografia v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Poloha Slovenska,
- príroda Slovenska,
- história,
- obyvateľstvo,
- sídla a hospodárstvo,
- regióny a možnosti ich rozvoja.

Kritériá hodnotenia

Žiak vedel/dokázal

- zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy),
- identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska,
- vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska,
- zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska,
- vymedziť a porovnať podľa mapy povodia najväčších slovenských riek,
- vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska,
- v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody,
- odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku,

- uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých vegetačných stupňoch,
- v tematickej mape ohraničiť veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy)
- v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska,
- vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska za posledných 50 rokov,
- zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska,
- zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska,
- na základe tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska,
- zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe,
- vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989,
- porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska,
- v obsahu tematickej mapy rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy),
- zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu,
- zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska,
- zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,
- vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá,
- porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku,
- usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska,
- porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve.

Hodnotené výstupné práce:

- priebežné ústne hodnotenie
- priebežné písomné práce
- projekt na zadanú tému
- komplexná geografická charakteristika vybranej časti Slovenska

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete geografia v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Obyvateľstvo a sídla Ameriky. Obyvateľstvo a sídla Austrálie.

Environmentálna výchova (ENV): Prírodné typy krajín mierneho podnebného pásma - – stepi, listnaté a zmiešané lesy, boreálne ihličnaté lesy. Environmentálne problémy Austrálie. Prírodné a kultúrne pamiatky UNESCO, prírodné rezervácie Austrálie. Environmentálne problémy Ameriky. Prírodné a kultúrne pamiatky UNESCO, národné parky Ameriky.

Mediálna výchova (MDV): Pamiatky UNESCO, projektová činnosť

Multikultúrna výchova (MUV): Obyvateľstvo Austrálie. Obyvateľstvo Ameriky.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Sopečná činnosť a zemetrasenie.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete geografia v 9. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania: Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné). Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Témy: Hospodárstvo Austrálie a Oceánie. Hospodárstvo Ameriky.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba
- skupinová práca, skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov
- vychádzky, exkurzie

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, práca s mapou a buzolou, triedenie a aplikácií získaných informácií
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice schválené MŠVVaŠ SR, doplnkové odborné publikácie, atlas sveta; odborné časopisy: GEO, Ľudia a Zem, a ďalšie

Hodnotenie žiakov.

- je priebežné – ústne odpovede, písomné testy. „Pri hodnotení písomných prác používame bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný)	100% - 90%
2 (chválitebný)	89,9% - 75%
3 (dobrý)	74,9% - 50%
4 (dostatočný)	49,9% - 25%
5 (nedostatočný)	24,9% - 0%

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: **BIOLÓGIA**

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

Ciele predmetu:

Žiaci

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu biológia v stupni vzdelania ISCED2:

Biológia	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	2	1	2	1	1	7
Inovovaný školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	2	1	2	1	1	7

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete biológia v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pozitívne hodnotenie žiakov. Význam lesa, vôd, lúk a polí pre rozvoj osobnosti každého človeka.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Význam lesa, vôd, lúk a polí pre rodinný relax, zdroje výživy.

Environmentálna výchova (ENV): všetky témy biológie rozvíjajú environmentálnu výchovu

Mediálna výchova (MDV): Problematika ochrany lesa v médiách. Problematika vôd, rastlín a živočíchov žijúcich pri vode i vo vode v médiách. Polia a lúky, vplyvy majúce význam na úrodu v médiách.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Vplyv lesa, vodných plôch, záhrad na zdravie človeka. Zber, skladovanie a konzumácia húb.

Multikultúrna výchova (MKV): Prírodné spoločenstvá – rôznorodosť na planéte Zem.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete biológia v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **znaky, význam, prispôsobenie sa organizmov jednotlivým prostrediam**
- **ochrana rastlín, živočíchov i celých spoločenstiev**
- **zber, skladovanie a konzumácia húb**
- **zásady správania sa v prírode z hľadiska ochrany vlastného zdravia,**
- **škodlivosť a príčiny premnoženia niektorých druhov organizmov pre lesné a poľné spoločenstvo,**
- **vyhľadanie neznámych organizmov pomocou atlasu.**

Kritériá hodnotenia

Žiak vedel/dokázal:

Príroda a život

- rozlíšil na príklade živé a neživé časti prírody,
- rozhodol, ktoré informácie získajú pozorovaním a ktoré pokusom,
- vybral vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny,
- pozoroval prírodniny mikroskopom, lupou.

Spoločenstvá organizmov (spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské)

- rozlíšil spoločenstvá podľa zastúpenia organizmov,
- rozhodol o zaradení vybraných organizmov do lesného, vodného, poľného, lúčneho a vysokohorského spoločenstva,
- rozlíšil organizmy podľa vonkajšej stavby,
- pozorovaním zistil spoločné a rozdielne znaky skupín organizmov,
- vysvetlil prispôsobenie sa organizmov danému prostrediu,
- zdôvodnil potravinové vzťahy medzi organizmami žijúcimi v spoločenstve,
- zostavil jednoduchý potravinový reťazec pre každé spoločenstvo,
- zhodnotil význam organizmov v prírode a pre človeka,
- argumentoval, prečo musia byť niektoré rastliny a živočíchy chránené,
- vyhľadal informácie, ktoré rastliny alebo živočíchy v ich regióne sú chránené,
- našiel príklady poškodzovania prírody nevhodnou činnosťou človeka v okolí školy,
- rozhodol, ktoré zásady správania sa v prírode sú bezpečné z hľadiska ochrany vlastného zdravia,
- akceptoval zásady zberu húb a liečivých rastlín z prírody,
- zhodnotil význam kyslíka rozpusteného vo vode pre život vodných organizmov,
- zdôvodnil škodlivosť a príčiny premnoženia niektorých druhov organizmov pre lesné a poľné spoločenstvo,
- zhotovil záznam z pozorovania (nákres a popis),
- vyhľadal neznáme organizmy pomocou atlasu,
- spracoval doplnujúce informácie o jednotlivých spoločenstvách vyhľadané z rôznych zdrojov,
- prezentoval vlastné práce (plagáty, modely, prezentácie).

Hodnotené výstupné práce v 5. ročníku:

- **projekt ako vlastná práca žiaka** z každého ekosystému: les, voda a jej okolie, lúky, polia a pasienky a ich ochrana (prierezová oblasť Environmentálna výchova)
- **písomné práce** z každého tematického celku
- **priebežné ústne hodnotenie**

Voliteľné práce: multimediálny atlas rastlín a živočíchov žijúcich v lese, vo vode a na brehu, na poliach a lúkach

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete biológia v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Život s človekom a v ľudských sídlach.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Život s človekom a v ľudských sídlach. Bunka. Živé organizmy a ich stavba.

Environmentálna výchova (ENV): všetky témy biológie rozvíjajú environmentálnu výchovu

Mediálna výchova (MDV): Život s človekom a v ľudských sídlach. Živé organizmy a ich stavba.

Multikultúrna výchova (MKV): Život s človekom a v ľudských sídlach.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Život s človekom a v ľudských sídlach. Základná štruktúra bunky. Vnútorná organizácia tela organizmov. Vnútorná stavba tela bezstavovcov.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete biológia v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **znaky, význam, prispôsobenie sa organizmov prostrediu ľudským sídlam,**
- **stavba organizmov,**
- **huby s plodnicou a bez plodníc,**
- **vírusové a bakteriálne ochorenia,**
- **znaky bezstavovcov a ich kategorizácia.**

Kritériá hodnotenia

Žiak vedel/dokázal:

Život s človekom a v ľudských sídlach

- rozlíšil špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí,
- zhodnotil vplyv človeka na prostredie organizmov,
- vysvetlil, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí,
- navrhol a realizoval projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy,
- prezentoval výsledky z projektu.

Živé organizmy a ich stavba

- rozlíšil rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby,
- vymenoval základné funkcie častí bunky,
- pozoroval bunky mikroskopom,
- pripravil prezentáciu o vírusových a bakteriálnych ochoreniach a ich prevencii,

- zostavil schému všeobecnej stavby a organizácie tela mnohobunkovej rastliny a živočicha,
- porovnal časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke,
- vysvetlil základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastliny,
- porovnal stavbu tela húb s plodnicami a bez plodníc,
- pozorovaním zistil odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov,
- kategorizoval zástupcov prhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke,
- navrhol a zaznamenal pozorovanie vybraného bezstavovca,
- spracoval a prezentoval výsledky pozorovania rôznymi formami.

Hodnotené povinné výstupné práce v 6. ročníku:

- **projekt** tematického celku: **Život s človekom a v ľudských sídlach** - I. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova)
- **projekt: Model bunky (rastlinnej alebo živočíšnej) z odpadového materiálu** – II. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova)
- **písomné práce** z každého tematického celku
- **priebežné ústne hodnotenie**

Voliteľné práce: prezentácie o stavbe rastlín a živočíchov

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete biológia v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Človek a jeho telo – v závere každej sústavy – význam, poškodenia, poruchy, zásady starostlivosti o ľudské telo. Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo. Zdravie a život človeka – osobitosti a schopnosti.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Človek a jeho telo – v závere každej orgánovej sústavy – význam, poškodenia, poruchy, zásady starostlivosti o ľudské telo. Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo. Zdravie a život človeka – osobitosti a schopnosti, zdravý životný štýl.

Environmentálna výchova (ENV): všetky témy biológie rozvíjajú environmentálnu výchovu

Mediálna výchova (MDV): Človek a jeho telo. Zdravie a život človeka - Zdravý životný štýl. Osobitosti a schopnosti.

Multikultúrna výchova (MKV): Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo. – Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Človek a jeho telo – v závere každej sústavy – význam, poškodenia, poruchy, zásady starostlivosti o ľudské telo. Zdravie a život človeka - Zdravý životný štýl.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete biológia v 7. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Témy: Zdravie a život človeka.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.
Témy: Zdravie a život človeka.

Téma 6: Riadenie rizika a poistenie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné)

Témy: Zdravie a život človeka.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením.

Očakávania: Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Témy: Zdravie a život človeka.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete biológia v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- význam orgánových sústav pre život stavovca,
- adaptácia stavovca na jeho prirodzené prostredie,
- vytvoriť prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov,
- spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu,
- boj proti nákazlivým chorobám,
- informácie súvisiace so zdravým životným štýlom a ochranou zdravia.

Kritéria hodnotenia

Žiak vedel/dokázal:

Stavba a funkcie tela stavovcov:

- rozlíšil pojmy orgán a orgánová sústava,
- identifikoval jednotlivé orgánové sústavy stavovcov pomocou obrázkov,
- pomenoval základné orgány orgánových sústav stavovcov pomocou obrázkov,
- vysvetlil význam orgánových sústav pre život stavovca,
- zdôvodnil adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a spôsob života,
- zdôvodnil odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy,
- porovnal vonkajšie a vnútorné oplodnenie,
- analyzoval rozdiely vo vývine jedinca rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov,
- naplánoval a uskutočnil sledovanie správania stavovcov,
- prezentoval svoje zistenia rôznymi formami,
- pozoroval kožné útvary stavovcov a zhodnotiť ich význam,
- vytvoril prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov.

Človek a jeho telo:

- porovnal spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu,

- pomenoval na ukážke orgány ľudského tela,
- vysvetlil význam procesov a štruktúr v ľudskom tele,
- objasnil prepojenie orgánových sústav,
- zistil, čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe (namáhavej práci),
- demonštroval jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci,
- aplikoval osvojené spôsoby boja proti nákazlivým ochoreniam,
- zhotovil plán pozorovania a skúmania ľudského tela,
- orientoval sa v informáciách súvisiacich so zdravým životným štýlom a ochranou zdravia,
- naplánoval a uskutočnil projekt v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka.

Hodnotené povinné výstupné práce v 7. ročníku:

- **projekt** z tematického celku: **Stavba a funkcie tela stavovcov** - I. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova)
- **projekt: prezentácia** z tematického celku **Človek a jeho telo** – II. polrok (prierezová oblasť Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia)
- **písomné práce** z každého tematického celku
- **priebežné ústne hodnotenie**

Voliteľné práce: prezentácie o človeku

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete biológia v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): základné životné procesy organizmov, dedičnosť a premenlivosť a organizmov, životné prostredie organizmov a človeka.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): základné životné procesy organizmov, dedičnosť a premenlivosť a organizmov, životné prostredie organizmov a človeka.

Environmentálna výchova (ENV): všetky témy biológie rozvíjajú environmentálnu výchovu

Mediálna výchova (MDV): Dedičnosť a premenlivosť a organizmov, životné prostredie organizmov a človeka.

Multikultúrna výchova (MKV): Základné životné procesy organizmov, dedičnosť a premenlivosť a organizmov, životné prostredie organizmov a človeka.

Ochrana života a zdravia (OZZ): základné životné procesy organizmov, dedičnosť a premenlivosť a organizmov, životné prostredie organizmov a človeka.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete biológia v 8. ročníku:

Téma 6: Riadenie rizika a poistenie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné)

Témy: Základné životné procesy organizmov, dedičnosť a premenlivosť a organizmov, životné prostredie organizmov a človeka.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete biológia v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie

textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **základné životné procesy organizmov,**
- **dedičnosť a premenlivosť a organizmov,**
- **životné prostredie organizmov a človeka.**

Kritéria hodnotenia

Žiak vedel/dokázal:

Základné životné procesy organizmov:

- zdôvodniť odlišnosť stavby a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky,
- zhodnotiť význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov,
- vytvoriť pojmovú mapu vzťahov orgánových sústav živočíchov,
- porovnať životné procesy rastlín a živočíchov,
- naplánovať pozorovanie základných znakov a procesov organizmov rôznymi zmyslami a rôznymi spôsobmi,
- uskutočniť jednoduchý pokus alebo pozorovanie na skúmanie životných procesov organizmov,
- formulovať závery z uskutočneného pozorovania alebo pokusu.
- Dedičnosť a premenlivosť organizmov:
- lokalizovať uloženie genetickej informácie v bunke,
- opísať stavbu chromozómu,
- monitorovať dedične podmienené znaky svojej rodiny,
- vysvetliť príčinu tvorby kópie nukleovej kyseliny a význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek,
- schematicky znázorniť prenos určitého znaku z rodičov na potomkov,
- rozlíšiť na príklade dedičnú a nededičnú premenlivosť,
- zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti,
- zdôvodniť podstatu šľachtenia,
- diskutovať o dedičných chorobách, ich vplyve na život človeka a možnosti využitia genetického poradenstva,
- posúdiť využitie vedeckých poznatkov genetiky
- Životné prostredie organizmov a človeka:
- zistiť, ako pozitívne a negatívne človek zasahuje do zložiek životného prostredia,
- monitorovať znečistenie ovzdušia, vody, pôdy v okolí školy a bydliska,
- zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie,
- zhodnotiť dôsledky znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy na život,
- argumentovať o pozitívach a negatívach priemyslu, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, ťažby nerastných surovín,
- určiť chránené rastliny, živočíchy a chránené územia Slovenska,
- analyzovať možnosti zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov, ozónovej diery, hromadenia odpadov,
- zhodnotiť význam recyklácie druhotných surovín a alternatívnych zdrojov energie,
- dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody,
- zorganizovať aktivity na šetrenie vody alebo energie vo svojom okolí,
- vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov organizmov a prostredia,
- navrhnúť jednoduchý projekt zameraný na riešenie environmentálnych problémov v okolí.

Hodnotené povinné výstupné práce v 8. ročníku:

- **projektová práca** z tematického celku **Základné životné procesy organizmov** – I. polrok (prierezová oblasť Osobnostný a sociálny rozvoj, Ochrana života a zdravia)
- **projekt** z tematického celku: **Životné prostredie organizmov a človeka** - II. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia)
- **písomné práce** z každého tematického celku
- **priebežné ústne hodnotenie**

Voliteľné práce: prezentácie z časti Životné prostredie organizmov a človeka

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete biológia v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Neživá príroda a jej poznávanie. Dejiny Zeme. Ekologické podmienky života.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Ekologické podmienky života.

Environmentálna výchova (ENV): všetky témy biológie rozvíjajú environmentálnu výchovu

Mediálna výchova (MDV): Neživá príroda a jej poznávanie. Dejiny Zeme. Ekologické podmienky života.

Multikultúrna výchova (MKV): Neživá príroda a jej poznávanie. Dejiny Zeme. Ekologické podmienky života.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Neživá príroda a jej poznávanie. Dejiny Zeme. Ekologické podmienky života.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete biológia v 9. ročníku:

Téma 6: Riadenie rizika a poistenie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné)

Témy: Základné životné procesy organizmov, dedičnosť a premenlivosť a organizmov, životné prostredie organizmov a človeka.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete biológia v 9. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Neživá príroda a jej poznávanie.
- Dejiny Zeme.
- Ekologické podmienky života.

Hodnotené povinné výstupné práce v 9. ročníku:

- **Model stavby Zeme** - I. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova)
- **projekt** z tematického celku: **Ekologické podmienky života** - II. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova, Ochrana života a zdravia)
- **písomné práce** z každého tematického celku
- **priebežné ústne hodnotenie**

Voliteľné práce: prezentácie z jednotlivých tematických celkov

Kritéria hodnotenia

Žiak vedel/dokázal:

Základné životné procesy organizmov:

- vysvetliť závislosť organizmov od neživej prírody a vplyv organizmov na neživú prírodu na príkladoch,
- diskutovať o význame nerastných surovín pre život človeka,
- vytvoriť model stavby zemského telesa,
- porovnať sféry zemského telesa podľa zloženia a významu,
- pozorovaním zistiť odlišnosti medzi minerálmi a horninami,
- identifikovať vybrané minerály a horniny,
- zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy, bydliska,
- navrhnúť spôsob na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,
- zrealizovať pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,
- vyhodnotiť pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,
- vyhľadať informácie o praktickom využití minerálov a hornín a ich výskyt na Slovensku,
- kategorizovať horniny podľa znakov, zdôvodniť vplyv geologických procesov na tvary zemského povrchu, na život organizmov,
- zdokumentovať katastrofické geologické procesy vo svete i na Slovensku a ich následky,
- navrhnúť projekt na poznávanie zaujímavostí neživej prírody na území Slovenska,
- vysvetliť vznik a výskyt krasu a krasových útvarov.
- modelovať proces vzniku skameneliny,
- usporiadať skameneliny na ukážke podľa geologických ér,
- zhodnotiť významné geologické procesy, ktoré prebiehali v jednotlivých geologických érach,
- zostaviť tabuľku jednotlivých etáp vývoja prírody Slovenska s významnými geologickými procesmi a organizmami z konkrétneho obdobia,
- zistiť informácie o vývoji prírody svojho okolia.
- demonštrovať na príklade prispôbenie organizmov prostrediu,
- porovnať rozsah nárokov organizmov na faktory prostredia na príkladoch,
- identifikovať vonkajšie a vnútorné vzťahy populácií na príklade,
- vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov medzi populáciami,
- zhotoviť jednoduchú koláž ľubovoľného spoločenstva,
- zdokumentovať výskyt spoločenstiev rastlín a živočíchov v okolí školy alebo bydliska,
- analyzovať umelý a prírodný ekosystém z hľadiska druhovej rozmanitosti,
- zhodnotiť dôsledky narušenia biologickej rovnováhy,
- vytvoriť pojmovú mapu vzťahov a závislostí zložiek ekosystému,
- zdôvodniť výhody ekologického hospodárenia v krajine.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- vyučovacia hodina praktických aktivít
- frontálna výučba
- skupinová práca, skupinová práca na pozadí frontálnej výučby

- individuálna práca žiakov
- práca vo dvojiciach
- vychádzky, exkurzie, práca v teréne
- praktická aktivita
- projektové vyučovanie

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming
- heuristické: bádanie, pozorovanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, práca s mikroskopom, lupou, triedenie a aplikácií získaných informácií, práca s prírodninami
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie, praktické práce

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice schválené MŠVVaŠ SR pre predmet biológia

Doplnková literatúra: odborné publikácie, atlasy, pracovné listy.

Multimediálne CD a výučbový softvér, rôzne internetové stránky.

Hodnotenie žiakov:

Hodnotenie žiakov v biológii je priebežné: písomné práce, ústne prezentácie, prezentácie projektov, hodnotenie praktických prác.

Verbálne hodnotenie žiakov prebieha priebežne podľa potrieb učiteľa alebo žiaka, býva individuálne. Frontálne či skupinové priebežné slovné hodnotenie plní najmä motivačnú funkciu pre prácu na jednotlivých vyučovacích hodinách.

Pri hodnotení písomných prác je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %
3 (dobrý) ...	74,9 % - 50 %
4 (dostatočný) ...	49,9 % - 25 %
5 (nedostatočný) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: FYZIKA

Charakteristika predmetu:

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickú pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôbiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepčnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

Ciele predmetu

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,

- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu fyzika v stupni vzdelania ISCED2:

Fyzika	5. roč.	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	2	1	2	1	6
Inovovaný školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	0	2	1	2	1	6

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete fyzika v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Deliť si úlohy, nieť zodpovednosť (práca v skupine) – Meranie fyzikálnych veličín, Skúmanie správania sa telies v kvapalinách a plynch.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Deliť si úlohy, nieť zodpovednosť (práca v skupine) – Meranie dĺžky. Meranie Hmotnosti.

Environmentálna výchova (ENV): Správanie sa telies v kvapalinách a plynch – hustota, hmotnosť, objem telies plávajúcich, vznášajúcich a potápajúcich sa vo vode. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a tuhých telies

Ochrana života a zdravia (OZZ): Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a tuhých telies. Správanie sa telies v kvapalinách a plynch.

Mediálna výchova (MDV): Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce, vyjadriť sa verbálne aj písomne – Skúmania vo fyzike (technické vynálezy). Zostrojenie meradiel fyzikálnych veličín. Správanie sa telies v kvapalinách (model ponorky) a plynch (balóny).

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete fyzika v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Meranie hmotnosti, Meranie dĺžky, Meranie objemu, Hustota látky (*Získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.*)
- Skúmania vo fyzike - (*Vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rôznych vedeckých a technologických informačných zdrojov.*)
- Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a tuhých telies, Správanie sa telies v kvapalinách a plynch (*Využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a v rozličných činnostiach vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov a ich kriticky zhodnotiť z hľadiska správnosti, presnosti a spoľahlivosti.*)

Kritéria hodnotenia:

Vlastnosti kvapalín, plynov, tuhých látok a telies

- opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies
- overil jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies
- rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies
- odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania a vypočítaním priemeru z nameraných hodnôt,
- zaznamenať namerané údaje správnym zápisom,
- prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi,
- rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka, značka jednotky
- zostrojiť graf lineárnej závislosti a zistiť hodnoty z grafu,
- použiť postup riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu,
- rozlíšiť termíny látka a teleso,
- porovnať a určiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, tuhých látok a telies,
- vytvoriť a prezentovať projekt primeraný obsahu vyučovania.

Správanie telies v kvapalinách a plynoch

- riešiť problémy postupom: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov pokusov a meraní
- prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi,
- určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu,
- zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu pre telesá z homogénnej látky,
- vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách,
- riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty,
- vysvetliť vybrané javy správania sa telies v kvapalinách a plynoch pomocou hustoty,
- vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.

Hodnotené výstupné práce v 6. ročníku:

- priebežné písomné práce z každého tematického celku
- priebežné ústne hodnotenie
- projekty

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete fyzika v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Deliť si úlohy, zodpovednosť, rešpektovanie názorov iných, spolupráca v tíme – Meranie teploty, Meranie času, Skúmanie premien skupenstva látok, Tepelná výmena. Porozumieť odbornému textu (čítanie s porozumením) – Historické názory na teplo.

Environmentálna výchova (ENV): Životné prostredie – Premeny skupenstva látok (kolobeh vody v prírode, kyslé dažde), Tepelné spaľovacie motory (negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a ich eliminácia). Zdravý životný štýl – Energetická hodnota potravín.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Teplo. Zdravý životný štýl – Energetická hodnota potravín.

Mediálna výchova (MDV): Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce, vyjadriť sa verbálne aj písomne – Teplomer. Skúmanie premien skupenstva. Energetická hodnota potravín. Tepelné spaľovacie motory.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Deliť si úlohy, niešť zodpovednosť (práca v skupine) - Meranie zmien teploty v priebehu času. Topenie a tuhnutie. Výmena tepla.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete fyzika v 7. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

Témy: Tlak vzduchu a var. Spôsoby šírenia tepla. Vedenie tepla. Energetická hodnota potravín. Tepelné spaľovacie motory.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete fyzika v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Meranie teploty, Meranie času, Meranie zmien teploty v priebehu času, Tepelná výmena, Výpočet tepla (*Získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.*)
- Teplota a teplomer, Historické názory na teplo, Energetická hodnota potravín, Tepelné spaľovacie motory (*Vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rôznych vedeckých a technologických informačných zdrojov.*)
- Vyparovanie, Var, Kondenzácia, Topenie, Tuhnutie, Energetická hodnota potravín, Tepelné spaľovacie motory (*Využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a v rozličných činnostiach vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov a ich kriticky zhodnotiť z hľadiska správnosti, presnosti a spoľahlivosti.*)

Kritéria hodnotenia:

Teplota a čas

- opísať priebeh jednoduchého experimentu,
- znázorniť reálny teplomer modelom,
- dokázať jednoduchým experimentom princíp zostrojenia Celsiovej stupnice,
- používať rôzne druhy teplomerov na meranie teploty,
- zaznamenať namerané hodnoty teploty a času do tabuľky,
- vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny,
- zostrojiť graf a vysvetliť jeho priebeh,
- vypracovať záznam údajov z meteorologických pozorovaní, navrhnúť tabuľku, porovnať údaje v triede, prezentovať údaje aj formou grafov,
- využiť PC pri zostrojovaní grafov,
- aplikovať vzťah: tvrdenie – dôkaz.

Premena kvapaliny na plyn

- rozlíšiť opis pozorovania od vysvetlenia,
- rozlíšiť var od vyparovania,
- dokázať jednoduchým pokusom, že vyparovanie vody závisí od veľkosti plochy a jej počiatkovej teploty,
- zaznamenať priebežné teploty zohrievania vody až po var,

- zostrojiť graf teploty v závislosti od času,
- určiť teplotu varu vody pomocou grafu.

Premena plynu na kvapalinu

- opísať kolobeh vody v prírode,
- rozlíšiť reálnu situáciu od modelovania, modelovať vznik dažďa,
- porozumieť vzniku a škodlivosti kyslých dažďov,
- navrhnúť experiment, ktorý umožňuje zistiť hodnotu rosného bodu napr. v triede,
- postupovať podľa návodu a použiť stratégiu empirického modelu poznávania,
- podieľať sa na práci v tíme, ohodnotiť vlastnú prácu a prácu iných,
- tvorivo aplikovať vedomosti do riešenia projektov.

Tuhnutie a topenie

- zaznamenať teploty v priebehu času počas tuhnutia a topenia rôznych látok,
- zostrojiť graf,
- porovnať dva grafy a z priebehu ich čiar určiť ich spoločné a rozdielne znaky,
- pracovať s tabuľkami MFCHT.

Výmena tepla

- formou experimentu dokázať rozdielnu fyzikálnu vlastnosť látok – vodivosť tepla,
- dodržať podmienky platného experimentu,
- odhadnúť výslednú teplotu pri odovzdávaní tepla medzi horúcou a studenou vodou,
- zostrojiť graf Δt kovu a Δt vody pre kovové predmety z medi, hliníka a ocele, čítať a interpretovať grafy,
- pracovať s tabuľkami MFCHT,
- riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla.

Teplo ako energia

- vysvetliť vybrané javy z bežného života súvisiace s výmenou tepla a premenou skupenstva,
- opísať technologické postupy, napr. spôsob stanovenia energetickej hodnoty potravín spaľovaním,
- získať informácie o energetickej hodnote potravín,
- vysvetliť princíp činnosti tepelných spaľovacích motorov,
- posúdiť negatívne vplyvy tepelných spaľovacích motorov na životné prostredie a ich eliminácie,
- tvorivo využiť získané poznatky a informácie na vypracovanie projektu,
- podieľať sa na práci v tíme,
- prezentovať a obhájiť svoju prácu v triede.

Hodnotené výstupné práce v 7. ročníku:

- priebežné písomné práce z každého tematického celku
- priebežné ústne hodnotenie
- projekty

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete fyzika v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Deliť si úlohy, zodpovednosť, postupovať podľa návodu, rešpektovanie názorov iných, spolupráca v tíme – Skúmanie vlastností svetla, Odraz a lom svetla, Skúmanie sily, Pohyb telesa, Trenie. Porozumieť odbornému textu – Praktické využitie šošoviek, Spotreba energie.

Environmentálna výchova (ENV): Životné prostredie – Zdroje energie, Elektrárne, Netradičné zdroje energie.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, osvojiť si praktické zručnosti v sebaochrane – Chyby oka. Okuliare. Zdroje energie. Fosílna palivá. Netradičné zdroje energie. Elektrárne.

Mediálna výchova (MDV): Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce, vyjadriť sa verbálne aj písomne – Praktické využitie šošoviek, Zdroje energie, Elektrárne, Netradičné zdroje energie.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete fyzika v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Praktické využitie šošoviek - *Vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rôznych vedeckých a technologických informačných zdrojov.*
- Spotreba energie - *Využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a v rozličných činnostiach vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov a ich kriticky zhodnotiť z hľadiska správnosti, presnosti a spoľahlivosti.)*

Kritéria hodnotenia:

Svetlo

- overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo,
- porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov,
- overiť experimentom priamočiare šírenie svetla,
- rozlíšiť termíny – odrazené, prepustené a absorbované svetlo,
- overiť experimentom rozklad svetla na spektrum,
- overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov,
- navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla,
- overiť experimentom lom svetla,
- znázorniť obraz predmetu vytvorený spojkou a rozptylkou,
- vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka,
- určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi,
- tvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery,
- vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.

Sila a pohyb. Práca. Energia

- rozlíšiť opis pozorovania od vysvetlenia,
- vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies,
- odmerať silu vhodne vybraným silomerom, určiť jeho rozsah a chybu merania,
- znázorniť sily v konkrétnej situácii a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia,
- skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke,

- objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke,
- určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam,
- rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak,
- riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku,
- riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hydrostatického tlaku,
- vysvetliť vybrané javy z bežného života súvisiace s atmosférickým tlakom,
- analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia,
- zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách,
- zostrojiť graf závislosti dráhy od času pre rovnomerný pohyb,
- zostrojiť graf závislosti rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb,
- zistiť hodnoty (rýchlosť, čas, dráha) z grafu, interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre rôzne pohyby,
- riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb,
- riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce,
- vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanickou prácou a teplom, medzi mechanickou prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa,
- vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie,
- vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.

Hodnotené výstupné práce v 8. ročníku:

- priebežné písomné práce z každého tematického celku
- priebežné ústne hodnotenie
- projekty

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete fyzika v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Deliť si úlohy, zodpovednosť, postupovať podľa návodu, rešpektovanie názorov iných, spolupráca v tíme – Skúmanie magnetických a elektrických vlastností látok, Zapájanie elektrických obvodov. Porozumieť odbornému textu (aj schémam) – Elektrický obvod (zakreslenie, zapojenie).

Environmentálna výchova (ENV): Životné prostredie (likvidácia odpadov) – Žiarovka, Zdroje elektrického napätia, Elektrické spotrebiče v domácnosti.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Sebaochrana – Elektrický prúd, Elektrické vodiče a izolanty, Elektrické napätie, Bezpečnosť pri práci s elektrickými spotrebičmi. Pohyb a pobyt v prírode – Ochrana pred bleskom.

Mediálna výchova (MDV): Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce, vyjadriť sa verbálne aj písomne – Žiarovka a jej objavenie, Elektrická energia a jej premeny.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete fyzika v 9. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

Témy: Elektrické obvody v našom byte. Práca elektrického prúdu. Elektrický príkon. Spotreba elektrickej energie.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete fyzika v 9. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Elektrické vodiče a izolanty (Žiarovka a jej objavenie), Ochrana pred bleskom (*Vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rôznych vedeckých a technologických informačných zdrojov.*)
- Elektrický odpor vodiča. Závislosť odporu od vlastností vodiča. Ohmov zákon (*Získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.*)
- Spotreba elektrickej energie (*Využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a v rozličných činnostiach vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov a ich kriticky zhodnotiť z hľadiska správnosti, presnosti a spoľahlivosti.*)

Kritéria hodnotenia:

Magnetické a elektrické vlastnosti látok

- zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu,
- vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom,
- zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok,
- vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope.

Elektrický obvod

- overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu,
- zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek,
- zapojiť elektrický obvod podľa schémy,
- vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch,
- odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode,
- zostrojiť z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor,
- riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona,
- navrhnúť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča,
- riešiť kvalitatívne úlohy týkajúce sa elektrických obvodov so spotrebičmi zapojenými za sebou a vedľa seba,
- rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a pozná ich praktické využitie,
- navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom, pozná využitie tohto javu,
- vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynach, pozná praktické využitie tohto vedenia,
- rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom,
- vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.

Hodnotené výstupné práce v 9. ročníku:

- priebežné písomné práce z každého tematického celku
- priebežné ústne hodnotenie
- projekty

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- vyučovacia hodina praktických aktivít
- frontálna výučba
- skupinová práca
- skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov
- práca vo dvojiciach, prípadne v skupinách

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, pokus, triedenie a aplikácie získaných informácií
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie, prezentácia skupinovej práce žiakov

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR

Hodnotenie žiakov:

Hodnotenie žiakov vo fyzike je priebežné, prevažne frontálne, odporúčané – preverovanie vedomostí po ukončení jednotlivých tematických celkov. Podklady na hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiaka učiteľ získava rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (prezentácia projektov, sebahodnotenie, pozorovanie) – súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone; analýzou výsledkov rôznych činností žiaka. Pri hodnotení žiaka učiteľ posudzuje aj používanie správnej terminológie.

Vo fyzike menej časté verbálne hodnotenie žiakov prebieha priebežne podľa potrieb učiteľa alebo žiaka, býva individuálne. Frontálne či skupinové priebežné slovné hodnotenie plní najmä motivačnú funkciu pre prácu na jednotlivých vyučovacích hodinách.

Pri hodnotení písomných prác a testov je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %
3 (dobrý) ...	74,9 % - 50 %
4 (dostatočný) ...	49,9 % - 25 %
5 (nedostatočný) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: CHÉMIA

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet chémia má bádateľský a činnosťný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvorí ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

Ciele učebného predmetu

Žiaci

- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémia pri ochrane zdravia a životného prostredia.

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu chémia v stupni vzdelania ISCED2:

Chémia	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	2	2	1	5
Inovovaný školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	2	2	1	5

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete chémia v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pozitívne hodnotenie aj čiastkových úspechov žiakov. Kooperácia v skupine, uplatňovanie inovatívnych metód na rozvoj osobnosti žiaka. Význam chémie pre život človeka. Voda a vzduch – ich význam pre človeka. Vlastnosti látok.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Vlastnosti látok, význam vody a vzduchu pre život človeka a rodinný život.

Environmentálna výchova (ENV): Voda a vzduch. Horenie. Hasenie. Chemické deje v prírode. Spôsoby oddelovania zložiek zmesí. Čistenie odpadových vôd. Úprava pitnej vody.

Mediálna výchova (MDV): Chemické látky. Voda. Vzduch. Chemické deje.

Multikultúrna výchova (MKV): Voda. Vzduch.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Chemické látky v bežnom živote. Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu. Bezpečnosť práce s chemickými látkami v praxi. Voda. Vzduch. Premeny látok.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete chémia v 7. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania: Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Chemická výroba. Chemické výrobky, Voda. Vzduch.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Chemická výroba. Chemické výrobky, Voda. Vzduch.

Téma 2: Plánovanie, príjem, práca

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania: Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi. Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Témy: Požiar. Hasenie. Voda. Vzduch.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete chémia v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **chemické látky – vlastnosti,**
- **voda, druhy vôd,**
- **čistenie odpadových vôd,**
- **vzduch,**
- **premeny látok,**
- **bezpečná práca s horľavinami.**

Kritéria hodnotenia

Žiak vedel/dokázal:

Látky a ich vlastnosti

- získal návyky systematického pozorovania vlastností látok,
- určil spoločné a rozdielne vlastnosti látok,
- rozlíšil základné piktogramy označujúce nebezpečné látky,
- roztriedil príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky,
- uviedol príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí,
- rozlíšil pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo,

- vypočítal hmotnostný zlomok zložky v roztoku; hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku,
- pripravil roztoky daného zloženia podľa daného návodu,
- pripravil (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený roztok,
- dodržiaval zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s laboratórnymi pomôckami,
- realizoval postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu (usadzovaním, odparovaním, filtráciou, kryštalizáciou),
- vysvetlil rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd,
- uviedol príklady rôznych druhov vôd,
- posúdil význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia,
- vysvetlil rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody,
- skúmal vlastnosti rôznych druhov vôd,
- modeloval jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd,
- vymenoval základné zložky vzduchu,
- chápal význam vzduchu pre život.

Premeny látok

- uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií,
- rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách,
- uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad,
- vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života,
- uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách,
- zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich,
- zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života,
- dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami,
- navrhnúť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie,
- rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie,
- uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.

Hodnotené povinné výstupné práce v 7. ročníku:

- **projekt na tému: Voda** - I. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova)
- **projekt na tému: Vzduch** - I. polrok (prierezová oblasť Environmentálna výchova)
- **projekt: pozorovanie chemického deja** – II. polrok (prierezová oblasť Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova)
- **správa: vybraný požiar – jeho príčiny, spôsoby hasenia, dôsledky a návrh, ako požiarom predchádzať** - II. polrok (prierezová oblasť Ochrana života a zdravia, Environmentálna výchova)
- **písomné práce** z každého tematického celku
- **priebežné ústne hodnotenie**

Voliteľné práce: doplnkové projekty na zadané témy

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete chémia v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pozitívne hodnotenie aj čiastkových úspechov žiakov. Kooperácia v skupine, uplatňovanie inovátnych metód na rozvoj osobnosti žiaka. Zloženie látok. Významné chemické prvky a zlúčeniny.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Zloženie látok. Významné chemické prvky a zlúčeniny.

Environmentálna výchova (ENV): Zloženie látok. Významné chemické prvky a zlúčeniny.

Mediálna výchova (MDV): Významné chemické prvky a zlúčeniny.

Multikultúrna výchova (MKV): Významné chemické prvky a zlúčeniny.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Zloženie látok. Významné chemické prvky a zlúčeniny.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete chémia v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Témy: Významné chemické prvky a zlúčeniny.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete chémia v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **zloženie látok** – chemické prvky a zlúčeniny, atómy, molekuly, ióny,
- **významné chemické prvky a zlúčeniny** – periodická tabuľka prvkov, vlastnosti prvkov a zlúčenín podľa postavenia v periodickej sústave prvkov, vlastnosti a význam vybraných oxíkov, hydroxidov, kyselín, solí a halogenidov, pH, skleníkový efekt, kyslé dažde, neutralizácia, redoxné reakcie.

Kritéria hodnotenia

Žiak vedel/dokázal:

Zloženie látok:

- rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina,
- rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión,
- vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia,
- pozorovať vlastnosti látok.

Významné chemické prvky a zlúčeniny

- orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP),
- vyvodit' možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich umiestnenia v PTP,
- uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP,
- porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí,
- posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie,
- uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí,
- vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie,
- orientovať sa v stupnici pH,
- určiť pomocou indikátora pH roztoku,
- uviesť príklady využitia neutralizácie,
- overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.

Hodnotené povinné výstupné práce v 8. ročníku:

- **projekt: 3D model atómu** - I. polrok (prierezová oblasť Osobnostný a sociálny rozvoj)
- **projekt: pozorovanie chemického deja** – II. polrok (prierezová oblasť Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova)
- **správa: vplyv vybraných látok na životné prostredie** - II. polrok (prierezová oblasť Ochrana života a zdravia, Environmentálna výchova)
- **písomné práce** z každého tematického celku
- **priebežné ústne hodnotenie**

Voliteľné práce: doplnkové projekty na zadané témy

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete chémia v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pozitívne hodnotenie aj čiastkových úspechov žiakov. Kooperácia v skupine, uplatňovanie inovatívnych metód na rozvoj osobnosti žiaka. Organické látky – sacharidy, tuky, bielkoviny, vitamíny, hormóny kozmetické prípravky – ich význam pre život jedinca. Legálne a nelegálne drogy – ich negatívne pôsobenie na človeka.

Environmentálna výchova (ENV): Organické látky – fotosyntéza, plasty, mydlá, saponáty, syntetické vlákna, deriváty uhlíkovodíkov – ich vplyv na životné prostredie. Negatívne vplyvy produktov vznikajúcich pri spaľovaní uhlia na životné prostredie. Znečisťovanie ovzdušia automobilovou dopravou.

Mediálna výchova (MDV): Organické látky – tolerované a zakázané drogy, sacharidy, tuky, bielkoviny.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Organické látky – ako vplývajú na zdravie človeka.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete chémia v 9. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Organické látky. Prírodné látky.

Témy: Organické látky.

Hodnotenú povinnú výstupnú prácu v 9. ročníku:

- **správa: chémia bežného života** - II. polrok (prierezová oblasť Ochrana života a zdravia, Environmentálna výchova)
- **písomné práce** z každého tematického celku
- **priebežné ústne hodnotenie**

Voliteľné práce: doplnkové projekty na zadané témy

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

Zlúčeniny uhlíka:

- rozlíšiť anorganické a organické látky,
- realizovať jednoduché pokusy na rozlíšenie a identifikáciu anorganických a organických látok,
- rozlíšiť najjednoduchšie uhlíkovodíky,
- vymenovať prírodné zdroje uhlíkovodíkov, spôsob ich vzniku, získavania, spracovania a využitia,

- vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie v súčasnosti,
- rozlíšiť uhľovodíky a deriváty uhľovodíkov,
- uviesť vlastnosti a použitie derivátov,
- zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky pôsobenia metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus,
- uviesť zdroje a význam prírodných látok,
- vymenovať reaktanty a produkty fotosyntézy,
- charakterizovať význam plastov, syntetických vlákien, čistiacich a pracích prostriedkov,
- zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie pracích účinkov mydla,
- uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných pre človeka a životné prostredie.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- vyučovacia hodina praktických aktivít
- frontálna výučba
- skupinová práca, skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov
- práca vo dvojiciach
- laboratorné cvičenie, vychádzky, exkurzie, práca v teréne
- projektové vyučovanie

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming
- heuristické: bádanie, pozorovanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, experimentálna práca, triedenie a aplikácií získaných informácií, práca s prírodninami
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie, praktické práce

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

- Učebnice schválené MŠVVaŠ SR pre predmet chémia
- Doplnková literatúra, Periodická sústava prvkov, multimediálny výučbový softvér

Hodnotenie žiakov:

Hodnotenie žiakov v chémii je priebežné, prevažne frontálne, *odporúčané* – preverovanie vedomostí po ukončení jednotlivých tematických celkov. Podklady na hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiaka učiteľ získava rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (prezentácia projektov, sebahodnotenie, pozorovanie) – súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone; analýzou výsledkov rôznych činností žiaka. Pri hodnotení žiaka učiteľ posudzuje aj používanie správnej terminológie.

V chémii menej časté verbálne hodnotenie žiakov prebieha priebežne podľa potrieb učiteľa alebo žiaka, býva individuálne. Frontálne či skupinové priebežné slovné hodnotenie plní najmä motivačnú funkciu pre prácu na jednotlivých vyučovacích hodinách.

Pri hodnotení písomných prác a testov je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %

3 (*dobrý*) ... 74,9 % - 50 %

4 (*dostatočný*) ... 49,9 % - 25 %

5 (*nedostatočný*) ... 24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: INFORMATIKA

Charakteristika predmetu:

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchšej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

Ciele predmetu

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu informatika v stupni vzdelania ISCED2:

Chémia	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	0	4
Inovovaný školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	0	4

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Prerozdelenie do 5. ročníka je nasledovné:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou	
- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov - hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore	<i>Pojmy:</i> oblasť, animácia <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rasti, <i>Procesy:</i> kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera,

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s textom	
- používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, - voliť vhodný nástroj na prácu s textom, - používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu,	<i>Pojmy:</i> schránka, odrážky a číslovanie <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu <i>Procesy:</i> presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s prezentáciami	
- používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií,	<i>Pojmy:</i> snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> snímky a ich poradie – prezentácia <i>Procesy:</i> vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou	
- získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva), - posúdiť účel webovej stránky.	

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe	
- diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania), - posúdiť správnosť vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania), - vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe,	<i>Pojmy:</i> vyhľadávač <i>Procesy:</i> vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu	
- zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e- mailového nástroja, - hľadať a zobrazit' prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, - pripojiť prílohu správy, zobrazit' prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e- mailového nástroja, - zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy	<i>Pojmy:</i> príloha, adresár <i>Procesy:</i> dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca so súborami a priečkami	

- ukladať produkt do súboru, - otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru, - orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov, - použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami, - presúvať, mazať, premenúvať súbory.	<i>Pojmy:</i> súbor, priečinkov <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), odpadkový kôš <i>Procesy:</i> vytvorenie, ukladanie dokumentov
---	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	
- použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov <i>Procesy:</i> používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia	
- pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> programy spracovávajú údaje a pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov, určitými typmi súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií,

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete	
- orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti, - použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete, - rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači, - ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku, - nahrávať súbory na sieťový disk, - rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu.	<i>Pojmy:</i> sieť <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť <i>Procesy:</i> sťahovanie a posielanie súborov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu	
- akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	
- diskutovať o rizikách na internete, - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach

použití, - diskutovať o počítačovej kriminalite, - diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe.	<i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov
--	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v škole	
- diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, - diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba <i>Procesy:</i> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru	
- diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)

Konkretizácia prierezových tém v predmete informatika v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Práca s nástrojmi na komunikáciu. Legálnosť používania softvéru. Digitálne technológie v škole. Bezpečnosť a riziká.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Práca s nástrojmi – grafika, text. Vyhľadávanie na internete – environmentálne stránky.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Všetky témy informatiky.

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Informačná spoločnosť – obsah informácií, platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah – posúdenie spoľahlivosti informácií v multikultúrnej oblasti.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Práca s nástrojmi na komunikáciu. Práca s nástrojmi – grafika, text. Vyhľadávanie na internete. Digitálne technológie v škole. Bezpečnosť a riziká.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Informačná spoločnosť – obsah informácií, platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah – posúdenie spoľahlivosti informácií v záujme ochrany svojho zdravia.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete informatika v 5. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká. Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete informatika v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka, rozvíjanie schopnosti žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií hlavne v témach:

- **Reprezentácie a nástroje – práca s textom, práca s prezentáciami**
- **Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe**
- **Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti (v škole)**

Kritériá hodnotenia:

Žiak vie:

- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov
- hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov
- skúmať nové nástroje v konkrétnom editore
- používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu,
- voliť vhodný nástroj na prácu s textom,
- používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu,
- používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií,
- získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva),
- posúdiť účel webovej stránky,
- zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétného e- mailového nástroja,
- hľadať a zobrazit prijatú správu od konkrétného odosielateľa prostredníctvom konkrétného e-mailového nástroja,
- pripojiť prílohu správy, zobrazit prijatú prílohu prostredníctvom konkrétného e- mailového nástroja,
- zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy,
- ukladať produkt do súboru,
- otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru,
- orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov,
- použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami,
- presúvať, mazať, premenúvať súbory,
- použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku,
- pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie,
- orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti,
- použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete,
- rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači,
- ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku,
- nahrávať súbory na sieťový disk,

- rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu,
- akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie,
- diskutovať o rizikách na internete,
- aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu,
- diskutovať o počítačovej kriminalite,
- diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe,
- diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov,
- diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi,
- diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt – grafický editor
- projekt – textový dokument
- projekt – prezentácia
- projekt – internet a email – ich význam
- priebežné písomné práce
- priebežná praktická práca s počítačom

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Prerozdelenie do 6. ročníka je nasledovné:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou	
- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, - hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií, - kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore	<i>Pojmy:</i> oblasť, animácia <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rasti, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke). <i>Procesy:</i> kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázkov z animácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s textom	
- používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, - voliť vhodný nástroj na prácu s textom, - používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, - posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<i>Pojmy:</i> schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii) <i>Procesy:</i> presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu,

	vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu
--	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s prezentáciami	
- používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<i>Pojmy:</i> snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> snímky a ich poradie – prezentácia <i>Procesy:</i> vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s tabuľkami	
- používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami.	<i>Pojmy:</i> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky a k o zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky <i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvyrazňovanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje – informácie	
- kódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, - dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, - vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze (knížnica, elektronicky obchod, rezervácie lístkov...), - získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), - vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácii (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov).	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - štruktúry	
- orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, - organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), - interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodit' existujúce vzťahy zo zadaných údajov v	<i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky <i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry

štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.	
---	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou	
- získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva), - posúdiť účel webovej stránky.	

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe	
- diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania), - posúdiť správnosť vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania), - vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe, - získať z konkrétneho zdroja požadované výstupy, prostredníctvom presne zadáných inštrukcií, - vyhľadávať rôzne typy informácií na webe.	<i>Pojmy:</i> vyhľadávač <i>Procesy:</i> vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmitcké riešenie problémov – analýza problému	
- uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy, - identifikovať opakujúce sa vzory, - uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov), - rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), - vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, - popísať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami, - uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje, - uvažovať o rôznych riešeniach.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) <i>Procesy:</i> krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmitcké riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia	
- použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov <i>Procesy:</i> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmitcké riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov	

- riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, - interpretovať postupnosť príkazov, - hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	<i>Pojmy:</i> : príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <i>Procesy:</i> zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)
--	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov	
- rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, - stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, - zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s cyklami.	<i>Pojmy:</i> opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia	
- realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovat' riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> jazyk – vykonanie programu <i>Procesy:</i> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb	
- rozpoznať, že program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - interpretovať návod, v ktorom je chyba, - diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), - diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnať riešenia konkrétného problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti kódu/zápisu), - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, - navrhnúť vylepšenie riešenia	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme <i>Procesy:</i> hľadanie chyby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	
- diskutovať o rizikách na internete, - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu, - diskutovať o počítačovej kriminalite, - diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach <i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v škole	
- diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, - diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba <i>Procesy:</i> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru	
- diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)

Konkretizácia prierezových tém v predmete informatika v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Algoritmické riešenie problémov. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, digitálne technológie v škole.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Reprezentácie a nástroje – informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, digitálne technológie v škole.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie. Vyhľadávanie na internete – environmentálne stránky.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Algoritmické riešenie problémov. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, digitálne technológie v škole.

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Reprezentácie a nástroje – informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, digitálne technológie v škole. – Obsah informácií, platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah – posúdenie spoľahlivosti informácií v záujme ochrany svojho zdravia.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete informatika v 6. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká. Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete informatika v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka, rozvíjanie schopnosti čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy, rozvíjanie schopnosti žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií hlavne v témach:

- **Reprezentácie a nástroje – práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry**
- **Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe**
- **Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti (v škole)**

Kritériá hodnotenia:

Žiak vie:

- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov
- hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov
- skúmať nové nástroje v konkrétnom editore
- používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu,
- voliť vhodný nástroj na prácu s textom,
- používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu,
- používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií,
- získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva),
- posúdiť účel webovej stránky
- diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania),
- posúdiť správnosť vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania),
- vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe,

- zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e- mailového nástroja,
- hľadať a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja,
- pripojiť prílohu správy, zobraziť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja,
- zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy
- ukladať produkt do súboru,
- otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru,
- orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov,
- použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami,
- presúvať, mazať, premenúvať súbory.
- použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku
- pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie
- orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti,
- použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete,
- rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači,
- ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku,
- nahrávať súbory na sieťový disk,
- rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu.
- akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie
- diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov,
- diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.
- diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv
- uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy,
- identifikovať opakujúce sa vzory,
- uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov),
- rozhodnúť o pravdivosti/neppravdivosti tvrdenia (výroku),
- vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia,
- popísať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami,
- uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje,
- uvažovať o rôznych riešeniach,
- použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka,
- riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti,
- aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov,
- interpretovať postupnosť príkazov,
- hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju,
- rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému,
- rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu,
- stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty,
- riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní,
- zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka,
- interpretovať algoritmy s cyklami,
- realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa,
- rozpoznať, že program pracuje nesprávne,
- hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju,
- interpretovať návod, v ktorom je chyba,
- diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho),

- diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnať riešenia konkrétneho problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti kódu/zápisu),
- doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie,
- navrhnúť vylepšenie riešenia.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt – grafický editor
- projekt – prezentácia
- projekt – textový dokument
- projekt – vytvorenie a úprava jednoduchej tabuľky
- projekt – výstup z programovania
- priebežné písomné práce
- priebežná praktická práca s počítačom

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Prerozdelenie do 7. ročníka je nasledovné:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou	
- digitalizovať grafickú informáciu, - zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, - zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, - navrhnúť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> obrázok v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku <i>Procesy:</i> kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s textom	
- zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, - použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, - rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, - posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií.	<i>Pojmy:</i> odrážky a číslovanie, tabuľka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaníach) <i>Procesy:</i> vkladanie tabuľky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s prezentáciami	
- použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií.	<i>Procesy:</i> manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s tabuľkami	
- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, - zvoliť a použiť funkcie pre jednoduché výpočty, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<i>Pojmy:</i> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami <i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvyrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s multimédiami	
- použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu, - rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<i>Pojmy:</i> klip, efekt, prechod, strihanie, časová os <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom <i>Procesy:</i> vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje – informácie	
- diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu, - voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie, - zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, - dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, - posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni, - posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzna grafika, zvuk, video), - vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, el. obchod, rezervácie lístkov...), - získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. skenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), - rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácii (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov), - vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...).	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte, a nie v grafike)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - štruktúry	
- orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, - organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), - interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.	<i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka) <i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou	
- získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva).	

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe	
- vyhľadať rôzne typy informácií na webe, - posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania).	

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu	
- komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu, - porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail <i>Procesy:</i> prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – analýza problému	
- identifikovať opakujúce sa vzory, - rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, - vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, - rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku, - uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje, - uvažovať o rôznych riešeniach.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) <i>Procesy:</i> idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia	
- použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka, - použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov <i>Procesy:</i> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov	
- vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, - interpretovať postupnosť príkazov, - vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	<i>Pojmy:</i> parameter príkazu, postupnosť príkazov <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <i>Procesy:</i> zostavenie a úprava príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov	
- rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, - stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, - zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s cyklami.	<i>Pojmy:</i> opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia	
- rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, - zostaviť a zapísať podmienku, - vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok), - zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s vetvením.	<i>Pojmy:</i> vetvenie, podmienka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka <i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou premenných	
- identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú si použitie premenných, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej, - vyriešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty, - zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami, - interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými.	<i>Pojmy:</i> premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /) <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej <i>Procesy:</i> nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia	
- realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa, - vyjadriť princíp fungovania návodu – objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> jazyk – vykonanie programu <i>Procesy:</i> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb	
- rozpoznať, že program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne, - diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), - rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise, - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, - navrhnúť vylepšenie.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) <i>Procesy:</i> hľadanie chyby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca so súborami a priečkami	
- orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, - presúvať, mazať, premenúvať priečinky, - vyhľadať súbor alebo priečinok, - zistiť parametre súborov, priečinkov.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	
- vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, - ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, - preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky, - použiť nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia v počítači, - skúmať nové možnosti operačného systému, - použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér <i>Procesy:</i> nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia	
- pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie, - pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahráť zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou), - skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru, - porovnať kľady a zápory počítačov rôznych typov (napr. stolný počítač, notebook, tablet), - rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia.	<i>Pojmy:</i> program, procesor, pamäť <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, pamäť si pamätá programy a údaje, pamäť v počítači ako zariadenie na (krátkodobé) uchovanie informácií, disk v počítači ako zariadenie na dlhodobé uchovanie informácií, procesor vykonáva programy (program ako návod pre procesor), tlačiareň, reproduktor/slúchadlá ako zariadenia sprostredkovanie výstupu, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón ako zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete	
- orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti, - pracovať so sieťovými zariadeniami (napr. tlačiareň, skener), - diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti.	<i>Pojmy:</i> sieť, doména <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, zariadenie alebo údaje v sieti, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť, štruktúra webovej adresy, štruktúra mailovej adresy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu	
- akceptovať, že nemá sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie, - pracovať s mechanizmami na odhaľovanie a odstraňovanie vírusov.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok, antivírus ako softvér na zisťovanie a odstraňovanie škodlivého softvéru a blokovanie škodlivých činností, obmedzenia antivírusových programov (antivírus je tiež iba program, a nemusí odhaliť najnovší nebezpečný softvér) <i>Procesy:</i> v počítači môže bežať antivírusová ochrana a

	môže kontrolovať (takmer) všetko, čo robíme
--	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	
- diskutovať o rizikách na internete, - zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím, - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu, - posúdiť riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, - diskutovať o počítačovej kriminalite, - diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe, - diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, spam ako nevyžiadaná správa, antivírusový program ako nástroj na obranu proti vírusom, kvalita hesla ako mechanizmus zabezpečenia, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach <i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti	
- diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam, - diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – legálnosť používania	
- diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv, - diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať.	<i>Pojmy:</i> texty, obrázky, hudba, filmy, ...) <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jeho použitiu, bezplatný softvér a platený softvér <i>Procesy:</i> legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií

Konkretizácia prierezových tém v predmete informatika v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu. Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s prezentáciami, práca s multimédiami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu, práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Algoritmické riešenie problémov. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, legálnosť používania, digitálne technológie v spoločnosti.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu. Reprezentácie a nástroje – informácie, štruktúry, práca s multimédiami. Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu, práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, legálnosť používania, digitálne technológie v spoločnosti.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s multimédiami, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie. Vyhľadávanie na internete – environmentálne stránky.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu, počítač a prídavné zariadenia, práca v počítačovej sieti a na internete, práca so súbormi a priečinkami, práca v operačnom systéme. Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s multimédiami, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu, práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Algoritmické riešenie problémov. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, legálnosť používania, digitálne technológie v spoločnosti.

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu. Reprezentácie a nástroje – informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu, práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, digitálne technológie v spoločnosti. – Obsah informácií, platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah – posúdenie spoľahlivosti informácií v záujme ochrany svojho zdravia.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete informatika v 7. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká. Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Témy: Reprezentácie a nástroje - práca s tabuľkami.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete informatika v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka, rozvíjanie schopnosti čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy, rozvíjanie schopnosti

žiacov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií hlavne v témach:

- **Reprezentácie a nástroje – práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry**
- **Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe**
- **Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti (v škole)**

Kritériá hodnotenia:

Žiak vie:

- orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača,
- presúvať, mazať, premenúvať priečinky,
- vyhľadať súbor alebo priečinok,
- zistiť parametre súborov, priečinkov,
- vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu,
- ovládať operačný systém na používateľskej úrovni,
- preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky,
- použiť nástroje na prispôbenie si (pracovného) prostredia v počítači,
- skúmať nové možnosti operačného systému,
- použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku,
- pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie,
- pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahráť zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou),
- skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru,
- porovnať klady a zápory počítačov rôznych typov (napr. stolný počítač, notebook, tablet),
- rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia,
- orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti,
- pracovať so sieťovými zariadeniami (napr. tlačiareň, skener),
- diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti,
- akceptovať, že nemá sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie,
- pracovať s mechanizmami na odhaľovanie a odstraňovanie vírusov,
- diskutovať o rizikách na internete,
- zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím,
- aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu,
- posúdiť riziká práce na počítači so škodlivým softvérom,
- diskutovať o počítačovej kriminalite,
- diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe,
- diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu,
- diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam,
- diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti,
- diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv,
- diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať,
- digitalizovať grafickú informáciu,
- zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov,
- zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok,
- navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku,
- zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom,
- použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu,

- rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text,
- posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií,
- použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií,
- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami,
- zvoliť a použiť funkcie pre jednoduché výpočty,
- skúmať nové nástroje v konkrétnom editore,
- použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu,
- rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu,
- skúmať nové nástroje v konkrétnom editore,
- diskutovať o vlastnostiach jednoduchkej informácie rôzneho typu,
- voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie,
- zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie,
- dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií,
- posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni,
- posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzna grafika, zvuk, video),
- vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, el. obchod, rezervácie lístkov...),
- získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. skenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...),
- rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov),
- vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...),
- orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií,
- organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...),
- interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodíť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami,
- získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva),
- vyhľadať rôzne typy informácií na webe,
- posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania),
- komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu,
- porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu,
- identifikovať opakujúce sa vzory,
- rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať,
- vlastnými slovami sformulovať plán riešenia,
- rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku,
- uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje,
- uvažovať o rôznych riešeniach,
- použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka,
- použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov,
- vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti,
- aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov,
- interpretovať postupnosť príkazov,
- vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju,
- rozpoznáť opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému,
- rozpoznáť, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu,
- stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty,

- riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní,
- zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka,
- interpretovať algoritmy s cyklami,
- rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie,
- rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia,
- zostaviť a zapísať podmienku,
- vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok),
- zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka,
- interpretovať algoritmy s vetvením,
- identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú si použitie premenných,
- aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej,
- vyriešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty,
- zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami,
- interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými,
- realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovat' riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa,
- vyjadriť princíp fungovania návodu – objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu,
- rozpoznať, že program pracuje nesprávne,
- hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju,
- zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne,
- diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho),
- rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise,
- doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie,
- navrhnúť vylepšenie.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt – grafický editor
- projekt – prezentácia
- projekt – textový dokument
- projekt – výstup z programovania
- projekt – vytvorenie a úprava tabuľky, použitie jednoduchých funkcií
- projekt – video
- priebežné písomné práce
- priebežná praktická práca s počítačom

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Prerozdelenie do 8. ročníka je nasledovné:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou	
- digitalizovať grafickú informáciu, - zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, - zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, - navrhnúť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> obrázok v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku <i>Procesy:</i> kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s textom	
- zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, - použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, - rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, - posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií.	<i>Pojmy:</i> odrážky a číslovanie, tabuľka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaniach) <i>Procesy:</i> vkladanie tabuľky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s prezentáciami	
- použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií.	<i>Procesy:</i> manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s tabuľkami	
- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, - zvoliť a použiť funkcie pre jednoduché výpočty, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<i>Pojmy:</i> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami <i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - práca s multimédiami	
- použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu, - rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	<i>Pojmy:</i> klip, efekt, prechod, strihanie, časová os <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom <i>Procesy:</i> vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje – informácie	
- diskutovať o vlastnostiach jednoduchých informácií rôzneho typu, - voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie, - zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, - dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií,	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácií (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte, a nie v grafike)

- posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni, - posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzna grafika, zvuk, video), - vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, el. obchod, rezervácie lístkov...), - získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. skenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), - rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov), - vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...).	
--	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Reprezentácie a nástroje - štruktúry	
- orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, - organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), - interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodit' existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.	<i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka) <i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou	
- získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva).	

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe	
- vyhľadať rôzne typy informácií na webe, - posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania).	

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu	
- komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu, - porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail <i>Procesy:</i> prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – analýza problému	
- identifikovať opakujúce sa vzory, - rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, - vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, - rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku, - uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje, - uvažovať o rôznych riešeniach.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) <i>Procesy:</i> idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia	
- použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka, - použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov <i>Procesy:</i> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov	
- vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, - interpretovať postupnosť príkazov, - vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	<i>Pojmy:</i> parameter príkazu, postupnosť príkazov <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov <i>Procesy:</i> zostavenie a úprava príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov	
- rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, - stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní,	<i>Pojmy:</i> opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

- zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s cyklami.	
--	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia	
- rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, - zostaviť a zapísať podmienku, - vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok), - zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s vetvením.	<i>Pojmy:</i> vetvenie, podmienka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka <i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou premenných	
- identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú si použitie premenných, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej, - vyriešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty, - zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami, - interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými.	<i>Pojmy:</i> premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /) <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej <i>Procesy:</i> nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – pomocou nástrojov na interakciu	
- rozpoznať situácie, keď treba čakať na vstup, - zapísať algoritmus, ktorý reaguje na vstup, - interpretovať zapísané riešenie, - vytvoriť hypotézu, ako neznámy algoritmus spracuje zadaný vstup.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu <i>Procesy:</i> čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia	
- realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovat' riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa, - vyjadriť princíp fungovania návodu – objaviť a popísať vlastnými slovami princíp	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> jazyk – vykonanie programu <i>Procesy:</i> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe

fungovania jednoduchého algoritmu, - vyhľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom.	
---	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb	
- rozpoznať, že program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne, - diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), - rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise, - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, - navrhnúť vylepšenie.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) <i>Procesy:</i> hľadanie chyby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca so súborami a priečkami	
- orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, - presúvať, mazať, premenúvať priečinky, - vyhľadať súbor alebo priečinok, - navrhnúť štruktúru priečinkov, - preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, - zistiť parametre súborov, priečinkov.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	
- vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, - ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, - preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky, - použiť nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia v počítači, - skúmať nové možnosti operačného systému, - použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je priradený veku.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér <i>Procesy:</i> nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká	
- diskutovať o rizikách na internete, - zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím, - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu,	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, spam ako nevyžiadaná správa, antivírusový program ako nástroj na obranu proti vírusom, kvalita hesla ako mechanizmus zabezpečenia, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach

- posúdiť riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, - diskutovať o počítačovej kriminalite, - diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe, - diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu.	<i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov
--	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti	
- diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam, - diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Informačná spoločnosť – legálnosť používania	
- diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv, - diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať, - diskutovať o právnych dôsledkoch nelegálne používaného diela, - diskutovať o právnych dôsledkoch publikovania kriminálneho a nelegálneho obsahu.	<i>Pojmy:</i> texty, obrázky, hudba, filmy, ...) <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jeho použitiu, bezplatný softvér a platený softvér <i>Procesy:</i> legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií

Konkretizácia prierezových tém v predmete informatika v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s prezentáciami, práca s multimédiami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu, práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Algoritmické riešenie problémov. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, legálnosť používania, digitálne technológie v spoločnosti.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Reprezentácie a nástroje – informácie, štruktúry, práca s multimédiami. Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu, práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, legálnosť používania, digitálne technológie v spoločnosti.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s multimédiami, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie. Vyhľadávanie na internete – environmentálne stránky.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami, práca v operačnom systéme. Reprezentácie a nástroje - práca s grafikou, práca s textom, práca s multimédiami, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu, práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Algoritmické riešenie problémov. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, legálnosť používania, digitálne technológie v spoločnosti.

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Reprezentácie a nástroje – informácie, štruktúry. Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu, práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká, digitálne technológie v spoločnosti. – Obsah informácií, platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah – posúdenie spoľahlivosti informácií v záujme ochrany svojho zdravia.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete informatika v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká. Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Témy: Reprezentácie a nástroje - práca s tabuľkami.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, bezpečnosť a riziká.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete informatika v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka, rozvíjanie schopnosti čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy, rozvíjanie schopnosti žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií hlavne v témach:

- **Reprezentácie a nástroje – práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, informácie, štruktúry**
- **Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou, vyhľadávanie na webe**
- **Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti (v škole)**

Kritériá hodnotenia:

Žiak vie:

- orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača,

- presúvať, mazať, premenúvať priečinky,
- vyhľadať súbor alebo priečinok,
- preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov,
- zistiť parametre súborov, priečinkov,
- zistiť parametre súborov, priečinkov,
- vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu,
- ovládať operačný systém na používateľskej úrovni,
- preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky,
- použiť nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia v počítači,
- skúmať nové možnosti operačného systému,
- použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku,
- diskutovať o rizikách na internete,
- zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím,
- aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu,
- posúdiť riziká práce na počítači so škodlivým softvérom,
- diskutovať o počítačovej kriminalite,
- diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe,
- diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu,
- diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam,
- diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti,
- diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv,
- diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať,
- diskutovať o právnych dôsledkoch nelegálne používaného diela,
- diskutovať o právnych dôsledkoch publikovania kriminálneho a nelegálneho obsahu,
- digitalizovať grafickú informáciu,
- zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov,
- zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok,
- navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku,
- zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom,
- použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu,
- rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text,
- posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií,
- použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií,
- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami,
- zvoliť a použiť funkcie pre jednoduché výpočty,
- skúmať nové nástroje v konkrétnom editore,
- použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu,
- rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu,
- skúmať nové nástroje v konkrétnom editore,
- diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu,
- voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie,
- zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie,
- dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií,
- posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni,
- posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzna grafika, zvuk, video),
- vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, el. obchod, rezervácie lístkov...),
- získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. skenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...),

- rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov),
- vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...),
- orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií,
- organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...),
- interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerazprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami,
- získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva),
- vyhľadať rôzne typy informácií na webe,
- posúdiť správnosť a kvalitu vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania),
- komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu,
- porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu,
- identifikovať opakujúce sa vzory,
- rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať,
- vlastnými slovami sformulovať plán riešenia,
- rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku,
- uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje,
- uvažovať o rôznych riešeniach,
- použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka,
- použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov,
- vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti,
- aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov,
- interpretovať postupnosť príkazov,
- vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju,
- rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému,
- rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu,
- stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty,
- riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní,
- zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka,
- interpretovať algoritmy s cyklami,
- rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie,
- rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia,
- zostaviť a zapísať podmienku,
- vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok),
- zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka,
- interpretovať algoritmy s vetvením,
- identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú si použitie premenných,
- aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej,
- vyriešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty,
- zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami,
- interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými,
- rozpoznať situácie, keď treba čakať na vstup,
- zapísať algoritmus, ktorý reaguje na vstup,
- interpretovať zapísané riešenie,

- vytvoriť hypotézu, ako neznámy algoritmus spracuje zadaný vstup,
- realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa,
- vyjadriť princíp fungovania návodu – objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu,
- vyhľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom,
- rozpoznať, že program pracuje nesprávne,
- hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju,
- zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne,
- diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho),
- rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise,
- doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie,
- navrhnúť vylepšenie.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba s aktívnou prácou na počítači
- skupinová práca
- individuálna práca žiakov s počítačom

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, brainstorming,
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, triedenie a aplikácií získaných informácií
- diagnosticko-preverovacie: praktická práca s pc, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Blaho, Kalaš: Tvorivá informatika - Prvý zošit z programovania + CD (CD-2005-5665/8772-1:09)

Varga, Hrušecká: Tvorivá informatika - Prvý zošit s internetom (CD-2006-11016/26870-2:092)

Salanci: Tvorivá informatika - Prvý zošit o obrázkoch + CD (CD-2005-3046/28747-23:092)

Blaho, Salanci: Tvorivá informatika - Prvý zošit o práci s textom + CD (CD-2007-14051/28982-1:092)

Kalaš, Winczer: Tvorivá informatika - Informatika okolo nás (CD-2007-15414/32261-2:092)

Kalaš a kol.: Tvorivá informatika. Prvý zošit o práci s číslami + CD

Kalaš a kol.: Tvorivá informatika. Druhý zošit s internetom

Ďalšie učebnice schválené MŠVVaŠ SR

Celkové hodnotenie predmetu:

Hodnotenie žiakov v informatike je priebežné, prevažne frontálne, odporúčané – preverovanie vedomostí po ukončení jednotlivých tematických celkov. Podklady na hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiaka učiteľ získava rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (prezentácia projektov, sebahodnotenie, pozorovanie) – súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone; analýzou výsledkov rôznych činností žiaka. Pri hodnotení žiaka učiteľ posudzuje aj používanie správnej terminológie.

V informatike menej časté verbálne hodnotenie žiakov prebieha priebežne podľa potrieb učiteľa alebo žiaka, býva individuálne. Frontálne či skupinové priebežné slovné hodnotenie plní najmä motivačnú funkciu pre prácu na jednotlivých vyučovacích hodinách.

Pri hodnotení písomných prác a testov je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %
3 (dobrý) ...	74,9 % - 50 %
4 (dostatočný) ...	49,9 % - 25 %
5 (nedostatočný) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: OBČIANSKA NÁUKA

Charakteristika predmetu:

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

Ciele učebného predmetu

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- realisticky sa spoznávajú, hodnotia seba samých,
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávajú základné princípy demokracie,
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomosti o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti.

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu občianska náuka v stupni vzdelania ISCED2:

Občianska náuka	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	0	1	1	1	1	4

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete občianska náuka v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): - pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, naučiť sa uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných, rozvíjať sebareflexiu, sebaúctu a sebadôveru, rozvíjať osobné a sociálne spôsobilosti, rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať prevenciu sociálno-patologických javov v škole, rozvíjať ľudský potenciál žiakov pre plnohodnotný život, rozvíjať osobné a sociálne zručnosti v komunikácii, vedieť prezentovať svoje názory v témach Moja škola, zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): - pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, naučiť sa uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva iných, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život v rodine, naučiť sa komunikovať v rodine a rešpektovať rovnosť pohlaví v rodine, vedieť pracovať s dokumentami, ktoré chránia práva rodiny a dieťaťa, rozvíjať osobné a sociálne spôsobilosti, rešpektovať názory, rozvíjať osobné a sociálne zručnosti v komunikácii, vedieť prezentovať svoje názory v témach Moja škola

Environmentálna výchova (ENV): - vnímať život ako najvyššiu hodnotu, posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom, posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu v témach Moja rodina; rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, nieť zodpovednosť, pochopiť sociálne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie v témach Moja škola

Mediálna výchova (MDV): - vedieť eliminovať negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť, selektívne využívať médiá v témach Moja rodina, poznať prezentáciu SR, vedieť si vybrať dôležité hodnoty pre svoj život, vnímať dôležitosť vzdelania v témach Moja škola

Multikultúrna výchova (MKV): - spoznávať svoju kultúru a tradície, spoznávať zvyky trávenia voľného času v iných kultúrach v témach Moja rodina; uvedomiť si vplyv predsudkov na život jednotlivca i kolektívu, spoznávať svoju históriu, zvyky a tradície, pochopiť princíp rovnakej príležitosti pre každého, akceptuje kultúrne odlišnosti v témach Moja škola, prezentovať vyhladané základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ

Ochrana života a zdravia (OZZ): - formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia v témach Moja rodina; formovať vzťah k ochrane života iných ľudí v témach Moja škola

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete občianska náuka v 6. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom.

Témy: Moja rodina

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o prácach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov.

Témy: Moja rodina, Moja vlasť

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania: Vysvetliť pojem mzda. Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Témy: Moja rodina

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu. Zostaviť rozpočet domácnosti.

Témy: Moja rodina

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania: Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Témy: Moja rodina, Moja škola, Moja vlasť

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Moja rodina

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Témy: Moja rodina

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov.

Očakávania: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Témy: Moja rodina, Moja vlasť

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete občianska náuka v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- rodina – komunikácia, riešenie problémov a kríz v rodine
- vzťahy medzi rodinnými príbuznými a vzťahy so susedmi
- Vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede
- Moja obec – osobnosti, história

Hodnotenie.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel:

- určiť typy spoločenstiev, v ktorých žije,
- uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať,
- vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny,
- charakterizovať základné znaky rodiny,
- porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny,
- uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine,
- zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine,
- navrhnúť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine,
- určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny,
- uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi
- vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole,
- zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku,
- vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/v škole,
- zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady,
- vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí,
- zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka,
- vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu,
- predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu,
- prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu,
- vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky,
- rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR,
- prezentovať vyhladané základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ.

Hodnotenú povinnú výstupnú prácu:

- rodostrom
- propagačný materiál: Ponuka krúžkov v škole, v CVČ
- priebežné písomné práce,
- priebežné ústne hodnotenie

Voliteľné výstupné práce:

- rodinný dokument: „Náš zdravý životný štýl“
- projekty na témy: Trávenie voľného času, Ako žijeme v rodine a so susedmi
- esej: sú dôležité dobré vzťahy so susedmi

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete občianska náuka v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti, Sociálne vzťahy v ľudskej spoločnosti– aby žiak porozumel sebe a iným, optimálne uplatňoval vlastné správanie, osvojil, využíval a rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce, získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií, rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti, Sociálne vzťahy v ľudskej spoločnosti (Vznik ľudskej spoločnosti, Štruktúra ľudskej spoločnosti a vzťahy v nej, Náboženská rozmanitosť obyvateľstva našej planéty, Multikultúrnosť) aby žiak vedel základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú jeho osobnosť, získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Sociálne vzťahy v ľudskej spoločnosti (Sťahovanie obyvateľstva, Multikultúrnosť, Prečo sú vo svete vojny) – aby žiak rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie; rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí; poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...); získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach; rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu; šetrne sa správal k prírodným zdrojom; aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti, Sociálne vzťahy v ľudskej spoločnosti - aby si žiak uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti; nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne; pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov; získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu; osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti, Sociálne vzťahy v ľudskej spoločnosti – aby žiak rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti; spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry; akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu; uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí; mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti, Sociálne vzťahy v ľudskej spoločnosti (Štruktúra ľudskej spoločnosti, Náboženská rozmanitosť obyvateľstva našej planéty Sťahovanie obyvateľstva, Prečo sú vojny), – aby žiak rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie; osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane; pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života; mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách; orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete občianska náuka v 7. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácia o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom

Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti, Sociálne vzťahy v spoločnosti

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov.

Očakávania: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Témy: Sociálne vzťahy v spoločnosti

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť

Očakávania: Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie

Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti

Téma 6: Riadenie rizika a poistenie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti, Sociálne vzťahy v spoločnosti

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania: Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Témy: Postavenie jednotlivca v spoločnosti, Sociálne vzťahy v spoločnosti

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete občianska náuka v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Ľudská psychika – osobnosť človeka, temperament
- Vzťahy v sociálnych skupinách
- Zdravý životný štýl
- Voľný čas
- Sociálne zmeny v spoločnosti
- Sociálne a politické napätie
- Pomoc druhým

Kritéria hodnotenia:

- vie simulovať v rolových hrách základné typy osobnosti podľa temperament
- rozpoznal prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka,
- porovnal rôzne spôsoby učenia sa,

- zhodnotil prínos spolupráce a súťaženia v sociálnej skupine,
- rozpoznal pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách,
- identifikoval jednotlivé životné štýly,
- zdôvodnil svoj výber vhodných a nevhodných spôsobov trávenia voľného času,
- analyzoval štruktúru spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti,
- určil hlavné príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich dôsledky,
- uviedol príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike,
- rozpoznal prejavy šikanovania, extrémizmu, vandalizmu,
- vysvetlil príčiny rôznych konfliktov v spoločnosti,
- navrhol konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí.

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete občianska náuka v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody – aby žiak porozumel ústave a vedel využiť ju vo svoj prospech, vedel obhájiť demokraciu, vyznal sa v právnych normách a mal právnu spôsobilosť, porozumel právam dieťaťa a vedel rozpoznať prvky diskriminácie.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody - aby žiak vedel základné poznatky o rodinnom práve, právach detí, získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva.

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody – aby žiak rešpektoval základné právne normy ochrany prírody a životného prostredia, poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...); získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach; rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu; šetrne sa správal k prírodným zdrojom; aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody - aby si žiak uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti; nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne; pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov; získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu; osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov

Multikultúrna výchova (MKV): Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody – aby žiak rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti; spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry; akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu; uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí; mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody – aby žiak rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie; osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane; pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života; mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách; orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete občianska náuka v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácia o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom

Témy: Štát a právo

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania: Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi

Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodu, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania: Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Témy: Štát a právo

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov

Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov.

Očakávania: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Očakávania: Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Témy: Štát a právo

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť

Očakávania: Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie

Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody

Téma 6: Riadenie rizika a poistenie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Témy: Štát a právo

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania: Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Témy: Štát a právo, Ľudské práva a slobody

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania: Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Témy: Štát a právo

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete občianska náuka v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Ústava SR
- Právne normy
- Odvetvia práva
- Základné dokumenty ľudských práv
- Dohovor o právach dieťaťa

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

- vie analyzovať články Ústavy SR, týkajúce sa znakov štátu a štátnej moci
- zhodnotil význam Ústavy SR pre občana
- vysvetlil na príkladoch funkcie štátu
- porovnal na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády
- zdôvodnil potrebu deľby štátnej moci
- vedel rozdiely medzi priamou a nepriamou demokraciou

- rozlíšil parlamentné, prezidentské a komunálne voľby
- vedel vytvoriť hierarchiu právnych predpisov
- rozpoznal na príkladoch znaky protiprávneho konania
- vedel sa orientovať v Texte Druhej hlave Ústavy DR a Dohovoru o právach dieťaťa
- vedel rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie
- identifikoval rodové stereotypy v okolí a médiách
- prezentoval výsledky samostatne nájdených príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole na Slovensku a vo svete.

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete občianska náuka v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Témy: Voľba povolania : Vzdelanie ako hodnota, Voľba povolania, Spôsobilosť na povolanie, Profesijná orientácia – aby vedel žiak zdôvodniť opodstatnenosť vzdelania a vzdelávania ako hodnoty, aby vedel definovať schému školského systému SR, aby sa vedel orientovať sa pri výbere povolania v rôznych zdrojoch informácií, prezentovať plán budovania svojej kariéry.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Témy: Voľba povolania, Ekonomický život v spoločnosti, Finančná gramotnosť - aby vedel žiak zdôvodniť opodstatnenosť vzdelania a vzdelávania ako hodnoty, poznal základné ekonomické otázky, vedel definovať kto je spotrebiteľ, jeho ochrana, aby vedel zostaviť rozpočet rodiny

Environmentálna výchova (ENV): Témy: Voľba povolania, Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť – aby žiak rešpektoval základné právne normy ochrany prírody a životného prostredia pri podnikaní, poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia pri podnikaní, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...); získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach; rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu; šetrne sa správal k prírodným zdrojom; aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Mediálna výchova (MDV): Témy: Ekonomický život v spoločnosti, Finančná gramotnosť - aby si žiak uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti v ekonomike; nadobudol základné ekonomické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne; pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov; získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu; osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov, naučil sa odolávať vplyv reklamy na spotrebiteľa, vedel uplatniť práva spotrebiteľa, porozumel produktom a službám bánk pre občana – sporenie, poistenie, financovanie, dane

Multikultúrna výchova (MUV): Témy: Voľba povolania, Ekonomický život v spoločnosti– aby žiak rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti v ekonomickej oblasti; spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry; akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu; uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí; mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Témy: Voľba povolania, Ekonomický život v spoločnosti– aby vedel aké povolanie si vybrať, aby žiak rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie a využil poistenie, sporenie; osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane poistením a sporením;

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete občianska náuka v 9. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácia o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom

Témy: Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania: Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi

Témy: Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania: Identifikovať korupčné správanie. Identifikovať podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Témy: Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Téma 2: Plánovanie, príjem, práca

Celková kompetencia: vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania: žiak je schopný vysvetliť pojem mzda, charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti

Témy: Voľba povolania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania: žiak je schopný vysvetliť prvky osobného rozpočtu – pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory; zostaviť rozpočet domácnosti; zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby; charakterizovať typy rozpočtov na úrovni rodiny

Témy: Základné pojmy, Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania: žiak je schopný vysvetliť rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami; Charakterizovať daňový a odvodový systém v SR; Identifikovať položky bežne odpočítavané z hrubej mzdy

Témy: Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania: žiak je schopný vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi. Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Témy: Základné pojmy, Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

Témy: Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov

Témy: Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania: Žiak je schopný opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie – debetné, kreditné. Vie opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny.

Témy: Finančná gramotnosť

Téma 4: Úver a dlh

Celková kompetencia: Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov.

Očakávania: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Témy: Základné pojmy, Základné formy podnikania, Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Očakávania: Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Témy: Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť

Očakávania: Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie

Témy: Finančná gramotnosť

Téma 5: Sporenie a investovanie

Celková kompetencia: Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania: Žiak je schopný vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé, dlhodobé ciele

Témy: Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania: Žiak je schopný uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom, uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov, zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Témy: Finančná gramotnosť

Téma 6: Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Používanie primeraných stratégií rizík

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Témy: Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania: Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Témy: Finančná gramotnosť

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania: Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Témy: Finančná gramotnosť

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete občianska náuka v 9. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Základné pojmy v ekonomike
- Základné formy podnikania
- Finančná gramotnosť

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

- vie zdôvodniť opodstatnenosť vzdelania a vzdelávania ako hodnoty,
- vie vytvoriť schému školského systému SR,
- vie sa orientovať pri výbere povolania v rôznych zdrojoch informácií,
- vie prezentovať plán budovania svojej kariéry
- vie rozlíšiť pojmy ekonómia a ekonomika,
- vie konkretizovať na príkladoch spôsoby riešenie troch základných ekonomických otázok,
- vie uviesť základné rozdiely medzi trhovou, príkazovou a zmiešanou ekonomikou,
- vie demonštrovať vzťahy medzi kupujúcimi a predávajúcimi na trhu,
- vie simulovať postup pri reklamácií tovarov alebo služieb
- vie zostaviť modelový osobný/rodinný rozpočet,
- vie ilustrovať na príklade vybraný problém z oblasti finančnej gramotnosti,
- vie zhodnotiť mieru rizika pri využití služieb bankových a nebankových inštitúcií.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba s aktívnou prácou na počítači
- skupinová práca
- individuálna práca žiakov s počítačom

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, brainstorming
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, triedenie a aplikácia získaných informácií, analýza príbehov, porovnávanie, rolová, situačná a inscenačná metóda, projektová metóda – tvorba projektov a ich prezentácia, kritická analýza, sociometria, anketa, samostatná práca
- diagnosticko-preverovacie: verbálne hodnotenie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice schválené MŠVVaŠ SR

Doplnková literatúra

Hodnotenie v predmete občianska náuka:

- je priebežné – ústne odpovede, písomné testy, projekty. „Pri hodnotení písomných prác používame bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný)	100% - 90%
2 (chválitebný)	89,9% - 75%
3 (dobrý)	74,9% - 50%
4 (dostatočný)	49,9% - 25%
5 (nedostatočný)	24,9% - 0%

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu:

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

Ciele predmetu

Hlavný cieľ predmetu: Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

Ciele:

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete výtvarná výchova v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého, uvedomiť si svoju pozíciu v spoločenskej skupine, v štáte, v obci, v škole, pomôcť žiakovi zdokonaľovať komunikačné zručnosti, naučiť žiaka niesť zodpovednosť za svoje činy – témy: výtvarný jazyk, podnety výtvarného umenia, podnety fotografie, podnety filmu a videa, podnety rôznych oblastí poznávania sveta.

Environmentálna výchova (ENV): Objavovanie prvkov environmentálnej výchovy v galerijnej zbierke. Podnety fotografie – fotografie prírody. Podnety filmu a videa – zábery prírody.

Mediálna výchova (MDV): Podnety fotografie. Podnety filmu a videa. Podnety architektúry. Elektronické médiá. Podnety hudby a literatúry. Škola v galérii, galéria v škole – ako sú výtvarné diela prezentované v médiách, ako ich vnímajú rôzni ľudia.

Multikultúrna výchova (MKV): Podnety výtvarného umenia - ranokresťanské a byzantské umenie. Podnety výtvarného umenia /médiá, štýly, procesy, techniky, témy – kubizmus, konstruktivizmus, surrealizmus, abstraktné umenie. Tradície a podnety remesiel.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia. Podnety fotografie. Podnety videa a filmu. Tradície a podnety remesiel.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Podnety architektúry. Podnety fotografie. Podnety videa filmu.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete výtvarná výchova v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **podnety moderného a súčasného výtvarného umenia,**
- **podnety výtvarného umenia,**
- **tradície a podnety remesiel.**

Hodnotenie predmetu. Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch – povrchov, farieb a farebných kombinácií,
- usporiadať rôzne prvky do kompozície,
- nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov,
- vymodelovať približný tvar videného predmetu,
- použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu),
- vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov,
- slovne opísať kubistické dielo,
- slovne opísať surrealistické dielo,
- pomenovať typické prvky mozaiky,
- tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky,
- vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia,
- vymenovať druhy výtvarného umenia,
- charakterizovať exteriér a interiér v architektúre,
- výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru,
- poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzdďaľovanie, uloženie fotografie),
- využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní,
- poznať základné úkony pri nakrúcaní videa,
- vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby,
- naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela,
- vytvoriť jednoduché znaky,
- slovne opísať významy použitých znakov,
- modelovať nádoby podľa vlastného návrhu,
- vytvoriť ornamenty s tradičnými prvkami,
- navrhnuť svoje ornamenty,

- vytvoriť svojský zápis hudby,
- výtvorne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu.

Hodnotené výstupné práce:

- priebežné grafické práce
- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete výtvarná výchova v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého, uvedomiť si svoju pozíciu v spoločenskej skupine, v štáte, v obci, v škole, pomôcť žiakovi zdokonaľovať komunikačné zručnosti, naučiť žiaka nie byť zodpovedný za svoje činy – témy: vyjadrovacie výtvarné prostriedky, možnosti zobrazovania videného sveta, podnety moderného a súčasného výtvarného umenia, výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia. Podnety fotografie. Podnety videa a filmu. Podnety dizajnu - Navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv.

Environmentálna výchova (ENV): Objavovanie prvkov environmentálnej výchovy v galerijnej zbierke. Podnety fotografie. Podnety videa a filmu.

Mediálna výchova (MDV): Škola v galérii. Podnety fotografie. Podnety videa a filmu. Elektronické médiá.

Multikultúrna výchova (MKV): Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia. Tradície a podnety remesiel. Podnety poznávania sveta.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Možnosti zobrazovania videného sveta. Podnety dizajnu.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Podnety architektúry. Škola v galérii.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete výtvarná výchova v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- možnosti zobrazovania videného sveta,
- škola v galérii,
- výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia,
- podnety poznávania sveta.

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore,
- vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny),
- vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy,
- vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy,
- rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia,
- nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi,

- rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry,
- tvorivo použiť (transformovať) historický motív,
- sloвне interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela,
- rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny,
- vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy,
- nafotografovať inscenovanú situáciu,
- využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní,
- pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu,
- vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií, malieb, alebo písma,
- vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe,
- navrhnúť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv,
- tvorivo variovať tradičnú techniku,
- použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov,
- vývarne reagovať na témy biológie.

Hodnotené výstupné práce:

- priebežné grafické práce
- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete výtvarná výchova v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – vyjadrenie svojho ja. Podnety fotografie. Tradície a podnety remesiel. Synestetické podnety. Podnety poznávania sveta. Podnety videa a filmu. Podnety dizajnu.

Environmentálna výchova (ENV): Podnety architektúry.

Mediálna výchova (MDV): Výtvarné vyjadrovacie prostriedky. Podnety výtvarného umenia. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami. Podnety architektúry. Podnety fotografie. Podnety videa a filmu. Elektronické médiá. Tradície a podnety remesiel. Podnety poznávania sveta.

Multikultúrna výchova (MKV): Možnosti zobrazovania videného sveta. Podnety výtvarného umenia. Podnety dizajnu. Podnety poznávania sveta.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Výtvarné činnosti inšpirované dejinami. Podnety fotografie. Podnety videa a filmu.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Škola v galérii.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete výtvarná výchova v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **podnety architektúry,**
- **škola v galérii,**
- **výtvarné vyjadrovacie prostriedky,**

- možnosti zobrazovania videného sveta.

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

- vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov,
- zobrazit' jednoduché priestorové vzťahy v perspective,
- rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu,
- pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi,
- poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry,
- rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely,
- slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo,
- rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru,
- rozlíšiť výraz architektonického priestoru,
- nakresliť návrh architektúry vybraného typu,
- použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim,
- pripraviť krátky scenár a storybord videa,
- nakresliť telesá v 3D programe,
- vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe,
- navrhnuť tvar úžitkového predmetu,
- výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu,
- výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu,
- vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov,
- porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazeniami) a slovami.

Hodnotené výstupné práce:

- priebežné grafické práce
- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete výtvarná výchova v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – vyjadrenie vybraného motívu; Možnosti zobrazovania videného sveta – karikatúra, portréty; Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – symbolika gesta, postoja, pohybu; Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra; Škola v galérii – umenie v galérii; Podnety fotografie – fotografovanie portrétu; Podnety videa a filmu – tvorba krátkého videa; Tradície a podnety remesiel – charakteristické znaky svojho domova; Synestetické podnety – pocity a ich vyjadrenie.

Environmentálna výchova (ENV): Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – vyjadrenie vybraného motívu; Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – inštalácia pre konkrétny priestor z konkrétnych predmetov z prírodnín; Škola v galérii – umenie v galérii; Podnety dizajnu - reklama. Tradície a podnety remesiel – charakteristické znaky svojho domova.

Mediálna výchova (MDV): Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – vyjadrenie vybraného motívu; Možnosti zobrazovania videného sveta – karikatúra, portréty; Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – happening – nevšedný zážitok; Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra; Škola v galérii – umenie v galérii; Podnety fotografie – fotografovanie portrétu; Podnety videa a filmu – tvorba krátkého videa;

Elektronické médiá – zostrih, strihanie, výber hudby/zvuku, spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe; Podnety dizajnu - reklama. Tradície a podnety remesiel – subkultúry; Synestetické podnety – pocity.

Multikultúrna výchova (MKV): Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – vyjadrenie vybraného motívu; Možnosti zobrazovania videného sveta – karikatúra, portréty; Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – symbolika gesta, postoja, pohybu; Podnety architektúry – vonkajšie a vnútorné priestory stavieb; Podnety fotografie – fotografovanie portrétu; Podnety videa a filmu – tvorba krátkeho videa; Elektronické médiá – hudba, zvuk, strihanie; Tradície a podnety remesiel – charakteristické znaky svojho domova; Synestetické podnety – pocity; Podnety poznávania sveta – variácie, kombinácie, transformácie; Tradície a podnety remesiel – subkultúry.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – vyjadrenie vybraného motívu; Možnosti zobrazovania videného sveta – karikatúra, portréty; Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – symbolika gesta, postoja, pohybu; Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra; Škola v galérii – umenie v galérii; Podnety fotografie – fotografovanie portrétu; Podnety videa a filmu – tvorba krátkeho videa; Tradície a podnety remesiel – charakteristické znaky svojho domova, charakteristické prvky vlastnej rodiny, rodinné rituály; Synestetické podnety – pocity a ich vyjadrenie. Elektronické médiá – zostrih, strihanie, výber hudby/zvuku, spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe; Podnety dizajnu - reklama.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – vyjadrenie vybraného motívu; Možnosti zobrazovania videného sveta – portréty; Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – symbolika gesta, postoja, pohybu; Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra; Škola v galérii – umenie v galérii; Podnety fotografie – fotografovanie portrétu; Podnety videa a filmu – tvorba krátkeho videa; Tradície a podnety remesiel – charakteristické znaky svojho domova; Synestetické podnety – pocity a ich vyjadrenie. Elektronické médiá – zostrih, strihanie, výber hudby/zvuku, spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe; Podnety dizajnu - reklama.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete výtvarná výchova v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **Výtvarné vyjadrovacie prostriedky;**
- **Možnosti zobrazovania videného sveta;**
- **Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia;**
- **Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umeni;**
- **Škola v galérii – umenie v galérii;**
- **Podnety fotografie; Podnety videa a filmu;**
- **Tradície a podnety remesiel;**
- **Synestetické podnety.**
- **Elektronické médiá;**
- **Podnety dizajnu.**

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

- štylizovať motív,
- zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry),

- vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie,
- predviesť performanciu na vlastnú tému,
- rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry,
- diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete,
- rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru,
- navrhnuť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby,
- rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portréту,
- rozlišovať základné filmové žánre,
- poznať zásady strihania videa,
- zhotoviť jednoduchý reklamný produkt,
- objasniť zábery reklamy,
- poznať tradície svojho prostredia,
- výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia,
- výtvarne interpretovať hmatové pocity,
- nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.

Hodnotené výstupné práce:

- priebežné grafické práce
- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete výtvarná výchova v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia. Možnosti zobrazovania videnej sveta – doplnenie časti reprodukcie kresbou- Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia; Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – secesné umenie; Škola v galérii – komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia; Podnety architektúry - návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinskej architektúry...) práca architekta – tvorba architektonického návrhu. Podnety fotografie – digitálna postprodukcia fotografie; Podnety videa a filmu – videoklip; Elektronické média - uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu prezentácia videoklipu; Podnety dizajnu – telový dizajn, bodyart; Tradície a podnety remesiel – tradičné remeslá; Synestetické podnety – výrazne odlišné hudobné formy. Podnety poznávania sveta - dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces.

Environmentálna výchova (ENV): Podnety poznávania sveta - dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces.

Mediálna výchova (MDV): Podnety architektúry - návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinskej architektúry...) práca architekta – tvorba architektonického návrhu. Podnety fotografie – digitálna postprodukcia fotografie; Podnety videa a filmu – videoklip; Elektronické média - uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu prezentácia videoklipu; Podnety dizajnu – telový dizajn, bodyart;

Multikultúrna výchova (MKV): Podnety dizajnu – telový dizajn, bodyart; Tradície a podnety remesiel – tradičné remeslá; Synestetické podnety – výrazne odlišné hudobné formy.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Podnety architektúry - návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinskej architektúry...) práca architekta – tvorba

architektonického návrhu. Podnety fotografie – digitálna postprodukcia fotografie; Podnety videa a filmu – videoklip; Elektronické médiá - uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu prezentácia videoklipu; Podnety dizajnu – zelový dizajn, bodyart;

Ochrana života a zdravia (OZZ): Výtvarné vyjadrovacie prostriedky – konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia. Podnety architektúry - návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinej architektúry...) práca architekta – tvorba architektonického návrhu. Podnety fotografie – digitálna postprodukcia fotografie; Podnety videa a filmu – videoklip; Elektronické médiá - uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu prezentácia videoklipu; Podnety dizajnu – telový dizajn, bodyart; Tradície a podnety remesiel – tradičné remeslá; Synestetické podnety – výrazne odlišné hudobné formy. Podnety poznávania sveta - dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete výtvarná výchova v 9. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- **Výtvarné vyjadrovacie prostriedky;**
- **Možnosti zobrazovania videného sveta;**
- **Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia;**
- **Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umeni;**
- **Škola v galérii – umenie v galérii;**
- **Podnety fotografie; Podnety videa a filmu;**
- **Tradície a podnety remesiel;**
- **Synestetické podnety.**
- **Elektronické médiá;**
- **Podnety dizajnu.**

Hodnotenie predmetu.

Kritéria hodnotenia:

- kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.
- výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.
- vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).
- rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry,
- rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.
- diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme).
- vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu.
- upraviť fotografiu v počítači.
- poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela
- upraviť videoklip v počítači
- uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.
- poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.
- rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením.
- rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode,
- výtvarne interpretovať vybraný proces.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, skúmanie
- frontálna výučba
- skupinová práca žiakov s počítačom
- individuálna práca

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, brainstorming,
- heuristické: bádanie, práca s IKT, práca s textom, grafické metódy spracovávaní podnetov, triedenie a aplikácií získaných informácií

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálo-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice výtvarnej výchovy schválená MŠVVaŠ SR. Alternatívne materiály.

Hodnotenie predmetu.

- je priebežné – ústne odpovede, písomné testy, projekty, výtvarné práce. „Pri hodnotení písomných prác používame bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný)	100% - 90%
2 (chválitebný)	89,9% - 75%
3 (dobrý)	74,9% - 50%
4 (dostatočný)	49,9% - 25%
5 (nedostatočný)	24,9% - 0%

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: HUDOBNÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu:

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

Ciele predmetu

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete hudobná výchova v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého, rešpektovať názor druhého. Pozitívne hodnotenie aj čiastkových úspechov žiakov. Kooperácia v skupine, uplatňovanie inovatívnych metód na rozvoj osobnosti žiaka. Témy: úcta k práci hudobného skladateľa, pracovné piesne, ľudové piesne našich predkov, Hymna SR.

Environmentálna výchova (ENV): Pestovanie pozitívneho vzťahu k prírode cez tematiku ľudových piesní.

Mediálna výchova (MDV): Piesne. Hudobno-pohybové činnosti.

Multikultúrna výchova (MKV): Piesne. Hudobno-pohybové činnosti.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Starostlivosť o zdravie cez piesne - srdce bije v tempe moderato, starostlivosť o svoje zdravie.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Piesne a ich vplyv na rodinu

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Hudobná výchova v 5.ročníku:

Téma 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný: Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Témy: Inštrumentálne činnosti. Hudobno-dramatické činnosti.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Témy: Inštrumentálne činnosti. Hudobno-dramatické činnosti.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný: Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch.

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Témy: Inštrumentálne činnosti. Hudobno-dramatické činnosti.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Témy: Inštrumentálne činnosti. Hudobno-dramatické činnosti.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete Hudobná výchova v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Hlasové činnosti. Ľudové piesne. Autorské piesne. Rytmizované texty.
- Inštrumentálne činnosti. Jednočiarková oktáva.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel:

- hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,
- hlasom improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám,
- intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónu v obmedzených tónových okruhoch,

- rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,
- technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,
- reprodukovat' a produkovať hudbu na nástrojoch,
- vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich,
- počúvať sústredene a pozorne,
- vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky,
- poznať riziká poškodenia sluchu,
- vedome počúvať ticho,
- z okolitých zvukov komponovať zmysluplné celky, (zvukové koláže),
- rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby,
- aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby,
- verbalizovať atmosféru (charakter) hudby,
- vyjadriť hudbu pohybom,
- identifikovať základné estetické kategórie v hudbe,
- pohybovo improvizovať,
- syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku,
- nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, kostýmy, rekvizity,
- koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobnopohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.

Hodnotené výstupné práce:

- projekty
- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete hudobná výchova v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého, rešpektovať názor druhého. Pozitívne hodnotenie aj čiastkových úspechov žiakov. Kooperácia v skupine, uplatňovanie inovatívnych metód na rozvoj osobnosti žiaka. Témy: Hlasové činnosti. Inštrumentálne činnosti. Aktívne počúvanie hudby. Hudobno – pohybové činnosti. Hudobno – dramatické činnosti.

Environmentálna výchova (ENV): Pestovanie pozitívneho vzťahu k prírode cez tematiku ľudových piesní.

Mediálna výchova (MDV): Piesne. Hudobno-pohybové činnosti.

Multikultúrna výchova (MKV): Piesne. Hudobno-pohybové činnosti.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Piesne a ich vplyv na rodinu.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Hudobná výchova v 6.ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný: Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Témy: Inštrumentálne činnosti.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Témy: Inštrumentálne činnosti.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný: Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch.

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Témy: Inštrumentálne činnosti.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Témy: Inštrumentálne činnosti.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete hudobná výchova v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Hlasové činnosti. Ľudové piesne. Autorské piesne. Rytmizované texty.
- Inštrumentálne činnosti. Jednočiarková oktáva.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel:

- hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,
- tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi,
- hlasom realizovať rytmické a melodické modely,
- spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia),
- správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu,
- hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,
- na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu,
- vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom,
- aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby,
- pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,
- podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby,

- verbalizovať atmosféru hudby,
- hudbu vyjadriť pohybom,
- identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobnovyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia,
- rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe,
- poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín,
- pohybom reagovať na počutú hudbu,
- zapamätať si jednoduché choreografie,
- pohybovo improvizovať,
- realizovať hudobno-dramatické činnosti, realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.

Hodnotené výstupné práce:

- projekty
- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete hudobná výchova v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého, rešpektovať názor druhého. Pozitívne hodnotenie aj čiastkových úspechov žiakov. Kooperácia v skupine, uplatňovanie inovatívnych metód na rozvoj osobnosti žiaka. Rozvíjanie úcty k významným hudobným osobnostiam a ku kultúre minulosti a súčasnosti, budovať vzťah k osobnostiam slovenskej národnej hudby (J.L. Bella – Svadba Jánošíkova, E. Suchoň – Krútnava, Ján Cikker – Juro Jánošík, Ilja Zeljenka – Musica Slovaca).

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Pesničky a ich vplyv na rodinu. Spev v rodine.

Environmentálna výchova (ENV): Džez na Slovensku a v Čechách. Hľadanie ciest k poslucháčovi.

Mediálna výchova (MDV): Hudobná prezentácia v televízii, rozhlase, na koncertoch, vo filharmónii a pod. Súčasné hudobné súťaže.

Multikultúrna výchova (MKV): Spoznávame národnú hudbu rôznych národov a tance národných kultúr (česká polka, poľská mazurka, maďarský čardáš, rakúsky valčík, nemecký menuet, ruský kazačok). Folklórne súbory v našom regióne.

Ochrana života a zdravia: Country a western. Folk. Hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Hudobná výchova v 7.ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný: Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Témy: Inštrumentálne činnosti. Hudobno-dramatické činnosti.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Témy: Inštrumentálne činnosti.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný: Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch.

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Témy: Inštrumentálne činnosti.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Témy: Inštrumentálne činnosti.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete hudobná výchova v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Hlasové činnosti. Ľudové piesne. Autorské piesne. Rytmizované texty.
- Inštrumentálne činnosti. Jednoduché piesne.
- Hudobno-dramatické činnosti. Integrácia s literatúrou.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel:

- hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,
- spievať rytmicky a intonačne čisto v hlasovom rozsahu primeranom veku,
- tvorivo pracovať s textom, rečou,
- tvorivo pracovať s hlasom,
- hlasom realizovať rytmické a melodické modely,
- hlasom realizovať rytmickú polyfóniu,
- ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasného spevu,
- improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám,
- správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,
- hrať na tzv. klasickom jednom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,
- dodržať správny spôsob hry na nástroji,
- zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy, piesne podľa notového zápisu,
- tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),
- zaradiť hudobné nástroje do základnej klasifikácie,

- vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a použiť ich v hudobnom procese
- aktívne počúvať hudbu,
- pri počúvaní hudby rozpoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,
- z počutej skladby odvodiť a slovne vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho štýlového obdobia,
- pri počúvaní hudby odlíšiť od seba dve rozličné štýlové obdobia,
- vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne,
- vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá vo svojom regióne,
- pohybom reagovať na počutú hudbu,
- zapamätať si jednoduché choreografie,
- navrhnúť pohyb k hudbe,
- navrhnúť jednoduché choreografie,
- pohybovo improvizovať,
- podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky,
- tvorivou dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho štýlového a historického obdobia.

Hodnotené výstupné práce:

- projekty
- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete hudobná výchova v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Pomôcť žiakovi uvedomiť si svoju osobnosť – akceptovať seba samého, rešpektovať názor druhého. Pozitívne hodnotenie aj čiastkových úspechov žiakov. Kooperácia v skupine, uplatňovanie inovatívnych metód na rozvoj osobnosti žiaka. Rozvíjanie úcty k významným hudobným osobnostiam a ku kultúre minulosti a súčasnosti, budovať vzťah k osobnostiam slovenskej národnej hudby. Vystúpenie pred obecnstvom. Aktívne počúvanie hudby.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Pesničky a ich vplyv na rodinu. Spev v rodine. Aktívne počúvanie hudby. Návšteva divadla, opery, operety. Sldovanie predstavenia z videozáznamu.

Environmentálna výchova (ENV): Hra na klasickom hudobnom nástroji. Hľadanie ciest k poslucháčovi. Aktívne počúvanie hudby.

Mediálna výchova (MDV): Hudobná prezentácia v televízii, rozhlase, na koncertoch, vo filharmónii a pod. Súčasné hudobné súťaže. Aktívne počúvanie hudby. Návšteva divadla, opery, operety. Sldovanie predstavenia z videozáznamu.

Multikultúrna výchova (MKV): Spoznávame tance (valčík, polka, tango, ľudové párové tance). Folklórne súbory v našom regióne. Aktívne počúvanie hudby.

Ochrana života a zdravia: Hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania. Mať kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Hudobná výchova v 8.ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný: Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Témy: Inštrumentálne činnosti. Hudobno-pohybové činnosti. Aktívne počúvanie hudby.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Témy: Inštrumentálne činnosti. Aktívne počúvanie hudby. Hudobno-dramatické činnosti.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný: Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch.

Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Témy: Inštrumentálne činnosti. Aktívne počúvanie hudby. Hudobno-dramatické činnosti.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Témy: Inštrumentálne činnosti. Aktívne počúvanie hudby. Hudobno-dramatické činnosti.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete hudobná výchova v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Hlasové činnosti. Ľudové piesne. Autorské piesne. Rytmizované texty.
- Inštrumentálne činnosti.
- Hudobno-dramatické činnosti. Integrácia s literatúrou.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel:

- spievať intonačne čisto,
- tvorivo pracovať s hlasom,
- správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,
- hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji,
- podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu,
- tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),
- prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach, aktívne počúvať hudbu,
- rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy,
- rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje,
- rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe,

- identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, určiť ich názov, meno autora,
- sluchom rozoznať a slovne vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. storočia,
- rámcovo poznať periodizáciu dejín európskej hudby,
- sledovať plynutie znejúcej hudby v notovom zázname,
- orientovať sa v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku,
- vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne i na Slovensku,
- vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a svetovej hudobnej kultúry, pohybom reagovať na počutú hudbu,
- zapamätať si jednoduché choreografie,
- navrhnuť pohyb k hudbe,
- navrhnuť hudbu k pohybu,
- navrhnuť jednoduché choreografie,
- pohybovo improvizovať,
- zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov, podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, príp. zhotoviť a spracovať videozáznam projektu,
- diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte,
- koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.

Hodnotené výstupné práce:

- projekty
- priebežné písomné práce
- priebežné ústne hodnotenie

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba, skupinová práca, individuálna práca

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, brainstorming, návšteva hudobných podujatí
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, triedenie a aplikácií získaných informácií, spev, hranie rolí
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod. Učebnica hudobnej výchovy schválená MŠVVaŠ SR.

Hodnotenie predmetu.

- je priebežné – ústne odpovede, písomné testy, projekty, výtvarné práce. „Pri hodnotení písomných prác používame bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný)	100% - 90%
2 (chválitebný)	89,9% - 75%
3 (dobrý)	74,9% - 50%
4 (dostatočný)	49,9% - 25%
5 (nedostatočný)	24,9% - 0%

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: **TECHNIKA**

Charakteristika predmetu:

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

Ciele predmetu

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Tematický okruh Ekonomika domácnosti je rozvrhnutý do 5. ročníka nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Domáce práce a údržba domácnosti	
• zostaviť podľa návodu, náčrtu, plánu daný model, • overiť funkčnosť, stabilitu a nosnosť daného modelu, • zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, • ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti, • dodržiavať základné hygienické a bezpečnostné pravidlá a predpisy	• stavebnice - konštrukčné • zostavovanie modelov • upratovanie domácnosti, organizácia upratovania, postupy, prostriedky a ich dopad na životné prostredie • odpad a jeho ekologická likvidácia
Príprava jedál a výživa	
• orientovať sa v základnom vybavení kuchyne, • používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče, • pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň, • vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla, • dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v spoločnosti,	• kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena prevádzky) • potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka) • základné zložky potravy • úprava stola a stolovanie (jednoduché prestieranie, obsluha a správanie sa pri stole, slávnostné stolovanie v rodine, dekorácie a kvety na stole) • denný režim – rozloženie a zloženie potravy v priebehu dňa • pitný režim
Ručné práce	
• oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, • rozoznať rôzne druhy tkanín, • šiť rôznymi stehmi,	• základné pomôcky a nástroje na ručné práce • tkaniny – bavlnené, hodvábne, vlnené, syntetické, • základné stehy, pomocné stehy, obnítokovacie stehy, spojovacie stehy, ozdobné stehy
Pestovateľské práce a chovateľstvo	
• vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, • zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, • využívať kvety pre výzdobu, • zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, • dodržiavať technologické postupy, • dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti, • poskytnúť prvú pomoc pri úraze	• základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; • zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy) • okrasné rastliny (zásady ošetrovania izbových rastlín, rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami, pestovanie vybraných okrasných drevín a kvetov, kvety v

	interiéri a exteriéri) • liečivé rastliny (pestovanie vybraných druhov rastlín, rastliny a zdravie človeka, liečivé účinky rastlín, • jedovaté rastliny, rastliny ako drogy a ich zneužívanie, alergie)
--	--

Konkretizácia prierezových tém v predmete technika v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Rozvíjať svoje osobnostné predpoklady, zručnosti a danosti pri rôznych praktických činnostiach a tým rozvíjať svoju osobnosť. – Človek a technika. Človek a výroba v praxi. Úžitkové a darčkové predmety. Domáce práce a údržba domácnosti. Ručné práce. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Environmentálna výchova (ENV): Pestovať pozitívny vzťah k prírode, vedieť prečo chránime prírodu a vedomosti aplikovať v bežnom živote. – Človek a technika.

Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu). Náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie). – Domáce práce a údržba domácnosti.

Vedieť prečo človek pestuje rastliny, aký význam majú pre zlepšovanie kvality života. – Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Mediálna výchova (MDV): Technika a jej predstavenie v médiách. Kde a ako sa dozvedáme o technických záležitostiach. – Človek a technika. Ako sú v médiách predstavované remeslá. – Človek a výroba v praxi. Získavanie informácií o potravinách. – Príprava jedál a výživa. Ako môžu ľudia pomocou médií získavať nové informácie a zručnosti v oblastiach kvetinárstva, okrasných záhradiek, hydroponického pestovania rastlín, skalky, trávnik a pod. – Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Multikultúrna výchova (MKV): Umelecké produkty, tradičné ľudovomelecké remeslá. – Človek a výroba v praxi. Úžitkové a darčkové predmety. Tradičná nehmotná kultúra: spoločenské praktiky, zvyky; rituály a slávnostné udalosti; tradície spojené s náboženskými sviatkami (napr. vianočné, veľkonočné a i.). Tradičná hmotná kultúra: produkcia potravín a strava, odev (kroje na dedine). – Príprava jedál a výživa. Ručné práce.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Bezpečnosť a hygiena. – Človek a technika. Človek a výroba v praxi. Úžitkové a darčkové predmety. Domáce práce a údržba domácnosti. Ručné práce. Pestovateľské práce a chovateľstvo. Technika a zdravie človeka. Ako technika chráni život. – Človek a technika. Kvety, rastliny (okrasné, liečivé, jedovaté) – ich vplyv na zdravie človeka. – Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Základné poznatky o biologických a sociálnych zmenách ovplyvňujúcich vývin osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti. – Úžitkové a darčkové predmety. Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Zásady bezpečného správania. – Človek a technika. Úžitkové a darčkové predmety. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote. – Príprava jedál a výživa. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete technika v 5. ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem, práca

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán.

Očakávania: Zostaviť rozpočet domácnosti.

Témy: Finančné náklady pri zostavovaní jedálneho lístka, kalkulačný list a výpočet ceny jedla.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania: Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Finančné náklady pri zostavovaní jedálneho lístka, kalkulačný list a výpočet ceny jedla.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete technika v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Človek a výroba v praxi – Remeslá v minulosti a súčasnosti
- Človek a technika – Technika a životné prostredie
- Pestovateľské práce a chovateľstvo – Liečivé rastliny, Jedovaté rastliny
- Príprava jedál a výživa – Potraviny a jedálny lístok

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa,
- vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova,
- uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť,
- zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky,
- vypracovať projekt na tému z ochrany prírody,
- porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti,
- vysvetliť pojem výrobok,
- opísať proces vzniku jednoduchého výrobku,
- vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti,
- vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby,
- prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne,
- vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku,
- vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku,
- navrhnuť postup práce pri zhotovení výrobku,
- zhotoviť navrhnutý výrobok,
- prezentovať výsledky svojej práce,
- zostaviť podľa návodu, náčrtu, plánu daný model,
- overiť funkčnosť, stabilitu a nosnosť daného modelu,
- zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,
- ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti,
- dodržiavať základné hygienické a bezpečnostné pravidlá a predpisy,
- orientovať sa v základnom vybavení kuchyne,

- používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče,
- pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň,
- vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla,
- dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v spoločnosti,
- oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce,
- rozoznať rôzne druhy tkanín,
- šiť rôznymi stehmi,
- vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti,
- zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín,
- využívať kvety pre výzdobu,
- zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu,
- dodržiavať technologické postupy,
- dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti,
- poskytnúť prvú pomoc pri úraze.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt
- priebežné ústne hodnotenie
- úžitkový a darčkový predmet

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Tematický okruh Ekonomika domácnosti je rozvrhnutý do 6. ročníka nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Domáce práce a údržba domácnosti	
• zostaviť podľa návodu, plánu daný model, elektrický obvod, • urobiť údržbu jednoduchých predmetov a zariadení, • zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, • ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti, • orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov, • dodržiavať základné bezpečnostné pravidlá a predpisy, • poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom, • skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode	• stavebnice (elektrotechnické, elektronické) • tvorba konštrukčných prvkov • spotrebiče v domácnosti a ich údržba • elektrotechnika v domácnosti • nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom
Príprava jedál a výživa	
• orientovať sa v základnom vybavení kuchyne, • používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče, • pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy, • dodržiavať základné princípy stolovania,	• príprava jedál - úprava jedál v studenej kuchyni • základné znalosti o konzervovaných a trvanlivých (chladených, mrazených, sušených, kondenzovaných, solených a iných potravinách), vrátane skladovania

spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v spoločnosti, • udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce, • poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni	• uchovávanie a podávanie hotových pokrmov
Ručné práce	
• oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, • robiť drobné opravy odevov, • oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami	• prišívanie zapínadiel • prišitie pútka • navlečenie gumy a šnúrky • práca s netradičným materiálom - gumičkovanie
Pestovateľské práce a chovateľstvo	
• vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, • zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, • využívať kvety pre výzdobu, • zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, • dodržiavať technologické postupy, • dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti, • poskytnúť prvú pomoc pri úraze vrátane úrazu spôsobeného zvieratami	• zelenina (osivo, výsadba, priesady, jednotenie zeleniny, podmienky a zásady pestovania, pestovanie vybraných druhov zeleniny) • rez, jednoduchá úprava kvetov, jednoduché aranžovanie a viazanie kytíc • ovocné dreviny (druhy, spôsob pestovania, uskladnenie a spracovanie) • poznávanie škodcov, ochrana zeleniny... • chovateľstvo (chov zvierat v domácnosti, podmienky chovu, hygiena a bezpečnosť chovu, kontakt so známymi i neznámymi zvieratami)

Konkretizácia prierezových tém v predmete technika v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Rozvíjať svoje osobnostné predpoklady, zručnosti a danosti pri rôznych praktických činnostiach a tým rozvíjať svoju osobnosť. – Človek a technika. Grafická komunikácia v technike. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Elektrická energia, elektrické obvody. Jednoduché stroje a mechanizmy. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Environmentálna výchova (ENV): Pestovať pozitívny vzťah k prírode, vedieť prečo chránime prírodu a vedomosti aplikovať v bežnom živote. – Človek a technika. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania.

Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu). Náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie). – Elektrická energia, elektrické obvody. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa.

Vedieť prečo človek pestuje rastliny, aký význam majú pre zlepšovanie kvality života. – Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Mediálna výchova (MDV): Technika a jej predstavenie v médiách. Vývoj techniky. Elektrická energia v priemysle. – Človek a technika. Elektrická energia, elektrické obvody. Jednoduché stroje a mechanizmy.

Počítač a Internet pri konštruovaní. Softvér určený na technické kreslenie. – Grafická komunikácia v technike.

Ako sú v médiách predstavované remeslá. – Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania.

Získavanie informácií o údržbe zariadení v domácnosti. – Domáce práce a údržba domácnosti. Získavanie informácií o potravinách a príprave jedál studenej kuchyne. – Príprava jedál a výživa. Ako môžu ľudia pomocou médií získavať nové informácie a zručnosti v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva, kvetinárstva a chovateľstva. – Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Multikultúrna výchova (MKV): Umelecké produkty. – Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Tradičná hmotná kultúra: produkcia potravín a strava. – Príprava jedál a výživa.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Bezpečnosť a hygiena. – Človek a technika. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Elektrická energia, elektrické obvody. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Skladovanie trvanlivých potravín. Uchovávanie hotových pokrmov. – Príprava jedál a výživa.

Zelenina, ovocie – ich vplyv na zdravie človeka. – Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Bezpečnosť a hygiena chovu zvierat v domácnosti. Kontakt s neznámymi zvieratami. – Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Základné poznatky o biologických a sociálnych zmenách ovplyvňujúcich vývin osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti. – Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Zásady bezpečného správania. – Človek a technika. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Elektrická energia, elektrické obvody. Jednoduché stroje a mechanizmy. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote. – Príprava jedál a výživa. Pestovateľské práce a chovateľstvo.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete technika v 6. ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem, práca

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán.

Očakávania: Zostaviť rozpočet domácnosti.

Témy: Finančné náklady pri zostavovaní jedálneho lístka, kalkulačný list a výpočet ceny jedla.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania: Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Finančné náklady pri zostavovaní jedálneho lístka, kalkulačný list a výpočet ceny jedla.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete technika v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Človek a výroba v praxi – Dejiny techniky
- Grafická komunikácia v technike – Čítanie technického výkresu

- Domáce práce a údržba domácnosti – Obsluha a údržba spotrebičov
- v domácnosti
- Pestovateľské práce a chovateľstvo – Poznávanie škodcov

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- zostaviť podľa návodu, plánu daný model, elektrický obvod,
- urobiť údržbu jednoduchých predmetov a zariadení,
- zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,
- ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti,
- orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov,
- dodržiavať základné bezpečnostné pravidlá a predpisy,
- poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom,
- skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode
- orientovať sa v základnom vybavení kuchyne,
- používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče,
- pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy,
- dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v spoločnosti,
- udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni
- oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce,
- robiť drobné opravy odevov,
- oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami
- vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti,
- zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín,
- využívať kvety pre výzdobu,
- zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu,
- dodržiavať technologické postupy,
- dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti,
- poskytnúť prvú pomoc pri úraze vrátane úrazu spôsobeného zvieratami,
- vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi vynálezom, patentom a objavom,
- opísať proces vzniku výrobku,
- poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou,
- uviesť príklady uplatnenia piktogramov,
- vytvoriť vlastný návrh piktogramu,
- vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa,
- uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – nárysňu,
- porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese,
- určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa,
- narysovať zobrazenie jednoduchého telesa v jednej priemetni,
- priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu,
- vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení,
- porovnať vlastnosti rôznych drevín,
- zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania dreva podľa technického výkresu,
- rozlíšiť základné druhy kovov,
- porovnať vlastnosti kovov,

- vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary,
- uviesť príklady využitia kovov v praxi v závislosti od ich vlastností,
- zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu,
- rozlíšiť základné druhy plastov,
- uviesť príklady použitia plastov v praxi,
- zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plastov podľa technického výkresu,
- vysvetliť rozdiely medzi monočlánkom, batériou a akumulátorom,
- znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov,
- zapojiť jednoduchý elektrický obvod na stavebnici,
- zdôvodniť zber nebezpečného odpadu,
- opísať hlavné zásady postupu poskytnutia prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom,
- zapojiť samostatne ďalšie elektrické obvody na el. stavebnici podľa schémy,
- uviesť príklady využitia jednoduchých strojov, mechanizmov a prevodov v praxi,
- porovnať niektoré druhy prevodov v mechanických hračkách.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt
- priebežné ústne hodnotenie
- výrobok z dreva (prípadne: kovu, plastu)

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Tematický okruh Ekonomika domácnosti je rozvrhnutý do 7. ročníka nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Domáce práce a údržba domácnosti	
• urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení, • zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, • ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti, • orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov, • správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby, • urobiť drobnú domácu údržbu	• montáž a demontáž, • zavesenie police, obrazu, • údržba odevov a textílií
Príprava jedál a výživa	
• orientovať sa v základnom vybavení kuchyne, • používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče, • pripraviť vybrané tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry, • opísať vplyv technologickej úpravy na kvalitu jedla, • dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v	• význam bielkovín, tukov a sacharidov pre zdravie človeka • význam vitamínov a minerálov pre zdravie človeka • typické jedlá iných kultúr, stravovanie v rôznych kultúrach • tradičné jedlá, racionálne jedlá, diétne jedlá, jedlá pre deti • príprava jedál (základné spôsoby tepelnej

spoločnosti, • udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce, • poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni	úpravy, základné postupy pri príprave jedál a nápojov)
Ručné práce	
• oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, • robiť drobné opravy odevov, • oboznámiť sa so strihom na najjednoduchších príkladoch, • háčkovať s vlnou, • ručne pliesť, • oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami	• háčkovanie (krátky a dlhý stĺpik, retiazkové očká) • pletenie (hladké a obrátené očká, začínanie a ukončenie pletenia, pridávanie a ubieranie očiek) • šijací stroj • strih a jeho základné využitie • kultúra odievania • práca s netradičným materiálom (napr. šúpolie, drotárstvo)

Konkretizácia prierezových tém v predmete technika v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Rozvíjať svoje osobnostné predpoklady, zručnosti a danosti pri rôznych praktických činnostiach a tým rozvíjať svoju osobnosť. – Grafická komunikácia v technike. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Svet práce. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa. Ručné práce.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Základné poznatky o biologických a sociálnych zmenách ovplyvňujúcich vývin osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti. – Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Zásady bezpečného správania. – Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Stroje a zariadenia v domácnosti. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote. – Príprava jedál a výživa.

Environmentálna výchova (ENV): Pestovať pozitívny vzťah k prírode, vedieť prečo chránime prírodu a vedomosti aplikovať v bežnom živote. – Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu). Náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie). – Stroje a zariadenia v domácnosti. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa.

Mediálna výchova (MDV): Technika a jej predstavenie v médiách. – Stroje a zariadenia v domácnosti. Počítač a internet pri konštruovaní. Softvér určený na technické kreslenie. – Grafická komunikácia v technike. Získavanie informácií o technickej dokumentácii jednoduchých výrobkov. – Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Získavanie informácií o údržbe zariadení v domácnosti. – Domáce práce a údržba domácnosti. Získavanie informácií o potravinách a príprave jedál studenej kuchyne. – Príprava jedál a výživa. Získavanie informácií o pracovných príležitostiach v regióne, úradoch práce, poradenských službách. – Svet práce.

Multikultúrna výchova (MKV): Rovnosť príležitostí na trhu práce. – Svet práce. Umelecké produkty. – Ručné práce. Tradičná hmotná kultúra: produkcia potravín a strava. – Príprava jedál a výživa.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Bezpečnosť a hygiena. – Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania. Stroje a zariadenia v domácnosti. Domáce práce a údržba domácnosti. Príprava jedál a výživa. Ručné práce. Zdravotné požiadavky pri hľadaní zamestnania. Práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov. – Svet práce. Vplyv technologickej úpravy na kvalitu jedla. – Príprava jedál a výživa.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete technika v 7. ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem, práca

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán.

Očakávania: Zostaviť rozpočet domácnosti.

Témy: Finančné náklady pri zostavovaní jedálneho lístka, kalkulačný list a výpočet ceny jedla.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania: Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Finančné náklady pri zostavovaní jedálneho lístka, kalkulačný list a výpočet ceny jedla.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete technika v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Stroje a zariadenia v domácnosti – mechanické a elektrické, plynové a benzínové
- Svet práce – Trh práce, Hľadanie zamestnania
- Príprava jedál a výživa – Základné zložky potravy

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese,
- vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou,
- uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobrazit' viacerými priemetmi,
- doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese,
- naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok,
- narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch,
- porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikovať na príkladoch v praxi,
- uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi,
- navrhnúť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku,
- zrealizovať na výrobkoch vybrané pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu,
- oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce,
- ručne pliesť,
- háčkovať s vlnou,
- oboznámiť sa so strihom na najjednoduchších príkladoch,
- robiť drobné opravy odevov,

- oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami,
- charakterizovať stroje a zariadenia používané v domácnosti,
- zdôvodniť výhody a nevýhody využitia strojov a zariadení na rôzny pohon,
- identifikovať nebezpečenstvo pri práci so strojmi a zariadeniami vyhľadať na internete návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení vypracovať projekt na tému obsluhy a údržby vybraného domáceho stroja (zariadenia),
- prezentovať bezpečné postupy používania vybraných mechanických strojov a zariadení v domácnosti,
- orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií,
- napísať životopis, motivačný list,
- dodržiavať zásady zdravej výživy,
- pripraviť vybrané tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry,
- opísať vplyv technologickej úpravy na kvalitu jedla,
- vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla,
- používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče,
- udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni,
- urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení,
- zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,
- ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti,
- správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby,
- urobiť drobnú domácu údržbu,
- dodržiavať základné hygienické a bezpečnostné pravidlá a predpisy,
- poskytnúť prvú pomoc pri úraze.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt
- priebežné ústne hodnotenie
- technický výkres jednoduchého výrobku
- výrobok z dreva (kovu, plastu)
- výrobok z netradičného materiálu
- životopis, motivačný list

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Tematický okruh Ekonomika domácnosti je rozvrhnutý do 8. ročníka nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Plánovanie a vedenie domácnosti	
• vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, • uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), • zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, • vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,	• súlad osobných želaní s potrebami človeka, • vzťah ľudská práca – peniaze, • finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk), • hotovostný a bezhotovostný platobný styk, • príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti,

• prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, • zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia, • stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie, • vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie), • vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu, • viesť domáce účtovníctvo, • roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti, • vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov, • rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky, • opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mýňanie, sporenie a spoluúčasť, • zostaviť rozpočet domácnosti, • vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov, • vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí), • vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.	• archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.).
Svet práce	
• orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií, • navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, • identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní, • stanoviť si kariérne ciele.	• sústava povolání – národná sústava povolání, národné štandardy zamestnání, register zamestnání, karta zamestnania, • plán profesijného rozvoja.
Domáce práce a údržba domácnosti	
• zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, • ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti, • orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov, • správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi,	• oprava omietok, maľovanie, tapetovanie.

náradím a zariadením vrátane údržby, • urobiť drobnú domácu údržbu.	
Rodinná príprava	
• identifikovať predpoklady pre založenie rodiny, • analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu, • efektívne komunikovať v rodine, • diskutovať o roliach v rodine.	• predpoklady pre založenie rodiny (fyzická, duševná a spoločenská zrelosť človeka), • význam vzťahov, hodnotová orientácia, zodpovednosť, tolerancia, význam rodinného zázemie, zodpovednosť za deti, člena rodiny, rodičov, starých rodičov, • byt a jeho funkcia – kultúra racionálneho bývania, • komunikácia medzi členmi rodiny, rodinné súžitie (rodičia a deti, spolužitie viacerých generácií), • nebezpečné zlozvyky a ich následky (napr. fajčenie, závislosť na hrách), šikanovanie, domáce násilie, • svadba, rôzne tradície, obrady a zvyky, multikultúrna výchova, • úplná a neúplná rodina • úloha a ciele manželstva (povinnosti a práva manželov).

Konkretizácia prierezových tém v predmete technika v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Rozvíjať svoje osobnostné predpoklady, zručnosti a danosti pri rôznych praktických činnostiach a tým rozvíjať svoju osobnosť. – Technická tvorba. Rozvíjať sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebaopoznanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebaupravovanie. Naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Podporovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu. Pestovať kvalitné medziľudské vzťahy. Rozvíjať sociálne zručnosti. – Plánovanie a vedenie domácnosti. Svet práce. Domáce práce a údržba domácnosti. Rodinná príprava.

Environmentálna výchova (ENV): Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu). Náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie). – Elektrické spotrebiče v domácnosti.

Mediálna výchova (MDV): Počítač a internet pri konštruovaní. Softvér určený na technické kreslenie. – Technická tvorba. Technická elektronika. Získavanie informácií o príkladoch využitia snímačov v bežnom živote. – Technická elektronika. Získavanie informácií o právach spotrebiteľov. – Plánovanie a vedenie domácnosti. Získavanie informácií o pracovných príležitostiach v regióne, úradoch práce, poradenských službách. – Svet práce.

Multikultúrna výchova (MKV): Rovnosť príležitostí na trhu práce. – Svet práce.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Bezpečnosť a hygiena. – Elektrické spotrebiče v domácnosti. Domáce práce a údržba domácnosti. Zdravotné požiadavky pri hľadaní zamestnania. Práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov. – Svet práce. Identifikácia nebezpečných situácií ohrozujúcich život a zdravie. – Rodinná príprava.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Základné poznatky o biologických a sociálnych zmenách ovplyvňujúcich vývin osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti. – Rodinná príprava.
Zásady bezpečného správania. – Rodinná príprava. Základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva. – Rodinná príprava.
Plánovanie a vedenie domácnosti. Základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote. – Rodinná príprava.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete technika v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania: Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Témy: Finančné inštitúcie.

Téma 2: Plánovanie, príjem, práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania: Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán.

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Témy: Mzda, rozpočet domácnosti.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania: Opísať moderné spôsoby platenia.

Témy: Funkcia peňazí, finančné rozhodnutia, hospodárne správanie.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete technika v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej

postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Elektrické spotrebiče v domácnosti – Spotreba elektrickej energie
- Svet práce – Voľba profesijnej orientácie
- Rodinná príprava – Vzťahy a komunikácia v rodine

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- opísať princípy činnosti vybraných elektrických spotrebičov,
- ovládať pravidlá použitia vybraných elektrických spotrebičov v domácnosti,
- vypočítať spotrebu elektrickej energie vybraných spotrebičov v domácnosti s využitím energetického štítku,
- porovnať finančné náklady na prevádzku niektorých elektrických spotrebičov v domácnosti,
- zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu vyradených elektrických spotrebičov,
- zrealizovať prieskum projekt na kúpu elektrického spotrebiča do domácnosti,
- zapojiť diódu v priepustnom a nepriepustnom smere,
- vysvetliť využitie diódy a tranzistora v elektrickom obvode,
- vyhľadať na internete príklady využitia snímačov v bežnom živote,
- uviesť spôsoby regulácie elektrických prístrojov a zariadení v domácnosti,
- pracovať samostatne s virtuálnou elektronickou stavebnicou,
- opísať princíp prenosu telekomunikačných signálov,
- vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe,
- vytvoriť reklamný leták s cenovou ponukou na predaj vlastného výrobku,
- navrhnuť vlastný výrobok,
- zrealizovať na svojom výrobku pracovné postupy ručného obrábania materiálov s využitím zapájania elektrických obvodov,
- vypracovať projekt vlastného jednoduchého kombinovaného výrobku,
- posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy,
- využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania,
- navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, náklady a možné zadlženie,
- vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá),
- uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora),
- použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy,
- orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií,
- navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu,
- identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní,
- stanoviť si kariérne ciele,
- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb,
- uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec),
- zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti,
- vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,
- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností,
- zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia,

- stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie,
- vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie),
- vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu,
- viesť domáce účtovníctvo,
- roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti,
- vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov,
- rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky,
- opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mýňanie, sporenie a spoluúčasť,
- zostaviť rozpočet domácnosti,
- vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov,
- vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí),
- vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi,
- zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,
- ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti,
- orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov,
- správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby,
- urobiť drobnú domácu údržbu,
- identifikovať predpoklady pre založenie rodiny,
- analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu,
- efektívne komunikovať v rodine,
- diskutovať o roliach v rodine.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt - plán profesijného rozvoja, mesačný rozpočet domácnosti
- priebežné ústne hodnotenie
- technická dokumentácia výrobku a výrobok s využitím zapájania elektrických obvodov

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Tematický okruh Ekonomika domácnosti je rozvrhnutý do 9. ročníka nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Plánovanie a vedenie domácnosti	
• vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou), • porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch, • uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe, • zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu, • kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou, • analyzovať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách v súlade s osobným rozpočtom, • vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty	• úspory, sporenie, možnosti sporenia, • úvery, kreditná karta, úverová história a jej význam, • spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.), poistenie stavby a domácnosti, • poistenie motorových vozidiel (PZP) – porovnanie ponúk, • spotrebiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ).

určitou formou pôžičky, • uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu, • vysvetliť hodnotu a význam tvorby finančnej rezervy v domácnosti, • uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti, • na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje, • diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.	
Domáce práce a údržba domácnosti	
• zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti, • ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti, • orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov, • správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby, • urobiť drobnú domácu údržbu, • poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom, • skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode.	• založenie ohňa, príprava dreva, uskladnenie dreva, • tepelné a vodné zdroje, hlavný uzáver prívodu vody, plynu, elektrickej energie
Rodinná príprava	
• analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu, • efektívne komunikovať v rodine, • diskutovať o roliach v rodine, • vyhľadať inštitúcie, ktorým je povinnosť nahlásiť narodenie dieťaťa, • demonštrovať starostlivosť o dieťa (dojča), • odmerať telesnú teplotu rôznymi spôsobmi, • oboznámiť sa so starostlivosťou o chorých a starých ľudí.	• zdravý životný štýl, význam starostlivosti o zdravie a o sebarozvoj, • tehotenstvo (základy hygieny, povinné lekárske vyšetrenia, príprava na materstvo), • rodičovstvo (povinnosti voči úradom v súvislosti s narodením dieťaťa, rola matky a otca), • starostlivosť o dieťa (detská výbavička, príprava mlieka a iných pokrmov, denný režim dieťaťa), • starostlivosť o rodinných príslušníkov, starších a chorých (napr. rôzne spôsoby merania telesnej teploty, prikladanie obkladov, podávanie liekov, stravovanie, základné lekárske vyšetrenia, spoločné trávenie času - komunikácia)

Konkretizácia prierezových tém v predmete technika v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR):

Rozvíjať svoje osobnostné predpoklady, zručnosti a danosti pri rôznych praktických činnostiach a tým rozvíjať svoju osobnosť. – Tvorivá činnosť.

Rozvíjať sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebaopoznanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie. Naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Podporovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Pomáhať žiakovi získať a udržať si osobnostnú integritu. Pestovať kvalitné medziľudské vzťahy. Rozvíjať sociálne zručnosti. – Plánovanie a vedenie domácnosti. Svet práce. Domáce práce a údržba domácnosti. Rodinná príprava.

Environmentálna výchova (ENV): Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu). Náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie). – Bytové inštalácie. Domáce práce a údržba domácnosti.

Mediálna výchova (MDV): Počítač a internet pri konštruovaní. Softvér určený na technické kreslenie. – Tvorivá činnosť. Získavanie informácií o príkladoch šetrenia energiami. – Bytové inštalácie. Získavanie informácií o právach spotrebiteľov (úvery, poistenie). – Plánovanie a vedenie domácnosti. Získavanie informácií o pracovných príležitostiach v regióne, úradoch práce, poradenských službách, podnikaní. – Svet práce.

Multikultúrna výchova (MKV): Rovnosť príležitostí na trhu práce. – Svet práce.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Bezpečnosť a hygiena. – Tvorivá činnosť. Domáce práce a údržba domácnosti. Identifikácia nebezpečných situácií ohrozujúcich život a zdravie. – Rodinná príprava.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Základné poznatky o biologických a sociálnych zmenách ovplyvňujúcich vývin osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti. – Rodinná príprava. Zásady bezpečného správania. – Rodinná príprava. Základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva. – Rodinná príprava. Plánovanie a vedenie domácnosti. Základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote. – Rodinná príprava.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete technika v 9. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient). Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania: Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Témy: Finančné inštitúcie.

Téma 2: Plánovanie, príjem, práca

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania: Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán.

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania.

Očakávania: Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi.

Témy: Podnikanie. Rozpočet malého podniku.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Témy: Funkcia peňazí, finančné rozhodnutia, hospodárne správanie.

Téma 4: Úver a dlh

Celková kompetencia: Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania: Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania: Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predlžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania: Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Témy: Funkcia peňazí, finančné rozhodnutia, hospodárne správanie, úver.

Téma 6: Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania: Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania: Uviesť druhy poistenia, ktoré sa môžu vzťahovať na náhodné poškodenie majetku alebo zdravia inej osoby.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom majetku.

Témy: Poistenie.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete technika v 9. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Bytové inštalácie – Možnosti šetrenia energiami
- Svet práce – Podnikanie

- Plánovanie a vedenie domácnosti – Úver. Poistenie
- Rodinná príprava – Starostlivosť o dieťa

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- vysvetliť príčiny možných porúch elektrickej inštalácie a z nich vyplývajúce nebezpečenstvá pre človeka,
- vysvetliť pravidlá správania sa pri poruchách plynoinštalácie,
- uviesť najčastejšie poruchy vodoinštalácie a kanalizácie,
- vyhľadať informácie o možnosti využitia solárnej a geotermálnej energie pri vykurovaní,
- vysvetliť niektoré poruchy vykurovacích systémov a základné pravidlá správania sa pri poruchách,
- uviesť príklady možností šetrenia energiami,
- preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa pri vstupe na trh práce,
- identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní,
- stanoviť si kariérne ciele,
- vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou),
- porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch,
- uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe,
- zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu,
- kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou,
- analyzovať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách v súlade s osobným rozpočtom,
- vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky,
- uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu,
- vysvetliť hodnotu a význam tvorby finančnej rezervy v domácnosti,
- uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti,
- na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje,
- diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením,
- zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,
- ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti,
- orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov,
- správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby,
- urobiť drobnú domácu údržbu,
- poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom,
- skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode,
- analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu,
- efektívne komunikovať v rodine,
- diskutovať o roliach v rodine,
- vyhľadať inštitúcie, ktorým je povinnosť nahlásiť narodenie dieťaťa,
- demonštrovať starostlivosť o dieťa (dojča),
- odmerať telesnú teplotu rôznymi spôsobmi,
- oboznámiť sa so starostlivosťou o chorých a starých ľudí.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt - Jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby
- priebežné ústne hodnotenie
- technická dokumentácia výrobku (a výrobok) s využitím zapájania elektrických obvodov

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba, skupinová práca, individuálna práca

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, brainstorming, vysvetľovanie, demonštračná metóda, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, inštruktáž
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, triedenie a aplikácia získaných informácií, práca na projekte, praktické aktivity
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

1. Ivan Krušpán a kol. : Technické výchova pre 5. až 9. ročník základných škôl,
2. Ľubomír Žáčok a kol.: Technika pre 7.roč.ZŠ a 2.roč.gymnázia s osemročným štúdiom. 1. vyd. Bratislava : EXPOL PEDAGOGIKA, 2012.

Hodnotenie predmetu.

- je priebežné – ústne odpovede, písomné testy, projekty, výtvarné práce. „Pri hodnotení písomných prác používame bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný)	100% - 90%
2 (chválitebný)	89,9% - 75%
3 (dobrý)	74,9% - 50%
4 (dostatočný)	49,9% - 25%
5 (nedostatočný)	24,9% - 0%

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Predmet: TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu:

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet a do 5. ročníka sú rozvrhnuté nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zdravie a jeho poruchy	
- vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok, - dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, - aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení, - poskytnúť prvú pomoc, - ohodnotiť správne držanie tela, - vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,	- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením - cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku - hygiena úborov - pomoc a záchrana pri cvičení - prvá pomoc pri drobných poraneniach, - zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zdravý životný štýl	
- charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl, - uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,	- pohybový režim, aktívny odpočinok - základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Telesná a pohybová zdatnosť	
- posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti, - aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, - každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností	- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, - kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, - kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, základná gymnastika - rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia - skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu	
- používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, - charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, - prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, - aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, - uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní	- odborná terminológia telovýchovných a športových činností - systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení - technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov - pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov

rozhodcovia, organizátori, diváci, - uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, - popísať význam základných olympijských myšlienok,	- dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží - úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH - OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play
--	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Atletika	
- prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín	- technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností - atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, - skok do diaľky, hod loptičkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Základy gymnastických športov	
- popísať štruktúru gymnastických športov, - prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky, - vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,	- rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika,) - športová gymnastika - prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, - akrobacia - ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, - skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom - cvičenie na náradí a s náradím - hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok - preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, skrčka, roznožka - nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, preskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo, kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise - moderná gymnastika D - švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrížmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; - lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; - šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, - výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov - kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Športové hry	
- ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, - využiť herné kombinácie a systémy v hre,	- basketbal: prihrávka, dribling, streľba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel, - futbal: prihrávka, tlmenie lopty, streľba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel - hádzaná: prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, streľba zhora z miesta, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Sezónne športové činnosti	
- v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, - zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, - dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.	- cvičenia v prírode - základné pravidlá ochrany životného prostredia, - cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode - jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti

Konkretizácia prierezových tém v predmete telesná a športová výchova v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Priebežne v každom TC- podnecovať snahu žiakov o sebazdokonaľovanie, zvyšovanie pohybovej výkonnosti a zdatnosti, rozvíjanie vôľových vlastností pri športovaní, vzájomné povzbudzovanie a spolupráca, dodržiavanie zásad fair- play pri súťaživých činnostiach a hrách, rozvíjanie sebadôvery žiakov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): V TC Atletika, TC Športové hry – športové Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Environmentálna výchova (ENV): Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Mediálna výchova (MDV): Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl. Športové disciplíny v médiách.

Multikultúrna výchova (MKV): Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete telesná a športová výchova v 5.ročníku:

Priebežne v každom TC- vedomostný kvíz, test zameraný na teoretické poznatky a odbornú terminológiu, znalosť pravidiel osvojovaných športových disciplín a športov, príprava vlastnej rozcvičky, vymyslenie pohybového cvičenia (hry) a navrhnutie jednoduchých pravidiel, naštudovanie a uvedenie príkladov úspešných slovenských a zahraničných športovcov.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok,
- dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení,
- poskytnúť prvú pomoc,
- ohodnotiť správne držanie tela,

- vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,
- charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,
- uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,
- posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,
- aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,
- každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,
- používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností,
- charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,
- prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,
- aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,
- uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,
- prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín
- uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,
- popísať význam základných olympijských myšlienok,
- popísať štruktúru gymnastických športov,
- prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky,
- vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach, ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,
- využiť herné kombinácie a systémy v hre,
- v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia,
- zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov,
- dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt
- priebežné hodnotenie výkonov a športových činností

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet a do 6. ročníka sú rozvrhnuté nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zdravie a jeho poruchy	
- vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok, - dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, - aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení, - poskytnúť prvú pomoc, - ohodnotiť správne držanie tela, - vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,	- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením - cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku - hygiena úborov - dopomoc a záchrana pri cvičení - prvá pomoc pri drobných poraneniach, - zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela,

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zdravý životný štýl	
- charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl, - uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,	- pohybový režim, aktívny odpočinok - základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Telesná a pohybová zdatnosť	
- posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti, - aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, - každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností	- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti - kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, - kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, základná gymnastika - rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia - skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu	
- používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, - charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, - prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, - aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, - uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci, - uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, - popísať význam základných olympijských myšlienok,	- odborná terminológia telovýchovných a športových činností - systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení - technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov - pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov - dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží - úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH - OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Atletika	
- prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín	- technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností - atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, - skok do diaľky, hod loptičkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Základy gymnastických športov	
- popísať štruktúru gymnastických športov, - prakticky demonštrovať osvojené	- rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika,) - športová gymnastika

cvičebné tvary zo športovej - a modernej gymnastiky, - vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,	- prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, - ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, - skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom - cvičenie na náradí a s náradím - hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, skrčka, roznožka, odbočka - nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo, - kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, - moderná gymnastika D - švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; - výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov - kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov
--	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Športové hry	
- ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, - využiť herné kombinácie a systémy v hre,	- basketbal: prihrávka, dribling, strelba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel, - futbal: prihrávka, tlmenie lopty, strelba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel - volejbal: odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Sezónne športové činnosti	
- orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, - v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, - zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov.	- cvičenia v prírode - orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska - základné pravidlá ochrany životného prostredia, - cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode

Konkretizácia prierezových tém v predmete telesná a športová výchova v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Priebežne v každom TC- podnecovať snahu žiakov o sebazdokonaľovanie, zvyšovanie pohybovej výkonnosti a zdatnosti, rozvíjanie vôľových vlastností pri športovaní, vzájomné povzbudzovanie a spolupráca, dodržiavanie zásad fair-play pri súťaživých činnostiach a hrách, rozvíjanie sebadôvery žiakov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): V TC Atletika, TC Športové hry – športové Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Environmentálna výchova (ENV): Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Mediálna výchova (MDV): Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl. Športové disciplíny v médiách.

Multikultúrna výchova (MKV): Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete telesná a športová výchova v 6.ročníku:

Priebežne v každom TC - vedomostný kvíz, test zameraný na teoretické poznatky a odbornú terminológiu, znalosť pravidiel osvojovaných športových disciplín a športov, príprava vlastnej rozcvičky, vymyslenie pohybového cvičenia (hry) a navrhnutie jednoduchých pravidiel, naštudovanie a uvedenie príkladov úspešných slovenských a zahraničných športovcov, v TC Športové hry - hra na komentátora- okomentovať športový zápas

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,
- zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok,
- dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,
- aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení,
- poskytnúť prvú pomoc,
- ohodnotiť správne držanie tela,
- vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,
- charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,
- uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,
- posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,
- aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,
- každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,
- používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností,
- charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,
- prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,
- aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,
- uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,
- uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,
- popísať význam základných olympijských myšlienok,
- prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,
- popísať štruktúru gymnastických športov,
- prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky,
- vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,
- zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,
- ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,

- využiť herné kombinácie a systémy v hre,
- orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných ukazov,
- v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia,
- zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov.

Hodnotené výstupné práce:

- projekt,
- priebežné hodnotenie výkonov a športových činností

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet a do 7. ročníka sú rozvrhnuté nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zdravie a jeho poruchy	
- vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok, - dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, - aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení, - poskytnúť prvú pomoc, - ohodnotiť správne držanie tela, - vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,	- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením - cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku - hygiena úborov - pomoc a záchrana pri cvičení - prvá pomoc pri drobných poraneniach, - zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, - základné poznatky z biológie človeka súvisiace s účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zdravý životný štýl	
- vysvetliť základy racionálnej výživy - charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka	- zásady racionálnej výživy - negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Telesná a pohybová zdatnosť	
- posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti, - aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, - každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností	- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti - kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, - kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, základná gymnastika - rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia - skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu	
- používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, - charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, - prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, - aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, - uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci, - uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, - popísať význam základných olympijských myšlienok,	- odborná terminológia telovýchovných a športových činností - systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení - technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov - pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov - dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží - úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH - OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Atletika	
- prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín	- technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností - atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, - skok do diaľky, hod loptičkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Základy gymnastických športov	
- popísať štruktúru gymnastických športov, - prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej - a modernej gymnastiky, - vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,	- rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika,) - športová gymnastika - prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, - ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, podpor stojmo prehnute vzad - skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom - cvičenie na náradí a s náradím - hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, skrčka, roznožka, odbočka - nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo, - kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise

	- moderná gymnastika D - švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednoonožne, skrížmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; - výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov - kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov
--	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Športové hry	
- ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, - využiť herné kombinácie a systémy v hre,	- basketbal: prihrávka, dribling, strel'ba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel, - futbal: prihrávka, tlmenie lopty, strel'ba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel - volejbal: odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Sezónne športové činnosti	
- správne vykonať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde - prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností - orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, - v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, - zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov.	- lyžovanie zjazdové lyžovanie- postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cec terénne nerovnosti, základy carvingovej techniky - pády na lyžiach, vstávanie - cvičenia v prírode - orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska - základné pravidlá ochrany životného prostredia, - cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode

Konkretizácia prierezových tém v predmete telesná a športová výchova v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Priebežne v každom TC- podnecovať snahu žiakov o sebazdokonaľovanie, zvyšovanie pohybovej výkonnosti a zdatnosti, rozvíjanie vôľových vlastností pri športovaní, vzájomné povzbudzovanie a spolupráca, dodržiavanie zásad fair- play pri súťaživých činnostiach a hrách, rozvíjanie sebadôvery žiakov, v TC Atletika- snažiť sa prekonať a odolávať námahe(behy na dlhšie vzdialenosti), v TC Športové hry- uplatňovať osvojené pravidlá v hre, zvládať úlohu pomocného rozhodcu, v TC Základy gymnastických športov- vie postrehnúť chyby pri precvičovaní zostavy (chybné držanie tela, koordinácia), vie pomenovať jednotlivé skoky, vo výberovom TC- rozvíja rytmické cítenie (cvičenie na fit lopte).

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): V TC Atletika, TC Športové hry – športové Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Environmentálna výchova (ENV): Pozorovanie a hodnotenie vplyvu prostredia na vlastné zdravie a zdravie iných. V TC Atletika – prispôsobenie vhodného úboru vzhľadom na vplyvy prostredia, rozvíjanie pocitu zodpovednosti vo vzťahu k životnému štýlu a vlastnému zdraviu ako aj zdraviu iných.

Mediálna výchova (MDV): Priebežne naučiť sa ako využívať médiá a ako s nimi narábať, informácie využívať pre vlastnú potrebu. V TC Atletika- poznať vplyv a význam základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu. V TC Športové hry - pochopiť účinky pohybovej aktivity na zdravie, vybudovanie pozitívneho vzťahu k TSV.

Multikultúrna výchova (MKV): Priebežne naučiť sa rešpektovať možnosti a schopnosti iných žiakov. V TC Športové hry – podporovanie sebavedomia slabších žiakov a ich uplatnenia v skupine (poverovaním individuálnych úloh). V TC Základy gymnastických športov- motivovanie k tvorivosti v interakcii s druhými slabšími žiakmi (spoločné zostavy).

Ochrana života a zdravia (OZZ): Na začiatku každého TC- dodržiavanie zásad bezpečnosti a hygieny pri pohybovej činnosti, dôležitosť rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, poznatky z telesnej výchovy a športu. V TC Atletika- dodržiavanie správnej techniky, V TC Športové hry- dodržiavanie osvojených pravidiel pri vykonávaní pohybových činností, v TC Základy gymnastických športov- poskytovanie dopomoci a záchrany pri cvičení. Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete telesná a športová v 7.ročníku:

Priebežne v každom TC- vedomostný kvíz, test zameraný na teoretické poznatky a odbornú terminológiu, znalosť pravidiel osvojovaných športových disciplín a športov, príprava vlastnej rozcvičky, vymyslenie pohybového cvičenia (hry) a navrhnutie jednoduchých pravidiel, uvedenie príkladov úspešných slovenských a zahraničných športovcov, v TC Športové hry- hra na komentátora- okomentovať športový zápas, príprava a spolurozhodovanie zápasov

Kritéria hodnotenia:

Kritéria hodnotenia, metódy a prostriedky hodnotenia požiadaviek na výkony žiakov v TC sa členia podľa ročníkov, veku, pohlavia. Prihliada sa na predchádzajúcu úroveň žiaka, somatotyp žiaka, jeho možnosti, schopnosti. . Kontrolnú činnosť tvoria rôzne kontrolné cvičenia, skúšky, štandardizované testy a pod. U žiakov spĺňajú motivačnú funkciu, sebakontrolu, sebahodnotenie.

- žiak sa vieorientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať
- Rozvíjal schopnosť nabádať sa, prekonávať prekážky.
- Vypestoval si kladný a aktívny vzťah ku gymnastickým športom
- Osvojil si pohybové zručnosti, estetický a tanečný pohybový prejav, rozvíjal rytmické cítenie a stabilizačné schopnosti
- upevňoval správne držanie tela
- vedel správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie.
- vytváral sa pozitívny vzťah k športovým a pohybovým hrám
- rozvíjal špeciálne pohybové zručnosti - vedieť reagovať na loptu, odhadovať dráhu letu, pohybovať sa k lopte, pochopiť najzákladnejšie pravidlá volejbalu, prehadzovanej a vybíjanej na základe upravených pravidiel, prípravných hier
- Vedel hrať florbal podľa zjednodušených pravidiel
- Vedel hrať futbal podľa stanovených pravidiel

Hodnotené výstupné práce:

- projekt,
- priebežné hodnotenie výkonov a športových činností

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet a do 8. ročníka sú rozvrhnuté nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zdravie a jeho poruchy	
- vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok, - dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, - aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení, - poskytnúť prvú pomoc, - ohodnotiť správne držanie tela, - vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,	- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením - cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku - hygiena úborov - dopomoc a záchrana pri cvičení - prvá pomoc pri drobných poraneniach, - zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, - základné poznatky z biológie človeka súvisiace s účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Zdravý životný štýl	
- vysvetliť základy racionálnej výživy - charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka - uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa	- zásady racionálnej výživy - negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí - základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenia, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Telesná a pohybová zdatnosť	
- posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti, - posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem - aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, - každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností	- poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti - poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostika - kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, - kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, základná gymnastika - rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia - skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu	
- používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, - charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, - prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, - aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, - uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci, - uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, - popísať význam základných olympijských myšlienok,	- odborná terminológia telovýchovných a športových činností - systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení - technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov - pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov - dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží - úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH - OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Atletika	
- prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín	- technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností - atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, - skok do diaľky, hod loptičkou a granátom, skok do výšky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Základy gymnastických športov	
- popísať štruktúru gymnastických športov, - prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej a modernej gymnastiky, - vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,	- rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika,) - športová gymnastika - prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, - ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách- kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, podpor stojmo prehnute vzad - skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom - cvičenie na náradí a s náradím - hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, skrčka, roznožka, odbočka - nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo, - kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb

	vo vise - moderná gymnastika D - švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrížmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; - výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov - kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov
--	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Športové hry	
- pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku - vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča družstva - ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, - využiť herné kombinácie a systémy v hre,	- funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy - hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre - basketbal: prihrávka, dribling, strelba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel, - futbal: prihrávka, tlmenie lopty, strelba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel - volejbal: odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Športové činnosti pohybového režimu – Sezónne športové činnosti	
- správne vykonať základné pohyby na lyžiach s prispôbením sa rôznym terénym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde - popísať základné techniky jednotlivých jázd oblúkov, brzdení apod. - zvládnuť preteky na jednoduchej slalomovej trati - prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností - orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, - v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, - zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov.	- lyžovanie zjazdové lyžovanie- postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti, základy carvingovej techniky - pády na lyžiach, vstávanie - výstroj a výzbroj, príprava a údržba - cvičenia v prírode - orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska - základné pravidlá ochrany životného prostredia, - cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode

Konkretizácia prierezových tém v predmete telesná a športová výchova v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Priebežne v každom tematickom celku - podnecovať snahu žiakov o sebazdokonaľovanie, zvyšovanie pohybovej výkonnosti a zdatnosti, rozvíjanie vôľových vlastností pri športovaní, vzájomné povzbudzovanie a spolupráca, dodržiavanie zásad fair-play pri súťaživých činnostiach a hrách, rozvíjanie sebadôvery žiakov, v tematickom celku Atletika- snažiť sa prekonávať a odolávať námahe(behy na dlhšie vzdialenosti), v tematickom celku Športové hry - uplatňovať osvojené pravidlá v hre, zvládať úlohu pomocného rozhodcu, v tematickom celku Základy gymnastických športov- vie postrehnúť chyby pri precvičovaní zostavy (chybné držanie tela, koordinácia), vie pomenovať jednotlivé skoky, vo výberovom tematickom celku - rozvíja rytmické cítenie (cvičenie na fit lopte).

Environmentálna výchova (ENV): Pozorovanie a hodnotenie vplyvu prostredia na vlastné zdravie a zdravie iných. V tematickom celku Atletika – prispôsobenie vhodného úboru vzhľadom na vplyvy prostredia, rozvíjanie pocitu zodpovednosti vo vzťahu k životnému štýlu a vlastnému zdraviu ako aj zdraviu iných.

Mediálna výchova (MDV): Priebežne naučiť sa ako využívať médiá a ako s nimi narábať, informácie využívať pre vlastnú potrebu. V tematickom celku Atletika- poznať vplyv a význam základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu. V tematickom celku Športové hry - pochopiť účinky pohybovej aktivity na zdravie, vybudovanie pozitívneho vzťahu k TSV.

Multikultúrna výchova (MKV): Priebežne naučiť sa rešpektovať možnosti a schopnosti iných žiakov. V tematickom celku Športové hry – podporovanie sebavedomia slabších žiakov a ich uplatnenia v skupine (poverovaním individuálnych úloh). V tematickom celku Základy gymnastických športov - motivovanie k tvorivosti v interakcii s druhými slabšími žiakmi (spoločné zostavy).

Ochrana života a zdravia (OZZ): Na začiatku každého tematickom celku - dodržiavanie zásad bezpečnosti a hygieny pri pohybovej činnosti, dôležitosť rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, poznatky z telesnej výchovy a športu. V tematickom celku Atletika - dodržiavanie správnej techniky, V tematickom celku Športové hry - dodržiavanie osvojených pravidiel pri vykonávaní pohybových činností, v tematickom celku Základy gymnastických športov- poskytovanie dopomoci a záchranu pri cvičení.

Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): V tematickom celku Atletika, tematickom celku Športové hry – športové Sezónne športové činnosti. Zdravie a jeho poruchy. Zdravý životný štýl.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v 8.ročníku:

Priebežne v každom tematickom celku - vedomostný kvíz, test zameraný na teoretické poznatky a odbornú terminológiu, znalosť pravidiel osvojovaných športových disciplín a športov, príprava vlastnej rozcvičky, vymyslenie pohybového cvičenia (hry) a navrhnutie jednoduchých pravidiel, uvedenie príkladov úspešných slovenských a zahraničných športovcov, v tematickom celku Športové hry - hra na komentátora- okomentovať športový zápas, príprava a spulurozhodovanie zápasov

Kritéria hodnotenia:

Kritéria hodnotenia, metódy a prostriedky hodnotenia požiadaviek na výkony žiakov v tematickom celku sa členia podľa ročníkov, veku, pohlavia. Prihliada sa na predchádzajúcu úroveň žiaka, somatotyp žiaka, jeho možnosti, schopnosti. Kontrolnú činnosť tvoria rôzne kontrolné cvičenia,skúšky,

štandardizované testy a pod. U žiakov spĺňajú motivačnú funkciu, sebakontrolu, sebahodnotenie.

- žiak má základné poznatky o technike atletických disciplín, pozná základnú terminológiu
- vie zacvičiť kontrolné cvič. zostavy
- Zvládne základné pravidlá a herné činnosti , úlohu pomocného rozhodcu

- vedel správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie.
- vytváral sa pozitívny vzťah k športovým a pohybovým hrám
- rozvíjal špeciálne pohybové zručnosti - vedieť reagovať na loptu, odhadovať dráhu letu, pohybovať sa k lopte, pochopiť najzákladnejšie pravidlá volejbalu, hádzanej a vybíjanej na základe upravených pravidiel, prípravných hier
- Vedel hrať florbal podľa zjednodušených pravidiel
- Vedel hrať futbal podľa stanovených pravidiel
- Vedel hrať volejbal podľa zjednodušených pravidiel
- Vie využiť lietajúci disk v pohybových aktivitách a hrách

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet a do 9. ročníka sú rozvrhnuté nasledovne:

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Eurofit test – ľah-sed, skok z miesta Eurofit test – 10x5m, výdrž v zhybe Eurofit test – Vytr. 12 min. beh, vytr. člnkový beh	Vo všetkých disciplínach maximálny výkon podľa individuálnych schopností a možností. Mať znalosti a poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností, poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní.
Bežecké cvičenia- zdokonaľovanie bežeckej abecedy, letné úseky, s maximálnou rýchlosťou, rôzne druhy štartov, beh na 60m, rozložený beh, beh v zákrute, neprerušovaný beh v teréne do 2000m, intervalový beh, beh za vodičom, pohybové hry na rozvoj vytrvalosti štafetový beh, člnkové štafety družstiev, beh na 1500m, skok do diaľky-vymieranie odrazu, skoky s krátkeho, dlhého rozbehu, skoky na výkon a hodnotenie techniky skoku	Vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí, vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať Mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie a udržiavanie zdravia, preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu
Špeciálne gymnastické cvičenia - skoky (zdokonaľovanie učiva z 5.-8. roč. Akrobatické cvičenia - väzby z prebratého učiva, gymnastické zostavy zo špeciálnych gymnastických cvičení a z akrobatických cvičení Preskoky – roznožka cez koňa na šírku s oddialeným mostíkom a pridaním zášvihu(CH), odbočka cez debnu na šírku-nácvik(D) Kladina – opakovanie učiva, čertík, tvorba zostáv z prebraných prvkov (D) Hrazda – výmyk jednonožne nácvik výmyku	Poznať gymnastické športy, vie pomenovať a prakticky ukázať základné cvičebné polohy, pohyby, tvary, a predviesť pohybové kombinácie v zostave Vie uplatniť optimálnu techniku pri vykonávaní gymn. polôh, cvič. tvaroch
HCJ v basketbale- zmeny smeru pri driblingu, strelba zo strednej vzdialenosti, z výskoku, prihrávky, Herné kombinácie- UK, OK, „hod“ a bež“, zápasy Prípravné cvičenia a hry - volejbal HCJ- odbitie obojručne zhora a zdola na určitú vzdialenosť, priame podanie Družstevná hra- podkúšaná“ (D) nácvik	Vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť v hre techniku základných herných činností jednotlivca Vie pomenovať, popísať funkcie hráčov Vie posúdiť reálnu hodnotu svojho výkonu a výkonu družstva

Obsahový štandard	Výkonový štandard
-------------------	-------------------

Zdokonaľovanie základných krokov v aerobiku – chôdza, beh poskoky, výpady pri využití fit lopty(udieranie o podložku, kotúľanie, nadhadzovanie) Relaxačné, kompenzačné a stabilizačné cvičenia na fit lopte- aeróbny blok Kondičné a posilňovacie cvičenia-	Vie pomenovať a predviesť základné aerobikové kroky. Pozná základné cvičebné prvky na fit lopte. Vie využiť fit loptu na posilnenie svalstva, relaxáciu, rozvoj stabilizačných schopností, uvoľnenie(strečing). Vie pomenovať a predviesť základné cvičebné
Zdokonaľovanie základných HCJ s loptou- prihrávky, chytanie lopty, pohyb s loptou, bez lopty Loptové prípravné hry- vybíjaná, hádzaná, volejbal Základné šport. zručnosti s ringo krúžkami a indiacou	Osvojiť si kolektívne zručnosti Osvojiť si základné pohybové činnosti Pozná základné pravidlá hier Zvládnutie základných športových zručností s ringo krúžkami a hry indiaci, osvojenie si základných pravidiel týchto hier
HCJ vo futbale- vedenie a preberanie lopty, obsadzovanie priestoru, hra brankára, streľba, prípravná hra Herné kombinácie- ÚK „prihraj a bež“, OK- zabezpečovanie, preberanie Zdokonaľovanie HCJ vo florbale- prihrávky, spracovanie loptičky, streľba, uvoľňovanie	Dodržiavať základné pravidlá hry, vedieť prehrávať, Vie uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca Vie uplatniť kolektívnu spoluprácu, ale aj v rámci športového kolektívu sa individuálne prejavíť a realizovať

Konkretizácia prierezových tém v predmete telesná a športová výchova v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Priebežne v každom TC - podnecovať snahu žiakov o sebazdokonaľovanie, zvyšovanie pohybovej výkonnosti a zdatnosti, rozvíjanie vôľových vlastností pri športovaní, vzájomné povzbudzovanie a spolupráca, dodržiavanie zásad fair- play pri súťaživých činnostiach a hrách, rozvíjanie sebadôvery žiakov. V TC Atletika - snažiť sa prekonávať a odolávať námahe(behy na dlhšie vzdialenosti). V TC Športové hry - uplatňovať osvojené pravidlá v hre, zvládať úlohu pomocného rozhodcu, pozorovateľa. V TC Základy gymnastických športov- vie postrehnúť chyby pri precvičovaní zostavy (chybné držanie tela, koordinácia), vie pomenovať jednotlivé skoky. Vo výberovom TC- rope skipping- rozvoj kondičných schopností, zvyšovanie telesnej zdatnosti, hravosť, tvorivosť .

Environmentálna výchova (ENV): Pozorovanie a hodnotenie vplyvu prostredia na vlastné zdravie a zdravie iných. V TC Atletika – prispôsobenie vhodného úboru vzhľadom na vplyvy prostredia, rozvíjanie pocitu zodpovednosti vo vzťahu k životnému štýlu a vlastnému zdraviu ako aj zdraviu iných, úprava školského areálu v TC Poznatky z telesnej výchovy a športu.

Mediálna výchova (MDV): Priebežne naučiť sa ako využívať médiá a ako s nimi narábať, informácie využívať pre vlastnú potrebu. V TC Atletika- poznať vplyv a význam základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu. V TC Športové hry - pochopiť účinky pohybovej aktivity na zdravie , vybudovanie pozitívneho vzťahu k TSV.

Multikultúrna výchova (MUV): Priebežne naučiť sa rešpektovať možnosti a schopnosti iných žiakov. V TC Športové hry – podporovanie sebadôvery slabších žiakov a ich uplatnenia v skupine (poverovaním individuálnych úloh). V TC Základy gymnastických športov- motivovanie k tvorivosti v interakcii s druhými slabšími žiakmi (spoločné zostavy). Vo výberových TC- netradičné športové hry- poznať históriu vzniku športových hier- ringo a indiaci, pravidlá

Ochrana života a zdravia (OZZ): Na začiatku každého TC - dodržiavanie zásad bezpečnosti a hygieny pri pohybovej činnosti, dôležitosť rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, poznatky z telesnej výchovy a športu. V TC Atletika- dodržiavanie správnej techniky behov, skokov a hodov, správneho dýchania pri vytrvalostnom behu, dodržiavanie povelov pri nácviku hodov kriket. loptičkou a granátom (predchádzanie úrazom). V TC Športové hry- dodržiavanie osvojených pravidiel pri vykonávaní pohybových činností, uplatniť zásady úrazovej zábrany.

V TC Základy gymnastických športov- poskytovanie dopomoci a záchrany pri cvičení, uplatniť zásady úrazovej zábrany v TC Poznatky z telesnej výchovy a športu.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba
- skupinová práca, individuálna práca

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, opis, výklad, dialóg, brainstorming, názorné ukážky,

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod. Hodnotenie predmetu.

- telesná a športová výchova je hodnotená podľa platných metodických pokynov

Predmet: ETICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou povinne voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedíme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

Ciele etickej výchovy

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem.

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete etická výchova v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Otvorená komunikácia - Otázka, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie. Tvorivosť v medziľudských vzťahoch - vzťahy medzi deťmi, Iniciatíva, pozvanie na besedu.

Environmentálna výchova (ENV): Etické aspekty ochrany prírody - Úcta ku všetkým formám života. Chránené územia v SR. Ekologická etika. Svet okolo nás.

Mediálna výchova (MDV): Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých - Pozitívne hodnotenie konania druhých v rôznych situáciách.

Multikultúrna výchova (MKV): Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Poznanie a pozitívne hodnotenie seba - Vianoce a my – rodina, moje miesto v rodine. Pozitívne hodnotenie iných - Rozvíjanie tolerance a zodpovednosti. Otvorená komunikácia - Komunikácia ako cesta spoznávania seba i druhých.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Poznanie a pozitívne hodnotenie seba- Kto som?. Moje silné a slabé stránky. Sebaovládanie.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete etická výchova v 5. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Témy: Verbálna a neverbálna komunikácia. Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete etická výchova v 5.ročníku

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Verbálna a neverbálna komunikácia: prečítanie príbehu z knihy a čo najpresnejšie zopakovanie obsahu príbehu
- Poznanie a pozitívne hodnotenie seba: práca z doplnkovým učebným textom, pracovný list- „Ako poznám sám seba“, napísanie malého príbehu -moje predsavzatia, hrdinovia v detskej literatúre
- Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých: môj literárny hrdina- ako ho hodnotia ľudia z jeho okolia? V čom je dobrý ako priateľ? Čítanie z knihy - príbeh „Kedy je človek bohatý“, recept na dobrého priateľa.
- Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva: tvorba vlastných názorov a riešenie rôznych situácií na základe vlastných skúseností, dokončenie príbehu po prečítaní úryvku podľa vlastnej fantázie,
- Etické aspekty ochrany prírody: „život stromov“ aj prostredníctvom poézie. Čítanie, rozbor, diskusia, prípadne pokus o vlastnú tvorbu

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- objasniť pravidlá otvorenej komunikácie,
- identifikovať na príkladoch prejavy neverbálnej komunikácie,
- ovládať základné komunikačné zručnosti,
- identifikovať komunikačné šumy a prekážky,
- diskutovať o problémoch komunikácie v triede,
- vysvetliť pojmy – sebaúcta, sebahodnotenie, sebaovládanie,
- identifikovať prvky podporujúce sebaúctu,
- zhodnotiť svoje silné a slabé stránky,
- vysvetliť vzťah medzi sebaúctou a sebaovládaním,
- zdôvodniť potrebu poznania pre pozitívne hodnotenie iných,
- vyjadriť formy a príklady pozitívneho hodnotenia iných,

- napísať list osobe, v ktorom vyjadrí obdiv a poďakovanie,
- vyjadriť pochvalu,
- vymedziť faktory podporujúce tvorivosť,
- vysvetliť miesto tvorivosti v medziľudských vzťahoch,
- vymyslieť spôsoby riešenia problémových situácií v triede,
- určiť znaky tvorivého človeka,
- zdôvodniť osobnú zodpovednosť každého človeka za životné prostredie,
- napísať úvahu o svojom vzťahu k prírode,
- vytvoriť projekt ochrany prírody v miestnej lokalite,
- realizovať konkrétne žiacke ochranárske aktivity.

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete etická výchova v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Identifikácia a vyjadrovanie citov – city, delenie citov, city a výkonnosť. Kognitívna a emocionálna empatia – empatia, faktory ovplyvňujúce empatiu, empatia v modelových situáciách. Asertívne správanie – asertivita, typy správania, výhody a nevýhody, asertívne techniky a ich použitie, asertívne práva a ich použitie. Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre – vzory, dobro a zlo. Pozitívne vzory v každodennom živote – vzory správania. Prosociálne správanie - prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca), fyzická a psychická pomoc empatia v prosociálnom správaní.

Environmentálna výchova (ENV): Pozitívne vzory v každodennom živote – vzory správania.

Mediálna výchova (MDV): Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre – filmoví hrdinovia. Pozitívne vzory v každodennom živote – vzory správania.

Multikultúrna výchova (MKV): Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre – vzory, dobro a zlo. Pozitívne vzory v každodennom živote – vzory správania. Empatia - Kognitívna a emocionálna empatia. Pochopenie druhých a vžitie sa do situácie druhých. Empatia v každodennom živote. Prosociálne správanie - Pravidlá priateľstva.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Identifikácia a vyjadrovanie citov – kultivované vyjadrovanie citov. Kognitívna a emocionálna empatia – počúvanie a empatia. Pozitívne vzory v každodennom živote – vzory správania. Prosociálne správanie - prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca), fyzická a psychická pomoc empatia v prosociálnom správaní.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Identifikácia a vyjadrovanie citov – city a zdravie. Kognitívna a emocionálna empatia – počúvanie a empatia. Asertívne správanie – asertivita, typy správania, výhody a nevýhody, asertívne techniky a ich použitie, asertívne práva a ich použitie.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete etická výchova v 6. ročníku

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania: Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Témy: Prosociálne správanie. Empatia.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania: Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Prosociálne správanie. Asertivita

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete etická výchova v 6.ročníku

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Vyjadrenie a komunikácia citov: hľadanie citov literárnej postavy a ich vplyv, čítanie príbehov
- Empatia: Čítanie a analýza príbehu- analýza empatických prvkov prečítaného príbehu,
- Asertivita: Nájsť v texte asertívne, pasívne a agresívne riešenie situácií, hľadanie kľúčových slov pri vyjadrení pochvaly a správnej kritiky
- Reálne a zobrazené vzory: Čítanie o prosociálnej osobnosti z časopisu, alebo knihy - nájsť a vyzdvihnúť jeho charakter, vlastnosti porozprávať o nich

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody,
- uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka,
- zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov,
- rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov,
- zahrať formou scénky spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou,
- vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch,
- vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu,
- používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii,
- diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov,
- rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie,
- predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania,
- použiť asertívne techniky v modelových situáciách,
- vysvetliť podstatu asertívnych práv,
- použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania,
- vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál,
- rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv,
- analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov,
- posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť,
- diskutovať o morálnych dilemách,
- uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi,
- vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov,
- identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí,
- zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote,
- posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších
- vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy,
- uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí,
- vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania,
- prejaviť konkrétnu pomoc spolužiakom,
- zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať.

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete etická výchova v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity - Dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k sebe. Poznanie vlastných silných a slabých stránok (rozvoj sebaocenenia). Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity - Nový vzťah k druhým nezávislosť a rešpekt. Rozvíjanie vlastnej identity. Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine - Zdravá a nezdravá kritickosť. Hodnota a význam rodiny.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine. Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti „Zázrak života“ počatie a prenatálny život. Krása a riziká sexuálneho života.

Environmentálna výchova (ENV): Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity. Byť sám sebou. Vedieť obhájiť svoje práva a názory.

Mediálna výchova (MDV): Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne, alebo morálne narušeným ľuďom - Rozvoj empatie, komunikácia s chorými, starými ľuďmi. Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory – Odolať manipulácií reklamou, skupín.

Multikultúrna výchova (MKV): Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory - Čeliť manipulácií a tlaku skupiny. Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne, alebo morálne narušeným ľuďom - Tolerancia, rešpektovanie odlišností, generačné rozdiely.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti „Zázrak života“ počatie a prenatálny život. Krása a riziká sexuálneho života.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete etická výchova v 7. ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 1: identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania: Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti

Témy: Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine. Byť sám sebou. Vedieť obhájiť svoje práva a názory.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Témy: Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine.

Čiastková kompetencia č. 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania: Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Témy: Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania: Vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa

Témy: Byť sám sebou. Vedieť obhájiť svoje práva a názory. Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete etická výchova v 7.ročníku

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity: Prečítanie príbehu a vyvodenie záveru o hodnote a úcte k ľudskej osobe, prerozprávať text o skrytých schopnostiach a možnostiach človeka.
- Byť sám sebou vedieť obhájiť svoje práva a názory: porozumenie prečítaným asertívnym právam, vyvodenie záverov, nájsť reklamné slogany z rôznych zdrojov (časopisy, internet, porozumieť skrytej manipulácii a jej dôsledkom.
- Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity: Prečítanie úryvku z knihy, internetu o prosociálnej osobnosti, vyhľadanie a prerozprávanie prosociálnych skutkov osobnosti.
- Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine: nájsť články z internetu časopisov, kníh a porovnať rodinné hodnoty a tradície v minulosti a súčasnosti.
- Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti: čítanie príbehov o vzťahoch mladých ľudí ich problémoch v dospievaní- snaha žiakov porozumieť a vyvodiť vlastné závery.
- Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne, alebo morálne narušeným ľuďom: Nájsť informácie z rôznych zdrojov o vzťahu spoločnosti k mentálne a sociálne postihnutým, starým v minulosti a dnes.

Kritéria hodnotenia:

- osvojil si základné postoje podmieňujúce kultivované dospievanie
- naučil sa poznávať sám seba, rozvíjať sebaocenenie, sebaúctu
- bol schopný vyjadriť svoje myšlienky, obhájiť svoje práva a názory
- bol schopný rozlišovať a odmietnuť manipulatívne správanie v komunikácii
- osvojil si uplatnenie prvkov asertívnych techník
- chápal pojmy zodpovednosť, vernosť, nezávislosť a rešpektovanie
- osvojil si zásady prosociálneho správania
- naučil sa chápať význam práv a povinností v rodine
- bol schopný reflektovať vlastnú kritickosť v rodine
- vie uplatniť v rodine základné komunikačné zručnosti
- naučil sa chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny
- bol schopný uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom
- chápal ťažkosti, ktoré prežívajú starí a chorí ľudia aj ich potreby
- prejavoval schopnosť empatie, komunikácie s postihnutými, chorými a inými skupinami obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete etická výchova v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota - Ochrana života a starostlivosť o zdravie. Lekárska etika. Vzťah k ľuďom so ZP. Ekonomické hodnoty a etika - Ekonomické cnosti. Etické aspekty manželstva- Rodina. Manželstvo. Dobré meno a pravda ako etické hodnoty- Poznanie a pravda ako etické hodnoty. Česť, dobré meno, ublíženie na cti.

Mediálna výchova (MDV): Prehlbovanie komunikačných schopností - Tvorivosť v povolani, zamestnaní. Zdroje etického poznania ľudstva - Etika v médiách. Človek a hodnoty. Internet ako informačné, vzdelávacie a zábavné médium. Ekonomické hodnoty a etika- Reklama jej ciele a metódy. Masmediálne vplyvy- Kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov. Prínos televízie.

Multikultúrna výchova (MKV): Zdroje etického poznania ľudstva - Etické normy svetových náboženstiev. Kresťanstvo a jeho etické posolstvo.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota – Ochrana života, starostlivosť o zdravie. Etické aspekty manželstva - Umelé prerušenie tehotenstva a možné následky. Sexuálne trestné činy. Zdroje etického poznania ľudstva- Škodlivosť fajčenia, drog, závislosť. Zdravý životný štýl.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota- ochrana života, starostlivosť o zdravie. Zdravý životný štýl - správanie v oblasti sexuality, význam studu a intimity v prejavoch náklonnosti medzi chlapcom a dievčaťom, kultivované vyjadrovanie svojich citov, hlavne negatívnych, veselosť, sebaovládanie.

Environmentálna výchova (ENV): Závislosti - fajčenie ohrozuje životné prostredie. Masmediálne vplyvy - ochrana životného prostredia.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete etická výchova v 8. ročníku:

Téma 1: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu.

Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plan

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičovať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Téma 4: Úver a dlh

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov.

Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Témy: Ekonomické hodnoty a etika.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete etická výchova v 8.ročníku

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Zdroje etického poznania ľudstva: práca s doplnkový učebným textom „Zakázané ovocie najviac chutí“, pracovný list, opis dobrého človeka, čítanie príbehu - práca s textom.
- Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota: práca s doplnkovým učebným textom pracovný list- „Ako poznám sám seba“, pojmová mapa- zdravie.
- Zdravý životný štýl: vypočutie, alebo prečítanie si piesne „Prvá“ od M. Žbirku- rozbor, čítanie príbehov o láske a manželstve- diskusia, dokončenie príbehu po prečítaní úryvku o vzťahu mladých ľudí a ich problémoch, diskusia.
- Ekonomické hodnoty a etika: prečítanie úryvku z knihy Malý princ- porozumenie textu, ekonomické cnosti- práca s textom - úryvok z knihy O kázni a dáždnikoch, pojmová mapa- závislosť od peňazí, diskusia.
- Dobré meno a pravda ako etické hodnoty: hra - Pravda a lož, dobré meno a česť- práca s textom - prečítanie príbehu a diskusia.
- Prehľbovanie komunikačných schopností: vymyslieť v skupinách zábavné aktivity a hry pre triedu - rozvoj tvorivosti, riešenie rôznych situácií na základe vlastných skúseností.
- Závislosti, masmediálne vplyvy: kritické hodnotenie televíznych programov - analýza filmu, porozumieť skrytej manipulácii masmédií a jej dôsledkom- vyhľadať reklamné slogany z rôznych zdrojov.

Kritéria hodnotenia:

- osvojil si základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- naučil sa chápať základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- bol schopný uplatnenia mravných zásad v konkrétnych životných situáciách
- osvojil si pojmy súvisiace s telesným a duševným zdravím
- chápal pojmy zdravie, zdravý životný štýl, civilizačné choroby,
- naučil sa rešpektovať ľudí s inými názormi, formulovať svoje životné ciele, zdôvodniť základné mravné hodnoty a normy
- prejavoval schopnosť empatie, solidarity a dôležitosť pomoci sociálne slabším
- naučil sa chápať význam reklamy a jej ciele a metódy
- naučil sa neposudzovať správnosť skutkov len na základe názorov druhých, ale na základe morálnych zásad, spravodlivosti
- chápe, dôležitosť úmyslu pri posúdení morálnej kvality skutku

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete etická výchova v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí. Zdravý životný štýl. Závislosti. Masmediálne vplyvy.

Mediálna výchova (MDV): Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí. Zdravý životný štýl. Závislosti. Masmediálne vplyvy.

Multikultúrna výchova (MKV): Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí. Zdravý životný štýl. Závislosti. Masmediálne vplyvy.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí. Zdravý životný štýl. Závislosti. Masmediálne vplyvy.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí. Zdravý životný štýl. Závislosti. Masmediálne vplyvy.

Environmentálna výchova (ENV): Prehlbovanie komunikačných spôsobilostí. Zdravý životný štýl. Závislosti. Masmediálne vplyvy.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete etická výchova v 9. ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Masmediálne vplyvy. Závislosti. Zdravý životný štýl

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky.

Opísať základné typy bankových produktov.

Témy: Masmediálne vplyvy.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov.

Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Masmediálne vplyvy. Závislosti. Zdravý životný štýl

Kritéria hodnotenia:

- zdôvodnil dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii,
- vymedziť zásady dialógu,
- uviedol príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu,
- objasnil efektívne riešenie konfliktov,
- vyjadril dôležitosť kompromisu pri riešení problémov,
- identifikoval znaky zdravého životného štýlu,
- posúdil potrebu rovnováhy medzi zábavou a povinnosťami,
- rozlíšil prejavy konvenčného a nekonvenčného správania,
- uznával potrebu ochrany svojho zdravia a zdravia iných,
- vysvetlil miesto prosociálneho správania v zdravom životnom štýle,
- identifikoval typy závislostí,
- diskutoval o škodlivosti siekt,
- objasnil dôležitosť zodpovednosti pri ochrane pred závislosťami,
- diskutoval o zámeroch tvorcov televíznych programov,

- analyzoval prvky mediálneho produktu,
- vystihol rozdiel medzi správou a komentárom,
- zostavil zoznam zásad kritického diváka,
- zhodnotil prínos médií v živote človeka,
- vytvoril návrh vlastného mediálneho produktu,
- ldiskutovať o výhodách a nevýhodách používania internetu.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- frontálna výučba
- skupinová práca
- individuálna práca

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, opis, výklad, dialóg, brainstorming, názorné ukážky, hranie rolí

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.
Učebnice schválené MŠVVaŠ SR

Hodnotenie predmetu.

- etická výchova je hodnotená slovne podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov – slovom absolvoval/-a, neabsolvoval/-a

Predmet: NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika predmetu:

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

Ciele vyučovacieho predmetu:

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy, • naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

Učebné osnovy pre 5. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete náboženská výchova v 5. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Orientácia vo Svätom Písme. Ovládanie delenia kníh Starého a Nového zákona. Vyhľadávanie vo Svätom Písme podľa súradníc. Znalosť dôležitých udalostí zo života Cyrila a Metoda. Uvedomenie si prínosu misie Cyrila a Metoda pre Slovensko. Poznávanie modlitby „Otče náš“ v staroslovienčine. Porovnanie dvoch evanjeliových textov modlitby „Otče náš“. Schopnosť popísať čo je obeta a schopnosť ju vnímať u druhých. Oboznámenie sa so službou Božej rodine, sviatosť kňazstva, stupne kňazstva a význam sviatostí kňazstva, manželstva a pomazania chorých pre spoločnosť. Svätá omša – vrchol modlitby.

Modlitby za seba a za druhých. Naučené modlitby a modlitby formulované vlastnými slovami. Modlitby k svätým a za zosnulých.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Schopnosť opísať a porovnať úlohu chlapca a dievčaťa v službe rodine. Modlitba za druhých ľudí.

Environmentálna výchova (ENV): Oboznámenie sa so životopisom svätého Františka. Hymnus na Stvorenie od sv. Františka.

Mediálna výchova (MDV): Sväté Písmo na internete. Kreslenie a pomenovanie piatich liturgických predmetov.

Multikultúrna výchova (MKV): Boží dom, Jeruzalemský chrám. Pomenovanie základných častí chrámu. Ovládanie liturgických období.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Modlitby ku kresťanským patrónom. Modlitby na príhovor svätých. Ochranovia farnosti a diecézy.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Náboženská výchova v 5.ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia: Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávaná, že žiak je schopný: Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Témy: Dialóg cez službu.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávaná, že žiak je schopný: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Témy: Dialóg cez službu.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete Náboženská výchova v 5. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Boh hovorí človeku. Vymenovať základné delenie SZ a NZ. Vymenovať evanjeliá. Reprodukovať tri výroky Ježiša Krista. Hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme.
- Dialóg Boha a človeka. Prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna.
- Náš dialóg s Bohom. Vymenovať základné časti liturgického roka. Vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov.
- Dialóg cez službu. Vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti. Vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon,
- vymenovať základné delenie SZ a NZ,
- vymenovať evanjeliá,
- hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme,
- reprodukovat' tri výroky Ježiša Krista,
- opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda,
- vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko,
- rozlíšiť formy modlitby,
- prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna,
- charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš,
- zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život,
- vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby,
- vysvetliť úlohu a zmysel symbolov,
- vymenovať základné časti liturgického roka,
- priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu,
- uviesť päť prikázaných sviatkov,
- určiť základné časti chrámu,
- vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov,
- opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety,
- uviesť príklady obety druhých ľudí,
- vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši a potrebu sa jej zúčastniť,
- nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ,
- rozlíšiť časti sv. omše,
- charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši,
- vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti,
- vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným,
- porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v službe rodine a spoločenstvu,
- oceniť službu rodičov pre rodinu,
- poukázať na úlohu kňaza ako Božieho služobníka,
- vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a zasväteného života z pohľadu služby.

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete náboženská výchova v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Na modelovej situácii rozlišovať medzi pravdou a klamstvom. Schopnosť posúdiť silu slova. Uvedomiť si zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov. Manipulácie slovom a riziká manipulácie. Porovnanie starovekých mýtov o stvorení sveta s biblickým posolstvom o stvorení. Porovnanie biblického príbehu o stvorení s vedeckým pohľadom. Vnímanie vlastných hraníc. Hranice človeka. Svedomie.

Environmentálna výchova (ENV): Môj podiel ochrany sveta – vytvorenie jednoduchého projektu pre pomoc znečistenej prírode. Porovnanie biblického stvorenia sveta s reálnym časom stvorenia. Pomenovanie symbolickosti obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom.

Mediálna výchova (MDV): Posúdenie hodnoty etiky a pravdy v masmédiách na základe novinových článkov. Vytvorenie fiktívneho listu redaktorovi (novín, TV...) a posúdenie hodnovernosti daného masmédia.

Multikultúrna výchova (MKV): Hrdinovia lásky (sv. Matka Tereza z Kalkaty, sv. Maximilián Kolbe...).

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi, klamstvo v rodine. Posúdenie sily slova, uvedomiť si zásady pravdy pre fungovanie v medziľudských vzťahoch.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky (Zlaté pravidlo). Sociálny hriech, protidrogová prevencia.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Náboženská výchova v 6.ročníku:

Téma 3. Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Pravda ako hodnota. Hľadanie pravdy o sebe. Konať v pravde.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Témy: Pravda ako hodnota. Hľadanie pravdy o sebe. Konať v pravde.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Pravda ako hodnota. Hľadanie pravdy o sebe. Konať v pravde.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete Náboženská výchova v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, vičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Pravda ako hodnota. Vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi. Sformulovať zásady pre správne fungovanie medziľudských vzťahov.
- Hľadanie pravdy o svete. Porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a starovekými mýtmi.
- Hľadanie pravdy o sebe. Vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka. Vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka.
- Ohlasovatelia pravdy. Opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy. Vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5, 37). Opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla.
- Konať v pravde. Sformulovať príklady skutkov telesného i duchovného milosrdenstva. Vysvetliť pojem sociálneho hriechu.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi (vzhľadom na klamstvo),

- rozlíšiť v konkrétnej situácii pravdu od klamstva,
- posúdiť pravdu v masmédiách na základe novinových článkov,
- sformulovať zásady pre správne fungovanie medziľudských vzťahov,
- charakterizovať inšpiráciu a pravdivosť Svätého písma,
- porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a starovekými mýtmi,
- zhodnotiť potrebu hľadania pravdy v súvislosti so stvorením sveta,
- vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka,
- vysvetliť hodnotu človeka stvoreného na Boží obraz a potrebu úcty,
- vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka,
- diskutovať o dôsledkoch prvotného hriechu, hriechu a slabosti človeka v dnešnej dobe,
- vnímať svoje vlastné hranice,
- vysvetliť pojem svedomie (mravný zákon),
- vysvetliť význam ohlasovania pravdy,
- opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy,
- vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5, 37),
- vyjadriť potrebu prítomnosti Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy (sviatosť birmovania),
- opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla,
- uviesť príklad ohlasovateľov v dnešnej dobe,
- vysvetliť význam „Zlatého pravidla“ (Mt 7,12),
- oceniť prínos Ježišovho príkazu lásky,
- porovnať ho s podobnými pravidlami v iných náboženstvách,
- sformulovať príklady skutkov telesného i duchovného milosrdenstva,
- posúdiť na konkrétnych situáciách postoj spoločnosti k pravde, láske a spravodlivosti,
- vysvetliť pojem sociálneho hriechu.

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete Náboženská výchova v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Sloboda človeka. Exodus - cesta k slobode. Hranice slobody – Desatoro. Práva človeka. Otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu). Slobodné rozhodnutie. Sloboda a zodpovednosť. Princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka). Vina a odpustenie. Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné a mimo sviatostné). Putovanie po ceste predkov – kresťanské korene. Sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť). Láska ako cesta k slobode. Sloboda a prosociálne správanie.

Environmentálna výchova (ENV): Exodus – cesta k slobode.

Mediálna výchova (MDV): Hierarchia Cirkvi. Putovanie po ceste predkov.

Multikultúrna výchova (MKV): Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách. Rozdielne cesty hľadania Boha – Hinduizmus, Budhizmus, Islam, Judaizmus. Putovanie po ceste predkov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Hranice slobody – Desatoro. Slobodné rozhodnutie. Sloboda a zodpovednosť. Vina a odpustenie. Sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)

Ochrana života a zdravia (OZZ): Hranice slobody – Desatoro. Otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu).

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Náboženská výchova v 7.ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Sloboda človeka. Sloboda a rozhodnutie. Láska ako princíp slobody.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Témy: Sloboda človeka. Sloboda a rozhodnutie. Láska ako princíp slobody.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Sloboda človeka. Sloboda a rozhodnutie. Láska ako princíp slobody.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete Náboženská výchova v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Sloboda človeka. Opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte. Opísať pojem slobody a jej zneužitie.
- Sloboda a rozhodnutie. Posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka.
- Boh oslobodzuje človeka. Opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky. Sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie.
- Rešpektovanie vierovyznaní. Vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva. Opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti.
- Láska ako princíp slobody. Vysvetliť kto patrí do hierarchie Cirkvi. Uviesť diecézy Katolíckej Cirkvi na Slovensku. Interpretovať blahoslavenstvá.

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte,
- porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu,
- posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi,
- zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi,
- vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi,
- rozpoznať hranice osobnej slobody,
- uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku,
- interpretovať blahoslavenstvá, opísať pojem slobody a jej zneužitie,
- uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá,

- rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora, posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky,
- poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život,
- uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómu a autonómu morálku,
- oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote
- opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky,
- sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie,
- uviesť príklady odpustenia v rodine a škole,
- vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania,
- uviesť príklady sviatosťných i mimo sviatosťných foriem pokánia
- rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou,
- vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva,
- rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev,
- opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti,
- zhodnotiť prínos kresťanstva,
- vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi,
- zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi,
- vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi,
- rozpoznať hranice osobnej slobody,
- uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku,
- interpretovať blahoslavenstvá.

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete Náboženská výchova v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Tematický celok: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Environmentálna výchova (ENV): Tematický celok: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Mediálna výchova (MDV): Tematický celok: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Multikultúrna výchova (MKV): Tematický celok: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Tematický celok: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Ochrana života a zdravia (OZZ): Tematický celok: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Náboženská výchova v 8.ročníku:

Téma 2: Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia: Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávaná, že žiak je schopný: Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá). Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Témy: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania, že žiak je schopný: Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Témy: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života.

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Témy: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Kto som, Kto je človek, Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon človeka, Kultúra života

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete Náboženská výchova v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Kto som
- Kto je človek
- Ľudskosť
- Dôstojnosť a výkon človeka
- Kultúra života

Kritéria hodnotenia:

Žiak vedel/dokázal:

- vysvetliť pojmy: sebaúcta, sebaaprijatie, pocit menejcennosti,
- uviesť biblické súvislosti na túto tému,
- vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie,
- sformulovať modlitbu vďaka za prijaté dary,

- poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma,
- opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením,
- oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore,
- diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia,
- uviesť príklady o neľudskom konaní človeka,
- skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta,
- poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých,
- posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania,
- napláňovať si pomoc núdznym,
- vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu,
- porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti,
- diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho prikázania,
- oceniť pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikali milosrdenstvom,
- poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých,
- zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť,
- podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru,
- poukázať na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť,
- diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity.

Učebné osnovy pre 9. ročník:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Konkretizácia prierezových tém v predmete Náboženská výchova v 9. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Tematický celok: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Environmentálna výchova (ENV): Tematický celok: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Mediálna výchova (MDV): Tematický celok: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Multikultúrna výchova (MKV): Tematický celok: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Tematický celok: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Tematický celok: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Implementácia NŠFG do jednotlivých tém v predmete Náboženská výchova v 8.ročníku:

Téma 3: Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný: Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Témy: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Témy: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Témy: Zodpovednosť. Zodpovednosť za seba. Zodpovednosť za svoju vieru. Zodpovednosť za budovanie vzťahov. Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije.

Metódy a formy:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *filozofická diskusia* je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov

heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), *kompozícia* (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy). Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávanía, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Hodnotenie:

Hodnotený výstup:

- slovné hodnotenie práce žiakov v I. a II. polroku

Učebné zdroje:

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre piaty ročník základných škôl „Poznávanie cez dialóg“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti. K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

Metódy a formy:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zamerané na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *filozofická diskusia* je efektívnym prostriedkom, ako vytvárať rovnováhu medzi vyučovaním zameraným na prežívanie a vyučovaním zameraným na rozumové zdôvodňovanie viery, *situačná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami), *kompozícia* (vypracovanie osnovy referátu, písomné rozvíjanie témy, príbehu a pod.), "A propos": konverzácia alebo iná spoločensky orientovaná interakcia, podľa rozprávania učiteľa, žiakov, návštevníka o najdôležitejších a najaktuálnejších témach zo života. Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy). Domáce úlohy (transfer) sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Učebné zdroje:

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre jednotlivé ročníky základných škôl, vydané Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a precovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

Hodnotenie predmetu:

Na hodine náboženskej výchovy žiakov učiteľ nehodnotí známkou. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.

Predmet: PRAKTIKÁ

Charakteristika predmetu:

Predmet praktiká nadväzuje na učivo geografie, dejepisu, biológie, fyziky a chémie. Vyučovací predmet praktiká má bádateľský a činnostný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú na historických praktikách svet človeka, vývin spoločnosti, vývin zručností človeka a jeho zdokonalovanie pracovných návykov. Obsah vychádza z dejín človeka a spoločnosti, nadväzuje na obsah dejepisu v 5. ročníku, v ktorom žiaci získali teoretický prehľad o vývine ľudskej spoločnosti ako celku. Žiaci budú pracovať na vlastných projektoch, 3D projektoch, ktoré budú prezentovať, navštívia múzeá a hidotrické miesta.

V oblasti biológie, chémie a fyziky sa zameriava na vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia, deje. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery. Tvorí rozšírenie predmetov biológia, chémie, fyzika, geografia, dejepis. Poznatky získané v týchto predmetoch si žiaci v praktikách overujú a dopĺňajú pri praktických cvičeniach pozorovaním a pokusmi. Pracujú na vlastných projektoch, ktoré musia následne aj prezentovať pred spolužiakmi. Žiaci sa učia zaznamenávať a vyhodnocovať výsledky svojej práce. Na prírodovedných praktikách pracujú s mikroskopom, vytvárajú si vlastné mikroskopické preparáty. Pracujú s optikou, lupou, mobilnými aplikáciami. Žiaci vyhľadávajú informácie a posudzujú pravdivosť týchto informácií. Prezentujú informácie o krajine, obyvateľstve a organizmoch v podobách (grafy, tabuľky, 3D modely, videá či fotografie). Žiaci zaujmú postoj k najväčším environmentálnym problémom a problémom ľudstva a navrhnu vhodné riešenia.

Predmet praktiká sa v jednotlivých ročníkoch zaoberá rôznymi témami a podľa toho sa dopĺňa názov – 6. ročník: Praktiká – historické; 7. ročník: Praktiká – biologické; 8. ročník: Praktiká – fyzikálno-chemické; 9. ročník: Praktiká – geografické.

Ciele predmetu

Ciele učebného predmetu

Žiaci

- zamerajú svoj pohľad na vývin ľudskej spoločnosti, na človeka, jeho obydlie jeho pracovné návyky,
- naučia sa používať odpornú terminológiu na opísanie dejín, historických udalostí,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností, dokážu ich podľa návodu uskutočniť, plánujú a realizujú projekty;
- študujú odbornú literatúru,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych projektov,
- využívajú poznatky získané v predmete dejepis, pracovné vyučovanie, technika, výtvarná výchova,
- prezentujú svoju prácu – teoretickým výkladom prezentujú projekty,
- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,

- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémie pri ochrane zdravia a životného prostredia
- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia,
- pochopia procesy, vzájomné vzťahy, prírodné javy a vzájomné pôsobenie zložiek v prírode,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej zložiek,
- získavajú informácie pátraním, skúmaním a pozorovaním,
- chránia prírodu,
- využívajú mobilné aplikácie v teréne,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty
- používajú správnu terminológiu na popísanie procesov a javov,
- používajú správne laboratórnu techniku.

Rozvrhnutie vyučovacích hodín predmetu praktiká v stupni vzdelania ISCED2:

Praktiká	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	0	0	0	0

Inovovaný školský vzdelávací program	0	2	2	2	2	8
Spolu	0	2	2	2	2	8

Učebné osnovy pre 6. ročník:

Učebné osnovy v 6. ročníku sú rozvrhnuté nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Pravek - vedieť zaradiť obdobie v slede ľudských dejín, vedieť popísať spôsob života pravekého človeka, jeho kultúru náboženstvo, spôsob získavania potravy, spôsob stavania príbytkov. Priradiť jednotlivé druhy príbytkov a činností k jednotlivým vývinovým stupňom človeka.	Človek – stupne vývinu, príbytky – od jaskýň po domčeky, vytvorenie simulácie jaskynného príbytku, vytvorenie 3D príbytku pravekého človeka, štúdium, popis a prezentácia.
Starovek Poznať život ľudí na našom území v období stroveku, zameranie na Rimanov na Slovensku, -vedieť rozlíšiť spoločenské vrstvy obyvateľov, -vedieť vymenovať základné obdobia Rímskej ríše, -vedieť vytvoriť 3D projekty súvisiace s Rimanmi na našom území	Rimania a Dúbravka, život Rimanov na našom sídlisku, v našom meste, spoznávanie odevov, stavieb a život jednotlivých spoločenských skupín, vytvorenie 3D projektu – víťazní oblúk, jeho popis a historické súvislosti.
Stredovek -poznať život ľudí v stredoveku, ich spôsob fungovania -vedieť postaviť stredoveké mesto, zadeliť jednotlivé vrstvy obyvateľov do spoločenského diania -poznať históriu listín – ich výroba, význam -vedieť prezentovať svoje poznatky	Stredoveká spoločnosť- postavenie človeka v spoločenských vrstvách, život ľudí v stredovekom meste, obliekanie, zručnosti, strava, práca. Stredoveká listina a jej význam.
Prierez náboženstvami -poznať náboženstvá sveta -vedieť ich identifikovať -vedieť základné princípy jednotlivých náboženstiev -tradície a zvyky kresťanského náboženstva na Slovensku	Kresťanstvo, judaizmus, islam – základné princípy, história vzniku. Tradície vyplývajúce z náboženstva na Slovensku. Návšteva múzea.
Prierez vývoja dopravy – vodná doprava -vedieť identifikovať rôzne druhy dopravných prostriedkov využívaných na vode -vedieť ich zaradiť do jednotlivých historických období -vedieť zostrojiť niektoré druhy dopravných prostriedkov, popísať ich stavbu, využitie,	Vznik lodnej dopravy od praveku po súčasnosť. Vytvorenie 3D stavby lode, jej spôsob výroby, jej využitie. Získavanie informácií a ich prezentácia.

Konkretizácia prierezových tém v predmete praktická v 6. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR):. Pravek, Starovek, Stredovek, Prierez náboženstvami, Prierez vývojom dopravy

Environmentálna výchova (ENV): Pravek, Starovek, Stredovek, Prierez náboženstvami, Prierez vývojom dopravy

Ochrana života a zdravia (OZZ): Pravek, Starovek, Stredovek, Prierez náboženstvami, Prierez vývojom dopravy

Mediálna výchova (MDV): Pravek, Starovek, Stredovek, Prierez náboženstvami, Prierez vývojom dopravy

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Pravek, Starovek, Stredovek, Prierez náboženstvami, Prierez vývojom dopravy

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete praktická v 6. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach: Pravek, Starovek, Stredovek, Prierez náboženstvami, Prierez vývoja dopravy.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- vyučovacia hodina praktických aktivít
- frontálna výučba
- skupinová práca
- skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov
- práca vo dvojiciach, prípadne v skupinách

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, pokus, triedenie a aplikácie získaných informácií
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie, prezentácia skupinovej práce žiakov

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR

Kritéria hodnotenia:

Pravek

- vedel zaradiť obdobie v slede ľudských dejín
- vedel popísať spôsob života pravekého človeka, jeho kultúru náboženstvo, spôsob získavania potravy, spôsob stavania príbytkov.
- Priradil jednotlivé druhy príbytkov a činností k jednotlivým vývinovým stupňom človeka
- vytvoril 3D maketu príbytku
- vytvoril maketu nástroja

Starovek

- Poznal život ľudí na našom území v období storočia, zameranie na Rómanov na Slovensku,
- vedel rozlíšiť spoločenské vrstvy obyvateľov,
- vedel vymenovať základné obdobia Rímskej ríše,

- vedel vytvoriť 3D projekty súvisiace s Rimanmi na našom území

Stredovek

- poznal život ľudí v stredoveku, ich spôsob fungovania
- vedel postaviť stredoveké mesto
- zadelil jednotlivé vrstvy obyvateľov do spoločenského diania
- poznal históriu listín – ich výroba, význam
- vedel prezentovať svoje poznaky

Prierez náboženstvami

- poznal náboženstvá sveta
- vedel ich identifikovať
- vedel základné princípy jednotlivých náboženstiev
- vedel tradície a zvyky kresťanského náboženstva na Slovensku

Prierez vývoja dopravy - vodná doprava

- vedel identifikovať rôzne druhy dopravných prostriedkov využívaných na vode
- vedel ich zaradiť do jednotlivých historických období
- vedel zostrojiť niektoré druhy dopravných prostriedkov, popísať ich stavbu, využitie,

Dejepisné exkurzie a vychádzky

- vychádzka po stopách našich predkov
- návšteva múzeí

Hodnotenie žiakov:

Predmet Prírodovedné praktiká v siedmom ročníku klasifikujeme. Hodnotenie prebieha v súlade s príslušným metodickým pokynom na hodnotenie žiaka základnej školy. Pri hodnotení a klasifikovaní žiakov so špecifickými potrebami dodržiavame metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špecifickými potrebami. Žiak bude hodnotený priebežne i sumárne na konci jednotlivých polrokov. Systém kontroly a hodnotenia žiakov 1. Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostňujeme prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede. Žiak jedenkrát za pol rok odpovedá ústne v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťujeme a hodnotíme najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. 2. Písomnou formou kontrolujeme a hodnotíme osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo v časovom limite 20 min v rozsahu 10 –15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. 3. Pri praktických cvičeniach hodnotíme slovne praktické zručnosti (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. 4. Preverujeme úroveň skupinovej práce žiakov a schopností práce s textom formou prezentácii projektov. Využívame pri tom kombináciu verbálneho, písomného a grafického prejavu a rozvíjanie komunikácie.

Pri hodnotení písomných prác a testov je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %
3 (dobrý) ...	74,9 % - 50 %
4 (dostatočný) ...	49,9 % - 25 %
5 (nedostatočný) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Učebné osnovy pre 7. ročník:

Učebné osnovy v 7. ročníku sú rozvrhnuté nasledovne:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Ekológia a environmentalistika - osvojiť si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie, - spoznávať jednotlivé zložky miestneho životného prostredia a ich funkcie pre človeka a iné organizmy, pozorovaním rozpoznať zmeny a zásahy človeka do životného prostredia v svojom okolí, aktívne sa zapájať do starostlivosti o životné prostredie školy a jej okolia, správať sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromňovať sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie, aktívne sa podieľať na predchádzaní a eliminácii poškodzovania životného prostredia	ekologická stopa konzumný spôsob života triedenie a recyklácia, minimalizácia odpadu, energie šetrenie, spotreba označenie výrobkov so zníženou spotrebou energie životný cyklus výrobku environmentálne značky, environmentálne vhodný výrobok biovýrobky, ekologické poľnohospodárstvo
Bunka - vedieť rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby - zdôvodniť odlišnosť stavby a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky - vedieť vymenovať základné funkcie častí bunky - pozorovať bunky mikroskopom - poznať rozdiel v stavbe tela a spôsobe života baktérie a vírusu - vedieť popísať vírusové a bakteriálne ochorenia - vedieť vytvoriť krátke video z pozorovania	rastlinná a živočíšna bunka, bunkové organely a ich funkcie, fotosyntéza, vírusy, baktérie, kvasinky, jednobunkový organizmus, vírusové ochorenia, bakteriálne ochorenia
Vodné spoločenstvo - vedieť popísať obeh vody v prírode - poznať význam vody pre život - poznať zástupcov jednobunkovcov - vedieť popísať rozdiel medzi jednobunkovým a mnohobunkovým organizmom - vedieť pomocou postupu založiť jednoduché pozorovanie, sledovať a zaznačovať vzniknuté zmeny do tabuľky a grafu - zhodnotiť význam kyslíka rozpusteného vo vode - vedieť zhodnotiť význam brehových rastlín - poznať zástupcov bezstavovcov a stavovcov žijúcich vo vodách na Slovensku - vedieť zhotoviť záznam z pozorovania - prezentovať vlastné výsledky z pozorovania - poznať význam mokradí - vedieť charakterizovať pojem invázne živočíchy a ich vplyv na prostredie - poznať chránené a ohrozené druhy	voda, kyslík, jednobunkovce, mnohobunkovce, vodné rastliny, brehové rastliny, mikroorganizmy, ryby, vodné vtáctvo, vodné vtáky, plazy a obojživelníky žijúce vo vodnom prostredí, invázne organizmy, chránené rastliny a živočíchy, mokrade
Rastlinné telo ako celok	

- vysvetliť základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastlín - uviesť vhodné podmienky pre rast rastlín - uvedomiť si dôležitosť prúdenia látok stonkou, - uviesť príklady rastliny s dužinatou a drevnatou stonkou - opísať stavbu dužinatej stonky pomocou pojmov: pokožka, cievny zväzok, lyková a drevná časť - popísať základnú stavbu listu: stopka, čepeľ, žilky - vysvetliť, že žilky sú tvorené cievnymi zväzkami, ktoré spájajú koreň cez stonku s listami - identifikovať v pokožke listu prieduch - poznať funkcie prieduchov –výmena kyslíka a oxidu uhličitého pri fotosyntéze a dýchaní, vyparovanie vody - vysvetliť význam chlorofylu pre fotosyntézu - chápať súvislosť medzi dráždivosťou a pohybom - poznať aspoň jeden faktor dráždivosti rastlín - uviesť príklad pohybu častí rastlinných tiel spôsobeného svetlom, vodou, teplom, gravitáciou, chemickými látkami, dotykom a žiarením. - vedieť zaznamenať, spracovať a vyhodnotiť namerané údaje - vyhľadať informácie o liečivých rastlinách

Biologické exkurzie a vychádzky

- vedieť vyhľadať konkrétne druhy a pomocou mobilnej aplikácie PLANTnet identifikovať druhy rastlín v okolí - pomocou mobilnej aplikácie Mushrooms Go identifikovať huby - vyhľadať vlastnú aplikáciu na internete, ktorú možno využiť vo vzdelávaní

koreň, stonka, list, kvet, cievne zväzky, lyková a drevná časť, stopka, čepeľ, žilky, fotosyntéza, dýchanie, chlorofyl, dráždivosť, pohyb, liečivé rastliny

mobilné aplikácie: PLANTnet

Konkretizácia prierezových tém v predmete praktiká v 7. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Ekológia a environmentalistika. Bunka. Vodné spoločenstvo. Rastlinné telo ako celok. Biologické exkurzie a prechádzky.

Environmentálna výchova (ENV): Ekológia a environmentalistika. Bunka. Vodné spoločenstvo. Rastlinné telo ako celok. Biologické exkurzie a prechádzky.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Ekológia a environmentalistika. Bunka. Vodné spoločenstvo. Rastlinné telo ako celok. Biologické exkurzie a prechádzky.

Mediálna výchova (MDV): Vodné spoločenstvo. Obyvateľstvo sveta. Biologické exkurzie a prechádzky. Ekológia a environmentalistika.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Ekológia a environmentalistika. Bunka. Vodné spoločenstvo. Rastlinné telo ako celok. Biologické exkurzie a prechádzky.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete praktiká v 7. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach: Ekológia a environmentalistika. Bunka. Vodné spoločenstvo. Rastlinné telo ako celok. Biologické exkurzie a prechádzky.

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- vyučovacia hodina praktických aktivít
- frontálna výučba
- skupinová práca
- skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov
- práca vo dvojiciach, prípadne v skupinách

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, pokus, triedenie a aplikácie získaných informácií
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie, prezentácia skupinovej práce žiakov

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR

Kritéria hodnotenia:

Ekológia a environmentalistika

- osvojil si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- poznal jednotlivé zložky miestneho životného prostredia a ich funkcie pre človeka a iné organizmy,
- pozorovaním rozpoznal zmeny a zásahy človeka do životného prostredia v svojom okolí,
- aktívne sa zapájal do starostlivosti o životné prostredie školy a jej okolia,
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom,
- uskromňovať sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie,
- aktívne sa podieľal na predchádzaní a eliminácii poškodzovania životného prostredia

Bunka

- vedel rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby
- zdôvodnil odlišnosť stavby a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky
- vedel vymenovať základné funkcie častí bunky
- pozoroval bunky mikroskopom
- poznal rozdiel v stavbe tela a spôsobe života baktérie a vírusu
- vedel popísať vírusové a bakteriálne ochorenia
- vedel vytvoriť krátke video z pozorovania

Vodné spoločenstvo

- vedel popísať obeh vody v prírode
- poznal význam vody pre život
- poznal zástupcov jednobunkovcov
- vedel popísať rozdiel medzi jednobunkovým a mnohobunkovým organizmom
- vedel pomocou postupu založiť jednoduché pozorovanie, sledovať a zaznačovať vzniknuté zmeny do tabuľky a grafu
- zhodnotil význam kyslíka rozpusteného vo vode
- vedel zhodnotiť význam brehových rastlín
- poznal zástupcov bezstavovcov a stavovcov žijúcich vo vodách na Slovensku

- vedel zhotoviť záznam z pozorovania
- prezentoval vlastné výsledky z pozorovania
- poznal význam mokradí
- vedel charakterizovať pojem invázne živočíchy a ich vplyv na prostredie
- poznal chránené a ohrozené druhy

Rastlinné telo ako celok

- vysvetlil základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastlín
- uviedol vhodné podmienky pre rast rastlín
- poznal dôležitosť prúdenia látok stonkou,
- uviedol príklady rastliny s dužinatou a drevnatou stonkou
- opísal stavbu dužinatej stonky pomocou pojmov: pokožka, cievny zväzok, lyková a drevná časť
- popísal základnú stavbu listu: stopka, čepeľ, žilky
- vysvetlil, že žilky sú tvorené cievnymi zväzkami, ktoré spájajú koreň cez stonku s listami - identifikovať v pokožke listu prieduch
- poznal funkcie prieduchov –výmena kyslíka a oxidu uhličitého pri fotosyntéze a dýchaní, vyparovanie vody
- vysvetlil význam chlorofylu pre fotosyntézu - chápať súvislosť medzi dráždivosťou a pohybom
- poznal aspoň jeden faktor dráždivosti rastlín
- uviedol príklad pohybu častí rastlinných tiel spôsobeného svetlom, vodou, teplom, gravitáciou, chemickými látkami, dotykom a žiarením.
- vedel zaznamenať, spracovať a vyhodnotiť namerané údaje
- vyhľadal informácie o liečivých rastlinách

Biologické exkurzie a vychádzky

- vedieť vyhľadať konkrétne druhy a pomocou mobilnej aplikácie PLANTnet identifikovať druhy rastlín v okolí
- pomocou mobilnej aplikácie Mushrooms Go identifikovať huby
- vyhľadať vlastnú aplikáciu na internete, ktorú možno využiť vo vzdelávaní

Hodnotenie žiakov:

Predmet Prírodovedné praktiká v siedmom ročníku klasifikujeme. Hodnotenie prebieha v súlade s príslušným metodickým pokynom na hodnotenie žiaka základnej školy. Pri hodnotení a klasifikovaní žiakov so špecifickými potrebami dodržiavame metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špecifickými potrebami. Žiak bude hodnotený priebežne i sumárne na konci jednotlivých polrokov. Systém kontroly a hodnotenia žiakov 1. Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostňujeme prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede. Žiak jedenkrát za pol rok odpovedá ústne v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťujeme a hodnotíme najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. 2. Písomnou formou kontrolujeme a hodnotíme osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo v časovom limite 20 min v rozsahu 10 –15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. 3. Pri praktických cvičeniach hodnotíme slovne praktické zručnosti (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. 4. Preverujeme úroveň skupinovej práce žiakov a schopností práce s textom formou prezentácii projektov. Využívame pri tom kombináciu verbálneho, písomného a grafického prejavu a rozvíjanie komunikácie.

Pri hodnotení písomných prác a testov je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (výborný) ...	100 % - 90 %
2 (chválitebný) ...	89,9 % - 75 %
3 (dobrý) ...	74,9 % - 50 %
4 (dostatočný) ...	49,9 % - 25 %
5 (nedostatočný) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.

Učebné osnovy pre 8. ročník:

Učebné osnovy v 8. ročníku sú rozvrhnuté nasledovne:

Meranie fyzikálnych veličín	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
- dĺžka, jednotky dĺžky, - obsah plochy, jednotky obsahu, - odhad, porovnávanie a meranie, - meranie priemeru drôtika pravítkom, - odmerať priemer valcovitého telesa, - určiť obsah plochy pravidelného a nepravidelného útvaru, - objem, jednotky objemu, - hmotnosť, jednotky hmotnosti, - kalibrované a nekalibrované meracie nádoby, - meranie objemu oceľovej guľôčky, - meranie objemu kvapky vody, - meranie hmotnosti kvapky vody, - hustota látky, jednotky hustoty, - hustota tuhých látok, - hustota kvapalín, hustomer, - porovnávanie a meranie hustoty kvapalín, - čas, jednotky času, - meradlá času.	- riešiť jednoduché výpočtové úlohy, - spresňovať merania opakovaním merania a výpočtom priemeru z nameraných hodnôt, - pri meraní fyzikálnych veličín vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny a spracovať namerané hodnoty, - podieľať sa na práci v skupine, - pracovať s odmerným valcom, pipetou, digitálnymi váhami, - zostrojiť jednoduchý hustomer, - porovnať hustotu kvapalín pomocou jednoduchého hustomeru, - odmerať hustotu kvapalín hustomerom, - prezentovať výsledky pozorovania a merania, - poznať spôsoby merania času v minulosti a dnes, - zostrojiť jednoduché meradlo času.

Látky a ich vlastnosti	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
- pozorovanie vlastností látok (skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť) na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, parafín, plast, voda, etanol – lieh, ocot), - príklady chemicky čistých látok a zmesí, - zmesi – rôznorodé, rovnorodé, - roztoky – tuhé (zliatiny), kvapalné,	- získať návyky systematického pozorovania vlastností látok, - pozorovaním rozlíšiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, - rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky, - roztriediť chemicky čisté látky a zmesi podľa ich vlastností,

plynné, - základné laboratórne pomôcky a zariadenia, - fyzikálny dej, chemický dej, - spôsoby oddeľovania zložiek zmesi – usadzovanie, filtrácia, odparovanie, kryštalizácia, destilácia,. - využitie usadzovania, filtrácie, odparovania, kryštalizácie a destilácie v praktickom živote, - rozpúšťadlo, rozpustená látka, vodný roztok, - nasýtený a nenasýtený roztok, - hmotnostný zlomok, - zložky roztoku, - vplyv teploty na rozpustnosť, - skupenstvá vody, - voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda), - voda podľa výskytu – zrážková, povrchová, podzemná, minerálna, - kolobeh vody v prírode, - voda podľa použitia – pitná úžitková, odpadová, destilovaná, - čistenie odpadových vôd, - úprava pitnej vody, - význam vody pre život človeka, zvieratá a rastliny.	- poznať skupenstvá roztokov, - uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí, - vysvetliť, čím sa líši fyzikálny a chemický dej, - vymenovať fyzikálne a chemické deje, - poznať postupy oddeľovania zložiek zmesi usadzovaním, filtráciou, - poznať využitie usadzovania a filtrácie v praktickom živote, - navrhnúť experiment s využitím usadzovania alebo filtrácie, - rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo, - rozumie vzťah medzi nasýteným a nenasýteným roztokom, rozpustenou látkou a rozpúšťadlom, - vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku, hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku, - pripraviť (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený slaný roztok, - zhodnotiť vplyv teploty na rozpustnosť, - poznať postupy oddeľovania zložiek zmesi odparovaním, kryštalizáciou, - poznať využitie odparovania a kryštalizácie v praktickom živote, - navrhnúť experiment s využitím odparovania alebo kryštalizácie, - poznať postupy oddeľovania zložiek zmesi destiláciou, - poznať využitie destilácie v praktickom živote, - realizovať postupy oddeľovania zložiek zmesi podľa návodu (usadzovaním, filtráciou, odparovaním, kryštalizáciou), - zaznamenať výsledok pokusu do protokolu, - dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s laboratórnymi pomôckami, - podieľať sa na práci v skupine, - prezentovať výsledky práce, - poznať rozdiely v usporiadaní častíc v tuhom, kvapalnom a plynnom skupenstve, - vysvetliť teplotnú anomáliu vody, - vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd podľa výskytu, - vysvetliť kolobeh vody v prírode,
---	--

	- uviesť príklady druhov vôd podľa použitia, - skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd, - vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody, - modelovať jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd, - posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia, - navrhnúť možnosti šetrenia vodou.
--	--

Atmosféra a meteorológia	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
- počasie a podnebie, klimatické pásma, - meteorologické prvky – teplota, vlhkosť, oblačnosť, vietor, zrážky, tlak, - vzduch ako zmes látok, - atmosféra, vrstvy atmosféry, - vzduchová hmota, - vlhký a suchý vzduch, - relatívna a absolútna vlhkosť vzduchu, - vlhkomer, - vyparovanie, - vertikálne pohyby vzduchu, - kondenzácia, skvapalňovanie, - teplota rosného bodu, - hmla, inovať, námraza, rosa, - vznik a druhy oblakov, oblačnosť, - padajúce a usadené zrážky, - meranie zrážok, - horizontálne pohyby vzduchu – vietor, - rýchlosť vetra, anemometer, - druhy vetrov, - všeobecná cirkulácia atmosféry – pasáty, antipasáty, monzúny, - tlak vzduchu a tlakové útvary, - vzduchové hmoty a atmosférické fronty, - meteorologická stanica, - meteorologické prístroje, - zostrojenie jednoduchých zariadení pre meteorologické merania, - prirodzené znečistenie ovzdušia, - umelé znečisťovanie ovzdušia, - kyslý dážď, - ozón, ozónová vrstva, - ozónová diera, skleníkový efekt.	- definovať podnebie (klímu), - vedieť rozdeliť podnebie do 5 klimatických pásiem, - charakterizovať počasie, - opísať základné meteorologické prvky a ich vzťah k podnebiu, - vymenovať základné zložky vzduchu, - chápať význam vzduchu pre život, - charakterizovať atmosféru Zeme, - opísať jednotlivé vrstvy atmosféry, - rozlíšiť vzduchové hmoty, - opísať vertikálne a horizontálne rozdelenie teploty v atmosfére, - opísať rozdiel medzi suchým a vlhkým vzduchom, - rozlíšiť absolútnu a relatívnu vlhkosť vzduchu, - opísať vlasový vlhkomer, - uviesť iné prístroje na meranie vlhkosti, - vysvetliť význam vlhkosti pre zdravie človeka, - opísať vyparovanie a vertikálne pohyby vzduchu, - vysvetliť skvapalňovanie vodných pár v ovzduší, - určiť teplotu rosného bodu, - vedieť vysvetliť kedy vzniká hmla, rosa, inovať, námraza, - vysvetliť rozdiel medzi oblakom a oblačnosťou, - popísať a porovnávať rôzne typy oblakov, - vedieť stupnicu oblačnosti, - rozlíšiť zrážky padajúce a usadené, - uviesť rôzne príklady zrážok, - charakterizovať množstvo zrážok, - opísať princíp merania rôznych druhov

	zrážok, - popísať zrážkomer, zostrojiť model zrážkomera - charakterizovať vietor, - rozlíšiť pojmy smer a rýchlosť vetra, - popísať anemometer, - rozlíšiť stupne rýchlosti vetra podľa znakov (Beaufortova anemometrická stupnica), - uviesť faktory podmieňujúce cirkuláciu atmosféry, - opísať pasáty, antipasáty, monzúny, - vysvetliť príčinu atmosférického tlaku, - vedieť hodnotu normálneho tlaku, - pochopiť zmenu atmosférického tlaku s výškou a časom, výškomer, - popísať prístroje na meranie tlaku, - vedieť rozdiel medzi tlakovou výšou a tlakovou nížou, - rozlíšiť teplý, studený a oklúzny front, - charakterizovať meteorologickú stanicu, - vedieť na akých miestach sa umiestňuje meteorologická stanica, - vymenovať prístroje, ktoré sa nachádzajú v meteorologickej stanici, - zostrojiť model meteorologického prístroja (zrážkomer, veterná smerovka, zachytávač prachových častí, anemometer, vlhkomer, barometer), - podieľať sa na práci v skupine, - prezentovať výsledky práce, - chápať význam vzduchu pre život, - vymenovať prirodzené zdroje znečistenia ovzdušia, - vymenovať umelé zdroje znečisťovania ovzdušia, - opísať vznik kyslých dažďov, - opísať ozónovú vrstvu, jej význam, - poznať príčiny vzniku ozónovej diery a skleníkového efektu a ich následky pre našu planétu.
--	--

Obnoviteľné zdroje energie	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
- obnoviteľné zdroje energie, - energia vody, energia vetra, - šírenie tepla – vedenie tepla, tepelné žiarenie, - využívanie obnoviteľných zdrojov energie, - Slnko – zdroj energie,	- poznať spôsoby využívania energie vody, vetra a Slnka, - poznať spôsoby šírenia tepla, - preskúmať faktory ovplyvňujúce tepelné žiarenie a jeho pohlcovanie, - navrhnuť a zostrojiť model zariadenia,

- slnečná konštanta – miera slnečnej energie, ktorú dodáva Slnko zemskému povrchu, - meranie teploty, - výpočet tepla.	- ktoré využíva energiu vody, vetra alebo Slnka, - tvorivo využiť získané poznatky a informácie na vypracovanie projektu, - podieľať sa na práci v skupine, - prezentovať výsledky práce, - merať teplotu v priebehu času, - zostrojiť graf závislosti teploty od času, - vypočítať teplo prijaté vodou, - vypočítať hodnotu slnečnej konštanty.
--	---

Konkretizácia prierezových tém v predmete prírodovedné praktiká v 8. ročníku:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR): Deliť si úlohy, zodpovednosť, rešpektovanie názorov iných, spolupráca v tíme – Meranie fyzikálnych veličín. Látka a ich vlastnosti. Atmosféra a meteorológia. Obnoviteľné zdroje energie.

Environmentálna výchova (ENV): Životné prostredie – Látka a ich vlastnosti. Atmosféra a meteorológia. Obnoviteľné zdroje energie.

Ochrana života a zdravia (OZZ): Látka a ich vlastnosti. Atmosféra a meteorológia. Obnoviteľné zdroje energie.

Mediálna výchova (MDV): Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácii vlastnej práce, vyjadriť sa verbálne aj písomne – Látka a ich vlastnosti. Atmosféra a meteorológia. Obnoviteľné zdroje energie.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR): Deliť si úlohy, nieť zodpovednosť (práca v skupine) - Meranie fyzikálnych veličín. Látka a ich vlastnosti. Atmosféra a meteorológia. Obnoviteľné zdroje energie.

Rozvoj čitateľskej gramotnosti v predmete prírodovedné praktiká v 8. ročníku:

Na rozvoj čitateľskej gramotnosti vytvárať textové úlohy – napr. vo forme novinových úryvkov, informácií z encyklopédií, atlasov, internetových článkov, letákov, informačných panelov a k nim úlohy, cvičenia a aktivity zamerané na porozumenie obsahu textu, usporiadanie textu podľa časovej a logickej postupnosti, prerozprávať obsah so zachovaním časovej postupnosti, vyvodenie záverov v témach, vyhľadať kľúčové slová priebežne počas celého školského roka hlavne v témach:

- Látka a ich vlastnosti. Atmosféra a meteorológia. Obnoviteľné zdroje energie.
(Získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.)
- Atmosféra a meteorológia.
(Vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rôznych vedeckých a technologických informačných zdrojov.)
- Látka a ich vlastnosti. Atmosféra a meteorológia. Obnoviteľné zdroje energie.
(Využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a v rozličných činnostiach vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov a ich kriticky zhodnotiť z hľadiska správnosti, presnosti a spoľahlivosti.)

Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.

Organizačné formy:

- vyučovacia hodina zameraná na expozíciu, precvičovanie, opakovanie a osvojenie vedomostí v praxi, ich overenie či systematizáciu učiva
- vyučovacia hodina praktických aktivít
- frontálna výučba
- skupinová práca
- skupinová práca na pozadí frontálnej výučby
- individuálna práca žiakov
- práca vo dvojiciach, prípadne v skupinách

Metódy práce:

- výkladovo-problémové: diskusia, dialóg, vysvetľovanie, brainstorming
- heuristické: bádanie, riešenie úloh, práca s IKT, práca s textom, pokus, triedenie a aplikácie získaných informácií
- diagnosticko-preverovacie: písomné cvičenia, písomné práce a testy, verbálne hodnotenie, prezentácia skupinovej práce žiakov

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebnice schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR

Kritéria hodnotenia:

Meranie fyzikálnych veličín

- *riešil jednoduché výpočtové úlohy,*
- *vypočítal aritmetický priemer z nameraných hodnôt,*
- *zostrojil jednoduchý hustomer,*
- *odmeral hustotu kvapalín hustomerom,*
- *prezentoval výsledky pozorovania a merania,*
- *zostrojil jednoduché meradlo času.*

Látky a ich vlastnosti

- *rozlíšil spoločné a rozdielne vlastnosti látok,*
- *rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky,*
- *roztriedil chemicky čisté látky a zmesi podľa ich vlastností,*
- *uviedol príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí,*
- *vysvetlil, čím sa líši fyzikálny a chemický dej,*
- *vymenoval fyzikálne a chemické deje,*
- *poznal postupy a využitie oddeľovania zložiek zmesi*
- *rozlíšil pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo,*
- *vypočítal hmotnostný zlomok zložky v roztoku, hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku,*
- *pripravil (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený slaný roztok,*
- *realizoval postupy oddeľovania zložiek zmesi podľa návodu (usadzovaním, filtráciou, odparovaním, kryštalizáciou),*
- *zaznamenal výsledok pokusu do protokolu,*
- *poznal rozdiely v usporiadaní častíc v tuhom, kvapalnom a plynnom skupenstve,*
- *vysvetlil teplotnú anomáliu vody,*
- *vysvetlil rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd,*
- *vysvetlil kolobeh vody v prírode,*
- *uviedol príklady druhov vôd podľa použitia,*
- *modeloval jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd.*

Atmosféra a meteorológia

- *opísal základné meteorologické prvky a ich vzťah k podnebiu,*
- *poznal zloženie a stavbu atmosféry,*
- *vedel zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou nadmorskou výškou,*
- *vedel popísať deje, ktoré prebiehajú v atmosfére,*
- *zistil hodnotu rosného bodu napr. v triede,*
- *vedel opísať vznik zrážok,*
- *poznal základné vlastnosti vetra a prúdenie vzduchových hmôt,*
- *vysvetlil príčinu atmosférického tlaku, pochopil ako sa mení tlak s nadmorskou výškou.*
- *opísal vznik vetra,*
- *vysvetlil základné meteorologické javy a ich meranie (vlhkosť vzduchu, skvapalnenie vodnej pary, zrážky, tlak vzduchu, vznik vetra),*
- *vedel zostrojiť model meteorologického zariadenia (zrážkomer, veterná smerovka, zachytávač prachových častí, anemometer, vlhkomer, barometer),*
- *vedel, aký význam má ozónová vrstva, ako vzniká skleníkový efekt,*
- *vedel popísať príčiny a dôsledky globálnych environmentálnych problémov a navrhnúť riešenie na ich odstránenie.*

Obnoviteľné zdroje energie

- *poznal spôsoby šírenia tepla,*
- *formou experimentu preskúmal faktory ovplyvňujúce tepelné žiarenie a jeho pohlcovanie,*
- *navrhol a zostrojil model zariadenia, ktoré využíva energiu vody, vetra alebo Slnka,*
- *zostrojil graf závislosti teploty od času,*
- *určil (výpočtom z nameraných údajov) teplo prijaté kvapalinou,*
- *vypočítal hodnotu slnečnej konštanty.*

Hodnotenie žiakov:

Predmet Prírodovedné praktiká v ôsmom ročníku klasifikujeme. Hodnotenie prebieha v súlade s príslušným metodickým pokynom na hodnotenie žiaka základnej školy. Pri hodnotení a klasifikovaní žiakov so špecifickými potrebami dodržiavame metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špecifickými potrebami. Žiak bude hodnotený priebežne i sumárne na konci jednotlivých polrokov. Podklady na hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiaka učiteľ získava rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (prezentácia projektov, sebahodnotenie, pozorovanie) – súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone; analýzou výsledkov rôznych činností žiaka. Pri hodnotení žiaka učiteľ posudzuje aj používanie správnej terminológie.

Systém kontroly a hodnotenia žiakov 1. Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov uprednostňujeme prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede. Žiak jedenkrát za pol rok odpovedá ústne v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťujeme a hodnotíme najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. 2. Písomnou formou kontrolujeme a hodnotíme osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo v časovom limite 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. 3. Pri praktických cvičeniach hodnotíme slovné praktické zručnosti (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. 4. Preverujeme úroveň skupinovej práce žiakov a schopností práce s textom formou prezentácii projektov. Využívame pri tom kombináciu verbálneho, písomného a grafického prejavu a rozvíjanie komunikácie.

Pri hodnotení písomných prác a testov je nutné používať spoločnú bodovú tabuľku schválenú predmetovou komisiou, ktorá vychádza z percentuálneho vyjadrenia jednotlivých klasifikačných stupňov:

1 (<i>výborný</i>) ...	100 % - 90 %
2 (<i>chváľitebný</i>) ...	89,9 % - 75 %
3 (<i>dobrý</i>) ...	74,9 % - 50 %
4 (<i>dostatočný</i>) ...	49,9 % - 25 %
5 (<i>nedostatočný</i>) ...	24,9 % - 0 %

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a začlenených žiakov sa uskutočňuje v spolupráci so špeciálnym pedagógom, pod dohľadom ktorého títo žiaci povinné (i odporúčané) písomné práce vypracúvajú. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa hodnotenie špeciálneho pedagóga stáva súčasťou celkového hodnotenia žiaka.